PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

★

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SREDA, 27. DECEMBRA 1972
LETO XIV. ● ŠTEVILKA 352 ● CENA 1 DINAR

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK MITJA GORJUP
ODGOVORNI UREDNIK JAK KOPRIVC

Ustavnim dopolnilom dajmo večji zagon!

JANEZ VIPOTNIK: Utiramo nova pota

RK SZDL Slovenije pretehtala izvajanje ustavnih dopolnil - Zavore: nerazumevanje, neobveščenost in odpori

LJUBLJANA, 26. dec. Republiška konferenca SZDL Slovenije je danes obravnavala uresničevanje ustavnih dopolnil in naloge SZDL pri tem, popoldne pa je nadaljevala na prejšnji seji začeto razpravo o problematiki otroškega varstva.

Delegati so odločno protestirali proti divjanju ameriških čet v Vietnamu. Ob tem je RK SZDL pozvala vse delovne ljudi Slovenije, naj se ji pridružijo v protestu vse dotlej, dokler vietnamsko ljudstvo ne bo doseglo svobode.

Uvodno besedo o uresničevanju ustavnih dopolnil je imel podpredsednik RK SZDL Slovenije Viktor Avbelj, ki je navedel ugotovitve širokih posvetov po vseh občinah, da poteka uresničevanje dopolnil sorazmerno počasi. To velja zlasti za uresničevanje tako imenovanih delavskih amandmajev. Zavore so tako v nerazumevanju in neobveščenosti kot v odporih tehnokratov in birokratov, ki žele ohraniti stare modele upravljanja.

V družbenih dejavnostih je zaostajanje pri izvajanju dopolnil še opaznejše, o čemer je kritično spregovorilo več delegatov. Razpravo je zaključil predsednik RK SZDL Janez Vipotnik, ki je med drugim poudaril, da kaže pri rezultatih uresničevanja dopolnil upoštevati tudi to, da moramo pri tem marsikje utirati še povsem nova pota. RK SZDL je o tej točki dnevnega reda sprejela sklepe.

Poročilo o seji in sklepe objavljamo na 2. strani, referat pa na 4. strani.

Naša pomoč Managui

Rdeči križ Jugoslavije je poslal prvo pomoč, odeje in zdravila

BEOGRAD, 26. dec. (AFP, Tanjug) — Predsedstvo Rdečega križa Jugoslavije je danes poslalo nikaragujski vladi ob strašnem potresu, ki je prizadejal državo, sožalno brzojavko. Poslali so tudi prvo pomoč: odeje in zdravila, kar prebivalstvo najbolj potrebuje.

Tudi kubanska vlada je danes poslala prvo pošiljko svoje pomoči žrtvam potresa v glavnem nikaragujskem mestu. Z letalom je odpotovalo tudi 25 zdravnikov, poslali pa so tudi 10 ton krvne plazme in zdravil.

Statistika kaže na uspešno '72

Proizvodnja se je povečala v skoraj vseh industrijskih panogah — Z izvozom bomo krili 70 odstotkov uvoza

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug). Družbeni proizvod bo po tekočih cenah v letu 1972 za 21 %, po stalnih cenah pa za 5 % večji kot lani, je dejal direktor zveznega zavoda za statistiko Ibrahim Latifić na že tradicionalni tiskovni konferenci pred koncem leta.

Proizvodnja se je letos povečala v vseh industrijskih panogah, razen v industriji nekovin in kovinski industriji. Elektrike bomo proizvedli za 32,8 milijarde kWh, za 11 odst. več kot lani. Surove nafte bo 250.000 ton ali za 8 odst. več. Proizvodnja jekla se je dvignila za 1 odst. — na 2,7 milijona ton, cementarne pa so dobavile 750.000 ton cementa več kot lani, kar pomeni povečanje za 15 odstotkov. V družbenem in zasebnem sektorju bo dograjenih okrog 126.000 stanovanj.

Vrednost izvoza bo znašala 38,15 milijarde dinarjev, uvoza pa 54,75 milijarde. Z izvozom krijemo okrog 70 odst. uvoza (lani 55 odst.), primanjkljaj pa je za 9 milijard dinarjev manjši.

Cene proizvajalcev so se letos zvišale za 11 odst., cene v maloprodaji za 16 odst., življenjski stroški pa za 17 odstotkov. Povprečni letošnji osebni dohodek bo znašal okrog 1700 dinarjev, za 217 dinarjev ali za 19 odst. več kot lani; realni OD so se torej povečali za nekaj manj kot 2 odstotka. Na hranilnih knjižicah je naloženih okrog 23 milijard dinarjev, za 1,9 milijarde več kot decembra leta 1971.

Na fakultete se je vpisalo 20.000 študentov več kot lani: študiralo je nad 302.000 Jugoslovanov, diplomiralo pa jih je le 32.000, komaj 300 več kot leto prej.

Pionirjem srečno

Poteklo je trideset let od tistega zimskega dne, ko je bila ustanovljena Pionirska organizacija. Ta je takrat povezala prve pogumne otroke v boju za svobodo. Ustanovitev pionirske organizacije je narekovala nuja v uporu združenega ljudstva, da bi s tem obvarovalo svoj mladi rod pred fizičnim in moralnim izničenjem.

Danes je Zveza pionirjev organizacija otrok, ki ima na prvem mestu napisano patriotično vzgojno poslanstvo. Mentorstvo odraslih zagotavlja Zvezi pionirjev celosten vpliv na osnovnošolskega otroka. V to mentorstvo je vtkan dragocen delež prosvetnih delavcev. Tistih, ki s svojim vsakodnevnim pedagoškim revolucionarnim entuziazmom pomagajo oblikovati družbeno, interesno in zabavno samoupravno življenje pionirjev na šoli in v njenem okolišu. Njim in drugim mentorjem gre danes tudi naše spoštovanje in priznanje.

Tako zmore Zveza pionirjev razvijati številne možnosti za vzgojo mladega rodu, za njihovo ustvarjalno patriotično zavest, za njihovo razgledanost, za njihovo zdravo rast in angažiranost v družbi. Iz pionirskih vrst že rastejo ljudje novih kvalitet, kakršne potrebuje naša socialistična samoupravna skupnost. Skozi trideset let se tako vzgajajo generacije bodočih članov ZMS, ZKJ, SZDL in drugih nosilcev revolucionarne preobrazbe naše družbe.

Če hoče Zveza pionirjev nadaljevati tudi danes svoje poslanstvo, potrebuje zavestno akcijo družbenih dejavnikov, še več spodbud in pozornosti s strani družbe za svoje delo. Njene oblikovalne sposobnosti in možnosti še zdaleč niso izkoriščene v današnji šoli, niti v vzgojno-izobraževalnem sistemu. Vrsta prosvetnih delavcev je še vedno nezainteresiranih za njeno vzgojno oblikovalno moč v izobraževalno-vzgojnem procesu šole. Zato bo treba osvestiti vse vzgojne delavce, znanstveno raziskovalne institucije ter tudi druge številne strokovnjake, vse tiste, ki bi lahko pripomogli, da bi ZPJ danes in jutri zadovoljivo opravljala svoje vzgojno poslanstvo v skladu z razvojnimi potrebami otrok in družbe. Hkrati pa z vsemi silami prispevajmo k temu, da bodo v čim bolj ugodnem okolju rastli v možate, sposobne, dobre ljudi, zveste socialistični revoluciji. Da bi dosegli to, pa je potrebno učvrstiti medgeneracijsko vez med pionirji in mladinci, da se bodo mlajši vzgledovali po starejših vrstnikih in bodo mladinci občutili odgovornost in skrb za svojo in njihovo rast.

Voščimo pionirjem ob njihovem prazniku: srečno!

Da bi vselej zmagovali v svojem pionirskem delu in igrah, v duhu njihovega letošnjega gesla:

Lepota v ustvarjanju, radost v odkrivanju

OLGA VIPOTNIK

Javno in odločno proti zločinom v Vietnamu

Na včerajšnji seji republiške konference SZDL Slovenije so na predlog predsednika Janeza Vipotnika sprejeli naslednji protest zoper ameriško divjanje v Vietnamu:

V tem času spet manifestirajo delovni ljudje cele Jugoslavije in svobodoljubni ljudje po vsem svetu svojo solidarnost z bojujočim se vietnamskim ljudstvom in izražajo najbolj odločen odpor do organiziranega ameriškega divjaštva, ki strahuje vso Indokino, zlasti pa vietnamsko ljudstvo. Človeku zmanjkuje besed, ko ponovno razočaran v pričakovanju, vsak dan znova sliši o novih grozotah, ki jih brez izbire razliva imperializem nad izmučenimi prebivalci. Vse upanje miroljubnega človeštva, ki so ga vsaj nekaj časa ustvarjala pogajanja v Parizu o mirovni pogodbi z Vietnamom, je spet skopnelo. Ali je res mogoče konec dvajsetega stoletja tako mirno teptati prvo, osnovno pravico človeka, pravico po svobodi, pravico, da vsak narod po lastnem prepričanju oblikuje svojo družbeno ureditev, svoje življenje in svojo prihodnost. Ali smo res tako daleč, da kljub bridkim izkušnjam ni nobenih razlik več med tistim, kar so doživljali naši narodi in domala cela Evropa v zadnji vojni, ko so tudi ameriški vojaki sodelovali v boju proti fašizmu in današnjimi dogajanji na Daljnem vzhodu. Ali resnično zgodovina ne more nikogar ničesar več naučiti?

Svoja čustva moramo odločneje, pogumneje, javno pokazati tudi z manifestacijami. V tem času, ko mi tukaj mirno sedimo, na drugem koncu sveta umirajo v tisočih nedolžni ljudje samo zato, ker so jim nad vse dragi rodna zemlja, narod, ki mu pripadajo, in svoboda. S takšnim načinom urejanja mednarodnih odprtih vprašanj je ogroženo vse človeštvo. Zato vietnamsko ljudstvo bojuje ne le svojo, marveč tudi našo vojno. Najostreje obsojamo povampirjeno politiko ameriškega imperializma, obsojamo zaradi vmešavanja v tuje zadeve, obsojamo zaradi nesramne zavesti, da veliki in močni lahko delajo, kar hočejo, obsojamo zaradi številnih žrtev Indokine, obsojamo zaradi vse krvi, ki jo je človeštvo pretočilo za mir in svobodo.

RK SZDL spet poziva vse organizacije SZDL, vse delovne ljudi in občane, da javno in odločno izražajo svoje ogorčenje nad zločini v Vietnamu. Čim številnejši bodo protesti vseh svobodoljubnih ljudi s celega sveta, zlasti pa svobodoljubnih ljudi ZDA tem več je upanja, da se bo vojna končala. Kajti agresija bo klonila le, če se bodo od nje odvrnili ljudje.

Zahtevamo, da se v Vietnamu sklene pravičen mir. Zahtevamo, da mednarodni Rdeči križ intervenira pri saigonskem režimu in odstrani grožnjo smrti, ki visi nad ujetimi borci vietnamskega osvobodilnega gibanja. Pri tem naj se angažira tudi naš Rdeči križ.

Zahtevamo, da preneha zločinsko bombardiranje nedolžnega prebivalstva. Naši protesti naj trajajo tako dolgo, dokler vietnamsko ljudstvo ne bo doseglo svobode.

25 let republike Romunije

Za jubilej pomembni dosežki socialističnega družbenega razvoja

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — Tridesetega decembra bodo v Romuniji praznovali 25-letnico razglasitve republike, dneva, ko se je Romunija odločila za socialistični razvoj. Romunski veleposlanik v Beogradu Vasile Sandru je imel danes tiskovno konferenco in na njej govoril o pomembnih dosežkih socialističnega družbenega razvoja svoje države. Še posebej pa je opozoril na vsestranski razvoj prijateljskega sodelovanja z Jugoslavijo.

NA POTI IZ PEKLA — Tisoči prebivalcev Manague se izseljujejo na deželo. Telefoto: UPI

Tragični francoski prazniki

V treh dneh je na cestah v Franciji izgubilo življenje 109 ljudi

PARIZ, 26. dec. (Tanjug) — Na francoskih cestah je med tridnevnimi božičnimi prazniki izgubilo življenje 109 ljudi, več kot 1000 pa je bilo ranjenih. V primerjavi z lanskim letom se je število nesreč precej povečalo (lani 86 mrtvih). Nesreče so večinoma povzročile spolzke ceste in megla, vozniki pa se, tako kot po navadi, niso držali nasvetov za vožnjo ob takem vremenu. Najbrž bo žrtev še več, ko bodo zbrali vse podatke.

Vsemu navkljub

Včeraj se je začel nov val ameriškega letalskega terorja, s katerim skušajo prisiliti Hanoi, da bi le klonil

SAIGON, 26. dec. Ameriško vojno letalstvo tudi danes širom bombardira Severni Vietnam, vštevši Hanoi in Haiphong. V Južnem Vietnamu pa ameriška letala stresajo bombe v »preprogah« na položaje osvobodilnih sil.

Če sploh drži, da je ameriško vojno letalstvo, kakor trdijo, spoštovalo božično premirje in da ga je predsednik Nixon podaljševal od ure do ure, je vsekakor jasno, da Hanoi ni privolil v ameriške pogoje niti po nepojmljivem pustošenju severnovietnamske dežele. Zato se je danes začel nov val letalskega terorja, s katerim Washington skuša prisiliti vlado v Hanoju, da bi klonila. Danes se je bombardiranje začelo okrog 13. ure po lokalnem času.

Z bombardiranjem, v katerem sodelujejo letala iz oporišč v Tajski in z letalonosilk VII. flote v Tonkinškem zalivu zlasti ne prizanašajo Hanoju in Haiphongu. Neuradna poročila govore o tem, da je hanoisko letališče tudo poškodovano, poškodovano je med drugim tudi poslopje radia Hanoi, ki že od 19. decembra oddaja z manjšo močjo. Med bombardiranjem na božični večer so sestrelili že 18. težki bombnik »B-52«. Nad Severnim Vietnamom je bilo skupno sestreljenih, po obnovitvi bombardiranja, 53 ameriških letal.

Bombe, ki padajo na položaje osvobodilnih sil v Južnem Vietnamu, niso prav nič zlasti ne prizanašajo Hanoju in Haiphongu. Neuradna poročila govore o tem, da je hanoisko letališče tudo poškodovano, poškodovano je med drugim tudi poslopje radia Hanoi, ki že od 19. decembra oddaja z manjšo močjo. Med bombardiranjem na božični večer so sestrelili že 18. težki bombnik »B-52«. Nad Severnim Vietnamom je bilo skupno sestreljenih, po obnovitvi bombardiranja, 53 ameriških letal.

Bombe, ki padajo na položaje osvobodilnih sil v Južnem Vietnamu, niso prav nič zavrle vojaških operacij FNO. Večji ali manjši boji divjajo skoraj neprenehoma okrog Quang Trija, pa tudi na drugih frontah, vštevši okolico Saigona. Partizani so danes z raketami zasuli ameriško letalsko oporišče v Da Nangu.

Najsrditejši boji potekajo okrog Kontuma, na Osrednji visoki planoti, kjer so prešle osvobodilne sile v ofenzivo. V soboto so krenile proti saigonsko-ameriškemu oporišču »November«. Na to oporišče in na okolico Kontuma so izstrelile cele salve granat.

Gluha ušesa za mir

Pariški pogovori se lahko nadaljujejo le, če bo konec bombardiranja

PARIZ, 26. dec (Tanjug) — Severnovietnamska delegacija na pariških pogovorih je danes zahtevala od ZDA, naj prenehajo bombardirati 20. vzporednik. Le tako se lahko nadaljujejo pariški pogovori, ki so jih Američani samovoljno prekinili in začeli sipati bombe na Severni Vietnam. To je že drugi predlog Severnega Vietnama v zadnjih treh dneh. Z ameriške strani pa ni čutiti nikakršne želje po obnovitvi pogovorov. Očitno žele ZDA z vojaškim pritiskom izsiliti popuščanje nasprotne strani, menijo pariški opazovalci.

Vietnam v očeh Moskve

V Moskvi pričakujejo važno sporočilo vlade o stopnjevanju vojne

MOSKVA, 26. dec. (Tanjug) — Tu pričakujejo, da bo sovjetska vlada objavila pomembno sporočilo o ponovni eskalaciji vojne v Vietnamu. Sporočilo bodo objavili drevi ali jutri in v njem navedli stališče SZ do obnovitve ameriškega bombardiranja DR Vietnama. Menijo, da bo vsebovalo zahtevo za prenehanje sovražnosti in podpis mirovnega sporazuma.

Potniki v letalu mrtvi

V nesreči francoskega letala je našlo smrt 12 potnikov s pilotom

SAN JUAN, 26. dec (UPI) — V soboto ponoči je strmoglavilo v Karibsko morje dvomotorno potniško letalo, last lokalne družbe »Air France« na antilskem otoku Gvadalupe. Tako je včeraj sporočila obalna straža ameriške vojne mornarice. Helikopterji ameriških obalnih straž pa so na malem karibskem otoku St. Martin našli ostanke razbitega letala. Predstavnik ameriške mornariške službe je izjavil, da helikopterska posadka ni naletela na nobeno znamenje za preživelimi. Vseh 12 potnikov in pilot letala so bili francoski državljani.

Beg iz Manague

Z dinamitom rušijo, kar je še ostalo po potresu — Mesta po vsej priliki ne bodo obnovili na starem kraju

MANAGUA, 26. dec. — Novinarji poročajo o strahotnih prizorih in grozljivem opustošenju, ki so ga povzročile podzemske sile v Managui, mestu, ki je do sobote imelo dobrih 400.000 prebivalcev.

Z vseh koncev odmevajo eksplozije; ljudje z dinamitom rušijo, kar je še ostalo po potresu, a bi se lahko vsak trenutek podrlo samo od sebe in terjalo nove žrtve. Med ruševinami se razlega jok lačnih otrok, za katere ni mleka, niti pitne vode.

Trupla mrtvih, še vedno zakopanih pod ruševinami, zadarjajo, tu in tam tako zelo, da lahko človek diha samo skozi robec, poroča dopisnik AFP. Vsak čas utegne izbruhniti epidemija.

Doslej je mesto zapustilo okrog 160.000 ljudi. Preživeli prebivalci zdaj silijo ven iz nesrečnega mesta, bežijo kamorkoli. Na cestah je videti prizore kakor v vojni. Ljudje odhajajo na vseh mogočih vozilih in peš, noseč s seboj stole ali kake druge kose pohištva.

Koliko prebivalcev Manague je doletela smrt, še ni mogoče reči. Kaže pa, da prve vesti, ki so govorile o 20.000 in več mrtvih, ne držijo. Z vseh strani sveta prihaja pomoč. Medtem ko vsa skrb velja ponesrečencem, pa že razmišljajo o obnovi mesta, toda po vsej priliki obnovljena Managua ne bo tam, kjer je stala do minule sobote.

tv nadaljevanka

Državna založba Slovenije

Stendhal:
RDEČE IN ČRNO
528 strani, cena: pl. 60 din pus. 70 din

Knjigo dobite v vseh knjigarnah

PROTEST PRED BELO HIŠO — Okoli 200 ljudi je pred Belo hišo protestiralo proti vojni v Vietnamu. Telefoto: UPI

Krivca: vreme in zavore

Potniški promet z Reke proti Zagrebu in Ljubljani že teče normalno

REKA, 26. dec. (Tanjug) — Pričakujejo, da bodo ekipe delavcev s pomočjo dveh 65-tonskih dvigal in druge mehanizacije že danes odstranile s tirov na železniški postaji na Reki vse razbitine tovornih vagonov, morda pa bo delavcem uspelo tudi popraviti poškodovano električno omrežje in tire. Normalen potniški promet z Zagrebom in Ljubljano je že stekel, le da morajo skozi postajo vleči kompozicije še dieselske lokomotive, dokler ne bo popravljeno električno omrežje. Kot je danes sporočil preiskovalni sodnik reškega okrožnega sodišča Valentin Ivanetić, se je nesreča pripetila zaradi slabega vremena in okvare zavornega mehanizma v kompoziciji tovornega vlaka.

Truman umrl

Življenjepis pokojnega Harryja Trumana ostal vezan na atomsko bombo

WASHINGTON, 26. dec. (Tanjug). V 88. letu je v bolnišnici v Kansas Cityju umrl 33. predsednik ZDA Harry Truman. Nixon je proglasil prihodnji četrtek za nacionalni dan žalosti v ZDA ob smrti bivšega predsednika.

Trumana so prikazali kot eno najizvirnejših osebnosti v ameriški politični zgodovini; prehodil je pot od prodajalca in uradnika pri železnici, sodnika v zakotnem sodišču in malo znanega poslanca in senatorja do ameriškega predsednika. Hči Margaret ga je v svojih spominih prikazala kot značilnega Američana, v čigar življenju je bilo vse mogoče.

Preden je po smrti svojega velikega predhodnika Roosevelta prevzel predsedniški položaj, so mu na predsedniških volitvah leta 1948 le redki pripisovali možnosti za zmago.

V uradnem življenjepisu je navedena vrsta zgodovinskih dogodkov, povezanih z imenom 33. ameriškega predsednika. Od vseh odločitev, ki jih je Truman kdaj sprejel, pa bo v zgodovini človeštva ostala za vselej v spominu tista iz leta 1945, ko je ukazal vreči atomski bombi na Hirošimo in Nagasaki.

INVESTICIJSKI BIROJI TRBOVLJE IBT

Projektiva:

— inženiringi
— projektiranje
— aeroinženiring

Do kraja usposobiti SZDL za vse naloge

Socialistična zveza je uspešna toliko, kolikor poglablja samoupravne odnose — Vso skrb delegatskim razmerjem — Kadrovska okrepitev in oprema

LJUBLJANA, 26. dec. Več delegatov je na seji republiške konference SZDL spregovorilo tudi o delu in problemih, ki spremljajo dejavnost socialistične zveze v sedanjih razmerah.

JANKO ZEVART je orisal prizadevanja SZDL v Celju, pri čemer je menil, naj bi bil način, kako je bila pripravljena ta seja RK SZDL — prek številnih posvetov — poslej stalna praksa. Spioh si je treba pri političnem delu prizadevati, da bi presegli zgolj ugotavljanje problemov, medtem ko premalo storimo za spremembo družbenih odnosov. Uspešnosti političnega dela ne gre meriti po dolžini in številu sklepov, po številu govorov, je dejal, marveč po tem, koliko kdo resnično prispeva k snovanju samoupravnih odnosov. Sklepi, programi naj bodo kratki, jasni, vsem razumljivi — tak je bil tudi program OF leta 1941.

Ko je posredoval ugotovitve s posvetov, je Zevart dejal, da so delovni ljudje za realnost pri planiranju, za to, da stopimo na prste povzročiteljem izgub in krivcem za malomarno gospodarjenje. Hkrati zahtevajo, naj nobenemu porabniku družbenega denarja ne zvišajo sredstev za 1973, če ne bo dokazal, da je res skrbno gospodaril. To naj velja tudi za družbenopolitične organizacije in za televizijo.

Osrednje vprašanje dela SZDL pa je še zmerom, koliko zna poglabljati samoupravne odnose, koliko zagotavlja neposredno sodelovanje vseh občanov, koliko ima posluha za vsakdanje težave delovnih ljudi. Pokazalo se je namreč, da je članstvo zmerom poprijelo tedaj, kadar so bila stališča sad demokratične razprave.

BENO ZUPANČIČ je izrekel nekaj misli ob ustavnih spremembah. Te izvajamo ob negotovih gospodarskih gibanjih, ob silovitih inflacijskih težnjah, ko so še močni »etatistični popadki«, s čimer mislijo nekateri razreševati težave. Ustavne spremembe ne bodo potekale gladko ne »spodaj« ne »zgoraj«, ne v bazi ne v vodstvih.

Vso skrb moramo posvetiti delegatskim razmerjem, najpoprej pri sebi, se pravi v SZDL, in tam, kjer so ta razmerja že zdavnaj možna. To je pomembno še zlasti zdaj, ko gospodarske razmere urejamo še vse preveč z državnimi ukrepi, namesto po samoupravni poti.

Delovni ljudje so za zdaj bolj delegati vodstev kot delovnih ljudi samih, pri čemer ne gre zanikati potrebe po vsestranski delegatski povezavi. Zatorej delegat ne more biti le slabo obveščen kurir, ki teka sem in tja; udeležen mora biti pri oblikovanju politike tistih, ki ga delegirajo.

Vsestransko je treba med drugim okrepiti — kadrovsko in z opremo — krajevne organizacije SZDL. V sedanjih razmerah namreč nismo kos vsem nalogam.

Govornik se je zavzel za rabo besede aktivist, meneč, da je dosti bolj uporabna in domača kot beseda funkcionar, zlasti kadar gre za funkcionarja, ki ne funkcionira. Ne gre za jezikovno rabo, marveč za politično vprašanje, za potrebo po nenehnem boju zoper razne družbene mehanizme, tudi samoupravne, kadar ti zakrnijo, otrdijo, si nadenejo vsa mogoča hierarhična oblačila.

Kadrovska okrepitev in boljša oprema pa ne pomenita političnega profesionalizma. Pač pa to pomeni ustvariti pogoje, da bosta delavec in mladinec lahko politična aktivista. Stara pota političnega profesionalizma bi take možne aktiviste prej odbijala kot privlačevala.

DR. SVETOZAR POLIČ je opozoril, da sta dejavnost zveze komunistov in socialistične zveze edina možnost za preseganje tako enostrankarskega kot večstrankarskega sistema. Če naj SZDL izpolni svojo vlogo, začrtano v dokumentu »SZDL danes« ji morajo vsi subjektivni dejavniki dati mesto, ki ji gre sama SZDL pa se mora še bolj usposobiti za to vlogo. Zavzel se je za to, da bi dali posvetili glavno pozornost idejnopolitičnemu razčiščevanju vloge SZDL v sedanjem času.

Kar zadeva sekcije kot obliko dela SZDL, je dr. Poli menil, da je zastran teh položaj slabši, da je bilo pred enim dvema letoma v tem pogledu delo boljše.

Polkovnik AVGUST VRTAR se je zavzel za to, da naj bi SZDL začela organizirano akcijo za vpis mladih v razne vojaške šole. To je nujno potrebno, če želimo zagotoviti ustrezno število Slovencev med vojaškimi starešinami v JLA.

Manj, zato pa bolje

Izvršni odbor o pripravljanju predloga delovnega načrta

LJUBLJANA, 26. dec. — Na današnji seji republiške konference SZDL je njen sekretar Božo Kovač dal nekaj dodatnih pojasnil o delu konference, potem pa dejal, da se bo skušal izvršni odbor pri pripravljanju predloga delovnega načrta socialistične zveze ravnati po načelu: manj, pa bolje.

Na podlagi temeljitih razprav po pismu predsednika ZKJ in izvršnega biroja je izvršni odbor ocenil, da bi se morali osredotočiti na tri temeljne, med seboj povezane naloge, je dejal Kovač. Prvič, uresničevanje ustavnih amandmajev ter nova ustava z vsemi nalogami, ki izvirajo iz tega. Današnja seja in nedavni posveti po vseh občinah so že usklajeni s tem. Drugič gospodarska vprašanja s posebnim poudarkom na stabilizaciji. Tretjič, usposabljanje socialistične zveze za delo v tem in novem političnem sistemu. Z drugo besedo, uresničevanje dokumenta »Socialistična zveza — danes«. Seveda, to ne pomeni, da se socialistična zveza ne bo ukvarjala s tekočimi dnevnimi političnimi vprašanji; bo se, vendar predvsem tako, da bo pritegnila v razne oblike dela čimveč ljudi, da bo več ljudi angažiranih v socialistični zvezi.

Upoštevajmo delavca in njegove interese!

RK SZDL o vzrokih za zamude pri ustanavljanju TOZD - Eden vzrokov: delavci so premalo ali pa tudi napačno informirani o bistvu ustavnih sprememb

LJUBLJANA, 26. dec. V razpravi na seji republiške konference SZDL je več govornikov spregovorilo o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela in o samoupravnih sporazumih med TOZD.

Tako je MILOŠ NIKOLIČ predočil razprave o tem v občini Ljubljana-Šiška in menil, da vprašanje ustanovitve TOZD obravnavajo še vse preveč v vodilnih strukturah in da tudi obveščanje in drugo delo poteka pretežno prek predsednikov samoupravnih teles, medtem ko delavci večidel niso vključeni. Po njegovem mnenju zastojev pri tem ne gre toliko pripisati subjektivnim odporom, marveč predvsem nepoučenosti in nerazumevanju bistva ustavnih sprememb. Zato bi bilo treba uveljaviti razne oblike družbenoekonomskega izobraževanja in zboljšati informiranje, zlasti še prek tovarniškega tiska.

MIRAN BLAHA je opisal izkušnje delovne organizacije Emona pri TOZD; teh bo imela Emona 27, vendar brez lastnosti pravne osebe. Poudaril je, da so izkušnje pokazale, da vsak samoupravni sporazum o združitvi TOZD predpostavlja temeljite strokovne in politične priprave. Predvsem pa je neogibno potrebna nenehna dejavnost subjektivnih sil.

FRANCI POLAK je večino svoje razprave posvetil usklajevanju samoupravnih odnosov v Ljubljanski banki z ustavnimi dopolnili. Zavzel se je za to, naj bi tudi v sklepih RK SZDL posvetili uveljavljanju ustavnih dopolnil v bankah ustrezno pozornost. To delo naj bi potekalo javno in spričo dejstva, da delovne organizacije sodelujejo z več bankami, bi naj bile rešitve teh vprašanj enotne. Če bo mogoče odtujevanje kapitala prek bank še naprej, bomo s temi pojavi imeli opravka tudi drugod, je menil Polak.

DAGMAR ŠUSTER je dejal, da z razmerami, kar zadeva ustanavljanje TOZD, ne moremo biti zadovoljni. Te nalog se se nismo lotili pravočasno. Morali bi dognati, kdo je odgovoren za takšne razmere.

Šuster je menil, da so krivi zamude vodilni delavci v gospodarstvu, v gospodarski zbornici, posslovnih združenjih, v družbenopolitičnih organizacijah, zlasti sindikatih. Nasprotoval je formalnim prerekanjem o tem, koliko TOZD bodi, namesto da bi uresničevali duha ustavnih sprememb. TOZD ne more biti sama sebi namen, pač pa podlaga organskega povezovanja delov združenega dela in možnost za preseganje skupinsko-lastninskih teženj. Precej delavcev o vsem tem ni ustrezno obveščenih. Zato je nujno družbenoekonomsko usposabljanje, zlasti še bodočih delegatov.

Ustanavljanje TOZD je premalo povezano s sedanjo ofenzivo ZK, s premagovanjem sedanjih gospodarskih težav. Nedopustno političnonaivni bi bili, je dejal Šuster, če bi vsem in vsakomur verjeli na besedo. Marsikdo se namreč pripravlja, da bi spremenil dlako, formalno upošteval ustavne spremembe, samo da bi obdržal oblast, ki jo ima. V večini primerov, je dejal Šuster, nismo spodbudili delovnih ljudi, da bi bili sami sposobni in voljni odločati o družbenih zadevah.

MARA TALERJEVA je opozorila, da tudi na Jesenicah zamujajo pri izvajanju ustavnih sprememb in da tretjina delavcev, zlasti še v dislociranih obratih, nima neposrednih samoupravnih pravic. Nasprotovala je temu, da ustanavljajo TOZD »vertikalno« glede na gospodarsko dejavnost, ne glede pa tudi na lokacijo obratov, s čimer je onemogočeno neposredno odločanje samoupravljavcev. Hkrati takšno ravnanje razcepija celovit interes človeka kot delavca in občana, saj izpodbija razvoj delegatskega razmerja. Upoštevajmo pred vsem delavca in njegov interes, ne pa tehnološke in druge dejavnike, ki si jih je človek znal podrejati zmerom, kadar je hotel, je menila Talerjeva.

MITJA ŠVAB je postregel z nekaj konkretnimi podatki v zvezi z informiranostjo delavcev. Dejal je, da so delavci o ustavnih dopolnilih še kar informirani, zlasti pa še o pismu predsednika Tita. Pri informiranju o amandmajih pa je stvar predvsem v tem, da so delavci ponekod napačno informirani, da se jim ponujajo vsemogoče lažne dileme ob uresničevanju amandmajev. To se vidi zlasti pri ustanavljanju TOZD, kjer je, kot kažejo podatki, veliko delavcev prepričali (to se pravi, prepričali so jih drugi), da pri njih ni mogoče ustanoviti TOZD.

VLADO ULLEN je med drugim povedal, da so se pri KIK Pomurka že pred leti odločili za to, da se kmetje organizirajo v enotnem kooperacijskem obratu. Kmetje v vsej soboški občini so se takrat na referendumu izrekli za to, da hočejo svojo kmečko organizacijo. Tako jih novi ukrepi, zlasti zakon o združevanju kmetov, niso našli nepripravljene. Zato v tem trenutku menijo, da bodo z ustanovitvijo TOZD kooperanti lahko še neposredneje odločali tako v svoji kot tudi v drugih TOZD v okviru Pomurke. Kot je povedal Ullen, po vaseh in v krajevnih organizacijah SZDL že potekajo razprave in podpisovanje pogodb o trajni kooperaciji v novih razmerah. Pri teh razpravah je morda najbolj pomembno, da se pripravljajo za neposredno odločanje kmetov v vaških zborih kooperantov in na delegatske odnose.

Ne drobimo sil

J. Vipotnik: Aktivnost pri izvedbi ustavnih sprememb naj ne bo kampanjska, marveč stalna vsebinska naloga

LJUBLJANA, 26. dec. Janez Vipotnik je ob koncu razprave dejal, da je v tem trenutku potrebno čimbolj spodbuditi izvajanje prve faze ustavnih dopolnil, da bi se lahko drugo leto bolj koncentrirali na drugo fazo. Zlasti pa bomo morali biti učinkoviti v pripravah za delegatska razmerja, ki bodo prinesla v celoten politični sistem povsem nove kvalitete.

Razen tega izvedba ustavnih dopolnil bistveno vpliva na utrditev gospodarstva, na učinkovitejše razreševanje nestabilnosti, nelikvidnosti, zlasti pa zagotavlja takšen položaj delavca, da bo razpolagal s pogoji in rezultati svojega dela in vplival na dogajanja in odločitve o družbenih zadevah zunaj svoje delovne organizacije.

Potem je med drugim menil, da prav gotovo ne bi bili objektivni, če bi trdili, da glede ustavnih dopolnil ni ničesar napravljenega. Doseženi rezultati so toliko pomembnejši, ker izvedba ustavnih dopolnil ni preprosta zadeva in ker še ni uhojenih poti. Če danes kritično ocenjujemo stanje in se dogovarjamo, kako v prihodnje zastaviti delo, da bomo učinkovitejši, potem kaže posebej podčrtati odgovornost vseh družbenopolitičnih sil pri izvedbi naloge. Pri tem računamo s splošno politično klimo, s pripravljenostjo ljudi za akcijo, je dejal Vipotnik, na drugi strani pa ne kaže pozabiti na veliko potencialno energijo nakopičeno v delavcih, da do kraja ustvarijo svoje pravice razpolagati z enostavno in razširjeno reprodukcijo, da vplivajo na odločanje o vseh družbenih zadevah ožje in širše skupnosti.

Nadalje je menil, da bo morala imeti naša akcija v tem trenutku še vedno močno obeležje političnega pojasnjevanja in razčiščevanja, na drugi strani pa mora organizacijsko pripravljati konkretizacijo ustavnih dopolnil. V tem trenutku je potrebno, da že identificiramo različne odpore do ustavnih dopolnil in nosilce teh odporov.

Nikakor ne smemo dovoljevati formalističnega uvajanja ustavnih dopolnil, je tudi dejal Vipotnik, marveč moramo uveljavljati takšen pristop, ki bo zagotovil predvideni korak naprej v samoupravnem položaju delavca in delovnega človeka na sploh. Eden od poglavitnih pogojev za to je temeljita informiranost samoupravljalca in tudi nenehno izpopolnjevanje njegovega družbenoekonomskega znanja. Zato aktivnost družbenopolitičnih sil pri izvedbi ustavnih sprememb ne more biti akcijske kampanjska, marveč naj bo to stalna vsebinska naloga. Pri tem je zlasti pomembno, da so politična prizadevanja sinhronizirana, da se politične sile ne drobijo. Potrebni so družbeni dogovori na enem mestu, če hočemo biti res racionalni in učinkoviti.

Nadalje je dejal, da je današnja politična situacija pokazala, kako nujno je do kraja izvesti v praksi dokument »SZDL danes«, pa tudi to, da je potrebno ta dokument izpopolniti. Socialistična zveza bo toliko učinkovitejša, kolikor dosledneje bo v praktični politični akciji povezovala vse interese naše družbe, pa ne samo po teritorialnem, marveč tudi po delovnem in interesnem principu. Da pri političnih odločitvah ne bo upoštevala le posameznika in njegovega osebnega mnenja, ampak delegata — predstavnika avtentičnih interesov.

Janez Vipotnik je med drugim še poudaril, da bo treba neprestano in mnogo več pozornosti posvečati bazi, zlasti krajevni organizaciji SZDL, da bo ta široko odprta vsem ljudem, ki izhajajo iz socialističnih temeljev naše družbe, ne glede na njihovo svetovno nazorsko, filozofsko, religiozno, nacionalno ali socialno opredelitev.

SZDL poziva k odločnejšemu boju za uresničevanje ustave

Sklepi republiške konference SZDL Slovenije po razpravi o uresničevanju ustavnih dopolnil in o nalogah Socialistične zveze - Spomladi o izobraževanju samoupravljalcev in aktivistov SZDL

LJUBLJANA, 26. dec. Na današnji seji republiške konference SZDL Slovenije so po razpravi o uresničevanju ustavnih amandmajev in o nalogah Socialistične zveze sprejeli naslednje sklepe:

V skladu s svojo družbeno vlogo in funkcijo je Socialistična zveza v Sloveniji organizirala občinska in druga posvetovanja in 4. sejo republiške konference SZDL o uresničevanju ustavnih določb. Z vsem tem je želela ne le oceniti opravljeno, temveč zlasti tudi pospešiti aktivnost kar največjega števila družbenih dejavnikov, spodbuditi hitrejše, skladnejše in bolj povezano delovanje vseh, ki lahko z organiziranim nastopom pripomorejo k uresničevanju celovitejšega, samoupravnega družbenoekonomskega položaja delovnih ljudi.

Uvodni referat, teze za razpravo, informacija o občinskih posvetih in razprava na 4. seji republiške konference so postale sestavni del ocen, stališč in dogovorov o nadaljnji skupni aktivnosti družbenopolitičnih in samoupravnih organizacij in njihovih teles. Republiška konferenca SZDL Slovenije podpira tudi neposredne akcijske in druge dogovore nosilcev temeljnih družbenopolitičnih in samoupravnih aktivnosti in odločitev ter pritrjujeta stališčem in sklepom o nadaljnji skupni aktivnosti, ki so bili sprejeti na posvetovanjih v občinah in so povzeti v posebni informaciji o teh posvetih.

Posebno opozorilo

Republiška konferenca SZDL Slovenije meni in predlaga, da vsi družbeni dejavniki v svoji redni dejavnosti v bodoče pospešijo delovanje na vprašanjih, ki pomenijo uresničevanje ustavnih določb. Na nekatera od teh zato še posebej opozarja.

Izvajanje ustavnih določb pomeni prispevek k uspešnejšemu zoperstavljanju družbenim in ekonomskim težavam današnjega časa. Uresničevanje vsebine določb in spreminjanje temeljnih družbenoekonomskih odnosov v družbi je najuspešnejše orožje delovnih ljudi in vseh njihovih organizacij v boju zoper nestabilnost, nelikvidnost odtujenost pogojev in rezultatov skupnega družbenega dela itd. Delovni ljudje pa bodo uspešni v tej vsakodnevni bitki le, če bodo ob aktivnem delovanju komunistov organizirani v svojih osnovnih samoupravnih enotah kot odločujoč dejavnik. Ustavne določbe je mogoče uspešno uresničevati, če so ljudje objektivno in pošteno obveščeni, družbenopolitično usposobljeni, v kar naj se sredstva množičnega obveščanja vključujejo še bolj zavzeto kot doslej, da bodo lahko delovni ljudje sami resnični nosilci sprememb, ne pa da bodo množica posameznikov. Zato poziva republiška konferenca SZDL k večji aktivnosti vse organizacije, ki združujejo delovne ljudi, da odločneje spreminjajo odnose v duhu ustave. Zato naj delovni ljudje in občani pri uresničevanju svojih posebnih in posameznih nalog aktivno delujejo:

— za uresničevanje osnovnih vprašanj uravnavanja in kontrole nad celotnim presežnim delom ter organiziranja temeljnih organizacij združenega dela in njihovega združevanja ter združevanja del in sredstev v celotnem procesu družbene reprodukcije, zlasti v sindikalnih in mladinskih organizacijah, v strokovnih združenjih in v gospodarski zbornici;

— ob uresničevanju vprašanj krajevne in komunalne samouprave, vprašanj s področja delovanja samoupravnih interesnih skupnosti, zlasti v organizacijah SZDL, pa tudi v sindikatih, v zvezi mladine in v organih samoupravnih interesnih skupnosti;

— ob vprašanjih statutarnega urejanja krajevnih skupnosti in občin v okviru skupnosti slovenskih občin;

— ob razreševanju strokovnih in drugih specializiranih vprašanj pa v svojih strokovnih organizacijah, združenjih, zvezah itd.

Posebej pa se še opirajo na dosežke znanosti.

Republiška konferenca pa še posebej poudarja vlogo in naloge skupščin družbenopolitičnih skupnosti ter njihovih izvršilnih organov.

Sprotna ocena vzrokov za zastoje

Sinteza, usklajevanje in družbeno potrebno koordiniranje razvejanje družbenopolitičnih dejavnosti delovnih ljudi pa se lahko najučinkoviteje opravi z najširšo družbenopolitično vlogo Socialistične zveze. V to smer gre večina sklepov, stališč in dogovorov o nadaljnji skupni akciji v občinah. Vloga strokovnih služb v delovnih, interesnih samoupravnih in družbenopolitičnih skupnostih je pri taki družbeni organizaciji lahko jasnejša in tudi racionalnejša in učinkovitejša podlaga za sklepe organiziranih samoupravljalcev.

Skupna naloga vseh organiziranih zavestnih sil je, da z vztrajnim in neprekinjenim delovanjem pomagajo še naprej vzdrževati in razvijati vzdušje kritične ustvarjalnosti in da ne dovolijo, da bi prišlo do zastoja v graditvi socialističnih družbenoekonomskih odnosov. Sproti naj ocenjujejo družbene in politične vzroke zastojev, terjajo strokovne, normativne in druge opore za ustavna ravnanja in organiziranje celotne družbe.

Bodoče ravnanje temeljnih samoupravnih skupnosti, političnih, družbenih in drugih organizacij itd. v občinah je v pretežni meri že vsebovano v dogovorih, sprejetih na nedavnih posvetovanjih.

Na ravni socialistične republike Slovenije sprejemajo tak dogovor delegacije vodstev družbenopolitičnih organizacij, skupščine in njenega izvršnega sveta na današnji seji republiške konference SZDL Slovenije, da bodo skladno, skupno in enotno ravnali v začrtani smeri, za kar bodo sprejeli tudi posebne akcijske programe.

Organizacija Socialistične zveze v Sloveniji je v obdobju od marca 1970, ko smo sprejeli dokument »Socialistična zveza danes«, pri svojem delu dosegala uspehe in se v nekaterih občinah intenzivneje, v drugih pa manj, uspobljala za uresničevanje svoje ustavne vloge in funkcije. Rezultati njenega dela so vendarle še nezadostni in usposobljenost za uspešno opravljanje njene funkcije premajhna, kar velja še posebej, če jo ocenjujemo glede na vlogo in odgovornost, ki jo bo morala prevzeti in uresničevati z novo ustavo.

Integracijska in koordinativna vloga SZDL v krajevnem, občinskem, regionalnem in republiškem merilu se kaže vedno bolj kot potreba delovnih ljudi in njihovih organizacij, zlasti ob vprašanjih, ko vloga, stopnja in metoda organiziranosti namen in doseg posamezne organizacije postanejo preozki, ko ne zajemajo več celote povezav, vplivov in medsebojnih učinkov, naporov, teženj, sklepov in ukrepov delovnih ljudi.

Zato naj bi se v letu 1973 vse organizirane subjektivne sile — zlasti pa tudi vodstva SZDL na vseh ravneh — prizadevala, da bi se SZDL v skladu z dokumentom »SZDL danes« kar najbolj usposobila za uresničitev teh nalog, tako glede vsebine, oblik in metod svojega dela; da bi se kadrovsko okrepila; uredila sistem njenega financiranja in pospešila ter razširila obseg družbenopolitičnega izobraževanja samoupravljalcev in aktivistov SZDL.

Tej problematiki bomo posvetili spomladi 1973 posebno sejo RK SZDL. Osnova za dogovor o teh vprašanjih bo poleg ustavnih sprememb tudi podrobna analiza o delu in položaju SZDL v Sloveniji.

Najbolj blizu občanu

Kako nadoknaditi zamudo pri izvajanju ustavnih dopolnil v družbenih dejavnostih - Krajevna skupnost del sistema, ki je mimo TOZD najbližji občanu

LJUBLJANA, 26. dec. Kaj storiti, da bi v družbenih dejavnostih nadoknadili zamudo pri izvajanju ustavnih dopolnil? Kaj storiti zlasti spričo dejstva, da ta dejavnost zaostaja za samoupravno preobrazbo gospodarstva, z intenzivnostjo katere razpravljavci na seji prav tako niso bili zadovoljni. Na seji republiške konference SZDL so rekli:

MARJAN JAVORNIK je, govoreč o zaostajanju na temeljih, opozoril, da so pomanjkljivosti ne le glede usklajevanja notranjega ustroja delovnih organizacij s tega področja z ustavnimi dopolnili, marveč je še zlasti pereče povezovanje teh organizacij z okoljem, vprašanje, kako doseči vpliv delovnih ljudi na delo teh organizacij.

V nekaterih občinah se vprašanja samoupravnih interesnih skupnosti sploh še lotili niso, je dejal Javornik, v glavnem pa ostajajo pri ugotavljanju, kritiki in vztrajanju na dosedanjih modelih.

Torišče dela subjektivne politične akcije naj sloni na spoznanju, da se delovni človek ne uveljavlja le v TOZD, ampak tudi v šoli, v zdravstvu itn. Z drugimi besedami, s skladno povezavo človeka kot delavca in občana naj bi zagotovili kritje eksistenčnih socialnih potreb. SZDL bodi pri tem najširši družbeni prostor in mehanizem. To hkrati pomeni ustvarjanje možnosti za dolgoročno revolucioniranje razmer v kulturi, izobraževanju itd.

Pri snovanju samoupravnih interesnih skupnosti ob dejavnem sodelovanju SZDL bi bilo treba upoštevati že rešitve iz druge faze ustavnih sprememb. Opredeliti se je treba za tako imenovane mešane interesne skupnosti, se pravi, da bi bili v njih zastopani tudi porabniki storitev.

NIKO LUKEŽ je razgrnil nekatere probleme, ki se kažejo pri ustanavljanju in dejavnosti interesnih skupnosti na ljubljanskem področju. Zlasti je pereče vprašanje, kako vključiti te skupnosti v skupščinski sistem. Doslej so samoupravne interesne skupnosti potisnjene bolj ob rob skupščinskega sistema.

Delegatski sistem je še marsikje formalno zasnovan: včasih nekateri delegati ne vedo, komu odgovarjajo za svoje delo, in celo ne, kdo jih je izvolil.

IGOR ŽITNIK je rekel, da po njegovem mnenju preobrazba krajevnih skupnosti poteka prepočasi, namreč preobrazba v samoupravno skupnost. Premalo upoštevamo dejstvo, da je krajevna skupnost mimo TOZD tisti del družbenopolitičnega sistema, ki je najbližji občanu in omogoča preseganje odtujenosti od družbenega odločanja.

NORBERT JEDLOVČNIK je menil, da je sistem zbiranja sredstev za družbene dejavnosti še zmerom pretežno ušuškenski. Zagotoviti pa je treba javnost dela ob precizno dogovorjenih nalogah, ob natančnih delovnih načrtih.

Kar zadeva posebej šolstvo, se je govornik zavzel za 42-urni delovni teden prosvetnih delavcev, pri čemer bi osebne dohodke izplačevali po obsegu opravljenega in delno tudi po kvaliteti dela. Po njegovem mnenju so v drugih jugoslovanskih republikah pred Slovenijo kar zadeva vrednotenje dela v šolstvu, spričo česar bi morali pogumneje prenašati pozitivne izkušnje iz drugih republik.

JANKO MARKIČ je dejal, da postajajo krajevne skupnosti vse bolj pomembne samoupravne institucije občanov, ki postopoma, a zanesljivo preraščajo okvire sedanje vloge in njihovega položaja. Med drugim je poudaril, da so krajevne skupnosti v mariborski občini prav letos prerasle v dokaj solidno organizirano bazo, prek katere so izpeljali dva pomembna referenduma. Tu se je pokazalo, da so se premaknila gledanja in odnosi našega občana, ki postopoma prodira iz ozkih lokalističnih in lastnih interesov v širšo družbeno sfero in njeno problematiko.

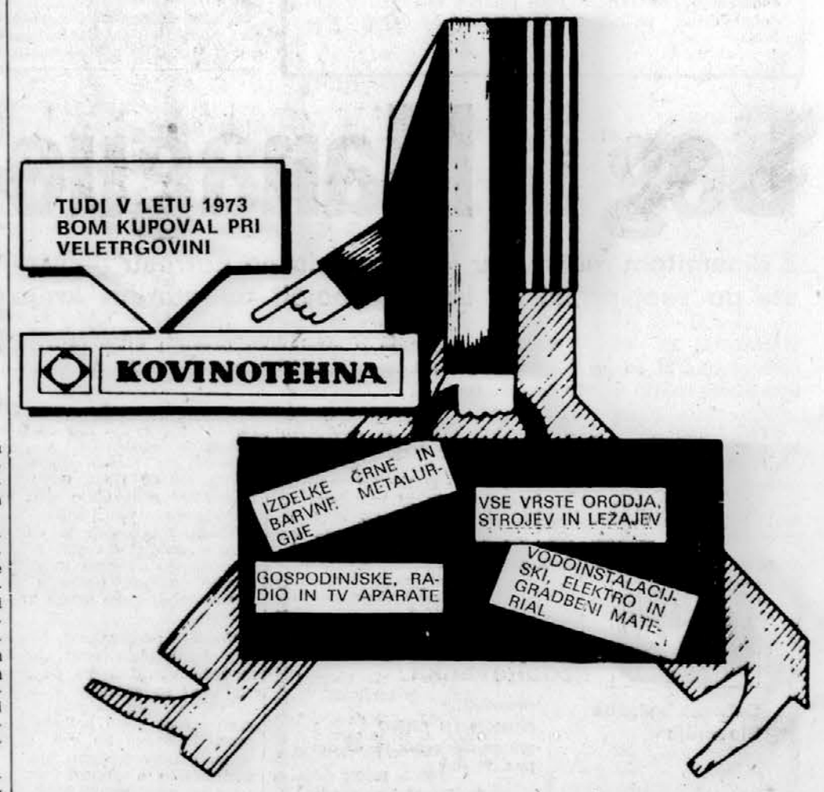
VINKO GOBEC je govoril predvsem o krepitvi krajevne samouprave in utrjevanju delegatskih razmerij. Pridružil se je tudi današnji splošni oceni, da je glede uresničevanja ustavnih dopolnil v enotah združenega dela narejenega zelo malo. Za to niso krivi samo delavci v teh enotah združenega dela, temveč tudi politične organizacije, saj je bilo premalo razgovorov in političnega dela med organizacijami združenega dela.

Ekonomska fakulteta in banka sodelujeta

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — Ekonomska fakulteta v Beogradu in Beograjska banka sta se dogovorili, da bo že to šolsko leto več kot 30 študentov ekonomske fakultete [illegible] 50 jih bo lahko imelo v banki počitniško prakso, 20 diplomiranih ekonomistov pa že ima v banki zagotovljeno delovno mesto. Ekonomska fakulteta pa bo za bančne uslužbence organizirala izpopolnjevalne tečaje. Na fakulteti bo za študente kmalu možno vpisovanje smeri finance in bančništvo.

DELO

Mitja Gorjup (glavni urednik), Jak Koprivc (odgovorni urednik), Ante Mahkota (pomočnik glavnega urednika), Vlado Jarc (notranja politika in gospodarstvo), Janez Stanič (zunanja politika), Tit Vidmar (kultura), Miro Zakrajšek (dopisništvo, lokalna kronika), Evgen Bergant (šport), Vojko Černelč (centralna redakcija), Jaka Štular (nedeljska izdaja »Dela«), France Vrečar (sobotna priloga), Bogo Sajovic, Olga Ratej, Ivan Kranjc (kronika, reportaža)

V 1973 je predvidena zvišana stopnja rasti

Več zborov zvezne skupščine o predlogu resolucije o družbenogospodarski politiki v 1973 — Za 1.2 odstotka nižja stopnja rasti vseh kategorij porabe

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 26. dec. Več odborov zvezne skupščine je danes obravnavalo predlog resolucije o družbenogospodarski politiki v prihodnjem letu, predlog proračuna federacije in več zakonskih predpisov, ki se nanašajo na zmanjšanje nelikvidnosti v gospodarstvu.

Odbor za družbenogospodarske odnose zbora narodov je pod predsedstvom Zorana Poliča proučeval predlog resolucije in ga sprejel z nekaj dopolnitvami, ki pa ne spreminjajo materialne bilance, oziroma zaradi teh sprememb ni treba prelagati sprejetja resolucije zaradi dodatnega republiškega usklajevanja.

V začetku seje je več poslancev (Jovo Šotra — Kosovo, Zoran Polič — Slovenija, Gabrijel Santo — Hrvatska in Jozo Borđužić — BiH) postavilo več vprašanj, na katera so poslancem zadovoljivo odgovorili predstavniki ZIS in član ZIS Ivo Jerkić. Predstavniki ZIS so najprej v odgovoru na vprašanje poslanca Zorana Poliča o tem, ali so v predlogu resolucije usklajene spremembe z materialnimi bilancami, povedali, da so te bilance usklajene. Razlika med osnutkom in predlogom resolucije pa je v tem, da je predvidena višja stopnja rasti družbenega proizvoda celotnega gospodarstva — 6 do 7 odst.; družbeni proizvod v družbenem sektorju gospodarstva naj bi se predvidoma povečal za približno 7,5 odst., industrijska proizvodnja za približno 8 odst., kmetijska za 2,5 do 3 odst., zaposlenost v družbenem sektorju gospodarstva do 3,5 odstotka, produktivnost pa naj bi se v družbenem sektorju povečala za 4 do 4,5 odstotka. Pristojni strokovnjaki ZIS so pojasnili, da je v predlogu resolucije predvideno, da vse kategorije porabe ostanejo na znatno nižji stopnji od predvidene rasti družbenega proizvoda, oziroma na stopnji, ki bo nižja za okoli 1,2 odstotka.

Član ZIS Ivo Jerkić je sprejel nekatera dopolnila poslancev. V odgovoru na vprašanje poslanca Jova Šotra o materialnih bilancah o razvoju energetike, metalurgije in drugih panog je dejal, da je ZIS to gradivo sprejel in da morajo republike, pokrajine in gospodarske zbornice o tem povedati svoje.

Nato so poslanci tega odbora dalj časa obravnavali predlog resolucije, ki ocenjuje uresničevanje politike v tem letu. V predlogu resolucije je namreč rečeno, da je bila letos rast produktivnosti manjša glede na predvideno politiko, kar ob drugih pomanjkljivostih v razvoju opozarja na širjenje ekstenzivnosti v gospodarjenju«.

Več poslancev je pripomnilo, da je ta ocena o ekstenzivnosti gospodarjenja »resnična in da je ta pojav nevaren«. Predstavniki ZIS so povedali, da je bila lani produktivnost večja za 4,7, letos pa samo približno 2 odstotka. Zoran Polič je poudaril med drugim, da so k temu prispevali pojavi okrog zmanjševanja zalog nekaterih vrst reprodukcijskega materiala, slabiteh tržnih kriterijev in ravno to je prispevalo k povečanju ekstenzivnosti.

Ko so poslanci razpravljali o delu predloga resolucije, ki se nanaša na zvezni proračun, so opozorili, da ta proračun ne more imeti na startu nobenih »odprtih računov«, čeprav so objektivne razmere (drugačno gibanje uvoza in izvoza kot je bilo predvideno, obveznosti federacije, ki izhajajo iz tečajnih razlik), prispevale, da je v letošnjem proračunu federacije nastal znaten primanjkljaj.

ZDRAVKO ILIC

Dražja vozila iz TAM

Zvezni zavod za cene dovolil podražitev za 10,5 odstotka

MARIBOR, 26. dec. — Zvezni zavod za cene v Beogradu je dovolil tovarni avtomobilov v Mariboru povprečno zvišanje cen njenim vozilom za 10,5 odstotka.

Tako je ugodil zahtevi mariborske tovarne avtomobilov le 70-odstotno, saj je mariborska tovarna zahtevala povprečno zvišanje cen svojim vozilom za 15 odstotkov.

Od 22. decembra letošnjega leta Tovarna avtomobilov Maribor prodaja vozila po cenah, ki so od 7 do 15 odstotkov višje od sedanjih zneskov.

Tako bodo nekateri tipi avtobusov dražji za 7 odstotkov, tovorno vozilo TAM 5500 za 10,5 odstotka, tovorno vozilo TAM 2001 pa za 15 odstotkov.

M. K.

Politiko cen morajo oblikovati dogovori

Sklepali naj bi jih med družbenopolitičnimi skupnostmi, zbornicami in gospodarskimi asociacijami — Gospodarstvo: enakopravnost vseh partnerjev

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug). Osnova politike cen v letu 1973 mora temeljiti na družbenih dogovorih, sklenjenih med družbenopolitičnimi skupnostmi, zbornicami in zainteresiranimi gospodarskimi asociacijami. To so poudarili na današnji seji upravnega odbora gospodarske zbornice Jugoslavije.

Pravzaprav se gospodarstvo zavzema za enakopravno partnerstvo vseh udeležencev v družbenem dogovarjanju o cenah. Povsem jasno je, da politika cen ne more več temeljiti na starih pozicijah, pri čemer politika cen bazira na neposredni družbeni kontroli cen ob uporabi sporazumov za spremembo takšnih cen kot so. S tem bi se položaj gospodarstva v politiki cen še naprej ohranil v pasivni poziciji.

Tega se je zavedala tudi medresorska skupina zveznega izvršnega sveta, ki je pripravila predloge za politiko cen v letu 1973. V njene predloge so delno vključena tudi stališča gospodarske zbornice Jugoslavije, še zlasti pa zahteve, da se v politiko in sistem cen čimbolj vgradi institucija družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja. S tem bo zagotovljena nova vloga gospodarstva v politiki cen, pri čemer je vztrajal tudi predsednik zvezne zbornice Rudi Kolak. Predsednik pa je pripomnil, da bi morali uskladiti stališča o tem, kaj so družbeni dogovori. Gre za termin, ki se pogosto menja, v praksi pa premalo uresničuje. Kolak se je zavzel za popolno spoštovanje sprejete politike in sistema cen, ki sta prva pogoja, da se položaj na tržišču uredi.

Član ZIS Imer Pulja, predsednik medrepubliškega komiteja za tržišče in cene je poudaril potrebo po skupni družbeni akciji v uresničevanju sprejete politike in sistema cen.

Na seji so govorili tudi o dopolnilnih ukrepih ZIS za rešitev problema nelikvidnosti. Člani upravnega odbora so v celoti podprli pet novih zakonov, ki bodo sprejeti na zasedanju zvezne skupščine 28. decembra. Pri tem so poudarili, da se predlagani zakoni nanašajo v glavnem na negospodarsko področje, kar ima za cilj enakomerno razporeditev bremena stabilizacije na vse zaposlene v družbenem sektorju.

Udeleženci sestanka so posebej pozdravili predlog zakona, ki gospodarstvo varuje pred večjimi dajatvami za splošno in skupno porabo. Gre za predlog zakona o omejitvi dohodka od davka in prispevka iz gospodarstva in omejitvi stopnje prometnega davka. Negospodarstvo dolguje gospodarskim delovnim organizacijam še približno 2 milijardi dinarjev. Posledice neizplačanih dolgov bodo nosili s 1. januarjem tudi zaposleni v negospodarskih delovnih organizacijah, to pomeni, da bodo tudi ti prejemali manjše osebne dohodke, in sicer v višini 90 odstotkov od izplačanega dohodka v tem letu.

Predavanje Marka Bulca

LJUBLJANA, 26. dec. — Član predsedstva SFRJ inž. Marko Bulc je včeraj govoril aktivu vodilnih delavcev republiškega sekretariata za notranje zadeve SR Slovenije o gospodarskih gibanjih v SFRJ, naporih ter ukrepih za nadaljnjo stabilizacijo teh gibanj v letu 1973.

Vplačila kasne

Delovne organizacije kasne z vplačili posojila za progo Beograd—Bar predvsem zaradi splošne zadolženosti

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 26. dec. Po najnovejših podatkih vplačevanje posojila za gradnjo proge Beograd—Bar kasni, ker se predvsem pravne osebe (delovne organizacije in družbenopolitične skupnosti) ne držijo obveznosti. Do zaključka vplačil je še 10 mesecev in doslej se je nabralo za 505,7 milijona din vpisanega posojila, brez podarjenega denarja (53 odstotkov).

Za danes so sklicali sestanek z izvajalci del, o nepravočasnem vplačevanju posojil pa je razpravljal tudi srbski IS. Ocenili so, da je na zamujanje pri vplačevanju posojila s strani delovnih organizacij najbolj vplivala splošna medsebojna zadolženost; doslej so pravne osebe vplačale le 35 % vpisanega zneska.

Med najbolj nerednimi plačniki v Srbiji so Energoprojekt (vplačal le tretjino vpisanega posojila) Interexport (manj kot polovico), Jugoelektro (polovico), Poljoprivredna banka (slabo tretjino) itd. Iz Slovenije sta vpisala posojilo Ljubljanska banka (plačati mora le še tretjino vpisanega posojila) in Inex—Adria—Aviopromet (dolguje še dve tretjini).

Delovni ljudje so doslej vplačali že blizu 83 % vpisanega posojila, ostalo prebivalstvo pa šele 55 %.

Član IS Vojo Vučelić je dejal da je treba pospešiti vplačevanje posojil; investitor namreč dolguje izvajalcem del blizu 92 milijonov din, ne računajoč pri tem obveznosti iz decembra.

Do oktobra so v Srbiji opravili več kot 70 % vseh del na progi; tudi v Črni gori so skupno opravili 70 % del, to da pri tem so posamezni odseki le 30—40 odstotno dograjeni. Težave jim povzročajo težak teren in velike izgube zato utegnejo dela zavleči.

V Srbiji nameravajo na različne načine pospešiti vplačevanje posojil. Jugoslovanska investicijska banka bo poslala pisma vsem nerednim plačnikom, z večjimi dolžniki pa se bodo pogovorili, kakšne so realne možnosti za nadaljnje vplačevanje.

ANDREJ ARKO

Namesto voščil

LJUBLJANA, 26. dec. — Predsednik skupščine SR Slovenije Sergej Kraigher in članica sveta federacije Lidija Šentjurc sta nakazala 1.000 dinarjev društvu SRS za boj proti raku in skladu za gradnjo onkološkega inštituta namesto novoletnih čestitk.

Denar iz sklada

V SRH bo moč sredstva iz rezervnih skladov uporabiti za izplačila OD - Jamstvo socialne varnosti delavcev

ZAGREB, 26. dec. (Tanjug). Uporabnikom sredstev, ki jih ustvarja gospodarstvo v Hrvatski, so danes dali vedeti, da bodo prihodnje leto morali občutno omejiti svoje aspiracije, pa naj bi bile še tako upravičene, delavcem pa so sporočili, naj ne bodo preveč v skrbeh zastran bližajočega se 1. januarja, ko naj bi začel veljati del ukrepov iz drugega stabilizacijskega »svežnja«.

Da bi delavcem zagotovili večjo socialno varnost, bo mogoče sredstva iz rezervnih skladov organizacij združenega dela uporabljati tudi za izplačila osebnih dohodkov nad zmanjšanim delom, družbenopolitične skupnosti pa bodo lahko blokiranim delovnim organizacijam prav tako odobravale sredstva za izplačilo delavskih prejemkov, seveda s pogojem, da se odpovedo delu svojih dohodkov. Prav tako bodo za šest mesecev odložili omejitve v izplačevanju osebnih dohodkov delovnih organizacijah železniškega prometa, premogovnikov in elektrogospodarstva pogoj pa je, da ti delovni kolektivi pripravijo sanacijske programe.

Ta del predloga resolucije o družbenogospodarski politiki republike v letu 1973, kateri je na skupni seji prosvetnokulturnega in organizacijsko-političnega zbora sabora danes govoril predstavnik republiškega IS dr. Velimir Rajković, je pri poslancih zbudil izredno pozornost, ko sicer tudi resolucija v celoti ker brez olepševanja prikazuje stvarni gospodarski položaj in perspektive republike.

O dejanskih vzrokih, ki so vlado usmerili po poti temeljitih sprememb v odnosih, zgovorno priča podatek da proizvodnost dela v Hrvatski pada, zaposlenost pa hkrati narašča da še naprej jemljejo sredstva gospodarstvu, in to v času ko imata 802 delovni organizaciji blokirana sredstva, ki jih cenijo na več kot 8 milijonov dinarjev, in ko negospodarstvo še vedno dolguje proizvodnim organizacijam okrog 800 milijonov dinarjev. Strateški cilj republiškega IS v prihodnjem letu je zato predvsem ustvariti pogoje, ki bodo omogočili povečanje skupnega dohodka gospodarstva in čistega njegovega dela, ki ostane za razdelitev.

Podpora zahtevam tiska

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — Sekcija zvezne konference SZDL za vprašanja obveščanja je ugotovila, da se je gmotni položaj predvsem politično-informativnega tiska poslabšal.

Izvolitvi v PK ZK Vojvodine

Predstavitev novega predsednika in sekretarja PK ZK Vojvodine

LJUBLJANA, 26. dec. Kot smo že poročali v nedeljski številki »Dela«, je pokrajinski komite ZK Vojvodine izvolil za svojega predsednika Dušana Alimpića, za sekretarja pa Jona Srbovana.

Dušan Alimpić — Vlada

Postal je novi predsednik pokrajinskega komiteja ZK Vojvodine

DUŠAN ALIMPIĆ, predsednik PK ZK Vojvodine

DUŠAN ALIMPIĆ—VLADA, novi predsednik PK ZK Vojvodine, se je rodil 1921 v Bački Palanki. Po narodnosti je Srb. Bil je delavec, član komunistične partije od leta 1941, udeleženec NOV, nosilec »Partizanske spomenice 1941«. Med vojno in po osvoboditvi je opravljal številne odgovorne dolžnosti v organih UDB in sekretariata notranjih zadev za Vojvodino bil je sekretar okrajnega in občinskega komiteja ZK Srbije za Novi Sad. Na 5. kongresu ZK Srbije so ga izvolili v CK ZKS. Je poslanec v družbenopolitičnem zboru zvezne skupščine, član stalnega dela konference ZK Srbije in član PK ZK Vojvodine.

Sekretar inž. Jon Srbovan

Novi sekretar PK Zveze komunistov Vojvodine je po poklicu agronom

Inž. JON SRBOVAN, novi sekretar PK ZK Vojvodine, se je rodil 1930 v Begejcih. Po narodnosti je Romun. Bil je agronom, upravitelj kmetijske zadruge v Begejcih, predsednik občine Žitište, podpredsednik gospodarske zbornice v Zrenjaninu, podpredsednik gospodarske zbornice Vojvodine in predsednik gospodarskega zbora skupščine Vojvodine. Je član PK ZK Vojvodine od leta 1968. Bil je predsednik komisije pokrajinskega komiteja ZK za vas in kmetijstvo, je član sekretariata pokrajinskega komiteja in komisije predsedstva ZKJ za gospodarsko in socialno politiko in razvoj družbeno gospodarskega sistema.

Vmešan v nečedne posle?

Dekan beograjske filološke fakultete M. Vujošević odstopil

BEOGRAD, 26. dec. Dekan beograjske filološke fakultete Milan Vujošević je dal ostavko na svoje delovno mesto. Kot je bilo sporočeno na današnji seji sveta filološke fakultete, je dal Vujošević ostavko, ker je neposredno vmešan v nekatere nedovoljene finančne mahinacije, od katerih je poleg ostalih imel koristi tudi on sam. Obsežnejše sporočilo o vzrokih njegove ostavke bo sporočil svet filološke fakultete v Beogradu čez nekaj dni.

L. C.

oglašujte v dnevniku
DELO

Milijonta guma v Savi

L. 1974 bodo izdelali že poldrugi milijon gum — Vedno več radialk

KRANJ, 26. dec. — V tovarni Sava so danes izdelali milijonto avtomobilsko gumo v letošnjem letu. Lani so prišli le do številke 938.000, letos pa so proizvodnjo povečali za desetino z večjo produktivnostjo, ob enakih strojnih zmogljivostih in enake mštevilu zaposlenih.

Za prihodnje leto predvidevajo, da bodo izdelali milijon 260.000 avtomobilskih plaščev. Naslednje leto pa se bodo približali že poldrugemu milijonu.

V zadnjem času naglo povečujejo proizvodnjo tako imenovanih radialnih gum. Letos jih bodo naredili okoli 25.000, prihodnje leto, ko bodo pričeli obratovati novi stroji, pa že 230.000.

L. S.

Novi ogorčeni protesti

Izražajo jih SZDL Ljubljana-Center, kranjski klubi OZN in drugi

LJUBLJANA, 26. dec. — Ob koncu tedna solidarnosti z vietnamskim ljudstvom so se številnim protestom zoper ameriško morijo v Vietnamu pridružili občinska konferenca SZDL Ljubljana-Center, pedagoški svet Višje šole za organizacijo dela v Kranju pa tudi klubi OZN v tem mestu. Izražajo ogorčenje nad divjanjem tujih agresorjev, hkrati pa podporo vietnamskemu sile sveta preprečijo nadaljejo svobodo. Na seji OK OZN v Kranju so govorili tudi o delu vietnamskih politikov, ki se že vrsto let borijo z ameriškimi okupatorji. Ob koncu zahtevajo, enako kot občinska konferenca SZDL Ljubljana—Center in pedagoški svet VŠOD naj miroljubne sile sevta preprečijo nadaljevanje agresije v Vietnamu.

EMO pripojen k Iskri

Celjsko podjetje bo obdržalo dosedanji predmet poslovanja in znak

KRANJ, 26. dec. — Celjsko podjetje EMO bo z novim letom pričelo poslovati v okviru združenega podjetja Iskra. To je danes sklenil delavski svet Iskre, medtem ko so se v celjskem podjetju odločili za pripojitev na referendumu 24. novembra.

Nova organizacija z imenom Iskra-Emo bo že devetnajsta v sestavu združenega podjetja Iskra, ki bo takrat štelo 22.000 zaposlenih. Celjska tovarna bo obdržala dosedanji predmet poslovanja kot blagovno oznako pa tudi zaščitni znak. Zunanjetrgovinsko dejavnost bo prihodnje leto opravljala še samostojno vendar že v sodelovanju z organizacijo Iskra-commerce.

L. S.

Drugod cene je?

I. Kuštrak: Na prvi pogled je videti, da je pri nas hrana draga, toda v primerjavi z drugimi je povsem drugače

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — Povprečni Jugoslovan si lahko kupi za dnevni neto zaslužek 27 kilogramov kruha ali 15,24 kg sladkorja ali 64 jajc ali 2,34 kg svinjine ali 26,2 litra mleka. Za dnevni zaslužek pa si lahko povprečni zahodnonemški delavec kupi 32 kg kruha ali prav toliko sladkorja, 184 jajc ali 5,1 kg svinjine oziroma 55,2 litra mleka.

S temi številkami za primerjavo je poskušal zvezni sekretar za kmetijstvo Ivo Kuštrak na današnjem sestanku s predstavniki republiških, pokrajinskih, in zveznega sindikata odgovoriti na vprašanje ali smo ali nismo — vsaj kar zadeva osnovna živila — draga država. Na prvi pogled je videti, da je pri nas drago. A če upoštevamo, da gre za primerjavo s cenami in hkrati z zaslužki zahodnoevropskih držav, lahko sklepamo drugače.

Kuštrak je navedel tudi podatke, ki pričajo o tem, da jugoslovansko gospodarstvo potrebuje precejšnja dodatna sredstva. Doslej je ta denar zagotavljala federacija, zdaj pa bodo za to skrbele republike in pokrajine. Kuštrak je pri tem mnenja, da morajo republike in pokrajine jasno priznati nujnost investicij v kmetijstvu in najti pot, da si zagotove dodatni denar. Majhen je tudi delež mednarodnega kapitala v kmetijstvu. Po Kuštrakovi oceni bi bil lahko tudi to bogat vir dodatnih sredstev.

Zaključek z današnjega zborovanja je, da je nujno treba precej zvišati kmetijsko proizvodnjo, odpraviti uvoz osnovnih živil in razširiti gospodarsko racionalen izvoz. Na koncu pa se zastavi vprašanje: katera področja je treba enotno urediti v vseh republikah in pokrajinah? Ta vprašanja se nanašajo na razširjeno reprodukcijo, na kreditiranje proizvodnje in zalog osnovnih živil, na politiko cen, na nadomestila za umetna gnojila in za cene mleka, na zunanjo trgovino z živili in tudi na razmerje do kmetov.

Mraz ni škodil

NOVI SAD, 26. dec. (Tanjug) — Kmetijski strokovnjaki poudarjajo, da je stanje pšenice v Vojvodini, zasejane jeseni letos, zadovoljivo.

Novo občinsko vodstvo

Novi predsednik občinske skupščine Lendava je Aleksander Varga

LENDAVA, 26. dec. — Na današnji seji lendavske občinske skupščine so za novega predsednika občinske skupščine izvolili dosedanjega podpredsednika, 47-letnega Aleksandra Vargo. Za podpredsednika občine pa so imenovali Jožeta Tivadarja, kmeta iz Velike Polane.

Dosedanji lendavski župan, Jože Kolarič, je pred dobrim mesecem dni odstopil.

Aleksander Varga je bil tudi urednik lokalnega glasila madžarske narodnosti v Sloveniji »Népujság«.

P. P.

Zgodilo se je

27. decembra

Danes je sreda, 27. december, 362. dan v letu. Do konca leta so ostali še štirje dnevi. Ob tem se spominjamo naslednjih pomembnih dogodkov:

1969 — Libija, Sudan in Egipt so v Tripoliju sporočili, da so dosegli soglasje o političnem, gospodarskem in vojaškem sodelovanju.

1966 — Približno 100 tisoč »rdečegardistov« je v Pekingu obsodilo takratnega kitajskega predsednika Lin Šao Čia.

1949 — Nizozemska je priznala neodvisnost Indonezije po več kot 300-letni nizozemski vladavini.

1944 — Sovjetske enote so obkolile Budimpešto, ameriške enote pa so začele prebijati nemške položaje v Belgiji.

1942 — V osvobojenem Bihaću se je začel I. kongres protifašistične mladine Jugoslavije.

1927 — Na kongresu KP Sovjetske zveze so Leva Trockega izključili iz partije

1910 — V Beogradu se je smrtno ponesrečil z letalom, ki ga je sam skonstruiral in izdelal, prvi slovenski letalec Edvard Rusijan

1895 — Rodil se je ruski pesnik Sergej Jesenin

1571 — Rodil se je nemški astronavt, matematik in fizik Johannes Kepler. Njegovo najpomembnejše odkritje so trije zakoni o gibanju planetov.

„Oranžna“ rana

Tako imenovana »oranžna« inačica ceste tik ob slovenski obali bi pomenila resen, hud poseg v njeno varstvo

LJUBLJANA, 26. dec. Kljub temu da je komisija za varstvo okolja pri skupščini SRS danes sklenila, da bo razpravo in sklepe o poteku priprav za rekonstrukcijo obalne ceste prenesla na svoj naslednji sestanek, ki naj bi bil okrog 20. januarja prihodnjega leta, je že razprava pred tem sklepom opozorila na celo vrsto problemov, ki nastajajo ob sprejetju tako imenovane oranžne variante, ki naj bi tekla ob obali.

Na prihodnjo sejo nameravajo povabiti tako predstavnika prizadetih obalnih občin, zlasti koprske, kot tudi vrsto strokovnjakov in njihovih združenj, ki so že jasno povedala, da pomeni uresničitev oranžne variante resen, grob poseg v varstvo naše obale, oziroma rano v tisto malo obale, kar je imamo.

Tako je bilo tudi ugotovljeno, da trenutno vlada na obali glede tega popoln nered, ker še do zdaj nimamo zanjo izdelanega regionalno-prostorskega načrta in se zato lahko dogaja, da so marsikatere odločitve na obali v tem smislu lokalistične in kratkoročne, ker sledijo le golim, trenutnim interesom, ne upoštevajo pa dolgoročnejših, celo usodnih posledic.

Ko so člani komisije v nadaljevanju seje obravnavali predlog družbenega plana razvoja SR Slovenije v letih 1971-75, so ugotovili, da sta indirektno povsod v planu prisotna želja in hotenje po varstvu našega okolja, zlasti v poglavjih o vodnem gospodarstvu, komunalnem gospodarstvu, agrarni politiki in poglavju o regionalno-prostorskem planiranju. K predlogu plana pa so dodali nekaj dopolnil kot zahtevo, da je treba pri slehernem projektiranju ocenjevati projekt tudi s stališča vpliva objekta na okolje, dalje, naj bi pri novih investicijah zahtevali tako imenovane zaprte sisteme in da bi naj bil pogoj za nove investicije odprava prejšnjih motenj in ogrožanja varstva okolja pri zgrajenih objektih.

Hkrati pa so tudi ugotovili, da v predlogu plana pogrešajo predlog za zgraditev industrije, ki naj bi predelovala odpadke in tako tudi prispevale svoje k varstvu okolja.

D. ŽELEZNOV

Razpisna komisija pri
INDUSTRIJSKEM BIROJU
podjetju za izgradnjo industrijskih objektov
LJUBLJANA, Parmova 33

razpisuje
po čl. 84 statuta podjetja delovno mesto

DIREKTORJA

(ni reelekcija)

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, ki se zahtevajo za to delovno mesto, izpolnjevati tudi posebne pogoje po čl. 84 statuta podjetja, in sicer:
da imajo visokošolsko izobrazbo tehnične ali ekonomske smeri
da so bili najmanj 5 let na odgovornih položajih v sorodnih delovnih organizacijah ali na drugih odgovornih delovnih mestih
da obvladajo najmanj 1 svetovni jezik
da niso bili obsojeni ali kaznovani za dejanja našteta v 55. členu temeljnega zakona o podjetjih
da jim opravljanje poslov direktorja v gospodarski organizaciji ni bilo prepovedano s sodno odločbo
da niso v sodnem postopku
da imajo moralno-politične kvalitete

Ponudbe z osnovnimi osebnimi podatki in opisom dosedanjih zaposlitev ter overjenimi dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev morajo kandidati predložiti osebno ali poslati s priporočenim pismom v zaprti ovojnici na gornji naslov z oznako »Za razpisno komisijo«.

Rok prijave je 30 dni od objave v časopisu.

Vlog brez dokazil razpisna komisija ne bo obravnavala.

O izidu razpisa bomo kandidate pismeno obvestili v predpisanem roku.

12087

Da bo SZDL res politična organizacija delovnih ljudi, sredstvo za uveljavitev ustavnih pravic

Ustavna dopolnila pomenijo osnovo za oblikovanje novih družbenih odnosov, možnost, ki pa jo je treba konkretizirati v vsaki delovni organizaciji, na vsakem mestu, na katerega se ustavne spremembe nanašajo, je dejal V. Avbelj v referatu na seji republiške konference Socialistične zveze

Današnja seja republiške konference naj bi, kolikor je to v tem trenutku mogoče, ocenila, kako se uresničujejo ustavni amandmaji, ugotovila, kako je pri tem sodelovala Socialistična zveza, predvsem pa spodbudila tiste organizacije SZDL, ki se niso dovolj aktivirale, ali pa so stale ob strani. Gre torej za kritično oceno delovanja SZDL in za ustrezne sklepe, ki bodo koristili odločnejši aktivizaciji SZDL in večji učinkovitosti njenega dela nasploh, posebej pa v zvezi z uresničevanjem ustavnih določil, je dejal Viktor Avbelj v uvodnem delu referata »Uresničevanje ustavnih amandmajev in naloge Socialistične zveze«.

Poudaril je, da so na širših posvetovanjih občinskih konferenc ocenili dosedanja prizadevanja pri uresničevanju ustavnih amandmajev. Nato pa je dejal:

Organska povezanost in medsebojna odvisnost med družbenopolitično vsebino lani spremenjenih oziroma dopolnjenih ustavnih določb in med skupnimi napori za učinkovito razreševanje političnih, ekonomskih in socialnih vprašanj današnjega in jutrišnjega dne, daje uresničevanju ustavnih sprememb prav poseben pomen.

Obenem pa pomeni nujnost, da se RK SZDL in vsa Socialistična zveza kar najbolj zavzame za čim hitrejše in kvalitetnejše uresničevanje te naloge, zavedajoč se, da je s tem zagotovljena nadaljnja dosledna izgradnja socialističnega samoupravnega sistema, obenem pa zagotovljeni resnični pogoji za uspešno premagovanje tekočih problemov in težav sedanjega družbenega razvoja.

VIKTOR AVBELJ: daleč prepočasi
Foto: J. Zrnec

Zaupanje ljudi je bilo na preskušnji

Na politično razpoloženje v zadnjem času je zlasti odločilno vplivala dejavnost Zveze komunistov. Že prej, posebno pa še s pismom predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ in z 29. sejo centralnega komiteja ZKS, se je izostrilo vprašanje idejno-politične enotnosti in učinkovitosti ZK in vseh družbenopolitičnih organizacij ter drugih družbenih dejavnikov. Pripravljenost na dosleden idejno-političen obračun s pojavi v ZK in v družbi, ki slabijo politično akcijo, razdvajajo družbene sile ali pa so v nasprotju s socialističnim pojmovanjem družbenega razvoja in odnosov med ljudmi, je ne samo med komunisti temveč med delovnimi ljudmi na sploh naletela na neomejeno odobravanje in podporo. To je toliko bolj važno, ker je bilo zaradi nekaterih negativnih pojavov v tem smislu marsikje in marsikdaj na preizkušnji zaupanje ljudi v doslednost in učinkovitost našega boja za socialistične samoupravne odnose.

Med takšne negativne pojave spada vsekakor tudi neenotnost v pogledih na važna družbena vprašanja. Kjerkoli se pojavlja, ne more ostati prikrita ljudem, posamezniki pa se za njo lahko skrivajo in s tem opravičujejo svoje slabosti, posebno še, kadar gre za neenotnost v vodstvih. In prav takšno vzdušje je hromilo delovanje subjektivnih sil.

Razumljivo je, da takšna politična neenotnost slabi napore za uspešno reševanje ekonomsko-političnih in socialnih vprašanj in s tem seveda tudi napore za uresničevanje ustavnih amandmajev. Pri svojem delu so se organizacije Socialistične zveze često srečevale s pojavi, ki so objektivno ovirali doseganje večjih uspehov. Iluzorno bi bilo pričakovati, da se v tej ali drugi obliki takšne ovire ne bodo pojavljale tudi v prihodnje, vendar so najbolj nerazumljive tiste, ki izvirajo iz lastnih vrst in so posledica prestiža ali drugih egocentričnih lastnosti posameznikov oziroma skupin ali grupacij. Zato je pomembno njihovo dosledno in pravočasno ugotavljanje in njihova politična ocena, kar lahko močno olajša boj proti njim in njihovim nosilcem.

Opevanje poslovnosti za vsako ceno

Med takšne primere sodi opevanje poslovnosti za vsako ceno.

Čeprav je že zdavnaj splošno znano, da ni dileme ali poslovnost ali samoupravljanje, ampak da gre za njuno organsko povezanost, kažejo dosedanje izkušnje, da služi nekaterim prav poudarjanje poslovnosti in strokovnosti predvsem kot izgovor za to, da se vzdržujejo dosedanji odnosi, pomeni torej (objektivno) oviro za dosledno preobrazbo družbenoekonomskih odnosov, kakor jih urejajo ustavna dopolnila. S takšnim enostranskim vsiljevanjem poslovnosti se ustvarjajo pogoji za uveljavljanje tehnokracije, ki s sebi lastnim pristopom in miselnostjo obvladuje celotno družbeno, finančno, tehnološko in samoupravno problematiko in objektivno onemogoča, da bi se delavci v združenem delu resnično uveljavili kot samoupravljalci.

Ovire za uresničitev amandmajev

Tehnokratizem nujno podcenjuje vse oblike izobraževanja, usposabljanja in informiranosti, ki bi omogočale ustrezno rast samoupravljalskih sposobnosti in ima svoj velik delež pri slabostih in neustreznih odločitvah delovnih skupnosti.

Pojavov, ki so bili in so, objektivno vzeto, ovira uresničevanju ustavnih amandmajev, je mogoče našteti še več. Med njimi na primer enostransko naravnanost na razvijanje terciarnih dejavnosti, ki ne le, da zapostavlja proizvodno delo, omogoča tudi privilegiran, izjemen položaj delovnim organizacijam s področja blagovnega prometa in denarništva pa tudi zelo liberalen odnos ali celo podpora raznim negativnim pojavom zasebništva.

Ne nazadnje je zastrupljal politično ozračje pojav nacionalizma, ki črpa svoje moči posebno v ozračju liderstva, demagogije, zvračanja krivde na druge in samozadovoljstva.

Ta in podobna vprašanja, v zvezi s katerimi je bila ugotovljena neenotnost na raznih ravneh in v različnih okoljih, so bila vzrok za ozračje politične nestabilnosti, ki je oteževala, lahko pa bi do neke mere tudi razvrednotila dosedanje rezultate pri graditvi socialistične družbe. Zato je dosledno, sprotno in odločno idejnopolitično razčiščevanje pogledov na temeljna družbena vprašanja gotovo izrednega pomena.

Kritičnost SZDL do lastnega dela

Socialistična zveza se skladno z njeno družbeno vlogo in na osnovi dokumenta »Socialistična zveza danes« dosledno zavzema za takšno demokratično soočanje različnih interesov in stališč, ki naj pripelje k enotnosti misli in akcije. Ena osnovnih značilnosti njenega dela je prav v tem, da se z upoštevanjem pluralizma interesov izoblikujejo enotna stališča in enotna družbena akcija. S tem se SZDL s svojim delovanjem tvorno vključuje v napore za idejnopolitično enotnost, zavedajoč se pri tem razrednega značaja teh naporov in spoznanja o odločilni vlogi subjektivnega faktorja. Obenem pa Socialistična zveza sprejema kot stalno metodo objektivno kritičnost do svojega lastnega dela in ravnanja, predvsem zato, da bo njeno delo učinkovitejše.

Napori za idejno-politično enotnost v pogledih na bistvena vprašanja našega družbenega razvoja so obenem tudi napori za razjasnjevanje in uresničevanje ustavnih dopolnil. Organizacije SZDL se bodo morale bolj kot doslej zavedati, da sedaj ni več dovolj samo načelno pojasnjevanje družbenopolitične vsebine ustave, ampak je nujna konkretizacija teh načel v praksi povsod tam, kjer ustavni amandmaji sedanje odnose spreminjajo, dopolnjujejo ali na novo urejajo.

Uspeh bo zagotovljen, če bo pri tem sodelovalo čimveč neposredno zainteresiranih delovnih ljudi. V tem smislu lahko organizacije SZDL mnogo prispevajo k uspešnemu delovanju vseh političnih subjektov. Takšno delovanje organizacij SZDL, ki bo temeljilo na udeležbi čim večjega števila delovnih ljudi, bo obenem najboljši odgovor vsem, ki skušajo predstaviti interes za uspešno uresničevanje ustavnih dopolnil le bolj kot politično vprašanje, manj pa kot resnični interes delovnih ljudi. S tem bo dan tudi odgovor vsem tistim, ki bi hoteli očitati, da sedanja politična usmeritev vleče stvari nazaj, da gre za ponovno uveljavljanje politike močne roke, da gre za vračanje k centralističnemu administrativnemu vodenju zadev.

Izgovori

Nerešena vprašanja ekonomskega ali socialnega področja in obilica tekočih, zlasti gospodarskih nalog so često vzrok za izgovore, da zaradi prezaposlenosti ni bilo mogoče napraviti kaj več za uveljavljanje ustavnih amandmajev, kot da je to le ena od pomembnih nalog in ne naloga, od katere je odvisno uspešno ravnanje neštetih drugih.

Rešitev je vsekakor treba iskati v organski povezanosti med ustavno predvidenimi družbenoekonomskimi odnosi, v katerih bo delavec v združenem delu resnično razpolagal s pogoji in rezultati svojega tekočega in minulega dela in skupnimi družbenimi napori za učinkovitejše obvladovanje odprtih vprašanj sedanjega časa, kot so nestabilnost, nelikvidnost, nepokrita ali pa predimenzionirana poraba vseh vrst, pojavi socialne diferenciacije in podobno.

To velja še prav posebej za prihodnje leto, ko bo veljala vrsta ostrih ukrepov, ki naj zagotovijo stabilnejše pogoje gospodarjenja, odpravo nelikvidnosti, omejevanje porabe vseh vrst in podobno. Tem ukrepom ne bo težko očitati njihovega administrativnega in centralističnega značaja, obenem pa ne bo mogoče zanikati dejstva, da so v dani situaciji neizbežni in nujni. Ti ukrepi tudi ne bodo urejali nič takšnega, kar ni bilo že nekajkrat dogovorjeno pa ni bilo do kraja izpolnjeno. Prav zato bo treba dati tem ukrepom potrebno politično razlago in podporo.

Dosedanje izkušnje potrjujejo, da je pri urejanju odprtih vprašanj predvsem važno maksimalno razvijati dogovarjanja in sporazumevanje kot najustreznejšo metodo reševanja skupnih zadev. Dogovarjanje pa terja določeno stopnjo tolerance in razumevanja ter doslednosti vseh sodelujočih. Brez tega je obsojeno na neuspeh, kar lahko pomeni vračanje k sredstvom državne prisile. Teh tendenc in nevarnosti ne gre podcenjevati, posebno ker sedanja nestabilnost z vsemi svojimi atributi zelo lahko služi kot opravičilo za administrativno ali centralistično ravnanje. Najučinkovitejše sredstvo proti pa bo zadostna avtoriteta in učinkovitost dogovora in samoupravnega sporazuma.

Nerazumevanje bistva

Pred več kot letom dni je Socialistična zveza vodila javno razpravo o predlogu sprememb in dopolnitev zvezne in republiške ustave. Čeprav so bile predlagane ustavne spremembe soglasno sprejete, je bilo že tedaj jasno, da bo za njihovo uveljavitev v praksi potrebnih mnogo naporov. Da bo potrebno usklajeno delovanje političnih, strokovnih, organizacijskih, tehnoloških in ekonomskih dejavnikov. Že tedaj pa je bilo mogoče pričakovati, da bo prišlo do nerazumevanja pravega bistva sprememb, do težav objektivnega in subjektivnega značaja pri uresničevanju njihove vsebine v praksi, do vrste prigovorov, ponekod pa tudi do odkritega nasprotovanja.

Večina občinskih posvetovanj je opozorilo na slabost strokovnih služb in s tem strokovnih priprav, ki bi morale biti pomoč in osnova delovnim skupnostim za ustrezne odločitve. Od vsega začetka je bilo poudarjeno, da je v razpravah posebno pomembno aktivno sodelovanje delovnih ljudi samih in stalna pomoč njihovih družbenopolitičnih organizacij

Izreden zaostanek

Uresničevanje ustavnih dopolnil je posebno v zadnjem času predmet živahne in vsestranske politične razgibanosti in živahnega strokovnega in organizacijskega delovanja posebno v delovnih organizacijah. To je predvsem zasluga pisma tovariša Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ ter povečane politične aktivnosti ZK in sindikatov. Zamujeno pa se seveda ne da v kratkem nadomestiti. Zato je skupna ugotovitev, da je uresničevanje ustavnih amandmajev v izrednem zaostanku, tudi če se upošteva dejstvo, da gre za naloge trajnejšega značaja, in spoznanje, da bi naglica ali nervoza več škodili, kot pa koristili. Čeprav je res, da se delo na pripravi za uveljavljanje ustavnih dopolnil ne da prikazati v statističnih pregledih in da se bodo marsikje doslej vloženi napori pokazali kot uspešni šele čez čas, pa za tolikšno zaostajanje ni najti opravičila, posebno ne za družbenopolitične organizacije, ki so gotovo za to najbolj odgovorne.

Po začetni razgibani politični dejavnosti Socialistične zveze in njenih organov v času javne razprave je njena aktivnost pozneje ali v celoti popustila ali pa je ostala na ravni splošnih razlag in pojasnjevanj tudi še takrat, ko je bilo treba prisluhniti konkretnim težavam in problemom v delovnih organizacijah, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnostih in drugje.

Družbenopolitične organizacije in tako tudi Socialistična zveza se seveda same ne bodo mogle ukvarjati s strokovnimi, ekonomskimi, tehnološkimi in zakonodajnopravnimi vprašanji, pomembno pa je, da s svojim vplivom dosežejo, da bodo ustrezne službe kar najbolj na razpolago delovnim ljudem v delovnih organizacijah in povsod tam, kjer je njihova strokovna pomoč pri uresničevanju ustavnih dopolnil potrebna.

Poziv organizacijam SZDL

Družbenopolitične organizacije si bodo v neposrednem stiku s članstvom ustvarile možnost da bodo lahko pravočasno povedale svoje mnenje, v kolikor nekatere rešitve in odločitve ne bi bile skladne z idejnopolitično vsebino ustavnih sprememb. Tako bodo lahko prispevale k temu, da ne bo prišlo do formalnih ali tudi sicer nesprejemljivih rešitev.

Ugotovitev, da se organizacije SZDL niso dovolj, zlasti pa ne dovolj konkretno zavzemale za uresničevanje ustavnih dopolnil, je obenem poziv vsem organizacijam, da kritično ocenijo svoje delo, ugotovijo prave vzroke slabosti in sprejmejo sklepe, ki naj bodo dovolj konkretni, da bodo bistveno okrepili politično delovanje Socialistične zveze za hitrejše in kvalitetnejše uresničevanje ustavnih dopolnil.

S TOZD počasi

Največ pozornosti je bilo doslej gotovo namenjene uveljavljanju tako imenovanih delavskih amandmajev, to je 21. — 23. amandmaju zvezne ustave. To je razumljivo, ker prav ti bistveno posegajo v družbenoekonomske odnose s tem, ko se v TOZD dosledno uveljavlja neodtujljiva ustavna pravica delavcev v združenem delu, da samoupravno odločajo o pogojih in rezultatih svojega dela. S tem je TOZD nosilec samoupravnega reprodukcijskega procesa, hkrati pa nosilec samoupravne integracije združenega dela.

Kljub temu, da pomeni organiziranje TOZD bistveno preobrazbo družbenoekonomskih odnosov, da je to eden od pogojev za uveljavljanje delegatskega sistema in da so bili o nalogah v zvezi z organizacijo TOZD sprejeti ustrezni sklepi centralnega komiteja ZKS in republiškega sveta sindikatov, delo na ustanavljanju TOZD zelo počasi napreduje. Pred kratkim večina delovnih organizacij še vedno ni imela programov, precejšnje število gospodarskih organizacij pa je celo trdilo, da jim takšen program sploh ni potreben.

V relativno majhnem številu gospodarskih organizacij so sklenili samoupravni sporazum o združitvi TOZD v delovno organizacijo.

Predvsem je pomembno dejstvo, da je TOZD tista oblika, kjer se bo samoupravno odločanje delavcev najneposredneje in najučinkoviteje uveljavilo. Tudi znotraj delovnih organizacij bo onemogočeno odtujevanje rezultatov živega in minulega dela.

Najneposrednejše samoupravno odločanje delavcev

Združevanje družbenih sredstev v delovni organizaciji ali na katerikoli ravni, ki je nujno za resničen razvoj, bo posledica odločitve delovne skupnosti v TOZD. To je resnična ekonomska oblast delovnih ljudi nad družbenim kapitalom, nad svojim lastnim presežnim delom, to je samoupravna integracija dela in družbenega kapitala. To je obenem osnovni pogoj in zagotovilo, da so delovni ljudje obenem tudi nosilci politične oblasti. Ko tovariš Kardelj v svoji študiji »Protislovja družbene lastnine . . .« ugotavlja zgoraj omenjene kvalitete TOZD, pravi, da so »s tem dani pogoji za reformo sistema razširjene reprodukcije, ki bo koncentracijo proizvodnih sredstev in vse centre upravljanja z družbenim kapitalom in razpolaganja z njim podredila ekonomski in politični kontroli, interesom, potrebam in medsebojnim obveznostim samoupravno organiziranega delavca v TOZD« in dalje ugotovi, »da je to dejansko pravi cilj naše družbene in gospodarske reforme, ki smo jo začeli leta 1965.« Takšne ugotovitve o družbenopolitičnem in ekonomskem pomenu in značaju TOZD morajo še prav posebno spodbujati politično aktivnost za njihovo čimprejšnje organiziranje in uveljavljanje.

V dosedanjem organiziranju TOZD se stalno ponavljajo nekatere ugotovitve, ki jih je bilo slišati tudi na občinskih posvetovanjih, ko so govorili o tem, kaj zavira pripravljalna dela, kakor:

— slaba informiranost delavcev o pogojih, možnostih, odnosih in funkcioniranju TOZD;

— preslabo sodelovanje delavcev oziroma vseh delovnih skupnosti v delih delovne organizacije, ki bo morebiti izpolnjevala pogoje za TOZD;

— razprava in odločanje o TOZD poteka v ozkih krogih vodilnih v delovni organizaciji;

—precej nerazumevanja je okrog dejavnosti, da je ustanovitev TOZD obenem najstvarnejša osnova za zdravo integracijo;

— obstajajo pravno-tehnične pomanjkljivosti in neusklađenost zakonov z ustavo.

Nova ustavna ureditev živo posega ne le v gospodarstvo ampak tudi v dejavnosti socialnega področja. Poleg skupnih značilnosti z gospodarstvom pa se na tem področju odpirajo tudi posebna, sicer znana, vendar v reševanju zapostavljena vprašanja. Pri tem je zlasti mišljena ustavna določba o svobodni menjavi dela med gospodarskimi in negospodarskimi dejavnostmi.

Občinski posveti so o uresničevanju ustavnih amandmajev v družbenih službah vedeli povedati manj kot za gospodarstvo, pa tudi sicer je o tem zelo malo znanega, kar opravičuje mnenje, da je uresničevanje ustavnih amandmajev v družbenih službah v še večjem zaostanku. To pa nalaga vsem činiteljem posebne naloge v zvezi z nadaljnjim izgrajevanjem samoupravnih odnosov na tem področju.

Kako s samoupravnimi interesnimi skupnostmi

V zvezi s tem velja še posebej opozoriti na samoupravne interesne skupnosti. Kljub vsem slabostim so že obstoječe samoupravne skupnosti opravičile svoj obstoj, prav v zadnjem času pa se nekaj novih družbenih področij (telesna kultura, stanovanjsko področje) pripravlja na ustanovitev svojih interesnih skupnosti. Socialistične sile bi se ob tem morale zavzeto angažirati; v večini tako tudi je. Hkrati pa moramo ugotoviti, da je bilo doslej vse premalo konkretnega in učinkovitega prizadevanja, da bi obstoječe samoupravne interesne skupnosti transformirali v skladu z načeli že sprejetih ustavnih amandmajev in tako odpravljali njihove slabosti, med njimi predvsem dejstvo, da so te skupnosti v dosedanjem položaju vendarle vsebovale še mnogo elementov odtujevanja sredstev delovnim ljudem, odločanja v ožjih krogih itd. Ob analiziranju konkretnega položaja konkretne skupnosti je potrebno iskati poti in metode za uresničevanje ustavnih dopolnil. S tem zagotovo ni več mogoče odlašati.

Kaj pa amandma o SZDL?

V razpravi se je treba posebej zadržati pri oceni, kako se uresničuje 26. amandma republiške ustave, ki govori o Socialistični zvezi in njeni družbenopolitični funkciji ter o njeni vlogi v skupščinskem sistemu. Občinska posvetovanja in ugotovitve republiške konference kažejo na objektivne in subjektivne vzroke, da se SZDL kot celota še ni uveljavila v smislu ustavnega dopolnila zaradi materialnih težav, slabosti v kadrovski zasedbi, slabe organizacije informiranosti, neustreznih metod delovanja, forumskega dela itd. Posebno je v močnem zaostanku razvoj krajevnih organizacij, s tem pa so gotovo povezane tudi slabosti v delovanju in razvijanju krajevnih skupnosti.

Vsebina pisma tovariša Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ je prav tako kot v ZK povzročila tudi v Socialistični zvezi resno razpravo o notranjih odnosih, o doseženih rezultatih in slabostih, o potrebi po večji učinkovitosti in idejnopolitičnem usposabljanju.

Socialistična zveza se zaveda z vso resnostjo, da tudi zanjo veljajo vsa opozorila in naloge tako glede notranjega usposabljanja kot njenega političnega delovanja v družbi sploh, sprejema oceno o pojavih, ki pomenijo vsaj oteževanje naporov za izgrajanjo socialistične družbe, če že nekateri niso direktno nasprotni resničnim interesom delovnih ljudi, in dalje, da je nujno z odločno politično akcijo zatreti takšne pojave.

Organizacije SZDL so se v celoti opredelile za vsebino 29. seje centralnega komiteja ZKS, ki je tako postala sestavni del delovanja Socialistične zveze v celoti.

Sedanji politični trenutek in aktualne politične in ekonomske naloge, kakršne predvidevata dokument »Socialistična zveza danes« in ustavni amandma o Socialistični zvezi, pomenijo za organizacije SZDL nujnost, da se še odločnejše spoprimejo s prenekatero nalogo.

Usposobiti se je treba za to, da bo politično delovanje Socialistične zveze družbeno čim koristnejše in učinkovito, tako da bo prispevalo k spreminjanju stvari na bolje, da bo v močno podporo socialističnim razvojnim težnjam, da bo nasprotovalo neustreznim pojavom in se odločno uprlo sovražnim težnjam in njihovim nosilcem.

Posebno pozornost bo treba posvetiti utrjevanju krajevnih organizacij SZDL. Brez razvitejših in politično aktivnih krajevnih organizacij SZDL, ki se najneposredneje soočajo z resničnim razpoloženjem in interesi delovnih ljudi, ki povezujejo delovne ljudi kot proizvajalce in kot potrošnike, ki najmerodajneje ugotavljajo in izražajo osnovne ljudske težnje in potrebe, bo ostala Socialistična zveza na trhlih temeljih, nepovezana z interesi delovnih ljudi in premalo pod vplivom njihovih pobud in kontrole. Od politične usposobljenosti, organizacijske urejenosti in aktivnosti krajevnih organizacij SZDL bo odvisen tudi razvoj krajevnih skupnosti kot osnovnih interesnih skupnosti občanov.

To bo zlasti pomembno pri uresničevanju delegatskega sistema. Delovni ljudje v krajevni skupnosti, kot svoji interesni skupnosti, ne bodo več le podajšana roka občine, ne bodo opravljali samo neznatnejša komunalna opravila, ampak bodo, poleg urejanja pomembnih vprašanj lokalnega pomena, preko svojih delegacij sodelovali pri odločanju o skupnih družbenih vprašanjih na raznih ravneh. Zato pa je še toliko pomembnejši njihov razvoj in v tem tudi delovanje osnovne organizacije SZDL.

Okvir za politične dogovore

Z ustreznimi metodami delovanja je treba še bolj kot doslej ustvarjati pogoje, da bo Socialistična zveza resnično postala družbeni prostor, ki nudi najširše okvire za politične dogovore in s tem faktor enotnosti misli, volje in akcije. Zato je pomembno na vseh ravneh uveljaviti poleg teritorialnega tudi načelo delovnega interesnega vključevanja SZDL. S tem bo uveljavljeno tvorno razmerje družbenopolitičnih in družbenih organizacij v okviru SZDL. Dogovor v Socialistični zvezi bo tako resnično dobil moč splošne politične odločitve, ki zavezuje.

Organizacije SZDL je treba kar najbolj angažirati v pripravah na II. fazo ustavnih sprememb in pri izvrševanju političnih in organizacijskih nalog, ki bodo temu sledile. Po izkušnjah iz bližnje preteklosti bo prisotnost subjektivnega faktorja odločilna za to, da se ne bodo ponovile slabosti, ki so ugotovljene v zvezi z uresničevanjem I. faze ustavnih dopolnil.

Predvsem pa je nujno, da vse organizacije SZDL premagajo zastoj, ki je nastal v zvezi z uresničevanjem ustavnih amandmajev v praksi. Obenem pa povežejo tudi napore za uspešnejše reševanje političnih, ekonomskih in socialnih vprašanj.

Posebej naj vse organizacije SZDL stalno skrbijo za uresničevanje ustavnega amandmaja o Socialistični zvezi Ob njem dobiva tudi dokument »Socialistična zveza danes« še prav poseben pomen.

Da bo celotna organizacija SZDL bolj sposobna delovati kot zahteva sedanji čas, se bo morala idejno-politično, akcijsko in organizacijsko krepiti.

To bo laže dosegla, kolikor bo v vsem svojem delovanju obrnjena h krajevnim organizacijam SZDL; kolikor bolj bodo zlasti občinske konference pa tudi republiška konferenca posvečali kar največ pozornosti utrjevanju krajevnih organizacij, in kolikor bolj bo Socialistična zveza organsko in uspešno vključevala v svoje delo in v organe SZDL na vseh ravneh, zlasti tudi delegate iz delovnega in interesnega področja ter uresničevala delegatske odnose v SZDL.

Resnično politična organizacija delovnih ljudi

To bo opravila uspešneje, če bo v stalnem stiku z najaktualnejšimi družbenimi vprašanji, spoznavala bistvo teh vprašanj, jih soočala s potrebami našega socialističnega samoupravnega sistema in se odločno zavzemala za njihovo uresničevanje.

Še bolj bo morala razvijati informativno dejavnost tako, da bodo o bistvenih družbenih vprašanjih obveščene vse organizacije, tudi krajevne, in zagotavljati pretok mnenj in stališč v obe smeri.

Še bolj kot doslej bo morala skrbeti za takšne kadrovske rešitve v Socialistični zvezi, ki bodo zagotavljale ustrezno raven politične in druge dejavnosti.

Z izvrševanjem naštetih nalog za nadaljnje utrjevanje in usposabljanje SZDL z ustrezno metodo dela in z nadaljnjim izpopolnjevanjem teh metod bodo naše organizacije resnično postajale:

— mesto za družbene dogovore, na osnovi katerih se bodo ob prisotnosti najrazličnejših interesov oblikovali sklepi za enotno idejno-politično naravnanost glede osnovnih družbenih nalog (torej mesto, kjer se ustvarja politika);

— mesto, kjer se bo lahko uveljavila ustrezna kontrola nad izvajanjem skupno sprejete politike;

— še bolj kot doslej dejavnik, ki bo krepil prisotnost in vpliv subjektivnih sil v naporih za samoupravni družbeni razvoj in proti objektivnim in subjektivnim slabostim, ki takšen razvoj zavirajo.

S tem bo Socialistična zveza resnično politična organizacija delovnih ljudi in tudi njihovo sredstvo za uveljavljanje njihovih ustavnih pravic.

REPUBLIŠKA KONFERENCA SZDL: o izpolnjevanju ustavnih dopolnil
Foto: J. Zrnec

Letni obračun

Včeraj se je v Kalkutti začela letna konferenca vladajoče indijske kongresne stranke, ki se je udeležuje na tisoče delegatov iz vseh indijskih držav. »Letni obračun kongresne stranke se bo brškone odvijal in tudi iztekel v znamenju domačih, notranjih tem, med temi pa bo najbrže v ospredju gospodarstvo, oziroma gospodarske stiske, ki tačas — in že leta nazaj — pestijo podcelinski življ.

Posebno po oktobrskem zasedanju vseindijskega komiteja kongresne stranke Indire Gandhi so strankine vrste živahno vzvalovile, bolj ali manj zavedajoč se naraščajoče nestrpnosti in nezadovoljstva predvsem med najrevnejšim delom prebivalstva. Kaže, da je eno izmed zdajšnjih gesel vladajočega kongresa uglašeno nekako takole: »Cimprej je treba nekaj storiti, sicer . . .« Sicer utegne val nezadovoljstva — draginja, brezposelnost, pomanjkanje hrane — pljusniti prek roba, kar so posredno nakazali tudi nedavni jezikovni, študentski in drugi nemiri v državah Harajana, Bihar, Asam, v Andra Pradešu in drugod.

Tisti »nekaj storiti« se je pokazal na zasedanju vodstva kongresne stranke, ki se je končalo neposredno pred letno konferenco vladajočega kongresa v Kalkuti. Strankino vodstvo je objavilo gospodarski program v 17 točkah, ki je usmerjen izrazito kratkoročno, saj naj bi bistvene točke tega programa uresničili do konca prihodnjega leta. Kongres Indire Gandhi si je kot eno prvih nalog »zabičale, naj bi v prihodnjem letu odprli pol milijona novih delovnih mest za strokovno usposobljene kadre. Ta tempo odpiranja novih delovnih mest naj bi ohranjali tudi še v naslednjih letih. Odločitev vladajočega kongresa prihaja še skorajda v zadnjem hipu, ker armada na desetine milijonov brezposelnih in polzaposlenih iz leta v leto zaskljujoče narašča.

Vlado v Delhiju in kongresno stranko čaka naposled še težaven problem, kako odpraviti zdajšnjo pomanjkanje hrane, ki neposredno ogroža najmanj 50 milijonov indijskih prebivalcev, in kje ter kako zagotoviti deželi vsaj dva milijona ton žitaric, s katerimi bi premostili najhujše težave grozeče lakote. Po drugi plati naj bi letni obračun kongresne stranke po mnenju političnih opazovalcev razpršil tudi dvome o »velikih načrtih in starih zgodbah o neuresničenih načrtih«, s čimer bi v določeni meri otopili osti desne in leve opozicijske kritike, ki postaja v zadnjem času vedno bolj šolčna. *A. PUDGAR*

Andske vezi

Latinskoameriške gospodarske oziroma politične grupacije so ta teden zabeležile nekaj intenzivnih premikov, ki napovedujejo spremembe v konstelaciji povezovanj na tem področju. Med najpomembnejše priče tega sodi izjava generalnega sekretarja organizacije ameriških držav (OAD) Gala Plaza, ki je izjavil — brškone v soglasju s Kissingerjem, s katerim se je zadnje tedne sestajal — da je v kratkem pričakovati prekinitev blokade, ki jo članice OAD v načelu — čeprav z izjemami — še izvajajo do Kube. Zdi se, da vsebuje ta podatek težnjo po ohranitvi organizacije, ki deluje pod »zaščito« ZDA in ki je v preteklih mesecih zašla v slepi tir. Vanj so jo potisnile odločitve nekaterih držav s Karibov, ki so se odločile navezati normalne diplomatske odnose z vse manj osamljeno Kubo.

Drugi podatek o željah po samostojnosti, ne samo navidezni, kakršno ustvarja v gospodarskih in političnih integracijah tutorstvo ZDA, je sprejetje Mehike v tako imenovano »Andsko skupino«, ki jo tvorijo Peru, Kolumbija, Čile, Ekvador in Bolivija in v zvezi s tem politični koreni te priključitve, ki so razvidni iz izjave ob podpisu skupnega sporočila perujskega in mehiškega zunanjega ministra. V tej izjavi je rečeno, da je neodtujljiva pravica vsake države, da suvereno razpolaga s svojimi naravnimi bogastvi in s tem je bila izrečena tudi obsodba težnjam tujih družb, ki imajo pod svojim nadzorstvom vrsto latinskoameriških držav. Grupacija »Andska skupina«, ki deluje v sklopu latinskoameriškega združenja svobodne trgovine (ALALC) združuje s sprejetjem Mehike več kot sto milijonov prebivalcev zelenega kontinenta in pomeni graditev gospodarskega sodelovanja na nivoju vse enotnejših političnih opredelitev do ZDA.

Brškone zato, ker so ta izhodišča v Latinski Ameriki tudi zelo različna, kot je različen tudi notranji razvoj, se je končal neuspešno sestanek zunanjih ministrov Brazilije, Argentine, Urugvaja, Bolivije in Paragvaja, ki naj bi poiskal poti h gospodarski integraciji. Razlike v pogledih so bile tako velike, da so se zunanji ministri razšli večidel praznih rok. *P. BREŠČAK*

HERBLOCK PODOBA UPANJA

»Za jutri, jutri, jutri, le za jutri ubogi mir se naznaniti sme . . .«
»The International Herald Tribune«, Paris

Trmasto v skupnost

Britanci hočejo ostati britanski tudi znotraj evropske gospodarske skupnosti — Ping-pong s tovornjaki, da o škotskem whiskyu sploh ne govorimo

OD NAŠEGA LONDONSKEGA DOPISNIKA

LONDON, 26. dec. 1972. Samo še pet dni manjka do dneva, ko bo Britanija uradno postala članica EGS. Poleg ceremonialov, rompa in pompa, evro-festivalov in vsega podobnega bližča pa se že sedaj pojavljajo na obzorju določena namigovanja, ki kažejo na to, da bo britanski lev vse prej kot pohlevna ovčica znotraj evropske skupnosti. Vse tako namreč kaže, da bodo Britanci, podobno kot Francozi za de Gaulla, postavljali nacionalne interese pred interese EGS. Da je temu tako, so nam že sedaj na voljo nekateri oprijemljivi primeri britanske »samovolje«.

EGS, posebno pa še Francija, je zahtevala, da mora Britanija ob Novem letu, torej takrat, ko bo postala članica EGS, ponovno vpeljati trdni tečaj funta šterlinga. Britanska vlada pa vztraja na stališču, da tega vsaj še nekaj mesecev ne bo storila in bo torej ob sprejetju v EGS imela še vedno polzeči tečaj funta. Tovrstni tečaj je zelo koristno orožje v rokah Britancev. Britansko blago ima namreč s tem v primerjavi s konkurenti iz EGS velike prednosti na tujih tržiščih, medtem ko je uvoz v Britaniji ob takšnem tečaju precej otežkočen.

Kopica vzrokov za kritiko Britanije

Pod pretvezo, da brzda inflacijo (kar je seveda delno tudi res) britanska vlada krepko subvencionira britansko jeklarsko industrijo. EGS seveda ne more biti hladnokrvna ob tem, saj je znano, da je cena britanskega jekla za kakih 10 odstotkov nižja od cen jekla v EGS. Britanska vlada pa je poleg tega kot nalašč prejšnji teden naznanila še nove izdatne investicije v jeklarsko industrijo. Ministra, ki je odgovoren za ta vlaganja, so poslanci spodnjega doma vprašali, ali je ta investicijski načrt odobrila evropska skupnost. Dobili so kratek odgovor češ da skupnost tega ni odobrila in zagotovilo, da se skupnost ne bo vmešavala v ta načrt. Odgovor je izzvenel nekako tako, kot da se EGS nima kaj vmešavati v te britanske zadeve in zategadelj ni čudno če je londonski časopis Guardian ob tem pokomentiral: »Zelo zanimivo je, da je bila ta odločitev (o načrtu) predložena brez kakršnegakoli evropskega konteksta.« Položaj je podoben tudi na področju premogovne industrije. Britanska vlada je tudi tej veji pred dnevi naznanila masovno finančno podporo in gospodarstveniki si že sedaj manejo roke ob misli na povečan izvoz premoga v EGS. Vprašanje je le, ali je ta subvencionirani izvoz popolnoma v skladu z zimskim sporazumom.

Britanska vlada pa po drugi strani lahko kritično gleda na dosedanjo regionalno politiko. EGS, katere ta organizacija ni izvajala adekvatno medtem ko je britanska vlada letos sprejela zakon, ki omogoča velike finančne podpore nerazvitim področjem Velike Britanije. Že ob samem rojstvu tega zakona je imela zahodnonemška vlada nekaj pripomb na njegov račun, saj si Britanci konec koncev krojijo svoje zakone, ne da bi se ozirali na EGS. Angleži pa navzlic tej kritiki ostajajo hladnokrvni. Zakon je pač zakon in kot tak ostaja v veljavi.

Začetek boksarske runde

Do konflikta med Britanijo in EGS bo morda prišlo tudi zaradi nafte v Severnem morju. Zanjo je predsednik energetske komisije EGS Fernand Spaak dejal — kot smo že pred kratkim pisali — da pripada skupnosti kot celoti. Britanci pa bodo nafto podobno kot vsa ostala naravna bogastva na kopnem hoteli obdržati zase. Naslednje kontraverzno področje, o katerem so se na široko razpisali britanski časniki, je vprašanje težkih tovornjakov. Britanska vlada noče ničesar slišati o tem, da bi po britanskih cestah vozili francoski, nemški, italijanski tovornjaki, ki so težji od predpisanega britanskega maksimuma (Maksimalna teža, ki je predpisana za britanske tovornjake, je nižja od teže tovornjakov v EGS.) Francozi so tej britanski trmoglavosti že pripravili protiudarec in sedaj zahtevajo, naj se omeji število licenc britanskih tovornjakov za dejavnost na kontinentu. Udarcev na gong za začetek boksarske runde med Britanijo in EGS pa s tem še nikakor ni konec. Med Britanci tli nezadovoljstvo tudi zaradi sredozemske politike EGS, ki bo po vsej verjetnosti dajala več prednosti uvozu turške preje ne pa britanski iz Lancashirea. Britanci se tudi zaskrbljeno sprašujejo o prihodnosti škotskega whiskyja, ki ga bodo morda prizadeli predpisi EGS o alkoholu. Bo Škotska morala zaradi teh predpisov uvažati potrebne surovine za proizvodnjo whiskyja iz Francije in ne iz Kanade, kot je to počela doslej? Minister, ki je odgovoren za to področje, je v obrambo whiskyju ognjevito dejal, da sploh ne more biti govora o tem, da bi tuji interesi dirigirali usodo angleške nacionalne pijače. Seveda pa je ministrova izjava eno, teža prihodnosti pa drugo. Whisky seveda ni zadnji na seznamu spornih pesmi. Pridružujejo se mu vprašanja prašičev, jajc, perutnine, sladkorja . . .

Za britanskega ministrskega predsednika Teda Heatha je znano, da je vedno občudoval pokojnega francoskega predsednika de Gaulla.

In tudi sedaj nedvomno kaže vse znake, da bo sledil v EGS trmasti odločnosti velikega generala. Seveda z britanskim akcentom.

MITJA MERŠOL

Družbe bodo propadle

Predsednik zveze industrialcev Italije svari

RIM, 26. dec. (AP) — Industrialci opozarjajo Italijane, da so pred najresnejšo gospodarsko krizo, vlada pa je nekako hkrati zmanjšala nekatere davke in zamrznila cene nekaterim življom.

Predsednik zveze industrialcev Lombardi je ostro napadel vlado in sindikate, ker se niso »sprijeli s krizo«. Delavske stavke je označil za »resnično in nevarno sabotažo«. Lombardi trdi, da povečanje plač grozi, da bodo mnoge družbe »propadle«. Državni uslužbenci, poštarji, bančni uslužbenci, kovinarji in gradbeni delavci izmenjaje stavkajo že več kot mesec dni.

Za novo leto so napovedali nove stavke, ki naj bi dosegle vrh s splošno stavko 12. januarja. Poročajo tudi, da pogajanja o sklepanju novih delovnih pogodb še niso končana. To velja zlasti v italijanski kovinski industriji kot tudi v gradbeništvu.

Umrl ugleden politik

Zaradi smrti Radžagopalačarija v Indiji sedemdnevno žalovanje

NEW DELHI, 26. dec. — V Indiji so razglasili sedemdnevno žalovanje zaradi smrti Radžagopalačarija, enega najstarejših indijskih politikov in zelo tesnega sodelavca Mahatme Gandhija. Radžagopalačari je skupaj z Gandhijem sprožil gibanje za nesodelovanje s kolonialisti leta 1919, od 1921 do 1922 je bil generalni sekretar indijskega kongresa, junija leta 1948 je kot prvi Indijec postal generalni guverner Indije. Omenjeni indijski politik je svetovni javnosti postal znan zaradi izmenjave pisem z nekdanjim sovjetskim premierom Nikito Hruščovom v zvezi z prepovedjo jedrskih poskusov.

Zadnji Kubanci v ZDA

3.400 starejših Kubancev je dobilo dovoljenje oblasti za preselitev

CIUDAD MEXICO, 26. dec. (Tanjug) — S Kube te dni odhajajo zadnji begunci, ki so dobili dovoljenje domače oblasti, da lahko zapustijo deželo in se preselijo v ZDA. Gre za 3.400 Kubancev, v glavnem starejših, katerih otroci živijo v ZDA.

Kubanske in ameriške oblasti so se pred tedni dogovorile, da bodo obnovile »zračni most« med Havano in Miami Beachom, ki je bil prvič vzpostavljen leta 1965, ko je kubanska vlada dovolila, da državljani, ki želijo zapustiti domovino, to lahko storijo. Od takrat pa do maja letos se je s Kube preselilo v ZDA več kot 250.000 Kubancev.

Čile bo gradil za revne

Vlada pripravlja originalen načrt za reševanje stanovanjske krize

SANTIAGO, 26. dec. (Tanjug) — Čilska vlada predsednika Allendeja je predlagala, da bi v prihodnjem letu zgradili 80.000 stanovanj in tako vsaj nekoliko omilili zelo resno stanovanjsko krizo. Čile bi potreboval približno 600.000 stanovanj. Vlada je pripravila zelo originalen načrt za reševanje hude stanovanjske krize. Gradili bi tri vrste stanovanj: za »nujne primere«, za »prehodne« in za dokončno rešitev stanovanjskega problema.

Najbolj ogrožene družine bi najprej dobile stanovanje iz kategorije »nujnih primerov«. Prizadevanje čilske vlade pa je naletelo na odpor v parlamentu, kjer imajo večino opozicijske stranke.

Indija ostro obsodila

Poziv vsem narodom k solidarnosti z bojem vietnamskega ljudstva

KALKUTA, 26. dec. (Reuter) — Kongresna stranka premiera Indire Gandhi je danes ostro obsodila ameriško bombardiranje Severnega Vietnama kakor tudi »brezumno željo, da bi vsilili voljo drugemu narodu.«

V resoluciji kongresne stranke o zunanji politiki je rečeno, da preživlja Severni Vietnam v tem času »najstrašnejšo tragedijo v zgodovini človeštva«. Poslali so poziv vsem miroljubnim vladam in narodom, da se solidarizirajo z borbo vietnamskega ljudstva, da samo odloča o svoji usodi.

Neuvrščanje, miroljubna koeksistenca in mednarodno sodelovanje so edine poti za zboljšanje miru v svetu, je rečeno v tej resoluciji.

Okrepitev vezi

Japonci nameravajo storiti vse, da bi odpravili debalans v trgovini z ZDA in ohranili dobre stike z Washingtonom

TOKIO, 26. dec. (Reuter). Japonski premier Kakuei Tanaka je izjavil, da Japonska ne bo revalvirala svoje valute, kljub pritisku od zunaj. Vlada pa bo pro-ičila uvedbo posameznih ukrepov, s pomočjo katerih bi omejili izvoz in uravnotežili plačilno bilanco s tujino.

Premier Tanaka ni pojasnil, na kakšne posebne ukrepe je mislil. Pripomnil je, da nimajo nobenega jasnega izhoda iz sedanjega položaja. Na prvi tiskovni konferenci odkar je minuli petek sestavil novo vlado, je Tanaka obljubil, da bo Japonska okrepila sodelovanje na medna rodnem področju in da bo dajala nevezana državna posojila. Poudaril je, da v sedanjih razmerah ni nobene nujne potrebe po zvišanju vrednosti japonskega denarja. Jen so revalvirali pred letom dni. Povedal je tudi, da japonski uvoz narašča, izvoz pa upada.

Japonska vlada namerava ohraniti zunanjetrgov. presežek na ravni enega odstotka od bruto narodnega proizvoda v prihodnjih dveh do treh letih, je dejal premier Tanaka in dodal, da bo njegova vlada storila vse, kar je v njeni moči, da bi odpravili debalans v japonski trgovini z ZDA in ohranili najboljše stike z Washingtonom.

KAKUEI TANAKA: uvoz narašča, izvoz pada

Mimo načel OZN ne gre

SANTIAGO, 26. dec. (Tanjug) — »Mir v Evropi je pomemben in nedeljiv od svetovnega miru. Če ne bo dosežen v Evropi, ga bo težko doseči drugod, kajti Evropa še dalje ostaja vitalni del našega planeta,« je zapisal komentator čilskega časopisa »La nacion« ob evropski konferenci o varnosti. Komentator dalje poudarja, da ni mogoče zgraditi nikakršnega varnostnega sistema v Evropi, če ne bo spoštoval načel ustanovne listine Organizacije združenih narodov.

Davki v SZ po novem

Davčne olajšave za tovarniške delavce in delavce v administraciji

MOSKVA, 26. dec. (TASS) — Sovjetska zveza je včeraj objavila vrsto davčnih olajšav za tovarniške delavce in delavce v administraciji. Namen teh olajšav je izboljšati življenjsko raven prebivalcem Sovjetske zveze.

Predsedstvo vrhovnega sovjeta je sprejelo zakon, da so davka na mezde in plače oproščeni delavci, ki zaslužijo na mesec do 70 rubljev, tisti, ki zaslužijo do 90 rubljev, pa bodo plačevali za 35,5 odstotka manjši davek. Sporočilo pa ne navaja, koliko ljudi bodo zajele te davčne olajšave. Povprečna mesečna plača v sovjetski zveze, ne upoštevaje kmete, doseže približno 130 rubljev.

LEONID BREŽNJEV: postopno zviševanje mezd

Sestreljeno filipinsko letalo

MANILA, 26. dec. (Tanjug) Uporniki na jugu Filipinov so sestrelili transportno letalo vojaških sil predsednika Ferdinanda Markosa. Sporočili so, da pogrešajo sedem članov letalske posadke.

Program za leto 1973

Predsednik ZSJ Dušan Petrović o sodelovanju s sovjetskimi sindikati

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — Predsednik zveze sindikatov Jugoslavije Dušan Petrović je po vrnitvi s proslave ob 50-letnici sovjetske države izjavil naslednje:

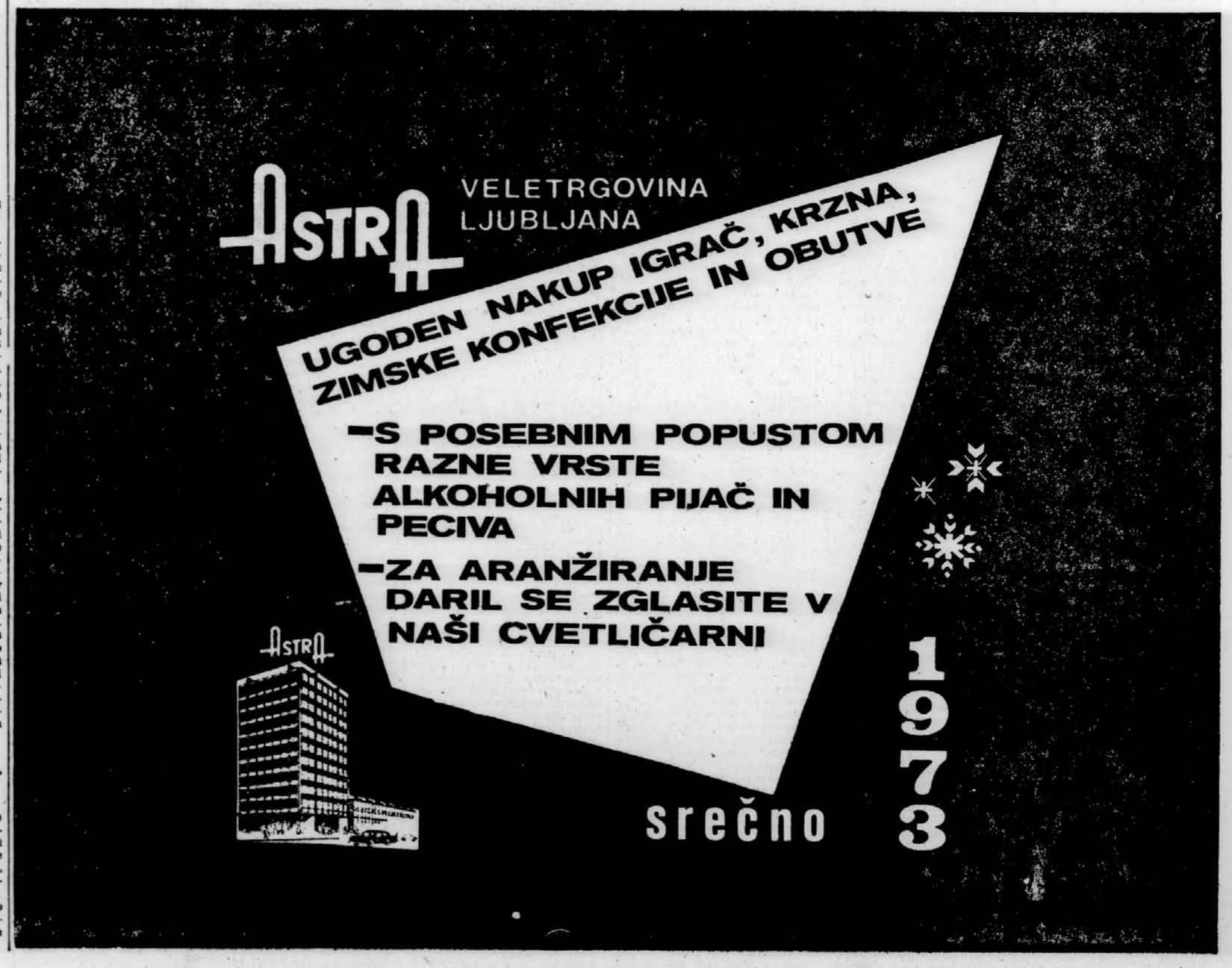
»Med bivanjem naše delegacije v Sovjetski zvezi sem se imel priložnost dvakrat srečati s predsednikom sovjetskih sindikatov Šeljepinom. Govorili smo o problemih, pred katerimi se je znašlo sindikalno gibanje v svetu, zlasti v Evropi, ter o mednarodnem sindikalnem sodelovanju. Posebno pozornost pa smo posvetili stikom med jugoslovanskimi in sovjetskimi sindikati.

Poleg izmenjave delegacij, svetov in strokovnih sindikatov, študijskih skupin in tematskih sestankov o vrsti vprašanj, zanimivih za obe državi, smo še zlasti pozitivno ocenili nadaljnje poglabljanje neposrednih stikov in sodelovanja med sindikati jugoslovanskih in sovjetskih republik, mest in podjetij. Opozoriti moram, da so nas povsod prisrčno, prijateljsko in razumevajoče sprejeli. Naš obisk v Sovjetski zvezi je bil zelo koristen in bo še poglobil sodelovanje, prijateljstvo in razumevanje med delovnimi ljudmi Jugoslavije in Sovjetske zveze.«

Zažgali informativni center

BANGLADEŠ, 26. dec. (AP) — Skupina študentov je zažgala ameriški informativni center v Radzašahiju, ki je oddaljen 150 km od Dake, kot protest proti ameriškemu bombardiranju Vietnama.

Močne policijske sile so okoli ameriškega informativnega centra v Daki, glavnem mestu Bangladeša.

Novice

LJUBLJANA: **naloge Glasbene mladine Slovenije** — Člani glavnega odbora Glasbene mladine Slovenije so na svoji zadnji seji zelo kritično in samokritično obravnavali svoje delo v preteklem obdobju, si zastavili več nalog za leto 1973. Dejali so, da GMS vključuje še premalo mladine, da so odnosi med vodstvom GMS in mladimi preveč pokroviteljski, da je to organizacija mladih in ne za mlade, kot je videti sedaj. V nadaljevanju so ostro nastopili proti novim učnim programom v osnovnih šolah, ki predmet glasbene vzgoje ne obravnavajo kot obvezni, ampak kot izbirni predmet. Zavzeli so se za uvedbo takega pouka v osnovnih in srednjih šolah, da učenci ne bi glasbe spoznavali samo iz pripovedovanja pedagogov, temveč iz poslušanja glasbe. Sedanje glasbene pedagoge pa bi bilo potrebno za to tudi usposabljati in izobraževati. V prihodnjem letu bodo med drugim pripravili več šolskih koncertov, predvsem izven Ljubljane. Izmenjali bodo komorne skupine z Anglijo in DR Nemčijo. Ustanovili bodo tudi orkester GMS, tako da bodo lahko pripravili še več in cenejših koncertov po Sloveniji.

LJUBLJANA: **razstava v Mestnem muzeju** — Mestni muzej v Ljubljani bo danes ob 11. uri odprl v svojih razstavnih prostorih v drugem nadstropju zanimivo razstavo »Ornamentirane šipe iz razdobja historičnih slogov in secesije v Ljubljani«. Razstava želi pokazati nekaj značilnosti ljubljanskih častitljivih hiš, ki niso tako na očeh, kot so, na primer, fasade ali portali. Pripravljalci razstave so izbrali nekaj značilnih primerov ornamentiranih šip na oknih in vratih ter na steklenih predelnih stenah. Razstavljene fotografije naj bi pomenile začetek preiskave, ki naj pokaže delež umetne obrti steklarjev v stavbni kulturni našega mesta v razgibanem času njegove prve modernizacije.

LAŠKO: **likovna razstava** — Pretekli teden so v prostorih muzejske zbirke v Laškem zaprli zelo uspelo in pomembno umetniško razstavo: Laško v očeh likovnih umetnikov. Razstavo, ki jo je z veliko pozornostjo pripravil likovni pedagog Jože Majcen, si je ogledalo veliko število

domačinov, še posebno pa tujih gostov oziroma pacientov iz zdravilišča. Na razstavi je sodelovalo 20 likovnih umetnikov z 52 deli, ki so v različnih tehnikah upodobili Laško in njegovo okolico ter na ta način prikazali zdravilišče Laško v različnih obdobjih njegovega razvoja. Naša fotografija prikazuje zdravilišče Laško iz leta 1840, ki ga je po stari litografiji narisala Majka Mayer.

KRANJ: **bogat kulturni spored** — V četrtek, 28. decembra, bo ob 19. uri v renesančni dvorani mestne hiše recital klarinetista Igorja Karlina. Ob spremljavi pianista Acija Bertonclja bo izvajal skladbe Sancana, Škerla, Liparja in Ravela. Koncert je v organizaciji kranjske koncertne poslovalnice, ki je v letošnjem letu priredila 29 koncertov domačih in tujih reproduktivnih umetnikov. Pred koncertom bo v Prešernovi hiši otvoritev del slikarja Antona Repnika, v spodnjih prostorih pa slikarja Štefana Simoniča. V galeriji mestne hiše bo otvoritev razstave mojstra umetniške fotografije Marjana Fajferja.

RADLJE: **»Likovniki med Pohorjem in Kozjakom«** — Likovna dejavnost se je zadnja leta tudi v Dravski dolini zelo razmahnila. Poleg že znanih Antona Repnika, Janka Dolenca, Haralda Draušbaherja se je uveljavila še cela vrsta samorastnikov, ki so svoja dela že razstavili na nekaterih manjših razstavah. Sekcija za likovno dejavnost pri radeljski kulturni skupnosti je nedavno pripravila skupno razstavo del likovnih ustvarjalcev iz Dravske doline, ki so jo poimenovali »Likovniki med Pohorjem in Kozjakom«. Tam so svoja najboljša dela poleg že prej omenjenih avtorjev predstavili še Zigfrid Herman, Štefan Kresnik, Herman Vodeb, Simon Rutnik, Marija Seneković, Peter Šol, Danilo Torej in Tonka Vezonik.

DUNAJ: **novi predsednik PEN kluba** — Za novega predsednika avstrijskega PEN kluba so pred dnevi izvolili Ernsta Schönwieseja, podpredsednika pa sta postala Milo Dor in Eric Wickenburg. Schönwiese je tako naslednik odstopivšega predsednika kluba Alexandra Lernet-Holenie, ki je, kot je znano, odstopil s svojega položaja, nasprotoval podelitvi Nobelove nagrade Heinrichu Böllu, in to zaradi svojega konservativnega idejnega in političnega nazora in pojmovanja literature.

MÜNCHEN: **umrl je nemški pesnik Günter Eich** — Na Bavarskem v ZRN je prejšnji teden umrl znani nemški pesnik Günter Eich, rojen leta 1907 v Lebusu na Odri. Znan je postal z radijskimi igrami, prozo in zlasti s poezijo. Kot menijo literarni kritiki, je njegova poezija dosegla vrh v zbirkah »Poslanice dežja« (1955) in »K aktom« (1964). Leta 1959 je prejel najvišjo nemško literarno priznanje — nagrado Georga Büchnerja.

ANKARA: **razstava sodobne jugoslovanske grafike** — Razstavo 12 jugoslovanskih umetnikov je pripravila ljubljanska Moderna galerija. Prikazali jo bodo še v Carigradu in v Nikoziji na Cipru.

Pogled na platno

UMRETI OD LJUBEZNI: **odlično samo za Annie Girardot** — »Vsaka podobnost z resničnimi osebami in dogodki je zgolj slučajna«, je dal zapisati Andre Cayatte na začetek svojega filma o učiteljici, ki jo je ljubezen do učenca oziroma odnos uradne javnosti do te ljubezni prignal do samomora. Opozorilo je seveda golo sprenevedanje, saj smo tudi na straneh našega tiska lahko spremljali podrobnosti te nevsakdanje, otožne, a resnične francoske ljubezenske zgodbe. Ni še preteklo toliko časa, da bi jo prekrila pozaba. In prav zato ob gledanju filma nenehno vrta vprašanje, ali je imel Cayatte pravico do rekonstrukcije, do dokumentarno natančnega slikanja globoko intimnih, najožje osebnih problemov mlade, a zrele osebnosti. Zlasti še, ker se je moral ob iskanju bistvenega vzroka za njeno odločitev zateči v ugibanje in dramaturško konstrukcijo dejstev. Ali je imel pravico ob tako izjemni čustveni povezanosti, v kakršni sta vztrajala življenjska junaka filmske zgodbe in ki je resnično lahko osupnila okolje, mu zlahka vsilila odklonilno stališče, tako površno deliti etikete pozitivnega in negativnega v značajih in reakcijah prizadetih. Je bil res pošten do svoje snovi, pa tudi do samega sebe, ko je npr. fantovim staršem odpisal duševni in čustveni boj ter ju a priori obremenil s skorajda demonskim sovraštvom. Sredi vseh teh negotovosti, ki budijo že kar neprijetno občutje, je imel Cayatte enkrat samkrat čvrsto roko. Takrat, ko se je odločil zaupati glavno žensko vlogo senzibilni, inteligentni igralki Annie Girardot. Njena vloga je stvaritev, ki globoko prevzame. Film distributira zagrebška Croatia.

STANKA GODNIČ

Zapuščeni otroci

Starši, ki odhajajo delat na tuje, bi morali bolj odgovorno skrbeti za šolanje in vzgojo svojih otrok doma

Po podatkih zavoda za statistiko SRS je bilo 1971. leta okrog 48.000 oseb iz SR Slovenije na začasnem delu v tujini, kar je približno 7 odstotkov vseh jugoslovanskih delavcev, ki so začasno zaposleni na tujem. Med tistimi iz Slovenije je 40 odstotkov žensk. Delavcev iz SR Slovenije je začasno zaposlenih največ v ZR Nemčiji in Avstriji (skoraj 80 odstotkov), nato pa v Švici (5 odstotkov).

Podatke o otrocih slovenskih staršev, ki so z roditelji odšli v tujino, je izredno težko dobiti, ker tuje države ne zbirajo podatkov o jugoslovanskih delavcih po narodnosti. Tudi sicer je izredno težko razreševati problematiko, ki zadeva šolanje teh otrok. Tudi tam, kjer so naši delavci sicer močno koncentrirani, so družine posameznih delavcev jugoslovanskih narodnosti raztresene na precejšnjih razdaljah. Po zveznih podatkih je na tujem okrog 40.000 naših otrok, v domovino pa je zajetih okrog 6.000, za kar skrbi 125 učiteljev iz Jugoslavije. Otroci slovenskih staršev torej nimajo sreče in možnosti, da bi povsod imeli svojega učitelja. V Stuttgartu so 3 učitelji za približno 100 otrok, v Švici eden ... Skrb za domovinsko vzgojo naših otrok v tujini je gotovo izredno aktualna.

Nič manj pa ni aktualen problem tistih otrok, ki so jih starši pustili doma, ko so šli začasno delat na tuje. Te probleme zlasti občutijo v Pomurju in Podravju in še v nekaterih drugih predelih. Po podatkih, ki jih je zbral zavod za šolstvo SRS, je bilo 1971. leta na območju SR Slovenije okrog 9.500 šoloobveznih otrok, katerih starši so bili začasno zaposleni na tujem (to je 4,5 odstotka vseh osnovnošolcev v SRS).

Na območju Pomurja je precej šol, kjer je tretjina ali celo polovica otrok, katerih starši so začasno zaposleni na tujem. Na območju lendavske občine je bilo 30 odstotkov učencev, ki so imeli starše na tujem, v občini Murska Sobota 21 odstotkov, Lenart 18 odstotkov, Ribnica 15 odstotkov, Ptuj 14 odstotkov, Gornja Radgona 13 odstotkov itd. Največ učencev je imelo na tujem očeta (75 odstotkov), pri ostalih pa je bila v tujini mati ali oba roditelja.

Večina — dve tretjini — staršev, ki je bila zaposlena na tujem, je bila nekvalificirana ali polkvalificirana, pretežno iz gospodarsko nerazvitih območij. Delavci s srednjo, višjo in visoko izobrazbo so večinoma iz upravnih in industrijskih središč.

Učni uspeh otrok, katerih starši so v tujini, se bistveno ne razlikuje od učnega uspeha sošolcev, ki imajo oba roditelja doma. Zato pa so ti otroci vzgojno dosti na slabšem, saj je med njimi dokaj veliko število takih, ki so vzgojno zanemarjeni in ogroženi, čustveno prizadeti ter socialno neprilagojeni. Mnogi od teh otrok stanujejo pri starih starših, pri sorodnikih ali pa so v reji.

O tej analizi, ki jo je pripravil Sikst Marion, sodelavec zavoda za šolstvo SRS, in o predlogih ukrepov je pred kratkim razpravljal odbor republiškega zbora slovenske skupščine (odbor za prosveto in kulturo). Ugotavljal je, da so šole marsikaj storile za učno in vzgojno pomoč otrokom, katerih starši so začasno zaposleni na tujem, in da se ta pomoč razvija. Obenem pa so opozarjali, da nekateri od teh staršev velik del svojih roditeljskih obveznosti prepuščajo drugim.

Članom odbora in gostom na seji ni bilo vseeno, da mnogi otroci ostajajo brez doma, brez družinske vzgoje. Zato so se zavzemali za to, da naj bi v prihodnje vsaj eden od staršev ostal doma, dokler ima šoloobvezne, nepreskrbljene otroke.

Omenjali so tudi gmotno plat problema, ki je ne gre zanemarjati, čeprav ni najvažnejša. Gre za to, da delavci, ki so zaposleni na tujem, v domovini ne plačujejo nobenih prispevkov, njihovi otroci se pa kljub temu šolajo doma. V tem oziru so razbremenjeni prispevkov, ki jih vsi pri nas zaposleni dajejo za potrebe šolstva, ne plačujejo samoprispevkov za gradnjo vrtcev in šol itd. Do tega niso brezbrižni delavci, ki doma to prispevajo, četudi je njihov dohodek v glavnem manjši od dohodka delavcev na tujem. Zato se je odbor zavzemal za to, da bi naj se tisti od staršev, ki bo v prihodnje odhajal delat na tuje, zavezal, da bo imel zagotovljeno vzgojo in varstvo za otroka doma in da bo zanj tudi gmotno skrbel na ustrezen način.

Odbor je menil, da bi naj v tem smislu iskali rešitve sestavljalci bodočih predpisov, ki bodo urejali zaposlovanje naših delavcev v tujini.

J. SVETINA

Prejeli smo

Zakaj tuje?

Nesporazumi ob učbenikih nemškega jezika za izobraževanje odraslih

Znanost o jezikih naglo napreduje. Teorije sledijo druga drugi in so v glavnem sorodne, le da se vsaka koncentrira na eno značilnost ter zavrača ali zanemarja ostale. Gre za učbenike nemškega jezika po katerih bi tečajniki delavskih univerz dobili sprčevalo, kot javno pravni dokumenti.

Smoter tečajev, na koncu katerih bi tečajniki prejeli taka spričevala, ustreza vsakdanjim potrebam našega človeka, ki si hoče pridobiti znanje nemškega jezika izven rednega šolskega izobraževanja. Delavska univerza Boris Kidrič v Ljubljani močno priporoča učbenik avtorjev Braun — Schmö — Nieder: Deutsch als Fremdsprache založbe Klett iz Stuttgarta. Pod tem vplivom razmišljajo nekatere delavske univerze, ali ne bi kazalo opustiti dosedanje učbenike in kupiti nove, dasi so dvakrat ali trikrat dražji od naših. V tem primeru bi bilo seveda nujno zavreči tudi ves dosedanji tehnični material, trakove in diafilme. Nekatere so novi material žal že kupile.

Vprašanje je, ali Klettove knjige ustrezajo potrebam naših delavskih univerz. Njihov smoter je, seznaniti tujce z življenjem in ljudmi v Nemčiji. Temu smotru tudi ustrezajo. Sestavljene so premišljeno, z neštetimi natančnimi napotki, po zares sodobnih vidikih. Niso pa brez pomanjkljivosti. Predvsem seveda ni nobene besede o Jugoslaviji, saj so namenjene raznim narodom. Naš človek pa bo moral v nemščini odgovarjati na nešteta vprašanja o naši družbeni ureditvi, o naših ljudeh in naših naravnih lepotah.

Učbenik je vsekakor propagandnega značaja. Daje nam sliko Nemčije z najrazličnejših področij, vendar tako, da dobimo vtis, kot da je v kapitalistični Nemčiji vse vzorno, da je ta tip države idealen.

Ali je ta učbenik vsaj po metodi boljši od naših, na pr. od hrvaških, ki jih je izdal Inštitut za fonetiko (po načelih avdiovizualne globalno-strukturalne metode prof. Guberine, priznanega po vsej Evropi), ali Center za tuje jezike v Zagrebu ali pa delavska univerza tam?

Ni boljši. Metoda, kot priznavajo navodila, ni avdiovizualna. Slik je zelo malo, in to fotografije, ki ne prikazujejo podrobnosti, posameznih predmetov, kakor je to možno na stripih. Tudi magnetofonski trakovi so po obsegu revni. Sam metodični postopek pa je podoben našemu, torej nič novega.

Kaj je torej tisto, kar je vzbudilo tolikšno navdušenje? Vsekakor knjižica z vajami struktur in testov. Komplet namreč obsega zdaj z naknadno napisanim glosarjem v slovenskem jeziku štiri knjižice. Vaje struktur namreč lahko tečajnik sam vadi. Toda take vaje so namenjene predvsem samoukom. Naši tečajniki pa utegnejo komaj napisati nekaj stavkov domače naloge, ki jim jih dajemo, saj so to večinoma ljudje iz proizvodnje, ki komajda utegnejo doma knjigo odpreti.

Te pripombe veljajo za I. knjigo. Kaj pa druga? Ta nam še manj ustreza. Vsaka lekcija ima namreč poleg dialoga tudi kratek odlomek iz del zares naprednih nemških pisateljev, tudi odločno protinacističnih, vendar so ti odlomki precej težki, največkrat opisni, za naše potrebe neprimerni. Prvi tekst je na primer iz geneze, o nastanku sveta, neki drugi fantazija z neznanega planeta itd. Vidimo, da je avtorjem šlo zares za spoznavanje nemške kulture, tudi za kulturno izražanje v visokem slogu, saj najdemo tudi nešteto primerov konjunktiva II (preterita), ki se v vsakodnevnem govoru komajda uporablja.

Kaj bo šele s tretjo knjigo? Menda bo iz vseh strok. Naši ljudje pa se morajo, če se gredo izpopolnjevat v inozemstvo, poglobiti predvsem v svojo stroko.

Torej je vsekakor bolje prirejati za naše potrebe hrvaške ali kake druge domače knjige, ki o njih vemo, da našim potrebam popolnoma zadoščajo in ki smo z njimi že doslej dosegali odlične uspehe, kakor pa tratiti devize za tuje, drage in prezahtevne učbenike.

Še je v nas preveliko občudovanje vsega, kar je tuje.

MILICA OSTROVŠKA

Med revijami

Smeri vzgajanja

Sedma letošnja številka revije »Vzgoja in izobraževanje« je v celoti posvečena marksističnemu izobraževanju

Predzadnja letošnja številka revije »Vzgoja in izobraževanje« ki jo izdaja Zavod za šolstvo SR Slovenije, je v celoti namenjena aktualnim vprašanjem socialistične vzgoje in marksističnega izobraževanja mladine. Prinaša referate in nekatere diskusije iz zveznega posvetovanja, ki je bilo v novembru 1972 v Ljubljani, ko so udeleženci razpravljali in oblikovali predloge ter stališča komunistov in drugih naprednih sil za socialistično idejno naravnanost vzgoje in izobraževanja, za sodobni koncept marksističnega izobraževanja in razvijanja samoupravnih odnosov v vzgojnoizobraževalni sferi.

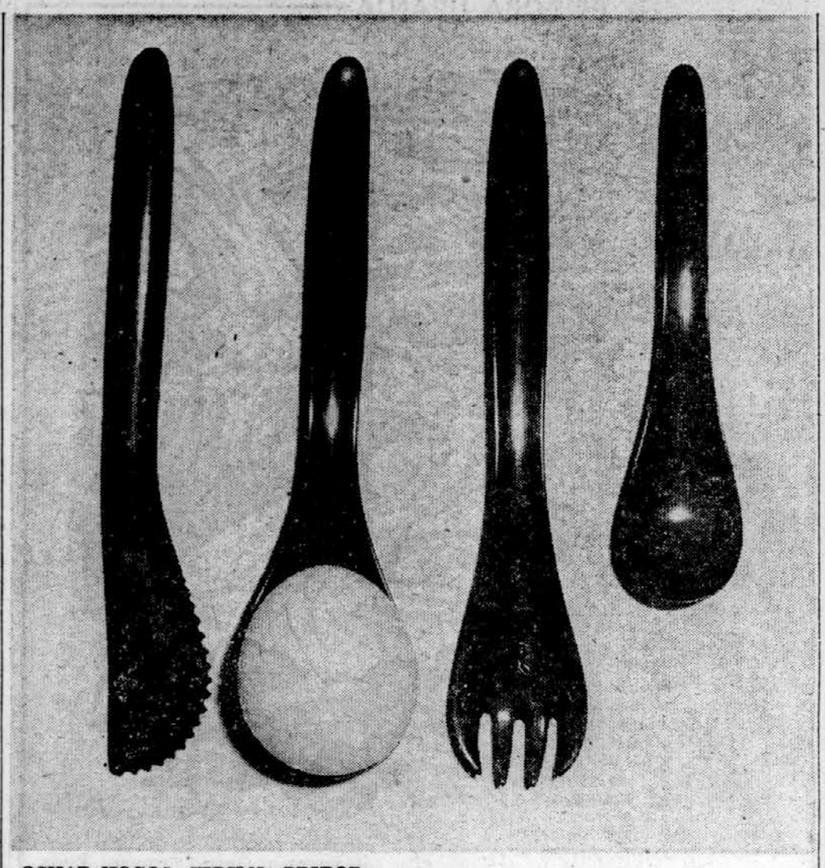
Janez Vipotnik je prispeval uvodnik v novi številki revije, v katerem govori o idejnem poslanstvu naše šole. Revija objavlja uvodni referat, ki ga je imel Stane Kranjc. Poudaril je, da je diskusija o vzgoji in marksističnem izobraževanju hkrati diskusija o naši vsesplošni idejno-politični situaciji, o stanju, dosežkih pa tudi krizi marksistične teorije in ideologije.

Emil Rojc je z referatom »Samoupravljanje in vzgoja« opredelil samoupravljanje v šolstvu kot prevladujoč družbeno-ekonomski odnos, ki je v najneposrednejši razvojni odvisnosti od vzgoje za samoupravljanje. Vukašin Lončar in Ratko Nešević sta prispevala referat »Zveza komunistov in marksistično izobraževanje«. Avtorja utemeljujeta, da razvijanje znanstvenega marksističnega pogleda na svet mladih ni le politična zahteva, ampak tudi potreba realnega življenja, v katerem mladi živijo in delajo. Dr. Ilija Mrmak se v referatu »Natančnejša določitev bistva marksističnega in ideološkega izobraževanja in vzgoje« zavzema, naj bi vsebine marksističnega izobraževanja zajemale celoto družbenih odnosov. Dr. Dragotin Frankovič v prispevku »Razredna zasnovanost in usmerjenost naše vzgoje in izobraževanja«, odgovarja na vprašanje, koliko je naš celotni sistem vzgoje in izobraževanja razredno zasnovan in usmerjen.

Revija priobčuje tudi celotno poročilo CK ZKS o uresničevanju socialističnih družbenih vzgojno-izobraževalnih smotrov po 19. seji CK ZKS, ki je bila aprila 1971, kakor tudi nekaj pomembnejših prispevkov diskutantov na tem posvetovanju. Dr. Velko Cvjetičanin diskutira o stanju marksističnega izobraževanja in idejnosti pri pouku. Pri tem nasprotuje idejni nevtralnosti v šolah ter poizkuša najti vzroke, zakaj je popustilo marksistično izobraževanje in zvodenela idejnost pri pouku. Lev Modic govori o razmerju šola — družba — cerkev — religija. Dr. Radule Sekulić pa se je spoprijel z vprašanjem, ali naj bo marksizem socialistični verouk ali je problem v vsebini marksizma ali v samem procesu uresničevanja marksističnega izobraževanja, Boris Lipužič opredeljuje pozitivizem in funkcionalizem kot glavne zaviratelje za marksistično idejno vzgojno in izobraževalno usmerjenost naše šole; Boris Zlherl pa je spregovoril o nerešenih vprašanjih naše marksistične vzgoje. Dr. Stipe Šuvar se je zavzel, da bi mlade generacije osvajale marksizem kot svoj način mišljenja, kot svojo temeljno duhovno naravnanost. Revija objavlja tudi prispevke dr. Franca Strmčnika, mag. Slavka Podmenika in Ludvika Zajca, ter povzetek osnovnih stališč s posvetovanja.

Aktualen je tudi pregled novejše družboslovne literature, ter recenzije nekaterih knjig. Objavljeni so povzetki nekaterih člankov v slovenščini in angleščini. Revija ima tokrat povečan obseg, saj ima 80 strani; lahko bo koristen pripomoček in napotilo vodstvom šol in organizacijam pri družbeno-političnem delu v šoli in izven nje.

JURE GARTNER

OSKAR KOGOJ: JEDILNI PRIBOR

Oblikovanje

Kreativen pristop

Ob razstavi industrijskega oblikovalca Oskarja Kogoja v Moderni galeriji — Uporabnost in estetska vizija

Oskar Kogoj se tokrat ljubljanskemu občinstvu na samostojni razstavi predstavlja že drugič — pred dvema letoma je pritegnil veliko pozornost z zasnovo družine počivalnikov Gondola, ki jo je pripravil za novogoriški Meblo in prvič razstavil v razstavišču Arkade. Še relativno mlad industrijski oblikovalec, eden od redkih z ustrezno izobrazbo pri nas, je ob tem vzbudil tudi več kot zgolj dobrohotno priznanje mednarodne strokovne javnosti, kar izpričuje bibliografija v katalogu sedanje razstave.

Krog podjetij, ki razstavljajo predmete z oznako »design Kogoja«, se je medtem bistveno razširil in najbrž je več kot samo slučaj, da imamo opravka s prav regionalnim izborom, ki ga azstopajo Jadran-Ciciban iz Mirna, Lipa iz Ajdovščine, novogoriški Meblo, Poligalant iz Volčje drage in Tik Kobarid. Skupna imenovalca vseh razstavljenih predmetov sta predvsem uporaba gradiva (z izjemo laboratorijske kuhinje Lipa so temeljno gradivo plastične mase) in pa, kar je seveda mnogo bolj bistveno, skupno kreativno izhodišče, ki je vsebovano v izrazito antropološkem in ergonomskem pristopu do vsake oblikovalske naloge posebej.

Zato je velika zmota, če kdo trdi, da nam Kogoj prezentira estetičistično snobovsko oblikovanje, ki baje ni primerno za naše razmere in da lep izvijač nič ne spremnja položaja delavca v mučnem proizvodnem procesu. Zelo značilno za ves Kogojev design je izredno izčiščena zunanja podoba predmetov, za katero se za neobveščenega opazovalca skoraj skrivajo druge povsem uporabne kvalitete industrijskih izdelkov. Prav zato je potrebno pri Kogoju posebno opozoriti na racionalen raziskovalni pristop do oblikovanja, ki je bil še posebno dobro predstavljen na omenjeni razstavi počivalnikov. Zares izreden estetski učinek postane s tem plod dolgotrajnega eksperimentiranja o uporabnosti in prilagojenosti uporabniku in le v manjši meri, čeprav ne nebistveni, oblikovalčeve estetske vizije in njegovega izbrušenega okusa. Dober design je posledica vsega naštetega in pa seveda, na to kaj radi pozabljamo, pripravljenosti industrije, ki vnaša oblikovanje v svoj proizvodni proces. Kajti ne glede na končni komercialni uspeh dobro oblikovanih izdelkov, ki ob nerazvitem tržišču in ob splošnem pomanjkanju dobrega okusa, uspavanega ob vsakdanjem kiču, ni vedno zajamčen, je proizvodnja in prodaja dobrega desinga tudi kulturno dejanje. Ob tem ne bi bilo napak načeti tudi vprašanje dostopnosti ali nedostopnosti, ki bo skrito v še neznanih cenah teh predmetov, ki jih lahko bistveno oddaljijo od nekaterih porabnikov.

Predstavljeni v Moderni galeriji so igrača, počivalniki, izvijači, jedilni pribor, kuhinja in tudi plastični reliefni plakat za peti bienale industrijskega oblikovanja, nedvomno predvsem likovno doživetje. Vendar razširja hkratna projekcija diapozitivov informacijo še na področje oblikovalskih izhodišč, predvsem pa uporabnosti razstavljenih predmetov. Kogojevo razstavo bo prevzel še Goriški muzej v Novi Gorici, kjer bo zaradi bližine proizvajalcev razstavljenih predmetov nedvomno vzbudila še večjo pozornost. Za vsebinsko in oblikovno zasnovo razstave, katalog in uvod o Kogoju v njem je vzorno poskrbel Stane Bernik, ki je prispeval tudi večino fotografij in diapozitivov ter plakat.

MATIJA MURKO

APZ na Kozjanskem

APZ Tone Tomšič iz Ljubljane je zaključil svojo koncertno sezono v letošnjem letu z dvodnevno pevsko turnejo v Šentjurju pri Celju, Kozjem in Bistrici ob Sotli. Sobotni dopoldanski in popoldanski koncert v Šentjurju pri Celju, rojstnem kraju znanih zborovskih skladateljev bratov Ipavcev, je obakrat navdušil polno dvorano poslušalcev. Marko Munih je s svojim zborom prikazal bogat koncertni program, s katerim bo APZ konec januarja naslednjega leta odpotoval na dvomesečno turnejo po ZDA. Koncert v Kozjem, v nedeljo dopoldne, je sobotno koncertno vzdušje še stopnjeval, saj so morali pevci nekaj pesmi ponoviti že med koncertom, nekaj pa še dodati. Popoldanski koncert na Bistrici ob Sotli, potem ko so si apezejevci v Kumrovcu ogledali rojstno hišo tovariša Tita, je pomenil spontan in jubilejen zaključek zadnje letošnje turneje, saj je ravno tu APZ izvedel že svoj trideseti celovečerni koncert v letošnji koncertni sezoni.

M. ZLOBEC

V novem MGL januarja

Delovna skupnost gledališča se opravičuje in sporoča

Mestno gledališče ljubljansko ni moglo izpolniti obljub, da bo do konca leta 1972 odprlo novo dvorano. Na gradbišču MGL še vedno s polno paro brne stroji. Delovni skupnosti gledališča je hudo, ker se je delo zavleklo in se opravičuje svojim zvestim prijateljem:

Zaradi višje sile se je zapletena gradnja nove dvorane MGL zavlekla v mesec januar 1973. Glede na zagotovila gradbene operative je delovna skupnost po programski plati kljub največjim težavam in v skrajno neugodnih delovnih razmerah, razkropljena po improviziranih gostovalnih delovišćih po vsej Sloveniji v polnem obsegu pripravila vse potrebno za začetek redne sezone v novi hiši, naštudirala tri premiere, med njimi dve krstni uprizoritvi, toda tega, da bi bila gradbena dela končana v roku, kljub vsem naporom ni mogla doseči, ker to preprosto ni bilo v naši moči in ni bilo odvisno od nas.

Brez krivde krivi vas zdaj vljudno prosimo za opravičilo in razumevanje: najprej za to, ker je zaradi višje sile — neznana so pač pri nas pota gradbeništva — prišlo do zamude, pa tudi za to, da se s tem sporočilom obračamo na vas šele zdaj. Toda vse do zadnjega smo se v dobri veri trdno zanašali, da bodo dela končana v roku, ki nam je bil ponovno in ponovno zagotovljen in javno napovedan.

Sezona MGL se bo tako v Ljubljani začela v mesecu januarju. O vseh dokončnih rešitvah in o točnem datumu otvoritve vas bomo obvestili kmalu po novem letu. Kot vedno, bomo letos v novi dvorani še skrbneje storili vse, kar je v naši moči, da bodo predstave na najvišji možni umetniški ravni in da boste v novem MGL tudi letos imeli vrsto lepih doživetij.

Komisija delavskega sveta

CP CELJE

Jurčičeva 1

razpisuje

na podlagi 19. čl. TZDR, 166 čl. statuta podjetja, sklepov DS z dne 24. XI in 15. XII 1972 naslednja delovna mesta:

za razpisana delovna mesta morajo kandidati izpolnjevati poleg splošnih pogojev, ki jih določajo zakonski predpisi, še naslednje:

1. delovno mesto

DIREKTORJA podjetja

a) da ima visoko ali višjo strokovno izobrazbo gradbene, ekonomske, pravne ali organizacijske smeri in 5 let prakse v gradbeništvu ali srednjo strokovno izobrazbo gradbene smeri in 10 let prakse v gradbeništvu, od tega vsaj 4 leta na vodilnem oziroma odgovornem vodstvenem delovnem mestu v cestni službi;
b) da je moralno-politično neoporečen, da ima pravilen in aktiven odnos do samoupravljanja;
c) da je po uspehih dosedanjega dela evidentna sposobnost za vodenje podjetja.

Pismene ponudbe z življenjepisom, dokazila o strokovni izobrazbi in praksi ter program dela podjetja naj pošljejo kandidati v 20 dneh od dneva objave razpisa v zaprti ovojnici na naslov: Razpisna komisija DS Cestnega podjetja v Celju, Jurčičeva 1.

2. delovno mesto

VODJE tehničnega sektorja

a) da ima visoko strokovno izobrazbo gradbene smeri, 5 let ustrezne prakse pri nizkih gradnjah ali
višjo strokovno izobrazbo gradbene smeri, 10 let prakse pri nizkih gradnjah in v obeh primerih potrebne organizacijske sposobnosti za uspešno vodenje sektorja;
b) da je moralno-politično neoporečen, da ima pravilen in aktiven odnos do samoupravljanja.

3. Delovno mesto

VODJE gospodarsko računskega sektorja

a) da ima visoko ali višjo šolsko izobrazbo ekonomske smeri in vsaj 8 let prakse, od tega najmanj 5 let na vodilnem delovnem mestu v gospodarstvu ali
srednjo strokovno izobrazbo, vsaj 10 let delovne dobe v gospodarstvu, od tega najmanj 5 let na vodilnem delovnem mestu;
b) da je moralno-politično neoporečen, da ima pravilen in aktiven odnos do samoupravljanja

Ostale informacije o nastopu dela in ostalih pogojih dobijo kandidati v upravi v kadrovski službi podjetja. OD po pravilniku o delitvi OD.

Pismene ponudbe pod 2. in 3. točko tega razpisa z življenjepisom, dokazili o strokovni izobrazbi in praksi naj pošljejo kandidati v 20 dneh od dneva objave razpisa v zaprti ovojnici na naslov: Razpisna komisija delavskega sveta CP Celje, Jurčičeva 1. Razpis velja 20 dni po objavi.

12095

Sporazum prevoznih podjetij

Devet podpisnikov bo v Sloveniji uskladilo in pocenilo poslovanje

NOVA GORICA, 26. dec. — Predsedniki delavskih svetov in direktorji Avtobusnega prometa iz Maribora, Avtoprometa iz Nove Gorice, Creine iz Kranja, Gorjancev iz Novega mesta, Izletnika iz Celja, Komunalnega podjetja iz Ptuja, SAP-a iz Ljubljane, Slavnika iz Kopra in Transturista iz Skofje Loke so danes podpisali poseben sporazum o poslovno tehničnem sodelovanju pri opravljanju storitev v potniškem prometu.

V pogodbi se podjetja med drugim obvezujejo da bodo na enak način urejala prometno službo, nadomeščala izpadle prevoze na najbolj smotrn način, zasnovala enotna merila za nagrajevanje, centralizirano zbirala podatke o trenutno prostih zmogljivostih, skrbela za odpravljanje konic v prevozih, uvedla enotno prevozno dokumentacijo, skupno organizirala propagandne akcije in si nudila tehnično pomoč na drugih področjih skupnega interesa. L. K

JANA JE POMAGALA — Ko so člani delovnega kolektiva novomeške tovarne zdravil KRKE v 50. številki tednika »JANA« prebrali pretresljiv sestavek izpod peresa novinarke Marine Draščič z naslovom »Kje si, očka?« v katerem opisuje skoraj neverjetno socialno zgodbo 65-letne ženice Marije Kaplan in njene 12-letne varovanke Mire, ki živita v razpadajoči koči v Podbočju pri Kostanjevici, so se lotili zbiralne akcije in v dveh dneh nabrali 1470 dinarjev ter več kilogramov rabljenih oblek.
V četrtek, 21. decembra, so člani Krkinega kolektiva obiskali Kaplanovi v Podbočju in se dejansko prepričali, da živita v nemogočih življenjskih razmerah. Izba, v kateri stanujeta, se bo vsak čas podrla, kurita skoraj nič, ker nimata drv, v lonec pa tudi ni kaj dati, saj Kaplanova teta, ki je krušna mati učenki Miri, dobiva mesečno 300 dinarjev podpore, vse ostalo pa je treba zaslužiti z dnino.
Za zbrani denar so ljudje iz Krke kupili drva, živila, nabavili bodo tudi posteljnino, mizo in omaro. Kaplanova teta in Mira imata staro nočno omarico za mizo, na njej jesta, Mira pa tudi tam piše naloge, saj drugega pohištva nimata.
Največja želja, ki pa se za zdaj še ne da uresničiti, je, da bi se preselili v drugo boljšo kočo, ki bi jo pa bilo treba precej popraviti, za to pa denarja ni.
Foto in slika: SLAVKO DOKL

Turistični „mlinček“

Portoroški hotel Palace uvedel med prvimi v državi elektronsko napravo za obdelavo turističnih podatkov — Tudi v Sloveniji je ta novost še redkost

Elektronika vztrajno in počasi, zdi se, da prepočasi, prodira tudi v turistično gospodarstvo. Portoroško hotelsko podjetje Palace je kot prvo v Sloveniji in med prvimi v državi vpeljalo elektronsko napravo za obdelavo najrazličnejših podatkov. To je naprava, NDS DATA RECORDER 1183, nekaj manjšega, strokovnjaki bi temu prav gotovo rekli »mlinček«, pa vendar močno koristnega za vsakdanje delo v turizmu.

V podjetju so povedali, da se jim bo naložba za to, 300 tisočakov, prav gotovo bogato povrnila. S strojem, če ga lahko tako imenujemo, zbirajo najrazličnejše podatke. Od tega, od kod prihaja gost, kaj je po poklicu, spol, starost. Napravo zanima tudi, s kakšnim prevoznim sredstvom je turist prispel, kaj ga je prepričalo, da se je odločil prav za ta hotel (ustna, pisana propaganda, radio ali TV). Nadalje naprava posreduje hotelirjem odstotek izkoriščenosti sob, pregled zasedbe hotelov in še kaj drugega. Seveda je treba povedati, da je ta DATA RECORDER le neke vrste posrednik, medij, ki samo zbira podatke, ki jih kasneje pošljejo Prometnemu inštitutu v Ljubljano in od tam dobijo odgovor na svoja vprašanja. Tako lahko ustrezne službe v podjetju tudi vedo, odkod je največ gostov in kam bi kazalo usmeriti več propagande. Če jim naprava izračuna, da je med propagando še vedno najbolj učinkovito delo agencij, se v podjetju odločijo za tiste, ki jim pošiljajo največ obiskovalcev. To jim je naprava tudi posredovala, tako, da vedo, da je za zdaj še najuspešnejše delo potovalnih agencij. Na drugo mesto pridejo po uspešnosti propagandnega odmeva prospekti, pa ustna propaganda in oglasi v časopisih. Sicer pa je Palace dal za propagiranje svojih turističnih storitev le 200 tisočakov, kar pa spet ni tako malo, če pomislimo, da je to le ena hotelska in turistična hiša.

Elektronska naprava še ni dala vsega od sebe. Zdaj v Palacu pripravljajo drugi del statistike, ki bo zajela vsakoletni vzorec gostov in jih bodo povprašali tudi po počutju, pripombah, pomanjkljivostih. To pa spet zato, da bi izboljšali svoje, po ocenah drugih, že zdaj zelo dobre turistične storitve.

In še eno novost pripravljajo. Iz Italije so povabili izvedenko za to napravo in zdaj oblikuje program rezervacij v hotelih te portoroške delovne organizacije. Tako bodo uslužbenci v recepcijah takoj vedeli — doslej to ni bilo mogoče — kje imajo še vse prostor, do kdaj se bodo določeni gostje zadržali. Odpadlo bo še eno dodatno delo receptorjev, saj bo naprava tudi sama izstavljala račune. Na ta način se bo povečal obisk, ker bo večja zasedenost sob, pa tudi marsikateri nesporazum pri oddajanju sob bodo tako odpravili.

Zamisel je dobra, samo škoda, da za zdaj med turističnimi in hotelskimi podjetji na slovenski obali in drugod (izjema je ljubljanski Slon), še ni našla pognemalcev.

ZORAN DEBENJAK

Razrešitve in imenovanja

Mestna skupščina v Ljubljani je na zadnji seji razrešila Živka Lukiča dolžnosti sodnika občinskega sodišča I v Ljubljani, in sicer zaradi odhoda na drugo delovno mesto (v gospodarstvo), sodnika Bogomira Javornika in Jožeta Kuniča pa zaradi starostne upokojitve (28. februarja 1973).

Dipl. inž. Janez Debeljak je postal direktor »Komunalne energetike« Ljubljana, ko so mestni odborniki dali soglasje k sklepu delavskega sveta podjetja.

A. R.

Izsiljevanje — 2 ranjena

LJUBLJANA, 26. dec. — Zaradi izsiljevanja prednosti je v križišču Miheličeve ceste in Ulice bratov Komelj prišlo do prometne nesreče, v kateri sta se voznica osebnega avtomobila Štefanija Grošelj iz Ljubljane težko, njen sopotnik Bogomir Grošelj pa lažje poškodovala. Miran Zupančič iz Radovljice je v križišču obeh ulic nenadoma pripeljal pred Grošljevo.

J. K.

„Nehvaležno“ delo

V Ljubljani vse pogosteje slišimo razprave o kadrovskih težavah v vodstvu nekaterih družbenopolitičnih organizacij, posebej še v občinskih. Te razprave se najpogosteje strnejo v ugotovitev, da je pač iluzorno pričakovati, da bi organizacijo z več tisoč člani ali občino, ki je sama zase že lepo mesto, lahko vodil funkcionar nepoklicno, torej poleg rednega delovnega razmerja drugje. To je pravzaprav ugotovila tudi Zveza komunistov Slovenije, ko je svojčas najavila potrebo in zahtevo, da bodo sekretarji novih občinskih komitejev poklicni družbenopolitični delavci.

Poklicno politično delo pa ni privlačno, ni rentabilno. Znano dejstvo.

Nerešena vprašanja pa ostajajo nerešena. Če hoče družbena politična organizacija opraviti svoj delež v tako razgibanem političnem vzdušju, zahteva za takšne naloge polnega človeka, včasih celo več kot enega. Občinska skupščina pa sploh. Posebej še ob dejstvu, da so občinske upravne službe pogosto nezadostno zasedene ter da je treba marsikakšno gradivo izvleči iz njih na mestu samem.

Tako pa imamo v Ljubljani občine, v katerih ne najdemo niti enega vodilnega družbenopolitičnega delavca v poklicni zasedbi. Da bi bilo še bolj duhovito, si med seboj nekako očitajo volonterstvo.

Zagato bi morala energično preseči telesa, ki in ko volijo svoja vodstva. Najprej je nujno treba oceniti, kakšen bo obseg in zahtevnost poslov, hkrati pa statutarno odločiti, v kakšnem statusu bo oziroma naj bo vodilni funkcionar. Vsekakor je nevzdržno, da ustanavljamo nova družbenopolitična telesa zaradi novih, zahtevnejših nalog — odločilno vprašanje: kdo bo vsaj vodil akcijo za reševanje teh nalog, pa puščamo nerešene.

Politično delo je nehvaležno, pravimo. Zakaj? Mar ni tudi zato, ker je v takih pogojih političnega dela tolikšna obremenitev, da jo je težko opravljati daljši čas? Mar ni politično delo nehvaležno tudi zato, ker ostaja v takšnih pogojih le pol uspešno? Politično delo pa je kar hvaležno tam, kjer ga opravljajo sposobni in ugledni politični delavci, ki izkazujejo tudi temu ustrezne uspehe.

ANTON RUPNIK

Pogrebi danes

LJUBLJANA: Na žalah bodo svojci pospremili k zadnjemu počitku 61-letnega upokojenca Franca Tonina (ob 11. uri); 70-letnega upokojenca Antona Lapanje (ob 11.45); 33-letno telegrafistko Ano Hrovat (ob 12.30); 83-letnega upokojenca Franca Močnika (ob 13.15); 66-letno gospodinjo Frančiško Malnar (ob 15.15) in 64-letnega upokojenca Stanislava Abina (ob 16. uri). Na pokopališču v Bizoviku pa bo ob 14.15 pogreb 67-letnega kovača Viktorja Černeta.

R. D

Poročili so se

LJUBLJANA: Včeraj ni bilo v Ljubljani nobene poroke, danes ob 10.30 pa bo stopil pred matičarja prvi izmed 16 parov, ki bodo stopili na skupno pot.

R. D.

Čimprej akcija o združitvi

Več predlaga združitev komunalnih podjetij — Večja specializiranost

LJUBLJANA, 26. dec. — »Menimo, da bi bilo potrebno v našem mestu čimprej sprožiti akcijo o združitvi komunalnih podjetij, če želimo, da bi bilo njih delo dosledno in uspešno.« Tako so poudarili na zadnji letošnji seji upravnega odbora viškega komunalnega sklada in poslovnega odbora Komunalnega podjetja Več. Takšna združitev pa ne bi smela biti le na papirju, pač pa bi morale biti vsebinske spremembe glavni cilj tovrstne združitve.

Večja specializiranost pri urejanju komunalne problematike, kot ena izmed bistvenih »spridobitev« združitve, bi nedvomno pokazala jasnejše poti k skupnim rešitvam. S tem predlogom želimo začeti razpravo o tem, kajti smatramo, da bomo le združeni lahko učinkovitili«

J. D.

Kranjska „Sava“ narašča

Kolektiv šteje zdaj že 3000 delavcev — Potrebovali jih bodo še več

KRANJ, 26. dec. — V tovarni Sava, ki je po številu zaposlenih drugo največje podjetje v Kranju, so danes zaposlili že tritisočega delavca. Letos so na novo zaposlili 400 ljudi, medtem ko jih je iz podjetja odšlo 250.

Prihodnje leto bodo v tovarni pričeli obratovati novi stroji v proizvodnji avtomobilski gum. Zato bodo rabili precej novih delavcev. Predvidevajo, da jih bodo na novo sprejeli za polovico več kot letos, tako da se bo število zaposlenih povečalo za 350.

Kot pa pravijo, je nove delavce v okolici Kranja vse teže dobiti.

Za tiste, ki pridejo od drugod, so v novem samskem domu v Škofji Loki kupili 40 postelj, v svojem mladinskem domu pa bodo spomladi uredili še 50 ležišč. Razen tega v Savi odvajajo precejšnja sredstva za družbeno in zasebno stanovanjsko graditev.

L. STRUŽNIK

Plače niso skrivnost

V večini delovnih organizacij v kamniški občini že javno objavljajo seznam osebnih dohodkov zaposlenih — V vrste ZK prihaja premalo mladih ljudi

KAMNIK, 26. dec. — Povečana delavnost kamniških komunistov se ne kaže samo v številnejših sestankih, temveč tudi v dobrih rezultatih. O tem so poročali članom komiteja občinske konference ZK na sinočnji seji sekretarji osnovnih organizacij ZK.

Komunisti v delovnih organizacijah so svoje delo usmerili zlasti v ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela, boljše informiranje, odpravljanje socialnih razlik, javnosti poslovanja in delavski nadzor nad poslovanjem v delovnih organizacijah. Odpravili so škodljivo prakso sprejemanja sklepov, ki jih ni potem nihče izvajal. Sedaj zadolžujejo posamezne komuniste s konkretnimi nalogami in »zadolženi« morajo o izvrševanju teh nalog poročati drugim članom organizacije ZK.

V večini delovnih organizacij v kamniški občini že javno objavljajo sezname osebnih dohodkov vseh zaposlenih, višino nadomestil, kilometrine, stroške reprezentance in višino stanovanjskih kreditov v zadnjih letih. S svojim delovanjem so komunisti skoraj povsod uspeli, da so programirali v podjetjih za prihodnje leto manjše stroške za kilometrino, dnevnice in reprezentanco, kot so bili letos.

Sekretarji osnovnih organizacij pa hkrati niso skrivali dosedanjih neuspehov. Pri tem so najpogosteje omenjanjali pomanjkljivo sprejemanje novih članov v vrste ZK in nezadostno izobraževanje. V povečani aktivnosti komunistov so se začele njihove vrste čistiti. Nedelavne člane izključujejo ali pa jeti sami izstopajo iz organizacij ZK. Mladi pa se za zdaj še ne vključujejo v večjem številu v vrste ZK, čemur botrujejo tudi neurejeni mladinski aktivi. Na seji so poudarili, da bi morala biti mladinska organizacija tisti filter, skozi katerega bi prihajali novi mladi člani ZK. Zato so za dolžili predvsem komuniste, ki delujejo v organizacijah ZK na terenu, da bolj pomagajo mladim pri organiziranju mladinskih aktivov.

B. PODOBNIK

Povozil miličnika

CELJE, 26. dec. — Sinoči je v Levcu na cesti Celje—Ljubljana Ivan Rojin (41) z osebnim avtomobilom povozil miličnika Alojza Kartuša (45). Vlačilec zavoda za požarno varnost iz Celja, ki je imel prižgani dve rumeni luči, je iz desnega jarka vlačil osebni avto. Kartuš se je postavil na sredino levega pasu ceste in ustavljal z rdečo akumulatorsko lučjo vozila, ki so pripeljala iz nasprotne smeri. Kot prvi je pripeljal v koloni Ivan Rojin. Ker je imel zasenčene luči, ni opazil miličnika in ga je zbil 12 metrov po cesti, kjer je obležal huje ranjen. Franc Part, ki je vozil za Rojinom, je po nesreči izjavil, da je miličnika pravočasno opazil.

S. Š.

Dedek Mraz vabi

Tako kot vsako leto, je tudi letos mestna zveza prijateljev mladine — odbor za pripravo praznovanja dedka Mraza ob finančni podpori delovnih organizacij ter skupščin občin in mesta Ljubljane, pripravila vrsto prireditev.

Glavne prireditve bodo v dvorani Tivoli in na Gospodarskem razstavišču od 27. do 30. decembra.

Vabimo delovne organizacije in vzgojne ter varstvene zavode, da pripravijo obisk svojih varovancev, starše pa, da pospremijo svoje otroke na te novoletne prireditve.

Vabimo delovne organizacije, da svoje poslovne zgradbe ter izložbe še posebej okrasijo.

SKUPŠČINA MESTA LJUBLJANE, MESTNI SINDIKALNI SVET

V spomin dr. Jožeta Pokorna

Te vrstice pišem v spomin dr. Jožeta Pokorna, najbrž proti njegovi volji. Odšel je potiho. Morda v svoji skromnosti ni hotel, da bi bila njegova zadnja pot obeležena s častmi, ki so mu šle, med drugim, kot enemu članov prve slovenske vlade. Morda torej tudi ni hotel, da bi mu pisali nekrologe.

Vendar je bil pokojni dr Pokorn tako lepa osebnost in je njegovo delovanje zlasti v predvojnih letih bilo tako pomembno, da je njegova smrt nekaj, kar moramo posebej zabeležiti in posebej obžalovati. S tem občutkom pišem te vrstice. Pri tem se zavedam, da ne bom mogel v celoti prikazati njegovega lika, in prepuščam to varišem, ki so mu po življenju in nazorih stali bliže, da to store. Te vrstice naj bodo posebej pričevanje o tem, da je užival spoštovanje in simpatije tudi v krogu predvojnih komunistov.

Dr Jože Pokorn, rojen l. 1904, je izšel iz skromnih razmer števiine družine obrtnika ljubljanskega predmestja. To poreklo ga je zgodaj opredelilo — vse svoje zavestno življenje je iskal teoretično in praktično rešitev za zahteve delovnega človeka. To iskanje je bilo značilno za njegova dijaška in študentska leta, za leta odvetniškega pripravništva, ki jih je preživel v pisarni dr. Ivana Stanovnika, kjer je vedno živel spomin na ljudsko fronto iz začetka dvajsetih let, za leta uglednega odvetnikovanja pred vojno v Škofji Loki. To ga je v osnovi opredelilo med vojno in je tudi po vojni, ko se je popolnoma posvetil teoriji, bilo ozadje njegovega razmišljanja.

Dr. Jože Pokorn je pripadal tistemu krogu krščanskih socialistov, ki je soustanovil Osvobodilno fronto. Zlasti tesno prijateljstvo ga je vezalo na dr. Aleša Stanovnika. V tem krogu je bil ekonomski teoretik (pisal je med drugim v predvojno Besedo in Dejanja), in za ves ta krog ni bilo brez pomena, da se je pokojni Pokorn mnogo ukvarjal z marksizmom predvsem Marxovim Kapitalom, in da je bil med tistimi krščanskimi socialisti, ki so iskali povezovanje med ekonomsko in sploh družbeno teorijo marksizma in svojimi filozofsko moralnimi nazori. Skupaj z dr. Alešem Stanovnikom je pa poleg tega gledal v krščanskem socializmu sestavni del širokega gibanja slovenskega naroda za enakopravnost in združitev.

Toda dr. Jože Pokorn je ob vsem tem bil v prvi vrsti poštено in toplo čustvujoč človek. Njegova govorjena in pisana beseda je blestela s svojo logičnostjo in strokovno utemeljenostjo. Toda kar je človeka na koncu koncev nezadržno osvajalo, je bil njegov nekam otožni smehljaj, njegov suhi, prav nič hudoben, le hudomušen humor, njegovo nadosebno, toda ne neprizadeto, razmerje do obravnavanih problemov in hkrati zelo osebno, človeško razmerje do sogovornika, njegovo zadržano, pa tako toplo zanimanje za težave ljudi, s katerimi je prihajal v stik.

Po svoji nagonski naravnanosti na preobrazbo družbe, po svoji miselni opredelitvi v družbenih, zlasti ekonomskih vprašanjih, po svojem pojmovanju krščanskega socializma na Slovenskem je imel svoje prijatelje tudi med komunisti. Sam vem, kako je bil v tem svojem prijateljstvu širok, kako je znal denarno pomagati in s tveganjem za lastne poklicne interese tudi drugače v silí priskočiti. Posebej pa je v tem oziru znamenita njegova udeležba v obrambi pravic delavskih zaupnikov, mnogih med njimi članov KPS, ki so bili protizakonito odpuščeni iz kranjskih tovarn in tekstilni stavki leta 1936. Tudi potem, ko so ti tovariši ostali izprti iz vseh slovenskih tekstilnih tovarn — podjetniki so jih dali na črno listo — in si pomagali na ta način, da so ustanovili Tekstilno zadrugo v Podnartu, se je skupaj z dr. Alešem Stanovnikom hotel javno z njimi solidarizirati in je demonstrativno postal njen član.

V vojni se je zato, kaj naravno takoj vključil v Osvobodilno fronto in pozneje odšel na osvobojeno ozemlje. (Naj bo v tej zvezi omenjeno, da je njegov brat, zdravnik Mirko, že prej odšel v partizane, kjer je padel v roški ofenzivi.) Na osvobojenem ozemlju je delal v znanstvenem Inštitutu in sodeloval pri reševanju vprašanj našega nastajajočega denarništva, ob zmagi pa je postal član prve slovenske vlade kot minister za pravosodje.

Ko je po vojni nehal z delom v politično-izvršilnih organih, se je posvetil poučevanju in študiju na ljubljanski ekonomski fakulteti. Živel je potem samo za to delo in smo se v nekaterih krogu v zadnjih letih komaj kdaj našli. Morda mu zaradi tega nismo dovolj pokazali svoje hvaležnosti za vse, kar je storil.

Naj te vrstice nekaj tega, kar bi bili morali njemu reči, povedo njegovim najbližjim, ki so z njegovo smrtjo najbolj prizadeti.

Dr. JOŽA VILFAN

Tip-top shodil

Bežigrajska tovarna konfekcije, ki je bila na robu propada, pleza na zeleno vejo — Zdaj iščejo 350 delavcev

LJUBLJANA, 26. dec. — Nekdanja tovarna konfekcije Modna oblačila za Bežigradom, ki so jo prenekateri že odpisali iz seznama gospodarskih organizacij, je pod novim imenom Tip-Top v poldrugem letu poslovanja nadomestila izgubo ter se spet krepko postavlja na noge, saj potrebuje okrog 350 novih delavk in delavcev, če želi izkoristiti vse svoje proizvodne zmogljivosti in poslovati kar najbolj rentabilno, kot nam je zagotovil glavni direktor Dušan Goltes.

Dokler ni inšpekcija SDK vtaknila svojih prstov v knjige Modnih oblačil, je ta bežigrajska delovna organizacija poslovala sz dobičkom«, in sicer zato, ker je bilo finančno knjigovodstvo »pozitivno« prirejeno, poslovni dogodki pa prikazani v najsvetlejši luči.

Po računih inšpektorjev je ob koncu 1969. leta celotna izguba podjetja znašala 25.835.628,72 dinarjev, ki pa jo je prav ta mesec kolektiv v celoti nadomestil.

Ker je tovarna Tip-top, ki ima svoje podružnice oziroma obrate razen za Bežigradom tudi v Idriji, na Krki, v Trebnjem ter v Bohinjski Bistrici (trenutno zaposluje 975 delavcev), v ponovni ekspanziji in potrebuje okrog 350 novih delavk in delavcev. Po zagotovitvi glavnega direktorja sprejemajo na delo vsakogar, ki je dopolnil osemletko oziroma 15 let starosti. Na trimesečnem priučevalnem tečaju krojaške stroke se novi delavci lahko nauče vrste osnovnih delovnih operacij na stroju, potem pa začno redno delati. Posebna ugodnost za nekvalificirane mlade delavce je, da vsakdo, ki se želi priučiti za delo v tej konfekcijski tovarni, dobi po 500 din štipendije na mesec, naslednje tri mesece pa se kot redno zaposleni že bori za normo. Vsak, ki prve tri mesece ne dosega norme, vseeno dobiva osnovne mesečne osebne dohodke, kar pomeni, da ga kolektiv na ta način vzpodbuja, dokler ne »spljava« sam.

Priučeni delavci v Tip-topu zaslužijo povprečno po 1.300 do 1.500 din na mesec, prenekateri pa tudi okrog 2.000 din, kar je najvišje povprečje zaslužkov v tej stroki pri nas. Naspioh pa se povprečja delavskih osebnih dohodkov v tovarni gibljejo okrog 1.600 din na mesec.

Finančni gospodarski načrt za 1973. leto predvideva proizvodnjo v vrednosti 146 milijonov din, 20 milijonov din skladov, in sicer pri 1350 zaposlenih (okrog 1000 delavcev v neposredni proizvodnji), vendar pa taisti plan drži za vrat pomanjkanje obratnih sredstev. Obseg in rentabilnost poslovanja bo nemogoče zagotoviti, če ne bodo dobili kredita za nujna obratna sredstva, ki naj bi jih zagotovila Jugobanka.

Za prihodnje leto predvideva finančni načrt 100 milijonov proizvodnih minut, ki naj bi bile, izražene v odstotkih izdelkov, in sicer 65 odst. za domači in 35 odst. za tuji trg. Konfekcijo izvaža tovarna v Zahodno Nemčijo, Švico in na Nizozemsko.

Skratka, pred dvema letoma napol odpisana tovarna konfekcije Modna oblačila je pod novim vodstvom in novim imenom Tip-top ter v poslovno-tehničnem sodelovanju s firmo Jugotekstil-impeks uspešno prebrodila krizo ter vztrajno pleza na svojo zeleno vejo s prepričanjem, da je dovolj prostora pod soncem za konfekcionarje, ki se ne boje močne konkurence ter si na vsak način prizadevajo iti v korak s časom.

N. LAPAJNE

Nova trgovina Elana

Mnogim, ki so nakupovali rekvizite za smučanje je še znano, da je imel doslej Elan svoje trgovske prostore na letališču v Lescah. Ta trgovina je bila sicer na ugodnem kraju, saj je bila blizu glavne ceste, le prostori so bili manj primerni in premajhni.

Te dni pa so odprli nove prostore tudi v Begunjah. Trgovina je sodobna, prostorna; v njej je na prodaj vse, kar v Elanu izdelujejo.

B. B.

Loto

52. KOLO LOTA

Prvo žrebanje: 3, 7, 26, 27, 36 in dodatna 22; drugo žrebanje: 1, 17, 19, 30, 31 in dodatna 10.

Zaupanje v Svit

Mnenje občinskega komiteja ZK: kolektiv naj sam premaga težave — Odstop direktorja — Sanacijski program

KAMNIK, 26. dec. — O nepravilnostih, ki so jih v zadnjih letih povzročili vodilni uslužbenci v kamniškem Svitu, ko so preseglí svoja pooblastila in so privedile do notranjih sporov ter o težkem gospodarskem položaju v tem 800-članskem kolektivu, ki jo je povzročila nelikvidnost, so sinoči spregovorili tudi člani občinskega komiteja ZK.

Člani komiteja so se odločali med dvema možnostima: med uvedbo prisilne uprave v podjetju in zaupanjem sedanjim kadrom v podjetju, da bodo uspešno, seveda ob odločilni pomoči vsega kolektiva in družbenopolitičnih organizacij v občini in kolektivu, izvedli sanacijski program, ki ga je delavski svet Svita že sprejel.

Članom komiteja je bilo med razpravo jasno, da se prizadetosti delavcev v Svitu ne bo moč izogniti. Celotnih osebnih dohodkov ne bo moč izplačevati v nobenem primeru. Kolektiv se bo pač moral sprijazniti s stanjem, karkršno je in s posledicami nepravilnosti.

Vseeno pa so člani komiteja menili, da bo kolektiv manj prizadet, če bo sam premagal svoje težave. Zato bodo občinski skupščini, ki bo o tem razpravljala še ta teden, priporočili, naj izkaže zaupanje kolektivu in sanacijskemu programu. Če pa se stanje v treh mesecih ne bo bistveno izboljšalo, se bo moral Svit najbrž sprijazniti z uvedbo prisilne uprave.

Na seji pa so člani delavskega sveta v Svitu sprejeli odstop dosedanjega direktorja Maksa Lavrinca in sklenili, naj do nadaljnjega upravlja direktorske naloge inž. Peter Razpotnik.

B. PODOBNIK

Trikrat zvita pločevina

JESENICE, 26. dec. — Sinoči ob približno 19. uri je na križišču ceste Maršala Tita in ceste Cirila Tavčarja na Jesenicah zaradi prekratke varnostne razdalje trčil v osebni avtomobil Viktorja Endliha iz Kranjske gore z osebnim avtomobilom zahodnonemški državljan Jozef Sehon. Sehon je tako močno trčil v Endliha, da je njegov osebni avto odbilo v Renoa Rehnika iz Kranja, ki je z osebnim avtom stal na cesti Cirila Tavčarja. Po približnih ocenitvah je škode na vozilih za približno 15.000 dinarjev.

S. S.

V gore in na morje

V Slovenijo prihaja pred prazniki vse več tujih turistov

LJUBLJANA, 26. dec. — V dneh pred novoletnimi prazniki prihaja k nam vse več tujih turistov, ki bodo praznike preživeli na smučanju v gorah ali pa ob morju. Te dni je prispela v Slovenijo skupina ameriških turistov, ki bodo v organizaciji šolskega Transturista in Evropa Travel Servica preživeli praznike v Škofji Loki in v Bohinju.

Največjo skupino 3500 turistov iz Nizozemske pa bo v Slovenijo pripeljal Atlas. Takoj po novoletnih praznikih prispe prva skupina, nato pa jih bo sledilo še 43 v vsak; pa bo po 80 ljudi, ki bodo štiri dni preživeli na Bledu v Portorožu in na Hvaru.

A. P.

Veselo v novo leto

Novoletni program dedka Mraza od 27. do 30. decembra

HALA TIVOLI — Vsak dan ob 17. uri program — šest najljubših pravljic: Medvedek Pu, Zlata gos, Štirje fantje muzikantje, Pika Nogavička, Pogumni krojaček in Sneguljčica na ledu.

Od 10. do 16. ure brezplačna izposoja sank in drsalk za sankanje in drsanje na ledeni plošči v hali Tivoli v spremstvu živali in vesela vožnja s kočijami po poteh Tivolija.

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE — mala dvorana — Vsak dan ob 10. in 16. uri bo komorni program za najmlajše: Babica pripoveduje, Pokaži tudi ti, kaj znaš, šongler s svojimi čarovnijami.
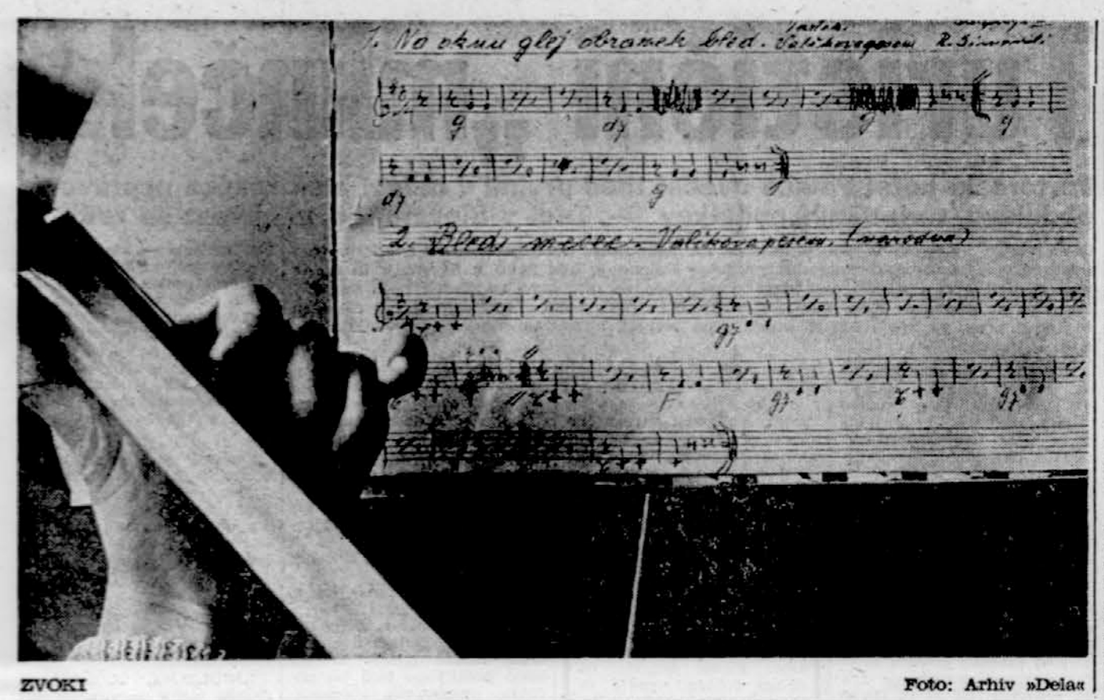
GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE — Hala B — Ob 16., 17. in 18. uri dirke z avtomobilčki z motorčkom na daljinsko upravljanje.

Na vseh prireditvah bo tudi dedek Mraz.

ODBOR ZA PRAZNOVANJE DEDKA MRAZA

Astibo

KONFEKCIJA ZA VAS

ZVOKI Foto: Arhiv »Dela«

Glasba

En sam človek — orkester

Silvester Mihelčič in njegova elektronska harmonika — Kako je začel ravnatelj črnomaljske glasbene šole koncertirati po osnovnih šolah — To je zdaj že 60 šol, v mestih in na podeželju

Mladi mož je dvignil veliko harmoniko na rame in se postavil pred pločevinaste zaboje, ki so bili povezani s kabli med seboj in z inštrumentom, napovedal prvo skladbo in postavil nogo k stikalu na tleh. Belokranjec, sem si rekla, ko je pojoče poudaril svoje izrazite »L«. Nato je začel igrati in polna avla otrok je na mah utihnila. Slišati je bilo kakor orgle pa spet kakor boben, nazadnje je prostor, čeravno ne preveč akustičen, vibriral od silovitosti polnih zvokov, ki so mehčali celo kamnite plošče po stenah. Od dobre slovenske miline in sentimenta je program krenil v lepo razumarsko preprostost, da bi nazadnje zaplesal v divjih latinsko-ameriških ritmih. Tedaj se je že vsa dvorana pozibavala zraven in bilo je skratka veselo, kot da bi bil čarovnik potegnil s palčko po stolih. Mladi čarovnik, kako to napravite? Kdo ste, od kod?

Dovolite, da vam tega mladega moža najprej predstavim, čeprav sam meni, da ni več mlad, saj ima že 29 let in je naposled osem let ravnatelj črnomaljske glasbene šole. Po rodu iz Metlike — iz slavnega rodu glasbeno dednih Mihelčičev — je v Ljubljani študiral glasbeno pedagogiko, rojenice pa so mu v zibel položile že na začetku celo zbirko inštrumentov. To je morala biti zares velika zibelka.

Tisto, kar me je na omenjenem koncertu, ki sem ga poslušala v trebanjski šoli — bilo je »nedavno«, kot se izražamo novinarji, ali natančneje jeseni, ko so pionirji dopisniki iz vse Slovenije tamkaj sestankovali — kar me je tako navdušujoče presenetilo, da sem koncertanta začela spraševati o njegovem »orkestru v eni osebi«, tisto je bil pa podatek, da je s svojim koncertnim programom obiskal že 60 slovenskih šol. Šestdeset šol, da, in to od Murske Sobote do Sečovelj, pa od Škofje Loke do Vinice! Potemtakem nastopa kjerkoli in kadarkoli, kamor ga povabijo? Seveda, le da do tja vodi za silo vozna pot, zakaj 200 kg težke naprave (to so zgoraj navedeni zaboji) je treba seveda pripeljati z avtomobilom. Recite, če ne: dandanašnji je taka zavzetost skoraj neverjetna.

Pa mi pravi: »To je moje veselje in užitek. Srečanja z mlado publiko so prav nepozabna. Ti nerazvajeni mladi ljudje so silno pozorni in hvaležni poslušalci. To lahko trdim, ker sem doslej igral že pred kakimi 20.000 šolarji. Kako vam sprejemajo glasbo, doživeto, pristno, navdušeno! So kraji pri nas, kjer še ni bilo nobenega koncertanta, niti zabavnoglasbenega, niti radia nimajo in šolarji od blizu še niso videli inštrumenta. Zlasti ne takega, ki igra kot velik orkester. Potem mi pišejo in jaz jim odpisujem, čeprav je s tem veliko dela, ampak mora biti. To je moja dolžnost.«

Sicer pa Mihelčič ne nastopa samo po šolah, iz prejšnjih let živahnih plesnih prireditev ima še številne znance, svoje »kliente«, ki ga vabijo na likovne razstave, v galerije, skratka na kulturne prireditve, od katerih ima v posebnem spominu tisto v kostanjeviški obnovljeni cerkvi. »Joj, kaka akustika! To je ambient, v kakršnem bi želel nastopiti vsak glasbenik. Tu sem igral Bacha in Mozarta s takim užitkom, da ga ni mogoče popisati.« V nedeljo, to smo videli, je igral na televiziji, v kvizu Vsi vemo vse. Njegov dober glas pa je pred leti, ko je ubiral še drugačne viže, nagradil Ptujski festival 1970: prosim, ansambel Silvestra Mihelčiča s kvartetom zvonček in sestrami Potočnik je prejel prvo nagrado za najboljšo melodijo (Mihelčičevo), nagrado za besedilo pa je tudi prejel Mihelčič, pardon, njegova žena, tako da je vse glavno ostalo v hiši.

Toda vrnimo se spet k orkestru v eni osebi. Nekoč, pred leti, je naš Mihelčič videl in slišal elektronsko harmoniko na koncertu v Ljubljani, takoj zatem pa še na zagrebškem velesejmu. Ni poceni ta stvar, a jo je s krediti nemudoma kupil. Še isti večer je neučakan nastopil, doma v Metliki, ko se je Metlika pobratila z italijanskim Ronchijem. In ker se v Beli krajini vse zelo hitro razve, je sledil še promenadni koncert v Črnomlju pa nastop na radijski oddaji Iz naših krajev, ki je bil v Kranju in ga šteje za svoj pravi ognjeni krst.

Ker je tak »orkester« komercialen, so sledili večeri v plesnih lokalih, pa na sindikalnih zabavah. Vabili so ga kar sami, saj v Sloveniji s koncertnim poslovanjem ni tako, kot bi moralo biti. A o tem pozneje.

»Potem,« se spominja, »pa se mi je porodila želja, da bi znal igrati še kaj drugega kot samo za zabavo. Pred dvema letoma je bilo, ko sem začel vaditi koncertni program z naslovom ‚Petdeset malih skladb velikih mojstrov'. Časovno sem jih uredil v zgodovinski pregled od baroka do romantike, in sicer v skladu z učnim načrtom za višje razrede osnovnih šol. Prvo ponudbo sem dal Metliki, da bi program doma preizkusil. Dobro je bilo in potem so sledile še druge šole.«

Kot že rečeno, je bilo teh šol do zdaj že šestdeset. Poleg aranžiranja se sam poizkuša tudi v komponiranju. Njegove kompozicije so mehke, pevne, svetle. To bo gotovo vpliv Bele krajine, vprašam.

»Da, in sicer zelo ugoden vpliv. V stilnem pogledu sem se navzel glasbene tradicije iz zakladnice naših dedov, iz folkloristike seva topla melodika, domačnost pa preprostost in tradicionalna ljudska dobrota. To zadnje podčrtajte: *ljudska dobrota*. Presrečen sem, da lahko delam in delujem doma, v svojih krajih, kar mnogim glasbenikom ni dano.«

Ko dela, se torej inspirira pri lepotah Bele krajine, pri brezah, ljudski motiviki? Kaj vidi pred seboj, ko ustvarja?

»Kolpa je to — pa cele poljane belih brez — Mirna gora — Gorjanci v pozni jeseni — vinske gorice v septembru — belokranjski otroci, znate,

SILVESTER MIHELČIČ Foto: R. Vouk

so prisrčni, čisti, še prav nič zastrupljeni od različnih tujih vplivov — in potem semanji vrvež v Metliki vsakih štirinajst dni — pa zrak, ne mučim se s tem elementom, moj ambient je zdrav in slikovit.«

In doda: »Kako malo glasbenih umetnikov pride v Belo krajino. Želel bi, da bi se Glasbena mladina Slovenije, ki je menažer glasbenih umetnikov, bolj angažirala na slovenskem podeželju. Belokranjci ljubijo glasbo in so rojeni muzikanti. Na šoli nas tare le kadrovski problem. Nujno bi potrebovali še 3 do 4 glasbenike, zdaj imamo 3 stalne in 4 honorarne, toda naši kraji, Vinica, Semič, Metlika, Dragatuš, imajo večje želje kot pa jim zmore ustreči naša šola. Celo sredstva bi se kako našla, a kaj ko ni človeka k nam. Siromašni kraji štipendirajo bogate kraje — študenti se neradi vračajo na deželo.«

Nazadnje še vprašam, kako se sam izpopolnjuje, tista njegova elektronska tehnika tudi zahteva kakšno popravilo, ali ne?

»Vadim 4 ure na dan. Sodobno tehniko sproti spremljam, vsake pol leta grem v tovarno Hohner, blizu Stuttgarta — da se seznanim z novostmi glasbene elektronike in zamenjam, kar je zastarelega. Tako hitro se izpopolnjuje ta inštrumentarij.«

Dobro pa kaj je pravzaprav tisto, kar pri poslušanju njegovega inštrumenta tako impresionira mlado in staro, kar ustvarja neko posebno razpoloženje tesne povezanosti z glasbo?

»To je ta harmonsko polni zvok, ki je podoben orglam. Ta zvok vas plemeniti. S pomočjo registrov in kompjuterja za ritme lahko izvabim iz harmonike celo vrsto zvokov godal in trobil. Ah, ko igram, se počutim, kot bi vozil rolls-royce.«

OLGA RATEJ

Usoda

Senc kot da ni, le sonce

Šestdesetletna Štefanija Golja iz Zabrda pod Ratitovcem ni poznala očeta; odšel je v Ameriko sedem mesecev pred njenim rojstvom - V pogovoru nima zanj niti ene same slabe besede

Pravzaprav, če se takole spomnim nazaj, smo imeli lepo mladost. Plesali smo, tu okrog, se pravi v Zabrdu, na Torki, v Zgornjih in Spodnjih Danjah pa v Ravnah, nas je bilo 22 deklet, ja, točno 22 z menoj vred, in ko smo šle od maše, smo šle na tistile hrib in zapele, potem pa so prišli še fantje zraven, ali pa smo šli vsi skupaj h kakšni hiši in plesali. Ampak le po tri ure, največ do tri ure smo smeli plesati pri eni hiši, sicer so pa rekli, da bi morali plačati. Vem, da smo enkrat v Spodnjih Danjah plesali pri treh hišah v enem dnevu, v nedeljo seveda, med tednom smo delali, pri vsaki hiši tri ure, toliko časa se nismo ugnali.

V Štefanki iz Zabrda visoko pod Ratitovcem je ogromno energije in še več optimizma. Ko mi takole razkriva svojo preteklost in vmes prigrizuje kruh, veliko kruha in le malo klobase zraven, komaj toliko, da bi se lahko reklo, da ni jedla samo kruh, in ko vmes pogleduje name in na mojo beležnico na mizi, bi skoraj prisegel, da še ne more imeti šestdeset let. Pa jih ima, prav ta mesec jih je dopolnila. In ko se začenja počasi, s počasnimi, pretrganimi stavki spominjati, kaj ji je pravila mama o letu, ko se je rodila, takrat bi ji še manj prisodil, da ima že šest križev za sebo.

Očetova pot v Ameriko

Rojena sem bila decembra, pravi, oče pa je odšel že maja tistega leta. V Ameriko. Pustil je doma mamo, svojo ženo, in tri otroke. Veliko smo trpeli, jaz očeta sploh nisem videla, nikoli ga nisem videla. Le po maminem pripovedovanju in po nekaj slikah ga poznam. Nič mu ne zamerim, šel je, da bi zaslužil, da bi se izkopali iz revščine, ki je bila pri nas, rekel je, da bo pošiljal denar, dolarje, nekaj jih je res poslal, potem pa ni bilo več glasu od njega. Kot otrok sem si zelo želela, da bi poznala očeta, da bi imela očeta. Saj razumem zdaj razumem in vem, kako je bilo. Mlad je bil, moški, fejst fant, med ljudmi, v svetu, v katerem ni tako lepo kot spomladi tu pri nas, kjer ni vse tako mirno in pošteno, gotovo, našel si je drugo, dolgo si nisem tega hotela priznati, zdaj vem, zdaj razumem, sploh mu ne zamerim . . .

Poglejte, ničesar pravzaprav niso imeli pri hiši, le streho nad glavo, le skromno hišico in kravico v hlevu, brez zemlje vse je bilo treba prislužiti pri sosedih, pri kmetih, le pridne roke je imela njena mama in tri otroke, majhne, in povrhu je bila še bolna, ničesar torej razen pridnosti in takšnega optimizma, kot ga ima Štefanka še zdaj, pa so vsi trije otroci kljub temu zrasli in so danes že stari pravzaprav, že njihovi otroci so si ustvarili družine — in kljub temu Štefanka ne najde žal besede za očeta, kt jih je vse zapustil, ki ni skrbel zanje, ki si je nekje daleč našel drugo in si z njo ustvaril drugo družino.

Trdo delo in ples na Ratitovcu

Tega pravzaprav nisem mogel povsem razumeti, ko mi je vse to pripovedovala. Rekla mi je, da je veliko trpela v življenju, že z osmimi leti je šla nekam varovat otroke, dve leti je bila tam, potem je bila tri leta pesterna, potem dekla pri Trojarčku, potem je bila dekla na Poljanskem, ker ji je sestra rekla, da so tam dobri ljudje, da naj pride za njo, sestra je bila že tam pa je šla še ona, in potem, ko je bila stara petindvajset let, potem se je poročila. In potem se je začelo boljše življenje, pravi, mož France je zaslužil, popravil je hišo, jaz nisem imela prej čisto nič, potem pa je kar šlo. Prihranke od takrat, ko sem bila dekla, sem dala mami, da je imela za davek, ker so ji zarubili kravo edino, ki smo jo imeli pri hiši.

Pa spet, ko to pove, se spomni, da so hodili poleti na Ratitovec, poleti niso plesali po hišah v vaseh, ker so ljudje rekli, da bo padala toča, če bodo poleti plesali po hišah, da je to kazen za greh, na Ratitovcu pa je bilo vseeno, tam nič ne raste razen trave, toča ne bi imela kaj uničiti, tudi če bi padala, in pravi, da je bilo lepo, da so fantje prišli celo iz Bohinja v vas k dekletom v ta zgornji konec Selške doline. In reče, da se ni imela slabo, ko pa sem tako rada delala, doda.

Sinova slika v črnem okviru

Ko se je poročila, mož France je bil doma iz Spodnjih Danj, potem je bilo bolje. Zaslužil je, doma je hišo sam popravil, po šihtu je delal, kjer se je le dalo, ona prav tako, zdaj je v pokoju in jima pravzaprav ni hudega. Hčerka je že poročena, od sina Marjana pa ima le veliko sliko v velikem okviru, nasproti vrat na steni visi, na najbolj vidnem mestu. Še ena nesreča jo je namreč doletela. Sina je v Železnikih zbil avto, ko je bil star deset let. Takrat sem najteže živela, pravi Štefanka, takrat je bilo najhuje. Tri leta nisem prišla k sebi. Šele potem, ko je hčerka rodila sina, šele potem je bilo bolje, ker sem se navezala na vnučka. Zdaj sem prebolela, pravi, a često pozabila tega ne bom nikoli. Kaj pa vem, mislim včasih, kaj bi pa bilo z njim, če bi živel? Tako čuden je svet danes, saj vidite, kaj jaz vem, morda pa bi celo trpela zaradi njega, če bi živel in kam zašel, na stranpota . . . Saj morda ne bi, lahko pa . . . No, včasih se s tem tolažim. Sicer pa tako zdaj ne bi bil doma, ne bi živel tu v teh hribih, vsi mladi gredo dol, v dolino, kjer je boljši zaslužek, ravno tako bi bila sama . . .

Ko sva že gledala sinovo sliko, mi je prinesla še dve od očeta, dve barvni sliki, ki jih je poslal potem, ko se je spet oglasil, že zdaj, po vojni, že v letih. Ne vem, pravi Štefanka, če je še živ. Nekdo mi je pred leti dal njegov naslov, ko je prišel domov na obisk, vendar s pogojem, če mu ne bom rekla žal besede, če bi mu že pisala. Obljubila sem mu in očetu pisala in potem sva si nekaj časa dopisovala.

Nekega dne pa je prišlo tole pismo:

Negotovo sporočilo

»Draga Štefanija . . . vedite, da je tvoj oče Anton Gasser umrl u špetal 17. febr. leta 1963, in je bil zakopan 20. februarja. Če morem jaz kaj pomagati, nazaj na tole adreso pišite . . . Ti mene ne poznaš, jaz sem Eddi Antonov sin, ali pa tvoj polbrat. Živim v Helena Montana, sem oženjen, imam dva otroka, enega sina pa eno punčko. Tvoj oče je bil 80 let star, ko je umrl. Sedaj tebe in celo tvojo družino lepo pozdravljam . . .«

In potem, nadaljuje Štefanija, sem na to pismo odpisala, a ni bilo odgovora. Zakaj? Stric, očetov brat, je bil pred leti doma in mi je rekel, da je imel oče v Ameriki dva ali tri otroke, rekel je, da ne ve točno. Ko sem stricu pokazala tisto pismo, da je oče mrtev, je rekel, da o tem nič ne ve. Lani je bil ta stric in še eden spet doma na obisku, tudi ta gori pri meni sta se oglasila, pa jih sploh nisem več vprašala, kako je z očetom. Najbrž, tako mislim, mi nočejo povedati, da je mrtev, mislijo, da bi me preveč bolelo. Če nočejo, pa nič, jaz jih ne bom več spraševala, rada pa bi le vedela, ali je mrtev ali ni. To bi res rada vedela, takole v nevednosti je najhuje . . .

Štefanke, Štefanije Golja iz Zabrda številka 2, ne bom nikoli mogel povsem razumeti. Toliko življenjske moči toliko optimizma, toliko dobrega je v njej, v njenih besedah, toliko lepega najde med kopico težav, ki jih je vse premagala, vse so že za njo, spominja se jih že še, a jih odriva iz svojega spomina. Kot bi skozi prste obeh rok gledala na ta svet, na svojo preteklost. Senc kot da ni, le sonce.

ANDREJ TRILER

STEFANIJA GOLJA Foto: A. T.

Skladišče vodila po svoje

Mariborsko okrožno sodišče obsodilo S. Brunčka in F. Preisaka

MARIBOR, 26. dec. — Na eno leto strogega zapora je okrožno sodišče obsodilo skladiščnika Stanka Brunčka (46) iz Hoč, na 10 mesecev zapora pa Franca Preisaka (26), mesarja iz Maribora.

Brunčko kot vodja skladišča, Preisak pa kot skladiščnik in vodja blagajne skladišča Pik »Mitros« sta vedoma kršila odločitve organov samoupravljanja in nevestno opravljala svoje delo. Bunčko ni pravilno organiziral dela v skladišču, predvsem pri sprejetju in izdaji blaga, ni vodil kontrole nad poslovanjem skladiščnika itd., Preisak pa ni ažurno vodil materialne kartoteke tako, da je nastalo zaradi njune malomarnosti za 20.826,85 dinarjev škode.

J. J.

Nepreviden korak

LJUBLJANA, 26. dec. — 19-letna Joža Lesar iz Trboveij je včeraj popoldan nepreviden stopila na cesto, kjer jo je zbil Franc Bezovšek (26 let) iz Ljubljane. Bezovšek je vozil po Glavarjevi ulici, v križišču s Triglavsko ulico pa je z leve strani pred avtomobil nenadoma pritekla Lesarjeva. Bezovšek je poskušal nesrečo preprečiti, vendar mu to ni uspelo in je neprevidno pešakinjo zbil po cestišču.

Lesarjeva je pri tem dobila hude poškodbe in se zdravi v ljubljanski bolnišnici.

J. K.

Rosna tatiča

Kljub svojim petnajstim letom sta 2 mladoletnika kradla prav na veliko

LJUBLJANA, 26. dec. Ljubljanski kriminalisti so pred dnevi prijeli dva mlada viomilca stara po 15 let, ki sta vlamljala v parkirane avte, stanovanja in gostinske lokale v Ljubljani. Vlomila sta tolikokrat, da se tega zdaj niti ne spominjata natančno, vsi okradenci pa tatvin tudi niso prijavili. Vlomi so se vrstili od avgusta do decembra, žrtve pa so bili navadno manjši avtomobili — fički in spačici.

Način vlamljanja je bil skoraj vedno enak, zbirka ukradenih predmetov pa zelo pestra: fotografski aparat, pribor za britje, denar, dežniki, krznena kučma itd. V avte sta navadno vlomila skozi trikotno okence, pri spačkih pa sta platneno streho kar odrezala.

Pojasnjen je tudi njun poskus vloma v pekarno. Fanta sta v svoji vnemi zamenjala vrata pekarne, kamor sta nameravala vlomiti, z vrati nekega stanovanja. Stanovalce je zbudili hrup in enega od nočnih obiskovalcev so prijeli, drugi pa se je potuhnil v temen kot in kasneje mirno odšel mimo razburjenih ljudi. Na zaslišanju pa je dal prijeti tatič popolnoma napačen opis svojega »sodelavca«.

Po tem spodrsljaju sta mirno nadaljevala svojo obrt. S pomočjo starega in kriminalistom že znanega vlomilca sta vdrla v bife železniškega vagona. To je bil hkrati njun zadnji podvig.

J. K.

Pešec umrl

BREŽICE, 26. dec. — Martin Vukšič (33) je davi vozil z osebnim avtom iz Brežic proti Cerkljam. Med Račjo in Zupečjo vasjo je pri srečanju z avtobusom zasenčil luči in prepozno opazil Antona Gašperina iz Dolenjih Skopic, ki je hodil ob kolesu po desni strani ceste. Vukšič ga je zadel s prednjim delom avtomobila in ga zbil v telefonski drog. Gašperin je med prevozom v bolnišnico umrl. Vukšič nima vozniškega dovoljenja. S. S.

Obležal v jarku

SLOVENSKE KONJICE, 26. dec. — Sinoči je v Sp. Zrečah Milan Koper (19) iz Zlakove hodil ob desnem robu ceste proti Zrečam. Za njim je pripeljal z osebnim avtomobilom Jože Ravnak iz Dobrave in zbil pešca v jarek. Koper je sinoči v bolnišnici poškodbam podlegel.

S. S.

Sojenje trojici

Na vrhovnem sodišču Srbije so sodili trem beograjskim študentom, obtoženim združevanja proti narodu in državi

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug). Danes so na vrhovnem sodišču Srbije sodili trojici študentov beograjske univerze, obtoženih kaznivega dejanja »združevanja proti narodu in državi«.

Obtoženo trojico, Milana Nikolića in Pavliška Imširovića je beograjsko okrožno sodišče letos obsodilo na po dve, Jelko Kljajić pa na poldrugo leto strogega zapora. Na to sodbo so se pritožili tožilec in zagovorniki obtožencev.

Namestnik republiškega javnega tožilca je danes podpri pritožbo okrožnega tožilca in navedel, da obtoženci niso izrazili obžalovanja in da je gotovo, da so kontinuirano izvajali sovražno dejavnost. Zato jih je treba, po njegovih besedah, strože kaznovati.

Nikolićev branilec je poudaril, da je tožilec obšel osnovno pomanjkljivost vsega postopka: s kakšnimi nameni so obtoženci storili očitana dejanja. Odvetnik meni, da ni dokazan ne zaključek okrožnega sodišča, da so se obtoženci združili zaradi protirevolucionarnih namenov niti obstoj same skupine.

Imširovićev zagovornik prav tako meni, da ni dokazov za dejanja, ki bremene obtožence oziroma da obtožba ni prišla z njimi na dan. Tretji branilec pa je predlagal, da se prvostopenjska sodba zaradi pomanjkanja dokazov in zaradi »ugleda našega pravosodja« odpravi.

Najvišja sodna instanca Srbije bo svojo odločitev kmalu dostavila zainteresiranim strankam.

Izbral drugo obrt

MARIBOR, 26. dec. — Roberta Spesića, 19-letnega pričučenega krojača iz Maribora, je okrožno sodišče obsodilo na leto dni in šest mesecev strogega zapora, ker je sedmega julija letos vlomil v stanovanjsko hišo J. K. v Bresternici pri Mariboru.

Z zidarskim kladivom je razbil okno in se splazil v spalnico, kjer je vse premetal in končno našel 4000 dinarjev gotovine. Ker se mu je to zdelo premalo, si je vzel še kup drobnih predmetov.

J. J.

Slovenija na današnji dan

Pred petindvajsetimi leti

MESTA BODO ZE RAZUMELA — Naklada Prešernove knjižnice je bila določena na 34.800 izvodov, do 5. decembra pa se je prijavilo 38.087 plačanih naročnikov. Tako založba ne bo mogla ugoditi željam 3.287 naročnikov. Vsak bo razumel, da moramo predvsem poslati knjigo na deželo, v tovarne in vasi ter na Primorsko. V mestih, kakor so Ljubljana, Maribor in Celje si bodo naročniki, ki ne bodo dobili knjig, laže pomagali tako, da si bodo knjige za letos izposojevali. Da pa se drugo leto ne bi pripetila ista neprijetnost, bo nabiranje naročnikov zaključeno že 1. maja. (Slovenski poročevalec)

Pred petdesetimi leti

TUJSKI PROMET V SLOVENIJI LETA 1922 — Bled je letos posetilo 5692 gostov, od tega je bilo 4700 gostov iz Jugoslavije. Zanimivo dejstvo je, da so bili na Bledu tudi 3 gostje iz Kitajske, 9 iz Egipta in 1 iz Avstralije. Rogaško Slatino je posetilo 4662 gostov. V Ženskem državnem zdravilišču Dobrna pri Celju pa se je mudilo 1265 gostov. Te številke kažejo lep razvoj tujskega prometa, ki reprezentira danes pomemben vir dohodkov za našo kršno, a na prirodnih lepotah bogato zemljo. (Jutro)

OBVESTILO

Skupščina mesta Ljubljane
uprava za notranje zadeve

obvešča
lastnike motornih in priklopnih vozil,

ki jim bo veljavnost prometnih dovoljenj iztekla dne 31. XII. 1972, da veljavnost registracije pravočasno podaljšajo. Kartončke za prijavo podaljšanja registracije lastniki vozil ne bodo prejeli na dom, ker zaradi zmanjšanja števila vozil, ki jim poteče dne 31. XII. 1972 tudi običajnega razporeda o registraciji teh vozil ne bo.

Opozarjamo tudi druge lastnike motornih in priklopnih vozil, da je treba registracijo podaljšati vedno pred iztekom njene veljavnosti.

Z republiškim zakonom o varnosti cestnega prometa je ponovno predpisana odjava motornega vozila. Vozilo je treba odjaviti, če lastnik ne zahteva podaljšanja veljavnosti prometnega dovoljenja, če vozilo proda, uniči ali spremeni prebivališče iz ene občine v drugo. Odjavo je treba vložiti v 15 dneh od dneva, ko je nastopilo dejstvo, zaradi katerega se vozilo odjavlja.

SKUPŠČINA MESTA LJUBLJANE
UPRAVA ZA NOTRANJE ZADEVE
LJUBLJANA, Mačkova 1

12101

Varil zase?

Šefa lekarne v Zagorju Ivana Novaka osumili goljufij, poneverb in grabeža

ZAGORJE, 26. dec. Goljufij, poneverb in grabeža je osumljen šef lekarne v Zagorju Ivan Novak. Delavci ljubljanske UJV trdijo, da je Novak priznal goljufije za okoli pet let nazaj.

Precej se je okoriščal na račun kmetov. Poleg tega, da jim je včasih preveč zaračunaval, naj vplačanega zneska večkrat ne bi bil registriral na blagajni Opeharil naj bi bil tudi več revnejših kmetov z okoliških hribov.

Drugi vir nepoštenih dohodkov ma naj bi bil prihajal iz laboratorijske razlike. Veliko zdravil so izdelovali v lekarni sami. Novak je zelo površno vodil laboratorijski dnevnik in tako naj ne bi bil večkrat vpisal vloženega dela. Kriminalisti pa ga sumijo še poneverbe raznih uradnih listin. Ker domnevajo, da je šlo dnevno v Novakov žep povprečno 400 dinarjev, bo skupna vsota, ki se je nabrala v vseh teh letih, kar precejšnja.

Kolektiv lekarne je Novaka do zaključka obravnave pred okrožnim sodiščem suspendiral.

S. ŠROT

Starost

Živimo prekratko

Znani sovjetski gerontolog Mankovski pravi, da bi se moral boj proti staranju začeti že v zgodnjem otroštvu

MOSKVA, 26. dec. Znani sovjetski gerontolog profesor Mankovski je nedavno objavil članek, ki je zbudil zanimanje po svetu zaradi novih pogledov na proces staranja. Najnovejša odkritja v biologiji, piše profesor, ki bi jih lahko imenovali revolucionarna, pomenijo velik korak naprej v znanstvenem razumevanju bistva staranja in tako so omogočila smiselno iskanje sredstev za podaljšanje človeškega življenja.

Čeprav sta se gerontologija kot nova veja medicine in z njo povezana biologija staranja začeli razvijati šele pred nekaj desetletji, so najnovejša dognanja sovjetskih in drugih gerontologov po svetu jasno pokazala, da staranja ne smemo razumeti samo kot opadanje obstoječih funkcij in sposobnosti, ampak tudi kot nastajanje novih lastnosti.

Danes je znanstveno ugotovljeno, da starostne spremembe nastopajo pri različnih osebah v različnem času in z različno intenzivnostjo v posameznih delih telesa. To omogoča organizmu, ki se stara, da ustvari nove adaptivne mehanizme, s pomočjo katerih se lahko prilagaja stalno spreminjajočim se pogojem okolja ter dela, njegovim naporom in drugim socialnim dejavnikom. Če gledamo tako, potem staranje ni samo propadanje organizma, ampak nova raven njegovega prilagajanja zunanjim pogojem.

Mankovski poudarja, da proučevanja kažejo, da bi morala življenjska doba človeka kot biološke vrste trajati od 110 do 120 let. Človek bi lahko tudi v starosti v veliki meri ohranil svojo delovno sposobnost, kar mu bo, zahvaljujoč napredku medicine, ki beleži lepe uspehe v boju proti kardivaskularnim obolenjem, malignim neoplazmam in diabetisu, nekoč tudi uspelo.

Nedvomno, zaključuje profesor, se bo v prihodnosti znatno povečal arzenal sredstev za boj proti degenerativnim pojavom, ki danes pogosto spremljajo človekovo starost in ki jih danes imamo za naravne, pa so v resnici bolezenske spremembe. Podaljšanje človeškega življenja bo obvisno predvsem od socialnih in higienskih dejavnikov. Gerontologi pa bodo v vsakem primeru združili svoje napore s pediatri, tako da se bo boj za podaljšanje človekovega življenja in za ohranitev njegovih telesnih in duševnih moči začel že v otroštvu.

Nega

Ko odhaja staro leto

Zadnji dobri nasveti za praznično ličenje vsake, tudi gubaste kože

Urejanje obraza za zadnji dan leta je še posebno slovesno, pa najsi Silvestrovo preživimo doma ali v javnem lokalu. Še posebno važno pa je, da si tik pred tem ne pripravljate kakšnih nepreizkušenih kozmetičnih receptov, ki bi na vaši koži učinkovali drugače od pričakovanja. Prav tako je zelo priporočljivo, da si za ličenje obraza naredite prejšnji dan »generalko«, to je, obraz si naličite za vajo tako, kot si zamišljate svoj obraz za slovesnost.

Nekaj nasvetov za ličenje: Obvezno obraz najprej osvežite s čistilnim mlekom, lotionom in namažite z dnevno kremo. Po desetih minutah, ko se krema popolnoma porazgubi, pričnite z ličenjem. Zelo moderne barve za ličenje obraza so še vedno svetli, bež toni tekočega pudra, ki se vrh vsega še zelo malo opsajo na koži, saj so naravni barvi tena zelo sorodni. Tekoči puder obvezno rahlo popudrajte s sipkim pudrom, da bo obraz lep ves večer. Če pa so na vašem obrazu gube preveč vidne, jih ne smete prekrivati s tekočim pudrom, ampak vam bolj priporočam nanašanje kamnitega pudra povrh po kremi. Na pozabite nanesti nekaj rdečila na lica, to se lepo dopolnjuje z bež barvo podlage, ali pa senčite lica s temnejšim tonom pudra.

Na tak večer se rado zgodi, da ob veselem razpoloženju lica bolj zažarijo kot sicer in je ličilo potrebno popraviti. Kožo na obrazu, ki je ličen s pudrom, najlepše osvežite z mokro, ožeto spužvo, ki jo na hitro polagate na obraz. Tudi s kocko ledu se lepo osveži make-up, če z njo na hitro potegnete po obrazu. To je še posebno priporočljivo pri gubasti koži, gube po rekaj urah namreč rade izstopijo in jih s tem omilimo.

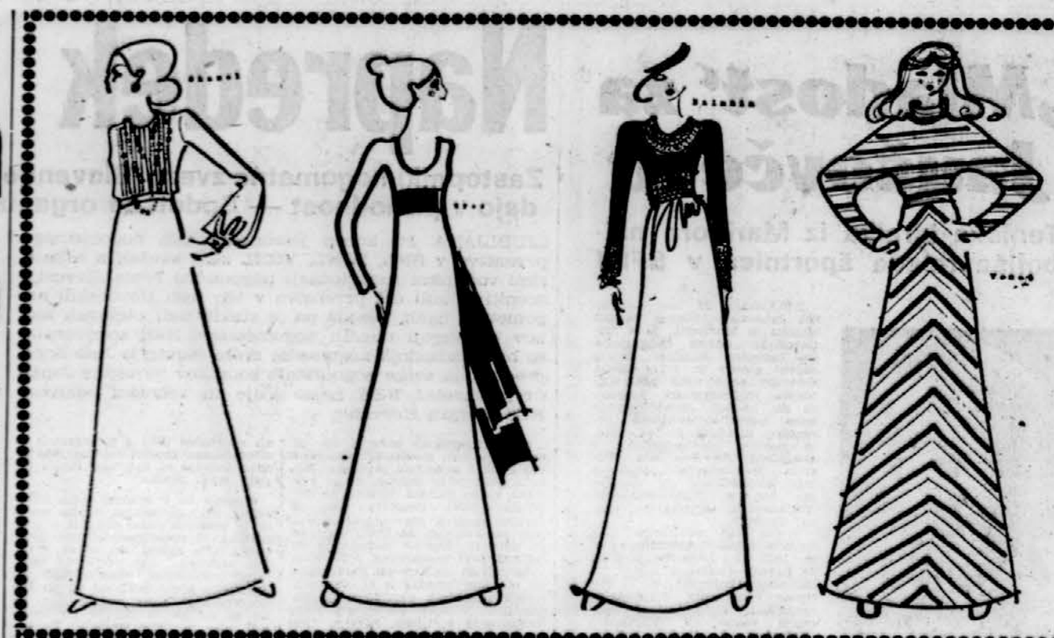
Glede ličenja oči in ustnic ni posebnih novosti, seveda pa si za slovesno priložnost lahko privoščite močnejše ličenje, s svetlečimi odtenki. Ustnice in nohti so ličeni v isti barvi, zelo temni in v skladu z ličenjem oči. Vse skupaj pa seveda uskladimo.

In še nasvet za usklajevanje, ki nikoli ne odpove: k oranžni in zlato rjavi barvi ustnic izbiramo zeleno zlate tone senc za veke, k roza violet in vinsko rdeči barvi ustnic pa modre, violet in srebrne tone senc za veke.

Želim vam, da bi bili ob slovesu s starim letom kar najlepši in najsrečnejši na svetu.

Vaša kozmetičarka v starem letu

PH. MANJA PEČNIK-VOVK

Pariz v gosteh

V decembrskem programu Francoskega kulturnega centra v Ljubljani je bil na sporedu tudi film o francoski modi. Prikazoval je kreatorje in ozračje kreiranja v ateljejih, manekenke pa so pozirale ob pariških znamenitostih. Iz kaj nam je pokazal ta film? Jesensko zimsko modo za 1972/73 tako rekoč pri njenem izviru. Ker je ravno Novo leto pred durmi in se bliža čas raznih plesnih prireditev, sem se navdušila za večerne obleke, ki jih posredujem narisane.

Chanel: vsa bela in elegantna obleka s poudarkom na drobnem pliseju in ogrlicah, brez katerih v tej hiši seveda ne gre.

Balmain: rdeč muslin z bogatim cik-cak ornamentom, ki je upadljivo bleščeč.

Gres: globok izrez in poudarjen pas z rdečo pentljo na zadnji strani.

Venet: barvna pravljica, pretkana z lurekson, se preliva od pudrastih odtenkov do rjave barve.

MARTA HROVATIN

Tovarna

Moda jim je vsakdanji kruh

Za konec jubileja še obisk v razvojnem oddelku tovarne pletenin »Rašica«, kjer ustvarja požrtvovalna četica kreatork, tehnologinj, kalkulantinj in šivilj, na čelu z ing. Mari Burnikovo

Mari Burnikova, vodja razvojnega oddelka v tovarni pletenin »Rašica« v Gameljnah, ob izteku tega leta, v katerem je podjetje slavilo svojo 25-letnico, gleda s svojimi sodelavkami spet naprej, predvsem v sezono 73/74.

»Rašica«, ki izvaža nad 30% svojih izdekov, je uspešno prodrla na zahtevna tržišča modnih pletenin od sosednih držav preko Skandinavije in Sovjetske zveze do Kanade in ZDA. Ko so bili pred kratkim poslovni partnerji v Ljubljani, so še posebej uvozniki iz obeh Nemčij in Avstrije izražali svoje priznanje in želje po nadaljnjem sodelovanju. Generalni direktor glavne češkoslovaške uvozne tvrdke pa je zabeležil že milijonski kos uvoza v ČSSR.

MARI BURNIKOVA
Foto: S. Busić

Burnikova, ki je diplomirana inženirka poslovne organizacije, je bila v podjetju že dvakrat predsednica delavskega sveta, zdaj pa vodi poslovni odbor. V razvojnem oddelku sodeluje z njo strokovno posebej kvalificirana in požrtvovalna četica modnih kreatork, tehnologinj, kalkulantinj in šivilj, ki so prešle že vse faze v proizvodnji, tako da lahko obvladujejo individualno izdelavo v celoti. Med kreatorkami ima najdaljši staž, kar 25 let v Rašici, Draga Krušec. Za modno proizvodnjo, zlasti izdelavo v obratu, ki pripravlja modele za razne butike, pa odgovarja Lučka Korenčan.

Kaj predstavlja tovarna

Pravi Burnikova: »Trenutno delamo na kreacijah za jesen in zimo 1973/74. Nekateri naši modeli pridejo seveda tudi v mednarodne modne kataloge. Te kolekcije smo že izdelali za naše inozemsko tržišče in jih preko izvoznega sektorja posredovali inozemskim kupcem, zlasti v zahodni Evropi. Pravkar smo preko poslovnega združenja prikazali kolekcijo 70 modelov v Münchnu.«

Kakšne modele hočejo imeti v tujini?

»Predvsem zelo modne, nove kreacije, seveda pa tudi klasične izdelke. Žal se tisti, ki hočejo posebej ekskluzivne izdelke, še vedno raje usmerjajo na italijanske ali francoske modele. Toda tudi tu se vse bolj uveljavljamo. Včasih so zapadni kupci naročali pri nas samo izdelavo na podlagi svojih vzorcev, zdaj se pa tudi že za vzorce obračajo na nas. Dejansko smo že precej v vrhu evropske kvalitete. Dokaz temu je tudi želja naših inozemskih dobaviteljev materiala iz Francije in Italije, da bi nastopili z našimi izdelki iz njihovega materiala na največjih mednarodnih prireditvah, kot bo konkretno januarja salon v Milanu in februarja v Parizu.«

Modni kroji in barve

Na vprašanje, kakšne tendence kažejo letošnje kolekcije, za katere so proporci že znani, medtem ko za leto 1974 le-te še hranijo kot skrivnost, je Burnikova omenila, da so oblikovali še vedno veliko modelov iz standardnih materialov, na primer jerseya, oziroma naravnih mehkih finih vlaken, na primer moherja, kašmira ali šetlandske volne, in da so ponekod pletenine kombinirali s krznom, kar je novost. Pri krojih je še vedno precej v modi kimono; poudarjena so širša ramena; plašči in obleke so precej ohlapni. Letos so precej podaljšane tunike, ki so nad prsmi rahlo nabrane, zadnji del pa razširjen. Hlače so bolj široke, vendar po večini niso enobarvne, ampak je več kariranih vzorcev. Tudi puloverji za moške so v podobnih materialih in barvah. Med barvami previadujejo zlasti tople barve od rjavo opečnate do pomarančne, pa tudi bele ali šokantne kombinacije modre in zelene. Med znanimi inozemskimi butiki, kjer so na razpolago njihovi modeli, je naštela zlasti tvrdko Roberto di Camerino v Benetkah in reprezentančni jugoslovanski butik v Pragi.

V pogledu tehnologije preizkušajo pred serijsko proizvodnjo vse nove materiale, uvajajo nove vezave pletenin in soodločajo pri nabavi novih strojev.

Pa cene?

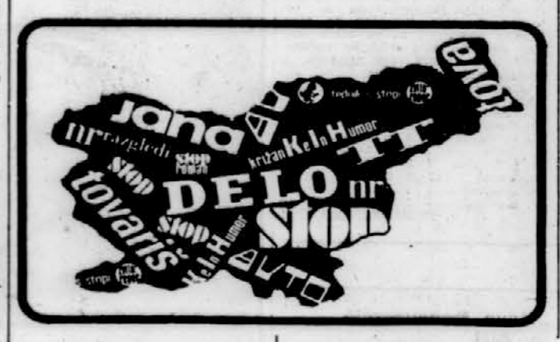
Beseda je nanesla tudi na dobave posebej kreiranih vzorcev za opremo naših športnih reprezentanc. Zdaj spet pripravljamo drese za jugoslovansko smučarsko reprezentanco; čeravno je treba upoštevati njihove standardne zahteve in barve od modro-bele na rdeče, bomo skušali zdaj drese zasnovati nekoliko bolj živahno in sodobno. Hokejisti pa sploh ljubijo vroče barve in jih moramo včasih celo držati nazaj.«

In navsezadnje vprašanje cen?

Na to je odgovoril komercialni direktor podjetja Peter Šoštarič, upoštevaje zlasti dejstvo, da se bo najbrž v prihodnjem letu zaradi mnogih ukrepov in zamrznjenja dohodkov kupna moč na domačem tržišču zmanjšala. »To nameravamo nadoknaditi z boljšo organizacijo in kvaliteto izdelkov po dostopnih cenah, se pravi, da je bistvo odvisno od nas samih.«

-nk

LJUBLJANA CELOVŠKA 317, TELEFON: 53 681
ZA DOM IN OPREMO
TAPO
BLAZINJENO POHIŠTVO
LJUBLJANA CELOVŠKA 317, TELEFON: 53 685

Kuhinja

Možganski cvrtnjaki

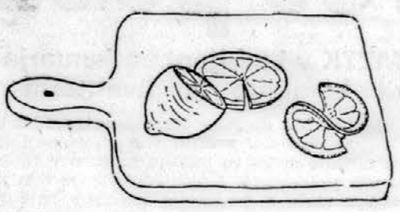
Slovesna večerja enkrat drugače: hitro, dobro in razmeroma poceni

Telečje ali mlade goveje možgane operemo pod hladno tekočo vodo, odcedimo in odstranimo kožico. Previdno jih pretipamo, da se ni kje zataknila kakšna drobna koščica, potem pa razdelimo na kose, velike za jušno žlico. Rahlo jih osolimo in malo popopramo.

V skledi stepemo testo iz ¼ l piva, 20 dkg moke, soli, žlice olja, 2 rumenjakov in trdega snega beljakov, ki ga na koncu na lahno primešamo. Kose možganov z žlico povaljamo v gostem testu in spuščamo v močno segreto olje. Kdaj je dovolj vroče? Pravo temperaturo ima maščoba, ko se začno spuščati mehurčki na robu kuhalnice, če ga pomočimo vanjo. Preprost a zanesljiv preizkus! Zlatorumene cvrtnjake zložimo na večji krožnik, na vsak kos denemo žličko rdečega ajvarja ali kečupa, vmesne prostore pa zapolnimo z limoninimi osmicami ali peteršiljevim zelenjem.

Limonina osmina, jo znate spodviti?

Dobro oprano veliko limono prepolovimo in od sredine na obe strani drežemo nekaj tanjših kolobarjev. Kolobar na eni strani zarežemo do polovice, ga položimo na krožnik in spodvijemo drugo odrezano polovico od leve v desno smer. Tako se nezazan nasprotni del kolobarja v sredini dvigne in lupina zariše osmico.

LIMONINA OSMICA

K cvrtnjakom ponudimo nekaj pikantnih solat, ki jih pripravimo že prej. Pa naj bodo zares pikantne, izbrane, nevsakdanje, saj je tudi praznovanje ob koncu leta enkratno.

M. P.

Zdravje

O prehladu

Prehlad ni nevaren, vendar utegne imeti hujše posledice pri otroku

Kadar se prikrade prehlad v družino, se kaj rad širi s člana na člana. Vse naokrog kiha in kašlja in ni čudno, če se naleze nahoda še najmlajši. Za našega najmlajšega pa nahod ni šala in to tem manj, čim manjši in slabotnejši je. Njegov organizem se namreč še ni sposoben dovolj korenito ubraniti infekta, zato se vsak infekt kaj rad širi naprej.

Pri dojenčku je v prvi vrsti pri vsakem prehladu ogroženo uho, in to srednje uho. Nosek je namreč v tesni zvezi z ušesom, in sicer preko posebne, pri dojenčku še široke cevke, ki povezuje žrelno votlino z ušesom. Otroka prične boleti glavica, vsak gib je močno bolec, milo zajoka, če se le dotaknemo ušesa ali kože okrog njega. Vročičen je, odklanja hrano, pogosto bruha in rade se pridružijo še črevesne motnje, ker majhen otrok, za razliko od odraslega, reagira na infekt kot celota, tako da je često zelo težko postaviti pravo diagnozo. Otrok tudi pogosto dražeče kašlja, ne da bi bil vzrok kašlju v pljučih.

Vnetje v ušesu namreč draži globlje predele sluhovoda, podobno kot zakašljamo, če gremo pri čiščenju ušes preglobоko. Če gre za gnojno vnetje, je najbolje, da se bobnič predre, sam od sebe ali pa to naredi zdravnik in da se gnoj izlije iz ušesa navzven. Sicer se lahko gnoj razširi navzad na kost ali pa celo do samih možgan in možganskih ovojnic, kjer že v nekaj dneh povzroči smrtno nevarno vnetje.

Vnetje pa se lahko širi tudi v grlo, sapnik, bronhije in celo v pljuča. Tako se nahodu lahko pridruži angina, vnetje grla z lajajočim kašljem in naraščajočo hripavostjo, vnetje sapnika in bronhijev s sprva suhim in dražečim kašljem, ki postaja vse bolj vlažen, otroku v pljučih piska in hrope kakor harmonika.

Starejši otrok je sposoben sluz, ki mu zaliva dihala, izkašljati in izpljuniti, dojenček pa vso to nesnago požira ali pa, kar je še huje, ponovno vdihava. Slabo prehlajena pljuča, v katerih zastaja sekret, pa so najboljše gojišče za številne bakterije, ki povzročajo pljučnico. Zato je pljučnica pri majhnem otroku tako pogosto komplikacija prehlada. Pri odraslih najdemo običajno prizadet le omejen predel pljuč, pri majhnem otroku pa zelo pogosto najdemo gnojna žarišča razstresena po vseh pljučih. Iz pljuč pa se vnetje razširi še na pljučno mrenо.

In vse to pride iz navadnega nahoda! Vendar na srečo ne vedno. Čim odporneiši, čim bolje negovan in hranjen je naš otrok, tem manj mu je prehlad nevaren, kolikor se ga sploh prime. Zato je najboljši način preprečevanja nahoda v smotrnem utrjevanju otroka, v pravilni prehrani, ki vsebuje zadosti vitaminov, zlasti vitamina C in sploh v pravilni negi.

Naš otrok naj bo čvrst, ne pa rejen in napihnjen, da komaj diha. Pravilno smo ravnali, če smo ga preko poletja utrjevali s sončenjem, kopanjem na prostem ter s telovadbo, primerno njegovi starosti. Tako je naš malček najbolje pripravljen za zimo in za vse nevšečnosti, ki mu jih prinaša.

In ne kašljajmo in kihajmo v otroka. Tudi ne poljubljajmo ga, če smo prehlajeni, saj z nevidnimi kapljicami prehajajo na otroka tudi povzročitelji prehlada. Zaveživo si raje pred obraz čist robec ali gazo, kadar imamo opravka z dojenčkom. In če se je naš malček kljub vsemu le prehladil? Paziti moramo, da ne spregledamo kakega znaka, da se vnetje širi naprej, in ob najmanjšem sumu se posvetujmo z zdravnikom.

dr. RASTA RAKAR

TRIJE MODELI iz razvojnega oddelka »Rašice«

Foto: S. Jerko

Nakupi

„Krik" za mlade

V novem butiku z imenom Krik ustvarja modele za vitke mladenke Stana Belehar, sprejema jih Irena Kohont

Ljubljana se postavlja že z lepim številom posebnih trgovinic z modnimi oblačili, tako imenovanih »butikov«. Boutique je francoska beseda za ekskluzivne modne trgovinice. Nekaj sem jih na tej strani že opisala, danes pa vas vabim v nov butik z imenom »Krik«, in sicer na Poljanski cesti blizu »rdeče hiše«.

To trgovinico je pred kratkim odprla mlada slovenska modna kreatorka Stana Belehar. Najprej vas pritegne preprosta, a funkcionalna oprema lokala, v temno modri in sveže zeleni barvi. Igra vam tiha glasba in postreže vas nihče drug kot znana popevkarica Irena Kohont, ki se je že od nekdaj zanimala za modo in se želela z njo tudi poklicno ukvarjati. Tako se je torej poslovno združila z risarko modelov in rezultat je tu: učinkovit in prikupen.

V mladostno opremljenem »Kriku« so tudi mladostni modeli. Lastnica se rada oblači malce »hippijevsko« in tako je vsaj polovica modelov v njenem stilu, kar bo razveselilo predvsem mlajši, pri oblačenju manj konvencionalni svet.

Tu lahko odkrijete številne tanke pisane večerne obleke — kaftane, ki se lahko nosijo tudi poleti, kup bolj ali manj prozornih, gladkih ali čipkastih bluz, s širokimi rokavi in večinoma letos tako popularnega »nosečniškega« kroja. Nekatere so okrašene z ročnim vezenjem, primerne pa so za večerne priložnosti ali za nošenje preko tankih pulijev in enakih širokih hlač.

Na voljo so še super mini krilca, dolge hlače in spet krila, »nosečniške« obleke iz tankega kosmatega materiala v stilu patch worke, hlačni kompleti iz gladkega žameta, po zadnjih modnih pravilih krojene vesele kariraste jakne, nekaj jopic-plaščev; skratka oblačila, ki smo jih doslej bolj ali manj pogrešali. Vendar moramo poudariti, da so zaradi modnosti krojev ti modeli primerni le za vitke oziroma srednje zalite predstavnice nežnega spola, medtem ko se močnejše tu ne bodo mogle oblačiti.

In cene? Vsekakor ne previsoke, torej tudi za povprečnejši slovenski žep.

ZVONKA MAKUC

Četverčki

PARIZ — Po daljši hormonski kuri je 28-letna Francozinja rodila četverčke. Otroci, ki so prišli prezgodaj na svet in katerih najmanjši je tehtal manj kot kilogram, so v inkubatorju.

POT IZ LABIRINTA

Stalno rubriko za pogovor o osebnih težavah vodi dipl. psihologinja Azra Kristančič

Hči možača

Hčerka se je vedno raje družila s fanti kot z dekleti. Tudi takrat, ko je bila še zelo majhna, se ni igrala s punčkami, temveč je letala okrog s fanti. Nisem bila v skrbeh, ker sem upala, da bo kmalu dobila dekliške navade. Upala sem za man. Tudi poklic, ki si ga je izbrala, je moški. Postala je elektrotehnik. Jokala ni nikoli. Svojih čustev ni kazala, ker se ji je to zdelo »pod častjo«, kot je večkrat dejala. Zdaj je stara 24 let. Spremenila se ni nič. Zato me skrbi, ali jo bo sploh kdo maral za ženo? Zanima me tudi, če so takšne lastnosti dedne. Moja babica je namreč bila po navadah pravi moški.

M. R., Novo mesto

Znano je, da je za moškega največja žalitev, če kdo najde na njem kakršnekoli ženske značilnosti. Prav tako je znano, da se dekleta kdo ve kako ne vznemirjajo, če jim kdo očita, da so pravzaprav bolj fantje kot dekleta. Živimo pač v okolju, kjer marsikdaj in marsikaj velja samo tisto, kar je moško.

Zato ni čudno, da se nekatere deklice odločijo za moško vedenje. Raje plezajo po drevesih, pohajkujejo s fanti in odklanjajo vsa ženska opravila kot nekaj sramotnega. Pozneje v glavnem najdejo zadovoljstvo le v »moških« poklicih. Takšnih in podobnih pojavov ni težko razumeti. Izvirajo iz prednosti, katere uživajo moški. Analize so pokazale, da se pri dekletih počasi razvija nezadovoljstvo z vlogo žene in prepričanje o njeni »naravni manjvrednosti«. Z leti se takšen občutek navadno še okrepi in poglobi. Mnoge ženske sicer najdejo svoj način življenja: sprijaznijo se pač z vlogo ženske. So pa tudi takšne, ki svoje vloge ne morejo sprejeti. Kmalu jih lahko opazimo, saj se trudijo, da bi čim bolj posnemale »moške značilnosti«.

Hrepenijo po časti in moči ter se z vsem »orožjem« trudijo, da bi prekosile svoje znance in brate. Ljubezni in poroki se navadno izogibajo. Če pa se že poročijo, potem v zakonu povzročajo mnogo težav, ker skušajo pokazati svojo moč. Vzrok, kot sem že omenila, je nasprotovanje ženski vlogi. Mnogi napačno mislijo, da je v ženskah skrita prirojena moška narava, ki jih sili k takšnim dejanjem in vedenju.

Predsodek o manjši vrednosti, kar je ženskega, je privedel do dvojnih pojmov, ki se kažejo v vsakdanjem življenju. To je, da lahko pojem moškega izenačimo s pojmi priden, močan, uspešen, medtem ko pojem »ženska« še marsikje izenačujejo s pojmi ubogljiva, slabotna, podložna. Ženska, ki se s tem ne more strinjati, postane za okolje »možača«. Velja pa poudariti, da so takšni pojavi mnogo bolj redki v družbah, ki so naredile v vsakdanjem življenju več za enakopravnost med žensko in moškim.

Blažja oblika prevzemanja »moške« vloge, kot jo kaže vaša hčerka, ni redna, ampak je oblikovana pod vplivom vzgoje v domačem in širšem družbenem okolju.

Mučne sanje

Ko se zbudim, čutim veliko olajšanje, saj ugotovim, da sem samo sanjal in da so razne »pošastiv človeški podobi izginile. Zelo pogosto sanjam. Bilo bi prav, če bi bile sanje vsaj znosne, če že ne lepe. Moje sanje so prava mora. Zanima me, kako se jih lahko znebim? Prav tako me zanima, koliko je resnice v pripovedovanju, da sanje vedno kaj pomenijo? Moram povedati, da name zelo vplivajo, saj sem več dni po sanjah nemiren in nervozen.

S. B., Kranj

Vzroke za takšne ali drugačne sanje je treba iskati v naši duševnosti. Če se boste poskusili spomniti, kaj ste počeli prejšnji dan, kaj ste doživeli, poslušali in gledali, boste brž kone ugotovili, da je bilo v sanjah precej podobnosti s tistim, kar ste doživljali.

Nočne more so lahko posledica zelo preprostih vzrokov. Včasih se na primer pripeti, da se nemirni obračamo na postelji z občutkom, da nam pritiska na srce nekaj strašno težkega. Če zamenjamo težko odejo z lažjo, mora izginiti. Vedeti je namreč treba, da je teža odeje v sanjah precej težja, kajti v svetu sanj je izraženo vse močneje. Prav tako povzroča hude sanje poln želodec, pa tudi razni glasovi, šumi in sploh signali, ki jih podzavestno spremljajo naša čutila.

Kljub vsemu pa ne moremo reči, da je prav to ali ono sprožilo neprijetne sanje, kajti »na dan splavajo« tudi mnogi dogodki iz davnine. Najbrž ste slišali za pregovor »mirna vest-dobro spanje«, ki predvsem pomeni, da spimo dobro takrat, kadar v našem duševnem življenju prevladuje harmonija s samim seboj in okoljem.

Misli, skrbi in bojazni, ki jih človek nosi v sebi, ga lahko ponoči vznemirjajo v sanjah. Nočnih mor je navadno konec, ko odpravimo težave in probleme. Najboljše zdravilo za mučne vsakodnevne skrbi je, če se zaupamo svojim najbližjim in ustvarimo takšne odnose, ki bodo zadovoljili osnovno človeško potrebo-topel čustven odnos z drugimi ljudmi.

Če ne bo pomagalo in če vas bodo sanje še »preganjale«, potem velja prositi za pomoč psihoterapevta. Za razlago sanj in njih pomena v življenju posameznika je potrebna kompleksna obravnava in razsvetlitev kompleksnega psihičnega življenja. Kompleksna obravnava pa vključuje analizo sedanjih življenjskih razmer.

Zmaga Jakopiča

Najboljši jugoslovanski alpski smučarji so se na Pohorju pomerili v slalomu - Najboljša še Ježeva in R. Hölcl

POHORJE, 26. dec. Pregledno tekmo najboljših jugoslovanskih alpskih smučarjev na pohorskem slalomišču, kjer bo čez teden dni veliko žensko tekmovanje za svetovni pokal, je dobil prekaljeni reprezentant Blaž Jakopič. To zmago je bilo tudi pričakovati, saj je težka in poledenela proga terjala veliko znanja in izkušenj.

V prvem teku na progi, ki jo je postavil trener Branika Filip Gartner in je imela 40 vratnic, se je zgnetlo v razmaku ene sekunde kar šest tekmovalcev: 1. Kavčič (Ol) 39,64, 2. Pirnat (Br) 39,83, 3. Jakopič (Jes) 39,87, 4. Bedrač (Br) 39,98, 5. Željan (Jes) 40,03, 6. Gazvoda (Br) 40,61, 7. Strava (Jes) 40,96, 8. Komac (Trž) 41,58, 9. Pesjak (Jes) 42,23, 10. Bernik (Jes) 42,44.

Že v prvem teku so v izredno ostrem boju, značilnem za pregledne tekme, zaigrali uvrstitev Goršek, Gašperšič, Senci in Rant.

Junak drugega teka je bil Gazvoda, ki je v ponovitvi dosegel najboljši čas 41,11, 2. Stravs 41,29, 3. Jakopič 41,45, 4. Kavčič 41,83, 5. Pesjak 44,15.

V drugem teku je dosegel sicer najboljši čas Gašperšič — 40,60, vendar je bil v prvem teku diskvalificiran, zato ni njegov čas štel v skupni rezultat.

Od 19 tekmovalcev, kolikor jih je štartalo v članski konkurenci, se jih je na koncu uvrstilo vsega pet.

Med mladinci skupaj so tekmovali starejši in mlajši, je štartalo 24 tekmovalcev. V prvem teku je dosegel najboljši čas Ravenčan Roman Hölcl s časom 41,00, za njim pa je bil najhitrejši Kozelj z 41,48, ki pa je v drugem teku padel. Že v prvem teku je težka proga izločila nekaj mladih tekmovalcev, na koncu pa sta se uvrstila vsega skupaj dva.

Pri članicah je štartalo 9 tekmovalk, med njimi je bila najhitrejša na prvi progi Sonja Gazvoda 47,86, za njo pa Draga Žuraj 48,25; toda Draga Žuraj v drugem teku ni nastopila, ker je čutila bolečine v kolenu zaradi stare poškodbe. Tretji najboljši čas je imela Ježeva 48,88.

V konkurenci starejših in mlajših mladink je nastopilo 16 tekmovalk, uvrstile pa so se 4.

Rezultati — člani: 1. B. Jakopič (Jes) 81,32, 2. Gazvoda (Br) 81,82, 3. Stravs (Jes) 82,25, 4. Kavčič (Ol) 82,47, 5. Pesjak (Jes) 86,30; **mladinci** — 1. R. Hölcl (Fuž) 83,44, 2. Sobri (Br) 87,37; **članice** — 1. Jež (Fuž) 98,57, 2. Jocif (Ol) 101,37, 3. Gazvoda (Jes) 101,85; **mladinke** — 1. Križaj (Trž) 113,49, 2. Prelog (Izletnik) 114,53, 3. Črešnar (Br) 115,03, 4. Oitzl (Nov) 117,48.

J. DEKLEVA

Več pobud

IO MZTK v Ljubljani bo januarja ustanovil komisijo za kvalitetni šport

LJUBLJANA, 26. dec. — Najzanimivejša točka med sedmimi na današnji sedmi, ponovljeni seji izvršnega odbora mestne zveze za telesno kulturo v Ljubljani, ki jo je vodil predsednik Janko Popovič, je bila vsekakor razprava v zvezi z izvolitvijo komisije za kakovostni šport.

Na seji, s katero je IO MZTK velik korak bliže enemu izmed redkih doslej neopravljenih, a sila pomembnih sklepov, so se dogovorili, da bodo občinske zveze za telesno kulturo prosili za predloge za člane nove komisije, sprejemali pa jih bodo do 20. januarja v prihodnjem letu.

Zelo živahna je bila seveda tudi razprava o poglavitnih nalogah novega strokovnega telesa. Komisija za kakovostni šport MZTK naj bi izvajala politiko, ki jo za področje vrhunskega športa sprejema skupščina mesta Ljubljane in njen svet za telesno in tehnično vzgojo ter konferenca MZTK. Nadaljnje naloge — formulirali jih bodo do ene izmed prihodnjih sej — bo srednjeročni program razvoja kakovostnega športa, predlog vzdrževanja telesnokulturnih objektov mestnega pomena in predlog pravilnika o razdelitvi sredstev za sofinanciranje vrhunskega športa itd., spremljala pa naj bi tudi delo osnovnih organizacij, ki gojijo kvalitetni šport. Komisija bi lahko uredila tudi evidenco osnovnih organizacij in kadrov za telesno kulturo po panogah, nadalje vseh osnovnih telesnokulturnih organizacij, ki prejemajo namenska sredstva za vrhunski šport, in seznam objektov mestnega značaja, uredila in uresničila bi lahko koledar nastopov raznih mestnih reprezentanc in koledar izbranih prireditev mestnega pomena v posameznih športnih panogah itd., skratka skrbela za naloge, ki so tako še bile v programu MZTK.

Delo komisije se bi tako učinkovito dopolnjevalo z nalogami — z delom preobremenjenega — mestnega sveta za telesno in tehnično vzgojo, le-ta pa bi imel v komisiji MZTK dragoceno oporo takrat, ko bi bilo treba odločati o žgočih problemih telesne kulture v mestu. Delovni skupini bi lahko pomagali tudi dosedanji poklicni delavci MZTK, poleg je pa bi zaposlili morda še enega strokovnjaka, če bi bilo potrebno. IO MZTK področja vrhunskega športa doslej ni posebej obravnaval, današnja razprava je zato pomemben prispevek za obravnavanje celovitosti telesne kulture v mestu. Se zlasti veliko bodo koristi nove komisije, če bodo ObZTK vanjo izbrale res razgledane strokovnjake, ne zgolj zagovornike posameznih klubov in športnih zvrsti. Skrbno izbrana komisija bi lahko odločilno prispevala za nadaljnji razvoj telesne kulture in razmaha kvalitetnega športa v Ljubljani, seveda v tesnem sodelovanju z mestnim svetom za telesno in tehnično vzgojo, s katerim IO MZTK želi še poglobiti medsebojno sodelovanje; zlasti v zadnjem času je to sodelovanje še dalo razveseljive rezultate.

H. U.

V Beogradu ustanovili telesnokulturno skupnost

BEOGRAD, 26. dec. — V Beogradu so ustanovili telesnokulturno skupnost, katere predsednik je postal letošnji dobitnik nagrade AVNOJ inž. Živko Mučalov. V izvršnem odboru je 14 članov.

IVER DNEVA

Glasovali udeleženci proslave

VI. razstava jugoslovanske športne fotografije, ki so jo priredili v Zagrebu ob razglasitvi najboljših športnikov SFRJ leta 1972 (prireditelja sta bila Sportske novosti in Sportska tribina) se je končala z razdelitvijo nagrad sedmim najuspešnejšim avtorjem. Med 50 razstavljenimi deli izmed 170 prispelih so udeleženci razglasitve najboljših športnikov z glasovanjem s posebnimi lističi izbrali najboljše. Najuspešnejši je bil fotoreporter Sportskih novosti Radiša Mladenović, ki je dobil prvo in tretjo nagrado, druga pa je pripadla fotoamaterju iz Bjelovara Miru Pacasu. Med nagrajenci je tudi fotoreporter Dela Edi Šelhaus.

HOKEJ NA LEDU

Čuden predlog iz Düsseldorfa

LJUBLJANA, 26. dec. — Vodstvo HK Olimpija je dobilo iz Düsseldorfa čuden predlog po katerem naj bi Olimpija odigrala obe tekmi III. kola za pokal evropskih prvakov v Düsseldorfu, potem ko so funkcionarji tega zahodnonemškega kluba zavrnili predlog Olimpije, da bi bila prva tekma 23. t. m. Nemci utemeljujejo v pismu, da imajo težave glede dopustov nekaterih igralcev in bi bili pripravljeni plačati 25.000 mark, če bi Olimpija odigrala povratno tekmo tudi v ZRN (datuma 12. in 14. jan.).

HK Olimpija se s tem predlogom nikakor ne strinja in zahteva od vodstva Düsseldorfa, da sporoči datum za odigranje prve tekme, ki bo po žrebu v Ljubljani.

Drevi Jesenice — Slovenija

JESENICE — Drevi ob 19. uri bo v dvorani pod Mežakljo prijateljska hokejska tekma med Jesenicami in hokejisti »Slovenije«, slovenskega izseljeniškega kluba iz Toronta v Kanadi. Za Jesenice bo tekma zadnji preskus moči pred povratno tekmo II. kola za alpski pokal z Medveščakom, ki bo v soboto ob 19. uri na Jesenicah. Prvo srečanje so Jesenice dobile s 3:2.

L. K.

Naši mladinci odpotovali v Švico

JESENICE — Včeraj zjutraj je pod vodstvom zveznega kapetana Franca Rozine, trenerja Dušana Bruna in vodje poti Mirka Ramuša odpotovala v Švico mladinska hokejska reprezentanca, ki bo do 3. januarja na novoletnem mednarodnem turnirju v Bernu. Na turnirju bodo poleg Jugoslavije nastopale še Švica, ZRN, Finska, Poljska in Norveška.

Z reprezentanco ni odšel mladinski zvezni trener Jože Trebušak, čeprav mu je vodstvo reprezentance tik pred odhodom preskrbelo dopust. Trebušak pa je odšel na delo na teren, zato ga vodstvo ekipe ni moglo najti. Namesto njega pa bo naše mladince vodil trener Jesenic Dušan Brun.

L. K.

IDRIJA — V počastitev 10-letnice tovarne Kolektor so priredili medobratna športna srečanja. Na ekipnem brzoturnirju so zmagali orodjarji (Kovač, Erjavec, B. Sedej), med posamezniki pa Kovač.

S. K.

KOŠARKA

Tvrdić huje poškodovan

SPLIT, 26. dec. — Košarkarji Jugoplastike se bodo v nadaljevanju državnega prvenstva in tekmovanja za pokal evropskih pokalnih zmagovalcev znašli v še hujši zadregi. Rato Tvrdić je namreč proti Lokomotivi še enkrat poskusil igrati, vendar zaradi poškodovane prepone na nogi ni mogel zdržati na igrišču. Zdravniki so mu zdaj svetovali, naj miruje vsaj mesec dni, jutri pa bo Tvrdić odpotoval še k dr. Mešoviću v Beograd na podroben pregled. Prav lahko se zgodi, da Tvrdić sploh ne bo mogel več igrati v letošnjem prvenstvu.

J. S.

KEGLJANJE

Krka spet prvak

NOVO MESTO — Končano je kegljaško prvenstvo v občinski ligi; tudi v zadnjih dveh kolih ni bilo posebnih presenečenj, zato je ekipa novomeške Krke zmagala brez poraza. Rezultati zadnjih dveh kol: Železničar — Iskra 696:748, Vseh devet — Novoteks 700:700, Krka — Stari devet 854:598, Novoteks — Železničar 685:741, Iskra — Luknja 767:725 in Stari devet — Vseh devet 637:707.

KONČNA LESTVICA

Krka	12	12	0	0	9542:8546	24
Železničar	12	9	0	3	8960:8399	18
Luknja	12	7	0	5	8446:8381	14
Vseh devet	12	4	1	7	8483:8497	9
Novoteks	12	4	1	7	8350:8744	9
Iskra	12	4	0	8	8421:8507	8
Stari devet	12	1	0	11	7475:8593	2

S. D.

Beograjski »Grafički zavod« je za leto 1973 izdal ekskluzivni koledar, posvečen münchenskim olimpijskim igram. Format koledarja je 46 x 42 cm. Na 14 straneh je 16 barvnih slik, ki so opremljene z besedilom in vsemi rezultati. Naročila sprejema »Beogradski izdavački grafički zavod«, Bulevar vojvode Mišića 17, telefon 651-666/276.

UTRINKI

BAYERN NAJBOLJ NA OČEH — V prvem delu nogometnega prvenstva ZRN je imel največ gledalcev jesenski prvak Bayern iz Münchna. Osem tekem te enajsterice je v olimpijskem štadionu videlo povprečno 40.942 gledalcev. Zadnjeuvrščeno ekipo RW Oberhausen je gledalo po 6.361 gledalcev na tekmo.

OGROŽENO PRVENSTVO — Izvedba svetovnega prvenstva v umetnostnem drsanju leta 1974 v münchenski olimpijski športni dvorani je ogrožena; kot vzrok za morebitno odpoved navaja zahodnonemška zveza, da münchenska uprava olimpijskega parka zahteva previsoko najemnino za dvorano: 13.000 mark — na dan.

RAZJEZILA SE JE — Avstralska rekorderka v metu kopja, Petra Rivers, ki jo njena nacionalna atletska zveza ni upoštevala za olimpijsko ekipo za München, je pred dnevi izboljšala svoj državni rekord na 62,24 m. S tem rezultatom bi v Münchnu osvojila bronasto kolajno. Seveda, če ...

Opravičilo bralcem

Zaradi obilice aktualnega gradiva danes nismo mogli objaviti Himalajskega dnevnika, temveč ga bomo prihodnjič. Naprošamo bralce, da nam to opravičijo.

UREDNIŠTVO

ZASLUŽEN PORAZ — V prijateljskem karatejskem dvoboju med Slovenijo in Hrvaško v Tivoliju so gostje zasluženo zmagali s 23:15. Tudi v dvoboju med Marušo (S) in Andjelićem (od desne proti levi) je bil hrvaški zastopnik uspešnejši in zmagal z 2:0. Desno sodnik Jandrić. Foto: N. Mušič

‚Mladost‘ za Jaušovčevo

Teniška igralka iz Maribora najboljša mlada športnica v SFRJ

BEOGRAD, 26. dec. — Mima Jaušovec, 16-letna teniška igralka iz Maribora, je v tradicionalni anketi beograjskega časopisa Mladost dobila največ glasov in tako dobila lovoriko tega lista kot najboljša jugoslovanska športnica do 18 let. Jaušovčeva je letos osvojila evropsko prvenstvo mladink do 16. leta, in postala vicešampionka v kategoriji do 18. leta. Postala je državna prvakinja med mladinkami in članicami ter z jugoslovanskimi igralkami ni izgubila niti enega dvoboja.

Vrstni red deseterice najboljših mladih športnikov leta 1972: 1. Jaušovec (tenis), 2. Savnik (namizni tenis), 3. Delibašić (košarka), 4. V. Petrović (nogomet), 5. Šušnjar (atletika), 6. Palatinuš (namizni tenis), 7. Kičanović (košarka), 8. Rudan (plavanje), 9. Spasojević (konjeniški šport), 10. Bušljeta (košarka).

60 priznanj

Za Bežigradom med nagrajenci ZTKS vrsta znanih športnih imen in klubov

LJUBLJANA — V domu krajevne skupnosti »Boris Kidrič« je bila pred dnevi slovesna podelitev priznanj najzaslužnejšim telesnokulturnim delavcem in športnikom bežigrajske občine ob 30-letnici OF in 25-letnici telesne kulture v Sloveniji.

Priznanja je prejelo več ko 60 nekdanjih in sedanjih športnikov, funkcionarjev, ki so v vseh teh letih največ prispevali k tako širokemu razvoju telesnovzgojne, športne in rekreativne dejavnosti za Bežigradom, v Ljubljani, v Sloveniji in tudi v Jugoslaviji, saj najdemo med odlikovanci tudi imena kot so Draga Stamejčič, Ljubo Vidali, Zdravko Pečar, Janez Pavčič, Milena Usenik in drugi.

Nagrajence in goste je pozdravil in podelil priznanja predsednik ObZTK Ljubljana Bežigrad inž Miro Meserko, ki se je v svojem nagovoru vsem zahvalil za dolgoletno vztrajno delo in izrazil željo, da bi vsi, ki so prejeli priznanja, tudi vnaprej delali na področju telesne kulture.

Podpredsednik skupščine občine Ljubljana Bežigrad Slavko Oblak, je nagrajencem čestital in izrazil zadovoljstvo, da je le-teh toliko, kar dokazuje, da je za telesno kulturo za Bežigradom zanimanje in so možnosti za nadaljnji, še večji razmah.

Priznanja so prejeli: atletika: Dušan Povh, Marija Bergant-Knez, Janez Aljančič, Irena Škrjanc, Bojan Stritar, Janko Müller, Milena Usenik, Miro Tušek, Dani Marinšek, Miloš Bašin, Silvo Čebulj, Borut Ingolič, Milena Hudobivnik, Janez Oberšek, Sonja Sima, Milena Čelešnik, Franci Rozina, Anton Majcen, Zdravko Pečar, Draga Stamejčič, Miloš Mele, Ljubo Zgalin, Dušan Petrovič, Marjan Skušek, Janez Tome, Drago Kramer, Jože Sturm, AK Olimpija; **streljanje:** Janez Bohinc; **badminton:** Miro Prošek; **odbojka:** Rajko Šugman, Tilka Gajšek, Miro Meserko, Matevž Kumar; **kolesarstvo:** Vinko Perne, Dušan Vidmar, Ljubo Vidali, Andrej Boltežar, Vlado Reščič, Anton Ukmar, Dušan Reščič, Mladen Leček, Janko Brajnik, KK Odred; **nogomet:** NK Olimpija; **taborništvo:** Majda Sever; **balinanje:** Silvo Gombač; **košarka:** Janko Plevnik, Jože Bitenc st., Anton Girandon, Filip Stucin, Vida Oven; **planinstvo:** Metod Lampič, Marjan Erjavec; **smučanje:** Janez Pavčič, Pavla Šimenc, Slavko Premože, Vinko Kuhar; **TVD Partizan:** Franci Slana, Jože Semrl, Baldomir Milahnoja, Drago Stemberger, Zdenko Vrstovšek; **kajakaštvo:** Milan Zadel ter občinska zveza za telesno kulturo Ljubljana-Bežigrad.

J. P.

Po napovedih

Ljubljanski igralci rugbyja v velikih težavah, vendar jim volje ne manjka

LJUBLJANA — Jesenski del letošnjega državnega prvenstva v rugbyju je končan. Prvi je Dinamo iz Pančeva zaradi boljše razlike v soorih — pred splitsko Nado, ki ima enako število točk. Prvenstvo, ki je v začetku obetalo mnogo presenečenj, je pozneje zaplulo v mirnejše vode ter se končalo po pričakovanjih.

Nedvomno pa je eno izmed presenečenj vendarle ekipa Ljubljane. Že v prvem kolu je premagala eno izmed najboljših jugoslovanskih ekip Nado. Vsi so zaradi tega pričakovali vzpon mladih Ljubljančanov. Težave, s katerimi se ta ekipa bori, pa so že v drugem kolu privedle do drugega presenečenja — poraza z Mladostjo. V rugby klubu Ljubljana so delavci, dijaki in študentje. Zaradi različnih obveznosti se le težko polnoštevilno zberejo na treningih, zato seveda ni prave uigranosti in kondicije, ki v rugbyju igrata najpomembnejšo vlogo. Druga težava je denar, ki ga klub sploh nima. Na zadnji tekmi so igralci celo sami morali zbrati denar, da so plačali stroške sodniku.

Kljub vsemu pa volje in zagnanosti ne manjka. Za pomladansko sezono lepo kaže, da si bo klub opomogel, upajo pa tudi, da bodo ustanovili še več ekip — A, B, mladinsko in veteransko. V sedanjih razmerah in spremembah v telesni kulturi pa tudi igralci rugbyja pričakujejo, da se bo odnos športnih delavcev do tega športa spremenil in da bodo vsaj pri razdeljevanju sredstev upoštevali tudi napore tega mladega, a prizadevnega kolektiva.

Lestvica ob koncu jesenskega dela I. zvezne lige je takale:

1. Dinamo	7	6	0	1	205:52	19
2. Nada	7	6	0	1	174:57	19
3. Brodarac	7	4	0	3	125:86	15
4. Zagreb —3	7	5	0	2	202:67	13
5. Ljubljana	7	2	0	5	81:100	11
6. Metka	7	2	0	5	68:258	11
7. Mladost	7	1	1	5	55:154	10
8. Energoinv.	7	1	1	5	60:185	10

J. PRIMOŽIČ-ZALOKAR

PLANINE IN LJUDJE

Planinske transverzale

Transverzalo »Po planinah Bosne in Hercegovine« so odprli letos med XI. zletom planincev Jugoslavije (26.—29. julija), skupaj z veliko transverzalo »Sutjeska«. Republiška transverzala je pravzaprav le zbir številnih kontrolnih točk širom po republiki, katerih obisk prinese določeno število točk. In na osnovi seštevka teh točk bodo poslej dodeljevali značke — bronasto, srebrno ali zlato. Žal pa še nimajo za transverzalo prepotrebnega vodnika, niti ne dokončne tabele, kar pa obljubljajo v najkrajšem času.

Dve nadaljnji transverzali se imenujeta »Sutjeska« — mala in velika. Mala je namenjena najmlajšim in ima samo šest kontrolnih točk na področju Sutjeske, velika, ki so jo markirali leta 1968, odprli pa letos pa ima 10 kontrolnih točk, razporejenih na več etap.

Na drugem programu

V petek bosta na drugem programu radia zadnji dve letošnji oddaji namenjeni planincem. Ob 11. uri bo urednik Marijan Krišelj opisal izlet za konec leta, ob 19. uri (odmevi z gora) pa je uredništvo zbralo nekaj vtisov, ki jih bo posredovalo pod naslovom »Vesele, poskočne z gorskih vrhov, planinskih domov«.

Planinski domovi

Koča pod Bogatinom in dom na Uskovnici bosta odprta od 28. t. m. do konca šolskih počitnic. Dom na Bohorju bo odprt za Novo leto, 5. januarja pa ga bodo zaprli. Za Novo leto (31. t. m. in 1. januarja) bo odprta tudi koča na Rašici, ki je redno odprta le ob nedeljah in državnih praznikih.

Škofjeloško hribovje

Novi zemljevid Planinske založbe »Škofjeloško hribovje« 1:40.000 je že v prodaji — cena je 22 din. Zdaj je na voljo v pisarni PZS (Dvoržakova 9), kjer ga je mogoče naročiti tudi pismeno, v kratkem pa ga bodo dobila tudi PD in turistične organizacije.

Nove transverzale v BiH

O republiški planinski transverzali v Bosni in Hercegovini so začeli govoriti že pred desetimi leti, ko sta bili vsega dve: Bjelašniška in Sarajevska, zdaj pa jih je že več ko deset, imajo tudi svojo komisijo za transverzale in končno tudi republiško, ki pa se precej razlikuje od drugih.

Evropska pešpot št. 6

Konec novembra je bil v Ivniku (Eibiswald) na Štajerskem sestanek predstavnikov štajerske in spodnještajerske sekcije Alpenvereina in naše planinske zveze. Sestanku je prisostvoval dr. Georg Fahrbach iz Stuttgarta, predsednik zveze evropskih popotnih organizacij, ki združujejo v svojih vrstah več kot 500.000 ljubiteljev pešačenja. Slovenske zastopnike je vodil predsednik PZS dr. Miha Potočnik. Naj omenimo, da je Ivnik končna točka 500 km dolge avstrijske transverzale od češke do naše meje in hkrati začetna točka predvidenega nadaljevanja prek osrednjega dela Slovenije do morja pri Opatiji. Na sestanku so obravnavali poleg drugega tudi možnosti za vključitev avstrijskih in naših planinskih in sorodnih organizacij v omenjeno evropsko zvezo ter o možnosti vključitve naših poti v evropsko mrežo. Predvidevajoč kasnejše podaljšanje proti severu prek Češke in Nemške demokratične republike prav do Baltiškega morja, torej po sledeh nekdanje »jantarjeve steze«, naj bi se že sedaj avstrijski del in predvidena nova slovenska transverzala povezali v evropsko pot št. 6. Dve evropski poti z danske meje prek Konstance do Genove in njena varianta do Konstance do Benetk sta bili otvorjeni že letošnje poletje, druge poti pa so v pripravi in bodo predvidoma odprte do leta 1975. Zaradi možnosti čimprejšnje vključitve naše planinske zveze v mednarodno organizacijo, s tem pa v tokove nove in sodobne zvrsti počitniškega turizma, bo treba pohiteti tudi s pripravami za novo slovensko planinsko transverzalo, ki pa seveda ne bo imela visokogorskega značaja kot naša prva, ampak bo primerna tudi za manj zahtevno pešačenje v zelenem okolju.

M. C.

Napredek le je

Zastopniki nogometne zveze Slovenije optimistično gledajo v prihodnost — Sodniška organizacija na novi poti

LJUBLJANA. Po koncu jesenskega dela nogometnega prvenstva v SNL, ZCNL, VCNL smo skušali z nekaterimi vodilnimi funkcionarji nogometne zveze Slovenije oceniti minuli del prvenstva v teh treh slovenskih nogometnih ligah, beseda pa je stekla tudi otežavah klubov pri vzgoji mladih nogometašev. Naši sogovorniki so bili predsednik nogometne zveze Slovenije Jože Snoj, predsednik zveze nogometnih sodnikov Slovenije Janko Črv, sekretar NZS Lojze Voje in tehnični sekretar NZS Marjan Horvatec.

»Če primerjamo letošnji del prvenstva v treh slovenskih nogometnih ligah z minulimi prvenstvi, lahko z gotovostjo trdimo, da je kvaliteta vidno narasla. Seveda je najboljša v SNL. Prepričan sem, da vodilna moštva prav nič ne zaostajajo po kvaliteti za klubi spodnjega dela II. lige — zahod,« je dejal naš prvi sogovornik Jože Snoj. »Mariborski Železničar in Ljubljana sta lani izpadla iz II. lige bolj zaradi nesrečnih okoliščin kot slabih iger. V SNL sta dobila resne konkurente v Iliriji, Slaviji, Izoli in Dravi. Poleg tega mojo trditev podpira prav gotovo tudi uvrstitev Ilirije v finale lanskega tekmovanja za naslov amaterskega prvaka Jugoslavije, ko je pred tem odpravila najboljše klube enakega ranga tekmovanja iz BiH in Hrvatske.«

Predsednikovo misel je nadaljeval Lojze Voje: »Kvaliteta nogometa vidno narašča tudi v ZCNL in VCNL. Res je še ponekod pogrešati zavzetost pri delu z mladimi, z mladinci in pionirji, toda z veseljem lahko povem, da gre na bolje. Klubi so se začeli zavedati, da je prav vzgoja mladih prvi pogoj za uspeh članskih ekip, ki si ob načrtnem delu s pionirskimi in mladinskimi moštvi zagotavljajo široko zaledje iz katerega lahko črpajo nove moči.«

»Čeprav so v minulih letih klubi VCNL bolj skrbeli za mlade moči, se je tehtnica sedaj nagnila v prid ZCNL,« je nadaljeval Marjan Horvatec. »Po anketi, ki še ni v celoti končana, smo prišli do zanimivih ugotovitev. Načelo NZS je, da imajo klubi SNL od 90 do 100 nogometašev, obe conski ligi pa od 80 do 90, ki naj bi jih trenirali vsaj po trije trenerji. To načelo je skoraj povsem izpolnjeno v SNL ter v večini klubov v ZCNL, nekoliko slabše stanje pa je pri nekaterih klubih VCNL. Zanimivo pa je, da imajo prav vodilna moštva v vseh treh ligah največ nogometašev pa tudi strokovnjakov. Če bi hoteli v številkah na grobo oceniti ta položaj v ZCNL in VCNL, potem bi bilo razmerje (število igralcev in trenerjev) 3:2 za ZCNL. Res je, da so klubi ZCNL nekoliko »premožnejši« in jim je zato tudi laže pridobiti strokovni kader in večje število igralcev. Ponekod so klubom na pomoč priskočili tudi ObZTK (Koper, Piran, Izola), ki iz lastnih sredstev plačujejo trenerje, predvsem za vzgojo mladih.«

»Pomanjkanje trenerskega kadra je moč občutiti povsod,« je dejal Jože Snoj. »Prav zato je NZS pozdravila akcijo VŠTK, ki je organizirala študij trenerske smeri tudi za nogometne trenerje. Vpisalo se je 16 bivših nogometašev, ki bodo po uspešno opravljenih štirih semestrih postali višji trenerji in bodo nedvomno veliko pripomogli k tej najbolj množični športni igri pri nas. Trenerji ne bi smeli biti le vaditelji v ozkem pomenu besede, marveč tudi pedagogi, vzgojitelji, ki bi morali in morajo hkrati ob vadbi še vzgajati mlade ljudi in odločilno vplivati na razvoj njihove osebnosti. Seveda je treba tem ljudem zagotoviti tudi družbeno veljavo; kajti prav ta pomeni prizadevnim voditeljem več kot honorarji.«

Janko Črv, predsednik ZNSS, je dejal, da stopa sodniška organizacija na novo pot; pridobila si je veliko mladih sodnikov, ki so se že izkazali pri sojenju v vseh treh slovenskih ligah. V minulih letih je bila sodniška organizacija preveč zaprta saam vase. Nekateri posamezniki so zaradi konkurenčnih razlogov zapirali vrata mlajšim in zato je nastala vrzel, ki jo je tudi sedaj občutiti. Slovenija, ki je nekdaj veljala za »zakladnico« sodnikov, je skoraj preko noči ostala le s peščico mož v črnem. Sedaj je ta organizacija na stežaj odprla vrata mladim in uspehi se že kažejo. »Vsi klubi v vseh treh ligah so bili zelo zadovoljni s sojenjem. Naredili smo velik korak naprej, pridobili smo mlade, trenj med posamezniki ni več, in zato tudi mi zelo optimistično gledamo v prihodnost,« je končal Janko Črv.

B. KAVCIC

SNL v številkah

Skupno

1. Železničar	11	8	1	2	34:8	17
2. Ilirija	11	7	2	2	28:15	16
3. Slavija	11	5	5	1	18:13	15
4. Ljubljana	11	5	4	2	19:13	14
5. Izola	11	4	5	2	13:12	13
6. Drava	11	4	4	3	11:12	12
7. Koper	11	3	3	5	15:19	9
9. Aluminij	11	2	5	4	11:21	9
8. Nafta	10	3	3	4	15:20	9
10. Kovinar	11	2	3	6	16:26	7
11. Kladivar	11	1	4	6	14:24	6
12. Triglav	10	0	3	7	11:22	3

V lestvici ni upoštevana tekma Triglav : Nafta.

Doma

1. Železničar	6	5	1	0	22:3	11
2. Ilirija	6	4	2	0	18:5	10
3. Izola	6	4	1	1	8:3	9
4. Slavija	6	3	3	0	11:7	9
5. Drava	6	3	2	1	8:4	8
6. Koper	5	3	1	1	11:4	7
7. Ljubljana	5	2	3	0	9:4	7
8. Nafta	5	3	1	1	10:10	7
9. Aluminij	5	2	2	1	6:5	6
10. Kovinar	6	2	1	3	10:14	5
11. Kladivar	5	1	2	2	9:13	4
12. Triglav	4	0	2	2	4:7	2

V gosteh

1. Ljubljana	6	3	1	2	10:9	7
2. Železničar	5	3	0	2	12:5	6
3. Slavija	5	2	2	1	7:6	6
4. Ilirija	5	3	0	2	10:10	6
5. Izola	5	0	4	1	5:9	4
6. Drava	5	1	2	2	3:8	4
7. Aluminij	6	0	3	3	5:16	3
8. Nafta	5	0	2	3	5:10	2
9. Kovinar	5	0	2	3	6:12	2
10. Kladivar	6	0	2	4	5:11	2
11. Koper	6	0	2	4	4:15	2
12. Triglav	6	0	1	5	7:15	1

ŠAH

Cerknica pred Jesenicami

LJUBLJANA — V 5., zadnjem kolu II. slovenske šahovske lige — zahodne skupine so igrali takole: Jesenice : Nanos 6,5:3,5, Vrhnika : Ponikve 6:4, Cerknica : Mokronog 8:2. V zaostalem dvoboju iz 1. kola pa je Cerknica premagala Ponikve z 8,5:1,5.

Vrstni red: Cerknica 34,5, Jesenice 31,5, Nanos 27,5, Vrhnika 21,5, Ponikve 18, Mokronog 17.

Prvouvrščena Cerknica in Jesenice bosta prihodnje leto igrala v I. slovenski šahovski ligi — zahodni skupini.

Zagorski šahisti zborovali

ZAGORJE — Na šesti redni letni konferenci šahovskega kluba Zagorje se je zbralo več ko 20 najbolj vnetih ljubiteljev igre na 64 črno-belih poljih. Pregledali so enoletno delo, ki je bilo dokaj živahno in uspešno, tako da klub številnim težavam z optimizmom stopajo v novo leto.

V zadnjih letih so priredili že tri tekmovanja na republiški ravni. Največ uspehov pa so dosegli v delu z mladinci in pionirji. Tudi 3. mesto v II. republiški ligi — vzhodni skupini je lep dosežek. Po občnem zboru so odigrali tradicionalni brzoturnir, na katerem je zmagal Kotnik z 11,5 točke pred Oskarjem Orlom 11 itd.

T. P.

Zakon - na pragu

Za telesno kulturo v Sloveniji je bil včerajšnji dan izredno pomemben. Z razpravo odbora za telesno kulturo prosvetno-kulturnega zbora skupščine SRS o predlogu zakona o telesnokulturnih skupnostih se je namreč začela tretja, sklepna faza postopka za sprejem tega zakona. Člani odbora k predlaganemu besedilu niso imeli veliko pripomb, saj so v predlogu zakona upoštevane bistvene pripombe več ko dvomesečne javne razprave, predlog pa upošteva seveda tudi vsa prizadevanja sprejetih ustavnih dopolnil in že pripravljenih tez za drugo fazo spremembe ustave.

Predsednik izvršnega sveta, pomočnik republiškega sekretarja za prosveto in kulturo Rajko Sugman je znova poudaril, da se bo z uveljavitvijo zakona o telesnokulturnih skupnostih telesnokulturna dejavnost pri nas naposled sistematsko vključila v naš samoupravni družbeno-politični sistem in s tem dobila mesto in vlogo, za katero so si telesnokulturni delavci prizadevali dolga leta.

Odbor je na včerajšnji seji, ko je načelno razpravljal o predlogu zakona, še enkrat podrobno osvetlil vso zakonsko gradivo in v konkretni razpravi k posameznim členom dodal nekaj amandmajev.

Po obravnavi zakonskega predloga v odboru za prosveto in kulturo republiškega zbora ter zakonodajnopravni komisiji bosta o predlogu dokončno sklepala pristojna zbora, to je republiški in prosvetno-kulturni zbor skupščine SRS.

Pričakovati je, da bo zakonski predlog sprejet v januarju 1973.

H. UBELEIS

LETALSTVO

Zlati orel — Isakoviću

BEOGRAD, 26. dec. — Miroslav Isaković, 39-letni motorni pilot iz Beograda je letos dobil trofejo »Zlati orel«, ki jo zveza zračnoplovnih organizacij vsako leto podeli najboljšemu športniku svoje organizacije. Po panogah pa so najboljši — zračno modelarstvo — Varda (Pančevo); raketno modelarstvo — Miličić (Zagreb); padalstvo — Kupljenik (Niš), jadralstvo — Frenc (Zrenjanin), 4. Peperko (Celje), 5. Uhan (N. mesto); motorno letenje: 1. Isaković (Bg), 3.—4. Pintar (Lesce), 5.—6. Kralj (Ljubljana).

Beljakovine še iz nafte

Po tujih zgledih bodo tudi Japonci uvedli nov dodatek k živinski krmi

TOKIO — Strokovnjaki japonskega ministrstva za narodno zdravje in socialno skrbstvo so ugotovili po triletnih raziskavah, da so iz nafte pridobljeni proteini uporabni kot živinska krma. Proizvodnjo so bili za nekaj časa ustavili spričo opozorila SZO, da utegnejo imeti takšne snovi kancerogene lastnosti.

Zdaj so dognali, da umetni proteini kot dodatek k živinski krmi niso nevarni, seveda pa bi morala biti takšna krma pod stalnim nadzorstvom.

Živinsko krmo z umetnimi proteini že uporabljajo v Veliki Britaniji, Franciji in SZ. Japonska javnost je doslej imela pomisleke zaradi morebitnih posledic.

STRELI NA PLENILCE — Tudi v Managui se najdejo ljudje, ki se skušajo okoristiti ob potresni katastrofi. Posnetek kaže plenilce, ki bežijo iz prodajalne. V večini primerov streljajo vojaki plenilcem nad glavo, da bi jih pregnali in splašili. Telefoto: UPI

Big Ben nekoliko nagnjen

Nasprotujoča si mnenja o ogroženosti simbola prestolnice ob Temzi

LONDON — Britanski poslanci razpravljajo o »Big Benu«, enem izmed simbolov britanske prestolnice. Vrh stolpa z uro se je odmaknil že četrt metra od navpičnice, nekateri trdijo, da se stolp nagiblje zaradi podzemne garaže, ki jo gradijo v bližini, drugi pa pravijo, da garaža ni nič kriva in da »Big Ben« stoji nekoliko postrani že od zgraditve pred sto leti.

Z vsako ducat otrok

Po vsej soseščini mrgoli naraščaja z enakim priimkom Hadžara

TEL AVIV — Husein Hadžara si je zadal nenavadno nalogo: vsaka izmed treh žena naj bi rodila enako število otrok. Zdaj je tako daleč, tretja žena je rodila dvanajstega otroka, tako da jih je skupno šestintrideset. Hadžara, ki mu je petdeset let, živi v arabski vasi na severu Izraela v hiši brez elektrike in brez vodovoda. Tisti izmed 17 sinov, ki so že poročeni, so si v bližini sezidali sodobne hiše; tako zdaj po vsej soseščini mrgoli otrok s priimkom Hadžara. Znanci so dali Hadžari vzdevek »abu taami« ali po naše »oče otroškega dodatka«.

Slon je dobil družico

CHICAGO — Slon Zigi v chicaškem živalskem vrtu je te dni dobil živilenjsko družico. Šest in pol tone težki orjak je živel 29 let samotarsko življenje za kazen, ker je skušal ubiti enega svojih pazni kov. Zdaj se mu je pridružila precej mlajša slonica.

Italija o dosmrtni ječi

RIM — Italija bo morda odpravila dosmrtno ječo. Senatna komisija predlaga, da bi jo zamenjali s 40 leti zapora. — V Italiji ni smrtne kazni.

Našli so »Mlekarico«

IMPERIA — Na francosko-italijanski meji je našla italijanska policija v avtomobilu Renoirovo sliko »Mlekarica«, ki je pred tremi meseci izginila iz umetnostne galeri je v Grenoblu. Bila je skrita pod avtomobilskim sedežem. Lastnik avtomobila in njegov sopotnik sta tik pred pregledom izginila.

Francozi o spolni vzgoji

PARIZ — Francoska skupščina je začasno odložila razpravo o zakonu o spolni vzgoji in planiranju družine, ki ga je predlagal degolistični poslanec Neuwirth. Predlog predvideva tudi ustanovitev nacionalnega sveta za spolno vzgojo.

Spet o starosti

Starost ni le pojemanje sposobnosti, marveč tudi oblikovanje novih lastnosti, pravi gerontolog Mankovski

MOSKVA — Članek gerontologa Mankovskega v moskovski reviji »Kultura in življenje« je zbudil precejšnje zanimanje zaradi novih pogledov na staranje. Biološka odkritja pomenijo velik napredek pri znanstvenem razumevanju bistva staranja, piše profesor Mankovski, omogočila so smotrno iskanje učinkovitih sredstev za podaljševanje človeškega življenja.

Čeprav sta se gerontologija kot nova medicinska panoga in z njo povezana biologija staranja začeli razvijati šele pred nekaj desetletji, gerontološke raziskave nazorno kažejo, da staranja ne gre pojmovati zgolj kot usihanje funkcij in sposobnosti, marveč tudi kot izrazito oblikovanje novih lastnosti.

Dognano je, da se spremembe kot posledica starosti pojavljajo pri različnih ljudeh ob različnem času in različno močno v posameznih delih telesa. Organizem ustvarja ob tem posebne mehanizme, da se lahko prilagaja nenehno spreminjajočim se razmeram, naporu pri delu in drugim dejavnikom. S tega vidika staranje ni samo usihanje organizma, marveč tudi novo prilagajanje zunanjemu svetu.

Mankovski sodi na podlagi raziskav, da bi človek kot biološka vrsta lahko živel 110 do 120 let. Do visoke starosti bi lahko ohranil delovno sposobnost, to mu bo tudi uspelo po zaslugi medicine, ki dosega velike uspehe pri zdravljenju raznih bolezni. Po njegovem mnenju bodo gerontologi v prihodnje sodelovali s pediatri, kar pomeni, da se bo trud za daljšanje življenjske dobe ter za ohranitev telesnih in umskih sil človeka začel že v otroški dobi.

Tudi top

RIM — Med akcijo proti tistim, ki brez ustreznih listin hranijo ali nosijo orožje, je italijanska policija zaplenila top, 13.306 pušk in pištol, tri bazuke, 94 brzostrelk, 3.000 bomb in 136 lahkih min.

Zverina ni bila krotka

Fant bo moral prijateljici plačati visoko odškodnino

LONDON — James Osborne si bo zapomnil obisk zasebnega živalskega vrta. Po sklepu londonskega sodišča mora 22-letni Anglež plačati 10.600 funtov odškodnine svoji bivši prijateljici Marilyn Treharne. Fant je povabil dekle v zasebni živalski vrt svojega brata v Kentu. Marilyn je pobožala leva, o katerem so ji rekli, da je krotak, vendar ji je zver razmesarila roko. Pošk odovanka je sprožila odškodninsko pravdo, češ da je uničena njena manekenska kariera. James bo moral plačati odškodnino, njegovega brata pa je sodišče oprostilo sokrivde pri poškodbi iz malomarnosti.

Streli v sodni dvorani

Družinska tragedija nekaj minut pred začetkom ločitvene razprave

JACKSONVILLE — Na sodišču v Jacksonvillu na Floridi je prišlo do streljanja: žena je mrtva, njen mož pa ranjen. Zakonca Hickson, namenjena na ločitveno razpravo, sta se hudo sporekla pri vhodu v sodno dvorano. Mož je potegnil pištolo in ustrelil, žena je skočila za steber, vzela pištolo iz torbice in tudi začela streljati. Mož je izpustil pištolo, potem ko ga je krogla zadela v zapestje. Nekaj trenutkov kasneje je s pištolo v roki prihitel v vežo sodnik, ki je prav takrat obravnaval neko kazensko zadevo. Orožje je izročil policistu, ki je bil po naključju navzoč, ta pa je po nekaj svarilnih klicih ustrelil proti ženski in jo smrtno zadel. Med 15 ljudmi, ki so bili na hodniku, sta bili tudi hčeri zakoncev Hickson. Nihče drug ni bil ranjen. »Vse se je zgodilo v tridesetih sekundah,« je izjavil policist.

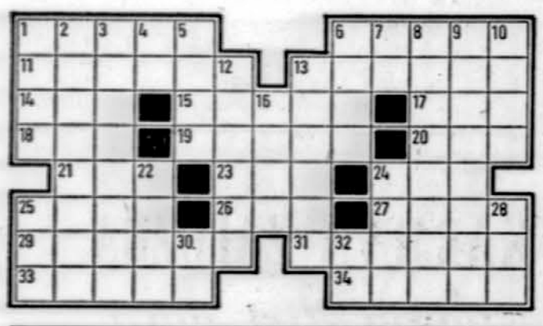
Pol milijona odkupnine

LONDON — Za ugrabljenega Ronalda Grova, svojega 64-letnega poslovnega zastopnika v Argentini, je plačalo neko britansko podjetje pol milijona dolarjev odkupnine. Neznanci so Grova odpeljali 10. decembra v Buenos Aires, ko je šel od doma na igrišče za golf.

Kazen za umazanijo

ATENE — S 100.000 drahmami so pristaniške oblasti v Lorionu kakih 60 kilometrov vzhodno od Aten kaznovale kapitana italijanskega tankerja, iz katerega se je precej nafte razlilo po morski gladini. Tanker je trčil v podvodno čer, ki mu je poškodovala trup.

Križanka

VODORAVNO: 1. uradni razglas, odlok, 6. francoski revolucionar, ki ga je umorila Charlotte Corday, 11. glavno mesto evropske otočne države, 13. slikarska deščica za mešanje barv, 14. ribja koščica, 15. starejši slovenski operni pevec, publicist in gledališki kritik (Josip), 17. danski otok v Malem Beltu, 18. med drugo svetovno vojno umrli ameriški humoristični pisatelj in dramatik (George), 19. letalo, 20. gradbeni material, 21. levi pritok Donave v Romuniji, 23. gospodarski blok vzhodnoevropskih držav s SZ na čelu, 24. bajka, fantastična zgodba iz življenja nadnaravnih bitij, 25. mesto ob istoimenski reki v severovzhodni Madžarski, 24. naš največji otok, 27. slovenski violinski virtuoz (Igor), 29. glavno mesto Turčije, 31. staro mehiško pleme z zelo razvito kulturo, 33. ime slovenske televizijske napovedovalke Volčič, 34. nadležna žuželka.

NAVPIČNO: 1. ime italijanske filmske igralke Martinelli, 2. reka v jugozahodni Franciji, ki tvor z reko Garonno široko ustje Gironde, 3. razum, spoznavna sil. ali zmožnost razuma, 4. začetnici partizanskega pesnika Kajuha, 5. utežna enota, 6. reka v ZRN, desni pritok Rena pri Mainzu, 7. kemijski znak za aluminij, 8. smer v umetnosti in književnosti, ki skuša podati čimbolj pravilno podobo resničnosti, 9. »kraljica« športa, 10. sovjetska poročevalna agencija, 12. železniško križišče v Slavoniji, 13. naziv za ptico, ki plove po vodi, 16. industrijsko mesto v belgijski pokrajini Antwerpen, 22. ozek kos blaga, 24. geslo, kratek izrek, 25. kratica grške narodnoosvobodilne vojske, 28. čas brez vojne, 30. kemijski znak za radij, 32. kratica naše politične organizacije.

REŠITEV PREJSNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Ostere, 7. Arakan, 12. Plymouth, 14. Žale, 15. Na, 16. Ankara, 18. sla, 19. ave, 21 set, 22. Mosel, 24. Edgar, 26. kosem, 27. ajvar, 28. pir, 29 lak, 31 Ika, 32. Dairen, 35. N(ino) R (obič), 36. Dors, 38. Oostende, 40. avdion, 41. Tinček.

CONAN DOYLE

DOLINA STRAHU

43. nadaljevanje

McMurdo, ki je napeto opazoval sobesednika, se je za spoznanje sprostil.

»Ker sem rekel, zadeva samo mene,« je dejal. »Saj veste, da sem novinec in da mnogih stvari ne poznam. Ni torej moja stvar, da govorim. Če pa imate za potrebno, da mi kaj poveste, gospod Morris, sem tu in vas bom poslušal.«

»Da boste potem takoj nesli McGintyju na nos!« je grenko dodal Morris.

»Pri moji veri, krivico mi delate!« je vzkliknil McMurdo. »Lojalen bom do lože, to sem vam povedal že na začetku. Bil pa bi podlež, če bi nesel na nos komurkoli, kar mi boste zaupno povedali. Kar mi boste zaupali, bo ostalo med nama, s tem pa še ni rečeno, da lahko računate na mojo pomoč ali odobravanje.«

»Že dolgo se ne nadejam ne enega ne drugega,« je rekel Morris. »Lahko se zgodi, da bom svojo usodo in celo svoje življenje položil v vaše roke, če vam bom odkrito govoril. Toda bodite še tako pokvarjeni, in sinoči sem imel vtis, da se zgledujete po najslabših iz tolpe, novinec ste in vaša vest prav gotovo še ni tako nedostopna za vse, kar je dobro, kot je to pri drugih. Zato sem hotel govoriti z vami.«

»Kaj pa mi imate povedati?«

»Naj vas zadene prekletstvo, če me boste ovadili!«

»Rekel sem vam že, da vas ne bom ovadil.«

»Najprej bi vas rad vprašal, ali ste kaj pomislili, ko ste se v Chicagu včlanili med svobodne ljudi in prisegli na usmiljenje in zvestobo, da vas bo to kdaj pripeljalo v zločin?«

»Če pravimo temu zločin . . .« je rekel McMurdo.

»Če pravimo,« je ogorčeno vzkliknil Morris. »Prekleto malo poznate življenje, če lahko za to najdete drug izraz. Mar ni zločin pretepsti starčka, ki bi lahko bil vaš oče, in to do krvi? Če to ni zločin, kaj pa je potem sploh zločin?«

»Nekateri bi rekli, da je to vojna,« je odvrnil McMurdo. »Trda, neizprosna vojna med dvema razredoma. Vojna, v kateri vsaka stran udarja z vsem, kar ima pri roki.«

»Povejte, pa ste pomislili na tako vojno, ko ste napisali v Chicagu prošnjo za sprejem med svobodne ljudi?«

»Ne, priznati moram, da nisem.«

»Tudi jaz ne, ko sem v Philadelphiji postal član organizacije. Tam je bila loža samo organizacija za medsebojno pomoč in kraj za tovariška srečanja. Potem sem slišal govoriti o teh krajih. Prišel sem v to dolino, da bi si izboljšal denarni položaj. Žena in trije otroci so prišli z menoj. Odprl sem trgovino s tekstilnim blagom na Tržnem trgu in reči moram, da mi je šlo kar dobro. Potem so zvedeli, da sem eden izmed svobodnih ljudi. Prisilili so me, da sem se včlanil v krajevno ložo, kakor ste se sinoči vi. Na podlaktu nosim sramotno znamenje in še vse kaj hujšega v svoji duši, prav tako vtisnjeno z razbeljenim železom. Zavedel sem se, da sem v rokah najhujšega zlikovca in da sem se zapletel v mreže zločinske tolpe. Le kaj naj bi storil? Vse, kar sem rekel, da bi se stvari popravile, so imeli za izdajo. Saj ste videli sinoči. Pobegniti ne morem! Vse, kar imam, je moja trgovina. Če odstopim, bom mrtev in kdo ve, kaj se bo zgodilo z ženo in otroci. Dragi moj, to je grozno, brezizhodno.«

Skril je obraz v dlani in zastokal.

McMurdo je skomignil z rameni.

»Preveč nežni ste za vse to, nič drugega,« je rekel. »Niste iz pravega testa.«

»Imel sem svojo vest in svojo vero! In kaj so napravili iz mene? Zločinca! Določili so me, da uredim neko zadevo. Če bi se obotavljal, sem vedel, kaj me čaka. Morda sem šleva. Morda sem postal šleva ob misli na ženo in otroke! Naj bo kakor koli, šel sem na akcijo. Mislim, da tega ne bom nikoli pozabil. Osamljena hiša je stala kakih trideset kilometrov od tod, onkraj gora. Postavili so me pred vrata kakor vas sinoči. Drugega mi niso povedali. Potem so šli noter. Ko so se vrnili, so imeli do zapestja krvave roke. Izgubili smo se v noči, za nami pa je ostal otroški jok. Jokal je petletni otrok, ki je moral gledati, kako so mu pobili očeta.«

»Skoraj sosedel sem se od groze. Toda moral sem se smehljati! Drugače bi se otroški jok ob prvi priložnosti razlegal iz moje hiše, od strahu bi tulil moj mali Fred. Toda postal sem zločinec, tega me nihče več ne odreši. Pomagal sem pri umoru! Izgubljen sem na tem in na onem svetu. Katoličan sem. Ko sem spovedniku povedal, da sem zapisan med izvidnike, me sploh poslušati ni hotel. Izobčil me je iz vere. Tako daleč sem prišel. Zdaj vidim, da se spuščate po istem bregu, pa vas vprašam, kako se bo to končalo. Ste mar pripravljeni postati hladnokrven morilec kot drugi, ali pa lahko kaj storiva za to, da bi se vsa ta groza končala?«

»Kaj pa bi radi storili?« je hlastno vprašal McMurdo. »Menda ne mislite postati policijski špicelj!«

»Bog ne daj!« je vzkliknil Morris. »Že sama misel na to bi me stala življenje.«

»Prav gotovo,« je rekel McMurdo. »Mislim, da ste slabič in da si vsako stvar preveč ženete k srcu.«

»Da si preveč ženem k srcu? Počakajte, da boste malo dlje v teh krajih! Poglejte po dolini! Oglejte si oblak dima iz stotih dimnikov, ki jo prekriva! In pravim vam, da je oblak zločina, ki duši prebivalce te doline, stokrat težji od tistega, ki prihaja iz dimnikov. To je dolina strahu. Dolina smrti. Nasilje stiska srce slehernega prebivalca, od mraka do zore. Kar počakajte, mladi mož, sami se boste prepričali!«

Spomini Anastasa Mikojana (25)

Sklep o premestitvi

Še eno srečanje in pogovor s Stalinom — CK me pošilja na severni Kavkaz — Dvomi spričo novih in težjih nalog — Za slovo oddih na bregu Baltika

Predlog za novo delo

Konec aprila 1922 sem se še enkrat srečal s Stalinom. Tokrat je šlo za moje novo delo.

Stalin je dejal, da me CK namerava postaviti za sekretarja jugovzhodnega biroja CK RKP.

Ta namera je bila zame nepričakovana in je porušila vse moje zasebne načrte. Seveda pa sem se zavedal, da ima CK svoje razloge za premestitev.

Nisem si želel oditi iz Nižnega. Saj sem komaj začel zares pronicati v vse nižnegorodske zadeve, komunisti in nepartijci so me spoznali, na zadnji partijski konferenci so mi dali popolno zaupnico. Razen tega me je delo močno pritegnilo in tudi stvari so pri nas šle kar dobro. Zato se mi ni zdelo primerno, da bi me »odtrgali« in poslali na popolnoma novo, povrh pa še zelo odgovorno delo, ki mu navsezadnje morda niti ne bi bil kos.

Razmislil sem in rekel Stalinu, da ima CK seveda pravico, da me premesti na drugo mesto, posebno še, ker Uglanov brez težav lahko opravlja dolžnost sekretarja gubkoma.

»Ne morem ugovarjati proti premestitvi, toda, odkrito povedano, rad bi še nekaj časa delal v Nižnem. Kot partijski delavec bom imel od tega samo korist. Čeprav mi še ni uspelo spoznati številnih vprašanj partijskega vodstva v industriji, kmetijstvu in sovjetski izgradnji, se vendarle čutim na tem področju že dovolj močnega in koristilo bi mi, če bi si pridobil še potrebne izkušnje.«

Stalin me prepričuje

Stalin me je poslušal zelo pozorno, potem pa je rekel:

»Le nikar se ne podcenjujte. V Nižnem je že opravljeno veliko delo. Organizacija se je vidno popravila, idejno in organizacijsko je močnejša, bolj je enotna. Se pravi, glavno je narejeno in vi lahko mirno greste na drugo mesto, ki ga predlaga CK.«

Tedaj sem navedel razloge proti temu, da bi me imenovali za sekretarja prav v jugovzhodnem biroju CK partije.

»To je zelo veliko in odgovorno delo, za katero se še ne čutim sposobnega. Severni Kavkaz je velikansko in zamotano področje. Tam je še dosti nerešenih in meni ne posebno jasnih vprašanj, povezanih na primer s kozaštvom, z gorskimi narodnostmi in njihovimi medsebojnimi odnosi. Razen tega je to veliko kmetijsko področje, jaz pa imam malo izkušenj prav v kmetijstvu. Skratka, bojim se, da ne bom zmogel in da ne bom opravičil zaupanja CK.«

Stalin je odgovoril:

»Nikar ne pretiravajte glede težav. Seveda so tudi tam. Kot sekretar biroja CK dela zdaj Viktor Nanejšvili, ki ga morate dobro poznati še z Bakuja. To je star boljševik, bivši učitelj. Tudi pri delu je zadržal značaj in navade učitelja: preveč poučuje in pojasnjuje. Ni se mu posrečilo, da bi ljudi organizacijsko povezal in združil. Krajevne organizacije razen v Stavropoljski guberniji ne podpirajo biroja CK; imajo ga za odvečen posredni člen med seboj in CK . . . Za začetek je tam glavna naloga okrepiti politično, partijsko in organizacijsko delo. Temu boste vi povsem kos . . .«

Pomisleki zaradi Vorošilova

Teh Stalinovih razlogov seveda nisem mogel ovreči in tudi nisem poskušal; bili so kar prepričljivi. Opozoril sem ga samo še na nekaj.

»V sestavi jugovostbiroja je zdaj tudi poveljnik severnokavkaškega vojaškega okrožja Vorošilov. Z njim še nikoli nisem delal in ga osebno ne poznam. Je pa znan politični delavec. Kot boljševik in član partije je dosti starejši od mene. Gotovo ima lastne trdne poglede na vsa krajevna vprašanja in bo se veda branil svoja stališča. Lahko da se v čem ne bova strinjala, zaradi česar utegne priti do konfliktov. Spoštujem ga in ne bi se hotel prepirati z njim, prilagajati se pa ne morem . . .«

Stalin me je začel prepričevati, da se nič podobnega ne bo zgodilo.

»Lahko boste delali povsem samostojno in ničesar se vam ni treba bati. Dobro poznam Vorošilova kot pametnega in razumevajočega človeka. Je dober tovariš in vam ne bo napoti pri krepitvi organizacije. Nasprotno, kolikor bo le mogel, vam bo pomagal. Razen tega vam obljubljam, da se bom še sam pogovoril z njim«.

Zdaj mi ni preostalo drugega, kot da sprejmem predlog CK.

Ob koncu pogovora je Stalin postal pozoren na to, da sem hudo shujšal in da sem videti precej slab. Moja zunanjost res ni bila kaj posebnega, očitno se ji je poznalo, da na pol gladujemo. Kljub temu sem omenil le, da sem pred mesecem dni kaka dva tedna ležal v postelji z visoko vročino zaradi pljučnice. Očitno je moj videz posledica tega . . .

Predlagal mi je, naj bi šel v dom oddiha CK blizu Rige na bregu Baltiškega morja.

»Tam so dobre razmere in hitro se boste popravili.«

Sprejel sem, saj od leta 1917 še nisem imel dopusta.

Ko sva se poslavljala, je Stalin dejal:

»Pojdite v Nižnij, povejte članom biroja gubkoma o namenu CK, da vas odpokliče, in čakajte na sklep CK.«

KLIMENT JEFREMOVIČ VOROŠILOV

Slovo

Dom oddiha CK je bil nedaleč od Rige.

Borov gozd, visoka lepa drevesa, katerih debla so poznala moč baltiških vetrov. Človek jih gleda in nekako občuti njihovo posebno moč . . .

Poleg doma je bila peščena plaža. Kopati pa se ni dalo, bilo je prehladno.

Dom oddiha je bil last konzulata RSFSR v buržoazni Latviji, s katero smo tedaj že imeli normalne diplomatske in trgovinske odnose. V njem ni bilo več kot dvajset dopustnikov iz Moskve in Petrograda. Spoznal sem, da so to zelo prijetni in zanimivi ljudje.

Tišina in mir, mehko podnebje, svež zrak, obilna hrana, zdravo spanje, prebiranje knjig ter dolgi sprehodi po gozdu in plaži — vse to mi je dobro delo; kmalu sem se počutil okrepljenega.

Preživel sem v domu kake tri tedne, potem pa sem se vrnil v Moskvo dobro spočit, telesno zdrav in krepak.

Čez dva tri dni sem bil že na poti v Rostov . . .

KONEC

Lucy Walker

KRALJESTVO SRCA

69. nadaljevanje

Judith ni imela srca, da bi svojo posteljo pospravila. Pustila jo bo táko, kot je. Naj bo spomin, ki kot droben plamenček gori na ugaslem ognjišču.

Že se je hotela vrniti na svojo domačijo, ko je zazvonil telefon. Skoraj preveč vneto je dvignila slušalko. Morda ji Andrew sporoča, da se vrača? Morda ji bo prepovedal iti domov pred njegovim prihodom? Morda . . . Morda . . . Morda? Morda bo vse življenje zapravila z lovom na milne mehurčke?

Nestrpno je čakala, da ji bo centrala dala zvezo. Nekdo je spraševal za gospo Allen.

Nazadnje je slišala glas. Bil je ženski in bilo ji je, da bi se od razočaranja razjokala.

»Judith, ste vi?« Glas je bil visok in jasen. »Tu Beryl . . . Da, Beryl Carlton. Zanimalo me je, kako vam gre . . . Oh, sijajno. Pred nekaj dnevi sem se vrnila iz Pertha. Zdaj govorim od Mary Spencerjeve . . . Da, dobro ji je. Tudi Andrew je bil tu, zdaj pa so odšli v Club hotel proslavljat prodajo živine . . . Se vam ni še nič oglasil? . . . Oh, draga moja, zelo je zaposlen z natovarjanjem črede na ladjo. Zdajle se jim bom pridružila v hotelu. To bo zabava . . . Ste že slišali novico o Rexu in Julie? . . . Ne? . . . Zaroko sta spet razdrla, tokrat dokončno. Lahko pričakujete, da se bo Rex zatekel po tolažbo k vam . . . Veste, vsi mislimo, da bo tako . . . No ja, saj to veste, da bo Andrewu vseeno, kajne? . . . Upam, da tudi veste, kaj morate ukreniti glede *njega.*«

Več Judith ni prenesla. Bila je trda od jeze. Beryl, ki ji nikoli ni ponudila besedice gostoljubja in prijateljstva, ji zdaj nenadoma telefonira in pod krinko prijateljstva namiguje, da je Rex zdaj spet lahko njen, če ga hoče, in da je vse, kar mora storiti, samo to, da izpusti Andrewa.

Pravzaprav je zelo verjetno vohljala, da bi izvedela, če ni Rex mogoče že na Wongongu.

»Zdaj bom pa morala iti, Beryl,« je rekla. »Hvala, ker ste klicali.« Odložila je slušalko.

Tako, Andrew je bil torej v Dampieru, kjer se je v hotelu zabaval s Spencerjevima, in Beryl se jim bo pridružila, da bodo vsi po parih! Kako ji je Mary lahko naredila kaj takega? Mogoče pa je Andrew hotel Beryl. Judith se je kar zdelo, kako je bilo. Beryl se je namenoma zadržala v Spencerjevem bungalovu, da bi lahko na samem poklicala Judith. Hotela je, da bi Judith vedela, da gre z Andrewom na zabavo.

Judith je sedla v ležalnik na verandi.

Pearly se je skozi kuhinjsko okno ozrla k njej.

»Zdaj pa vas glava boli,« je rekla. »Prinesem vam aspirin in čaj. Tista Beryl Carlton povzroča tukaj res precej glavobola.«

Judith se je skušala domisliti, kaj naj stori. Zdelo se ji je, da bi bilo najbolj pametno, če bi se z Andrewom odkrito pogovorila.

»Pearly,« je rekla. »pokliči centralo in jim naroči, naj mi dajo zvezo z Mary Spencer, takoj ko se vrne. Najbrž je še nekaj časa ne bo domov, toda rada bi govorila z njo takoj, ko se vrne.«

»Ja gospa,« je tako odločno pritrdila Pearly, da jo je Judith začudeno pogledala.

»In pošlji svojega malega na mojo domačijo. Naj pove gospe Lawes, da ne vem, kdaj se bom vrnila.«

»Ja, gospa. Zdaj govorite zelo pametno. Pravilno, da ostanete tu. To je vaš dom.«

Judith je za njeno pripombo ni pograjala. Nenadoma je bila preveč utrujena in preveč jo je bolelo srce, da bi ji bilo mar, kaj mislijo Pearly in druga služinčad.

Uro za uro je čakala, da ji bo telefonistka dala zvezo z Mary Sredi popoldneva je spet telefonirala centrali.

»Še niste dobili zveze z gospo Spencer?«

»Žal ne, gospa Allen. Telefonirala sem tudi v trgovino in tam so me zvezali s Club hotelom. Po prodaji živine je bila vsa družba tam, toda zdaj so že odšli. Natakar mi je rekel, da so šli najbrž školjkarit. To se pravi, da do sedmih ne bo nikogar nazaj. Nocoj začne nastopati plima okrog deset minut čez šesto.«

»Hvala. Čakala bom, dokler ne boste nehali za danes.«

Mislila je na dan, ko je šla školjkarit z Rexom in srečala na obali Andrewa, ki je stal tam na robu pečine in gledal na peščine in čeri, kjer sta Chas in Beryl tako prijateljsko iskala školjke. Spominjala se je, kako je takrat z vrha skale skočila Rexu naravnost v naročje. Koliko časa je že minilo od takrat? Samo nekaj tednov?

Spominjala se je, kako je Andrew pomahal Beryl in Chasu in kako prijetno domače se ji je to zdelo.

V grlu jo je tiščalo. Andrewa je ljubila in ga ni hotela pusti proč, toda nekaj v tisti podobi Andrewa na pečini in dekleta ter dečka spodaj na čereh jo je ganilo. Pripadali so si. Ona je bila vsiljiva tujka. Ali se res sme jeziti na Beryl, ki jo je skušala izriniti?

Glava ji je omahnila na roke.

Preden je prišla ona, so bili srečni skupaj. Ona je bila tista, ki je bila trmasta, uporna in trdovratna. Ona bi morala izginiti, da bi bilo vse kot prej.

Sreda, 27. decembra 1972

GLEDALIŠČA

DRAMA SNG

Sreda, 27. dec., ob 20. uri — Georg Büchner: VOJČEK. — Abonma Dijaški 4 večerni.
Četrtek, 28. dec., ob 18.30 — William Shakespeare: ROMEO IN JULIJA. Abonma Dijaški 11 večerni.
Petek, 29. dec., ob 19.30 — Angelo Beolco-Ruzzante: VDOVA IZ ANKONE (komedija). Abonma K in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.
Nedelja, 31. dec., ob 20. uri — Angelo Beolco-Ruzzante: VDOVA IZ ANKONE (komedija). Izven abonmaja. Vstopnice so v prodaji vsak dan od 10.30 do 12. ure in od 18. ure do začetkov predstav (tel. 20-171, 20-172).

MALA DRAMA SNG

Vhod iz Igriške ulice

Petek, 29. dec., ob 20. uri — Roland Dubillard: NAIVNE LASTOVKE (komedija). — Izven abonmaja. Vstopnice so v prodaji pri blagajni v Drami (tel. 20-171, 20-172).
Sobota, 30. dec., ob 20. uri — Josip Tavčar: LUNA V MEGLI. Premiera (krstna uprizoritev). Vstopnice bodo v prodaji od četrtka 28. decembra dalje.
Nedelja, 31. dec., ob 20. uri — Roland Dubillard: NAIVNE LASTOVKE (komedija). — Izven abonmaja. Vstopnice so v prodaji pri blagajni v Drami (tel. 20-171, 20-172).

OPERA IN BALET SNG

Sreda, 27. dec., ob 19.30 — Dane Škerl: OPOJNO POLETJE. Balet. Abonma Z in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.
Četrtek, 28. dec., ob 19.30 — G. Puccini: DEKLE Z ZAHODA. Nosilne vloge: Zlata Ognjanović, Edvard Sršen in Dimitar Damjanov. Dirigira Bogo Leskovic. — Abonma U in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.
Sobota, 30. dec., ob 19.30 — G. Verdi: TRAVIATA. Izven abonmaja. Vstopnice so v prodaji.
Nedelja, 31. dec., ob 19. uri — Rossini: SEVILJSKI BRIVEC. Izven abonmaja. Vstopnice so v prodaji.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

MESTNI DOM

Sreda, 27. decembra: TRNJULCICA, pravljica.
Ob 10. uri: za osn. šolo J. Potrč.
Ob 12. uri: za osn. šolo Komenda-Moste.
Ob 15.30: za Kartonažno tovarno.
Ob 17.30: za tiskarno Ljudska pravica.

MLADINSKO GLEDALIŠČE

LJUBLJANA

Sreda, 27. dec., ob 15. uri — PRIDI DEDEK MRAZ — zaključena predstava za Osnovno šolo Zvonka Runka.
Ob 16.30, 17.30 in 18.30 — PRIDI DEDEK MRAZ — zaključene predstave za otroke sindikalne podružnice Iskra Commerce.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

LJUBLJANA

ROČNE LUTKE, Resljeva c. 36:
Sreda, 27. decembra: Fran Milčinski, priredba Matija Milčinski: BUTALCI z naslednjimi predstavami:
Ob 9. uri: zaključena predstava za Osnovno šolo JOSIP BROZ TITO DOMŽALE s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 11. uri: zaključena predstava za Osnovno šolo T. ROZANCA PIRNICE pri MEDVODAH s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 15.30: zaključena predstava za sind. LJUBLJANSKE BANKE s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 17.30: zaključena predstava za sind. podruž. COMMERCE LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA in obdaritvijo otrok.
Četrtek, 28. decembra: Fran Milčinski, priredba Matija Milčinski: BUTALCI z naslednjimi predstavami:
ob 9. uri: zaključena predstava za Osnovno šolo JOSIP BROZ TITO DOMŽALE s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 11. uri: zaključena predstava za Osnovno šolo T. ROZANCA PIRNICE pri MEDVODAH s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 15.30: zaključena predstava za sind. LJUBLJANSKE BANKE s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 17.30: zaključena predstava za sind. podruž. COMMERCE LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA in obdaritvijo otrok.
Petek, 29. decembra: Fran Milčinski, priredba Matija Milčinski: BUTALCI z naslednjimi predstavami:
ob 9. uri: zaključena predstava za Osnovno šolo JOSIP BROZ TITO DOMŽALE s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 11. uri: zaključena predstava za Osnovno šolo T. ROZANCA PIRNICE pri MEDVODAH s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 15.30: zaključena predstava za sind. LJUBLJANSKE BANKE s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 17.30: zaključena predstava za sind. podruž. COMMERCE LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA in obdaritvijo otrok.
Sreda, 27. decembra: Heinz Kahlau: OBUTI MAČEK — za osnovno šolo »Tone Čufarja«.
VSEM ABONENTOM, OBISKOVALCEM, SODELAVCEM, DOBAVITELJEM IN PRIJATELJEM GLEDALIŠČA ŽELIMO SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1973

DELOVNI KOLEKTIV SNG MARIBOR

FOSTOJNA s pozdravom DEDKA MRAZA:
Ob 11. uri: zaključena predstava za Osnovno šolo TONETA ČUFARJA LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 15. in 17.30: zaključeni predstavi za sind. org. VSEH USTANOV V SODNI PALAČI LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA in posamično obdaritvijo otrok.

MARIONETE, Levstikov trg 2:
Sreda, 27. decembra: Svetlana Makarovič: SOVICA OKA — z naslednjimi predstavami:
ob 9. uri: zaključena predstava za VVZ CICIBAN STOŽICE s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 11. uri: zaključena predstava za Osnovno šolo JOSIP BROZ TITO DOMŽALE s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 15.30: zaključena predstava za sind. podruž. LJUBLJANSKE BANKE s pozdravom DEDKA MRAZA.

Ob 17.30: zaključena predstava za sind. podruž. GEOLOŠKI ZAVOD LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA in obdaritvijo otrok.
Četrtek, 28. decembra: Svetlana Makarovič: SOVICA OKA — z naslednjimi predstavami:
ob 9. uri: zaključena predstava za Osnovno šolo JOSIP BROZ TITO DOMŽALE s pozdravom DEDKA MRAZA.

Ob 11. uri: zaključena predstava za Osnovno šolo TONETA ČUFARJA LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 15.30: zaključena predstava za občane KRAJEVNE SKUPNOSTI STARA LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA.
Ob 17.30: zaključena predstava za sind. podruž. AVTOCOMMERCE LJUBLJANA s pozdravom DEDKA MRAZA.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

MARIBOR

Sreda, 27. decembra, ob 11. uri: Heinz Kahlau: OBUTI MAČEK — za osnovno šolo »Tone Čufarja«.
VSEM ABONENTOM, OBISKOVALCEM, SODELAVCEM, DOBAVITELJEM IN PRIJATELJEM GLEDALIŠČA ŽELIMO SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1973

DELOVNI KOLEKTIV SNG MARIBOR

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

KRANJ

Sreda, 27. decembra: Vos-Petan: PLEŠOČI OSLIČEK:
ob 15.30: za šolo Lucijan Šeljak Kranj.
Ob 17.30: za živila Kranj.
Nastopa tudi dedek Mraz.
Ob 17. uri: Novak: PRAVLJICA O MEZINČKU — lutke Na Skupščini občine Kranj. Nastopa tudi dedek Mraz.
L. Kovačič: NOVOLETNO PRAZNOVANJE — lutke:
ob 15.30: gostovanje na Visokem.
Ob 17.30: gostovanje na Primskovem.
Nastopa tudi dedek Mraz.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

NOVA GORICA

Sreda, 27. decembra, ob 9 in 10.30: M. Šušmel: SLON NA TRGU — gostovanje v Kozini.
Ob 13. uri: SLON NA TRGU v Divači.
Ob 16.15: SLON NA TRGU v Komnu.

AMATERSKO GLEDALIŠČE TONE ČUFAR

JESENICE

Sreda, 27. decembra, ob 16. uri: Smiljan Rozman: ČUDEŽNI PISALNI STROJČEK — za osnovno šolo Prežihov Voranc Jesenice.
Ob 18. uri: Smiljan Rozman: ČUDEŽNI PISALNI STROJČEK — za osnovno šolo Prežihov Voranc in za izven.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

CELJE

Sreda, 27. decembra: Leopold Suhodolčan: FIGOLE FAGOLE
Zaključene predstave:
ob 10.30: za I. osnovno šolo Celje.
Ob 13.45: za osnovno šolo Rogaška Slatina.
Ob 16.30: ZA LIBELO Celje.

PO POVESTI F. P. JAYA — PIŠE O. RATEJ, RIŠE M. KOREN

77. Anton je odpisal, da je pripravljen vzeti osla in naj ga kar pripeljemo. Hlev je tako rekoč prazen. Najel sem pri mesarju prikolico za živali in neke lepe sobote smo ga brez posebnih težav potisnili v leseno kletko. V koritcu je imel hrano, v privezanem vedru pa svežo vodo. Slovo sem namerno pospešil. Vdani v neizogibnost usode, so se mlajši otroci tiho poslovili od svojega kosmatega prijatelja. Matjaž se je peljal z menoj. Hitro sem pognal katreo, zadovoljen, da se vse tako srečno končuje. In smo se odpeljali. V hribih je bilo sicer še bolj mrzlo, zakaj po kotanjah je le poležaval postan sneg, toda v hlevu je bilo prijetno toplo. Ko je sivček stopil v novo bivališče, je začudeno pogledal samo traktor. Potem se je nemudoma seznanil z novo, štirinožno družbo. Videti je bilo, da se bo prav dobro razumel z rjavo belo kravo in mulo. Tudi krava in mula sta ga sprejeli za svojega. »Kdor si ne išče prijateljev, je sam svoj sovražnik,« je kimal Anton.

DANES vaš tednik TT TEDENSKA TRIBUNA

RTV LJUBLJANA

SPORED ZA SREDO

4.30—8.00 DOBRO JUTRO! — 5.00 Poročila; 5.30 Poročila; 6.00 Jutranja kronika; 6.30 Poročila. Poročila; 6.50 Rekreacija; 7.00 Poročila — Dobro jutro, otroci! 7.25 Poročila — Naš današnji radijski in TV-spored; 8.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.00 Poročila; 9.05 Za mlade radovedneže; 9.25 Iz glasbenih šol; 9.45 Glasbeni spomini; 10.20—12.00 Pri vas doma; 11.00—11.15 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.00 Poročila — Na današnji dan; 12.10 Sklepna prireditev 1. dej Puccinijeve opere »Madame Butterfly«; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vas do vas!; Kratka poročila; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 14.00 Poročila; 14.10 Slovenske narodne v zborovskih priredbah; 14.3 Naši poslušalci čestitajo in pozdravijajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Odskočna deska; 16.00 »Vrtiljak«; 16.40 Listi iz albuma orkestra Silver Strings; 17.00 Poročila — posebna obvestila; 17.10 Glasbena galerija; 17.45 Jezikovni pogovori; 18.00 Poročila — Aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Glasbene vinjete; 18.30 Naš razgovor; 19.00 Lahko noč otroci! 19.10 Obvestila; 19.15 Glasbene razglednice; 19.30 Radijski dnevnik I programa; 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu; 21.40 Lepe melodije; 22.00 Poročila; 22.15 S festivalov jazza; 23.00 Poročila; 23.05 Literarni nokturno 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe; 24.00 Poročila in konec oddaje.

TELEVIZIJA

8.20 TV V ŠOLI: Sahara, Enakost in neenakost, Prepovrod pri Južnih Slovanih, Kristall, Marksizem v Jugoslaviji, Dihala, Amerikanec v Parizu, Šolski uspeh (do 11.00) (Zagreb)
16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Pleševec do 17.00) (Zg)
17.40 PRIGODE PSA CIVILA — serijski film (lok) (Lj)
18.10 OBZORNIK (Lj)
18.25 PO DOMAČE Z ANSAMBLOM MIHE DOVŽANA — barvna oddaja (Lj)
19.00 NA SEDMI STEZI (Lj)
19.25 NAŠ EKRAN (Lj)
19.45 PRI DEDKU MRAZU: Zvezdne živali — II. oddaja (Lj)
20.00 TV DNEVNIK (Lj)
20.30 Stendhal: RDEČE IN ČRNO IV. del (Lj)
21.10 DIAGONALE (Lj)
22.00 POROČILA (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec:
17.35 POROČILA (Zg)
17.40 DEDEK MRAZ (Zg)
18.15 KRONIKA (Bg)
18.30 REPORTAŽA (Bg)
19.00 RISANKE (Bg)
19.15 ZABAVNA GLASBA (Sk)
20.00 TV DNEVNIK (Sa)
21.40 24 UR (Bg)
21.50 KONCERT (Bg)

RADIO STUDENT*

12.00—12.25 Glasba; 12.25—12.30 Poročila, obvestila; 12.30—13.00 ZOB ZA ZOB, PROBLEMI 16.00—16.30 Glasba vmes ob 16.05 Poročila, obvestila; 16.30—16.45 AKTUALNA TEMA: Šola peda gogija in njun razvoj skozi sto letja; 16.45—17.30 Valovanje vmes ob 17.00 Literarni zalogaj 17.30—18.00 Potentia et musica.

188M

Hotel Kandija

Silvestrovanje v Novem mestu

Zabaval vas bo Henček s pevci in humoristom

Silvestrov menu je 150 din

Rezervacije sprejema šef strežbe v hotelu in poslovalnica Kompas, Ljubljana, Titova 12
Informacije po tel.: 068-22-410

Na voljo tudi hotelske sobe!

12045

OBVESTILA

Gostilna na Toškem čelu vabi na veselo silvestrovanje in za vse praznike. Imamo dovolj pripravljenega dobrega vina in jedače. Za čim večjo udeležbo se priporočamo. Vabljeni!
Srečno novo leto!

44737-O

DISCO POLJANE

Poljanska 22/a prireja v sredo, 27. 12. 1972 od 19. do 22.30 BRIGADIRSKI VEČER. Vsi brigadirji, ki so kadarkoli sodelovali na mladinskih delovnih akcijah in to lahko dokažejo (izkaznice) imajo vstop prost, za ostale po 5.— din. Za zabavo bo poskrbljeno s skeči in šalami, nastopa lahko vsak. BRIGADIRSKI ZDRAVO!

MED PRAZNIKI BO DISCO CLUB ZAPRT! PONOVNO BO ODPRT 5. januarja 1973. VSEM OBISKOVALCEM ŽELIMO SREČNO NOVO LETO!

MLADINSKI CENTER ZGORNJA ŠIŠKA

je odprt od 16. ure dalje. Na razpolago sta vam MINI CASINO in BIFE.

Vse, ki se zanimate za filmsko umetnost, vabimo ob 19.30 na redni filmski večer. VABLJENI!

VSTOPNINE NI.
STARSI!

Mladinski center bo pripravil organizirano praznovanje DEDKA MRAZA, in sicer v četrtek, 28. 12. ob 16. uri, v MOSTECU, kjer bo DEDEK MRAZ otroke tudi obdaril. Otroci bodo šli nato v spremstvu dedka Mraza v center na ogled risank in otroške igrice.

HALA TIVOLI

ZAVOD ING. STANKA BLOUDKA LJUBLJANA CELOVŠKA CESTA 25

HALA TIVOLI: danes, jutri, v petek in v soboto bo dopoldne na voljo ledena ploskev od 10. do 15. ure za otroške zabavne igre in sankanje na ledu. To jim poklanja dedek Mraz, ki jih bo vsak dan tudi obiskal ob 17. uri. Tako da našnjega dopoldanskega drsanja ne bo, vabimo pa vse, ki so stari 24 let na večerno rekreacijo od 21. do 23. ure.

ZLATI KLUB: pojasnila in informacije po tel.: 317-468. Danes in jutri je dopoldne namenjen moškim, popoldne pa ženskam. Po novem letu bodo četrtki po poldne namenjeni moškim. ZLATI KLUB bo zaprt od vključno sobote, 30. dec. do torka, 2. jan.

DISCO KLUB VODA

je danes zaprt, jutri pa bo nastopil ansambel BUMERANG. Obveščamo obiskovalce, da je VODA od danes dalje ogrevana. Kupite lahko tudi vstopnice za silvestrovanje v VODI, ki bo trajalo 8 ur in veljalo 30 din.

stopoteka

vas pričakuje danes od 20. do 00.30, vstopnina je 10 din. Ekskluzivno silvestrovanje v STOPOTEKI bo polno presenečenj, zato vas vabimo da kupite vstopnice za 40 in obvezni menu za 30 din čimprej, ker je število vstopnic zelo omejeno.

VIATOR

TURISTIČNA AGENCIJA LJUBLJANA, TRDINOVA 3, tel.: 314-544

SAMO ŠE NEKAJ PROSTIH MEST ZA SILVESTROVANJE:
v inozemstvu:
PRAGA, JASNA-NIZKE TATRE
in doma:
VELIKA PLANINA, UMAG HOTEL GOLF — BLED
Čas bele opojnosti, naša smučišča čaka počitnic in VI! BLED — ZATRNIK, VELIKA PLANINA MEŽICA, GOLTE, VOGEL, LOKVE, MOZIRJE, LJUBNO OB SAVINJI, KOPER — ZUSTERNA MONTE BONDONE, Z REVIJAMA AVTO IN JANA V JASNO — NIZKE TATRE
PARIZ — 3 dnevno potovanje z letalom na salon pohištva — odhod 18. januarja 1973

12079-O

ZAVOD ZA USPOSABLJANJE SLUŠNO IN GOVORNO prizadetih v Ljubljani, Vojkova 74, želi vsem sodelavcem v letu 1973 mnogo uspehov.
Sredstva, namenjena čestitkam, poklanjamo patronatu za slušno in govorno prizadete otroke.

DRUŠTVO LIKOVNIKOV SAMORASTNIKOV V LJUBLJANI
Obveščamo vse člane, da bo dne 27. 12. 1972 ob 16.30 redni sestanek in razgovor (prof. Pleško) s področja likovnega ustvarjanja v predavalnici Doma JLA Trg OF 13.
Prosimo čimvečje udeležbe.
Upravni odbor!

-O

SAP LJUBLJANA

izposoja avtomobile brez voznika na željo stranke tudi z voznikom po posezonskih cenah.
Podjetjem, ustanovam in zavodom nudimo vozila v daljši najem po posebnem dogovoru.
Prijave sprejema SAP LJUBLJANA, Ljubljana, Titova c. 38 telefon 315-353.

SREČNO 1973!

BEAUTY CENTER,
Ljubljana,
Tavčarjeva 6.
44738

PREDAVANJA

V Francoskem kulturnem centru bodo danes zvečer ob 20. uri predvajali naslednje otroške filme: »LE MARIONNETTISTE«, »TOUR DE FORCE«, »LA BALADE D'EMILE«, L'ILE AUX OISEAUX«. Vstop prost!

12113-P

DEŽURNE SLUŽBE

Nočna zdravniška dežurna služba je za nujne obiske na domu od 19. do 7. ure ob nedeljah in praznikih ves dan in to v naslednjih enotah Zdravstvenega doma Ljubljana:
Bežigrad: Kržičeva c. 10, telefon 110-533
Center: Miklošičeva c. 24, telefon 313-063
Vič—Rudnik: Postojnska 24, tel. 61-121
Moste—Polje: Prvomajska 5, tel. 316-155
Šiška—Šentvid: Derčeva ulica 5, splošna ambulanta, tel. 55-221
Medvode: Medvode, tel. 71-215
Grosuplje—Ivančna gorica: začasno v stavbi bivšega ZD Ivančna gorica, telefon 783-039, telefon LM štev. 783-002

Služba stalne pripravljenosti je na območju Črnuč, telefon štev. 314-317, Dobrova — Polhov gradec, Vnanje gorice, Horjul in Velike Lašče.
Nočna nedeljska in praznična dežurna zobna ambulanta je v zobni ambulanti v zdravstvenem domu Kliničeva 7/II, soba št. 5. Ambulanta bo tudi prvo pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 19. do 7. ure naslednjega dne ob nedeljah in praznikih — vse dan.

LJUBLJANA
Centralna lekarna.

MARIBOR
»Glavni trg« — Glavni trg 20.

Razpisna komisija

GLASBENE ŠOLE PTUJ

razpisuje
prosto delovno mesto

UČITELJA trobil — PRU. Nastop dela takoj.

11804

UČNE DELAVNICE
s. o. p. o. Zavoda za usposabljanje slušno in govorno prizadetih
v LJUBLJANI, Bežigrad 8

odprodajo
po sklepu 31. seje delavskega sveta z dne 23. decembra 1972 naslednja osnovna sredstva (rabljena):

1. Reprodukcijsko foto kamero znamke »MERKUR«
2. Tiskarski zaklopni stroj znamke »KOBOLT«
3. Tiskarski zaklopni stroj znamke »GRAPHOPRESS«
4. Zgibalni stroj za ročno vlaganje
5. Stavni stroj znamke »LINOTYPE« — starejši

Osnovna sredstva si zainteresirani lahko ogledajo v UČNIH DELAVNICAH, Ljubljana, Bežigrad 8. Možnost do nakupa ima samo družbeni sektor. Plačilni pogoji z gotovino ali virmanom takoj ob prevzemu. Rok za prijavo ponudb velja do 13. januarja 1973.

12103

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE,
LJUBLJANA, MESTNI TRG 26
išče stalnega
zunanjega honorarnega sodelavca
za lektorska in korektorska dela

POGOJ: visoka izobrazba filozofske smeri z nekaj leti delovnih izkušenj.

Pismene ponudbe z navedbo dosedanjih izkušenj in izobrazbe pošljite splošno-kadrovskemu sektorju DZS, Ljubljana, Mestni trg 26.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 12002

NOVI AVTO

KINO KINO

SPORED ZA SREDO

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: ob 16. in 18. uri: amer. barv. film RAPSODIJA. Režija: Charles Vidor. Glav. vl.: Elizabeth Taylor, Vittorio Gassman, Louis Calhern, John Ericson.
Ob 20. uri: amer. dokumentarni film TABU. Režija: Robert Flaherty, Friedrich Wilhelm Murnau, Sinemalca: Robert Flaherty Floyd Crosby
Sovj. nem: film POT V ŽIVLJENJE. Režija: Nikolaj Ekk. Glav. vl.: Nikolaj Batalov. (BREZ PREVODA, VSTOP PROST)
Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.
KINO UNION: ob 15. uri DEDEK MRAZ V KINU — LA FONTAINOVE BASNI, francoska barv. risanka Hrvatski podnaslovi!
Ob 16.30, 18.45 in 21. uri franc. barv. ljubezenska drama UMRETI OD LJUBEZNI. Prod.: Cobra, 1970. Film po resničnem dogodku, ki je razburil ves napredni svet. Prikazan na letošnjem FESTU! Režiser: Andre Cayatte. V glavnih vlogah: Andre Girardot, Bruno Pradal, Francois Simon in dr. Brez tednika! Zaradi dolžine filma cene zvišane!
KINO KOMUNA: amer. barv. CS risanka TRNJULCICA Walta Disneya ENA NAJLEPŠIH DINEVEVIH MOJSTROVIN SPET NA NAŠIH PLATNIH! Starši — najlepše darilo vašim malčkom in vam za dedka Mraza! Brez tednika! Predstave ob 15., 16.30, 18., 19.30 in 21. uri.
Ob 10. uri: MATINEJA francoske barv. WS krim. NA ROBU BLAZNOSTI (Faye Dunaway, Frank Langella). Samo danes!
KINO SLOGA: STANLIO IN OLIO v svojem najboljšem filmu! Amer. komedija SINOVI PUŠČAVE. Režiser: William A. Celter. Igrata Stan Laurell in Oliver Hardy. Tednik št. 51 (Tito v Sloveniji, dedek Mraz, Najhitrejši vlak na svetu idr.) Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
KINO VIČ: ob 16. uri DEDEK MRAZ V KINU — amer. barv. risanka MEC V KAMNU Walta Disneya. Ob 18. in 20. uri PREMIERA angl.-ital. barv. vojnega filma TRI URE DO ZMAGE (Gott mit Uns) Prod.: Ciesl. 1971. Glasba Ennio Morricone. Scenarij: Ottavio Jemma. Režiser: Giuliano Montaldo. Igrajo: Franco Nero, Bud Spencer, Richard Johnson in dr. Hrvatski podnaslovi! Brez tednika!
KINO ŠIŠKA: PREMIERA franc.-amer. barv. filma — krim. v CS SICILIJANSKI KLAN (Le clan des Siciliens) Prod.: 20th Century Fox. 1968. Glasba: Ennio Morricone. Kamera: Henri Decea. Scenarij: po romanu Auguste le Breton a H. Verneuil, Jose Giovanni in Pierre Pelegri. Režiser: Henry Verneuil. V glavnih vlogah: Alain Delon, Jean Gabin, Lino Ventura, Amedeo Nazzari, Sidney Chaplin, Irina Demick in drugi. Brez tednika! Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Zaradi dolžine filma cene zvišane!
KINO SAVA: PARADA SMEHA — LOUIS DE FUNES in JERRY LEWIS: francoska barv. CS komedija OROŽNIK SE ŽENI. Glavna vloga Louis de Funes. Tednik št. 50. Predstavi ob 17. in 19. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstav.
KINO KRIŽANKE: amer. CS barv. film M.A.S.H. Režija: Robert Altman. Igrajo: Donald Sutherland, Jo Ann Pflug, Elliot Gould, Tom Skerritt — Film je dosegel velik uspeh na filmskem festivalu v Cannesu in prejel za svoje kvalitete na grado »Zlata palma«. Priporočamo! Predstavi ob 18. in 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom.
KINO TRIGLAV: ital. barv. CS vestern PLAČANEC, ob 16. in 18. uri. Igrata Franco Nero in Jack Palance. Francoska barv. CS kriminalka SIRENA MISSISIPIJA, ob 20. uri. Igrata Jean-Paul Belmondo in Catherine Deneuve. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.
KINO VEVČE: špan.-ital. barv. krim JAMAJCA SMRT NE IZBIRA SREDSTEV, ob 20. uri. Igrajo: Ray Danton, Pamela Tudor in Alan Collins
KINO VRHNIKA: amer. barv. film PANIKA V PARKU MAMIL, ob 20. uri.
KINO DUPLICA — KAMNIK: amer. barv. avanturistični film POTNI LIST ZA PEKEL, ob 19. uri.
KINO SORA — ŠKOFJA LOKA: angl. barv. film FANTOM LONDONA, ob 18. in 20. uri.
KINO RADOVLJICA: zah. nem. barv. film KAJ DELAJO BREZDELNE GOSPODINJE, ob 20. uri
KINO CENTER — KRANJ: premiera amer. barv. CS filma ČRNI IZZIV ob 16., 18. in 20. uri.
KINO STORŽIČ — KRANJ: amer. barv. vestern (komedija) PUSTI KAVBOJA, KADAR LJUBI, ob 16., 18. in 20. uri. Igrajo: Henry Fonda, James Stewart
KINO BLED: angl. barv. krim. gangstrski film REBUS, ob 17. in 20. uri.
KINO RADIO — JESENICE: angl. ital. barv. CS film VR NITEV IVANHOA, ob 17. in 19. uri.
KINO PLAVŽ — JESENICE: franc. barv. film NIKOLAS PHILIBERT V VOJNI IN MIRU, ob 18. in 20. uri.
KINO KR. GORA: amer. barv. film UMORI V ULICI MORG.
KINO DELAVSKI DOM — JAVORNIK: ital.-špan. barv. CS film OSLADNI REVOLVER, ob 19. uri.
KINO KRKA — NOVO MESTO: franc. barv. film MALO, VELIKO, STRASTNO, ob 17. in 19. uri.
KINO ČRNOMELJ: amer. črno-beli film 100 MUK STANLIA IN OLIA, ob 17. in 20. uri.
KINO DELAVSKI DOM — TRBOVLJE: amer. barv. CS vojni film ESKADRILA SMRTI, ob 17. uri
KINO SVOBODA — TRBOVLJE II: ital. avanturistični film ČLOVEK PREVZETNOST MASCEVANJE, ob 17. in 19. uri.
KINO ROGAŠKA SLATINA: amer. barv. film Z GLAVO SKOZI ZID, ob 19.30
KINO SOČA — NOVA GORICA: ital. barv. film DEZ. DOLAR JEV, ob 18. in 20. uri.
KINO SVOBODA — ŠEMPETER: amer. barv. film PET LAHKIH KOMADOV, ob 18. in 20. uri.

Brivsko-frizersko podjetje
LJUBLJANA, Trdinova 8
objavlja
prosto delovno mesto
KNJIGOVODJE
osebnih dohodkov

POGOJ:
— srednja šolska izobrazba ekonomske smeri
— poskusno delo traja 3 mesece

Prijave sprejema odbor za kadre do zasedbe delovnega mesta. 12100

Zaposlimo takoj:
RAZNAŠALCA-(KO)
jutranjika DELO naročnikom na dom za dostavni okoliš KRANJ — Primskovo, in
RAZNAŠALCA-(KO)
jutranjika DELO naročnikom na dom za dostavni okoliš TRŽIČ — mesto.

Zaposlitev primerna za gospodinje, upokojence in študente.

Ponudbe sprejema podružnica
ČGP »DELO« KRANJ,
Koroška 16, telefon 21-280.

KLUB POSLANCEV
LJUBLJANA, PUHARJEVA 7
vabi
na veselo silvestrovanje,
ki se ga lahko udeleži vsak

Bogat silvestrski menu, igral bo Combo kvartet. Rezervacije tel. 21-912 v dopoldanskem času.

NOVO za športnike, kadilce, otroke PRIMEREN bonbon abc bonbon UGODEN PRI kašlju, kajenju, prehladu, hripavosti.

CANKARJEVA ZALOŽBA
predstavlja štiri nova slovenska izvirna dela

Mira Mihelič
VRNITE SE, SINOVI
Avtorica se spet enkrat obrne od meščanskega ambienta preteklosti in polpreteklosti, na prizorišče stopa najmlajši rod. Konfrontacija življenjskih pogledov, tendenc in miselnosti dveh, treh generacij daje pisateljici zadosti možnosti, da tudi zaradi svoje neusahljive fabulativnosti doseže dramatično napetost in ustvari hkrati nekaj izrazitih postav mladostnikov, ki se enakovredno pridružujejo njenim znanim ženskim likom iz prejšnjih let.
Obseg 325 strani, v platno vezano velja 80 dinarjev.

Beno Zupančič
GOLOBNJAK
Novi roman je nastal iz istega pisateljskega hotenja, kakršnega razkrivata po vsebinski in oblikovni plati avtorjeva Meglica in Potres: v tihem drsenju časa zajeti ta trenutek in ta prostor, to se pravi, sodobno življenje sodobne Ljubljane v njeni na pogled zunanji enovitosti, v resnici pa notranji razslojenosti.
Obseg 304 strani, vezano v platno velja 80 dinarjev.

Andrej Inkret
GLEDALIŠKI FELJTONI
Izbor tekstov upošteva predvsem zaključne analize posameznih dogodkov v slovenskem gledališču. Poudarek je na izvirnih dramah in na odnosu slovenskega gledališča do slovenske odrske kulture.
Obseg 372 strani, kartonirano, 45 dinarjev.

Vitomil Zupan
POTOVANJE NA KONEC POMLADI
Roman je po vsebini portretiranje slovenskega intelektualca, in sicer na ozadju tipičnega ljubljanskega meščanskega okolja, ki je izpeljano z veliko mero realistične razvidnosti in psihološkega vrtanja v mišljenjski svet glavnega junaka. V tem je trajnejša vrednost tega besedila.
Obseg 216 strani, kartonirano, 45 dinarjev.

Knjige lahko dobite v vseh knjigarnah, pri zastopnikih založbe in pri Cankarjevi založbi, Ljubljana, Kopitarjeva 2.

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO GRAFIČNO PODJETJE DELO LJUBLJANA TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23 522 DO 23 526 — OGLASNA AGENCIJA LJUBLJANA SUBIČEVA 1 — TELEFON 21 89b — ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 20-463 ZA ZUNANJE NAROČNIKE 23 522 POŠTNI PREDAL 29 — EKSPEDIT TELEFON 321 489 — BRZOJAVNI NASLOV DELO LJUBLJANA — ŽIRO RAČUN PRI SLUŽBI DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA LJUBLJANA 501-02-601-20012 — MESEČNA NAROČNINA 32 DIN — ZA ZASEBNIKE NAROČNINA 30 DIN — POSEBNE NAROČNINE — PETEK 4 DIN SOBOTA 4 DIN — PONEDELJEK 3 DIN — PETEK IN SOBOTA 7 DIN — ROKOPISOV NE VRAČAMO — OPROSČENO PROMETNEGA DAVKA PO PRISTOJNEM SKLEPU 421—2/72

telefon dežurnega urednika 20-646

SREČNO NOVO LETO 1973

IGO

INDUSTRIJA GOSTINSKE OPREME

IGO

LJUBLJANA,
Trnovski pristan 8

projektira, izdeluje in montira sodobno opremo za vse vrste kuhinj, bifejev in podobno.

Enoletna garancija, kakovost in funkcionalnost zagotovljeni

CENJENIM STRANKAM, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM ŽELIMO MNOGO DELOVNIH USPEHOV V NOVEM LETU 1973

MIZARSTVO VIŽMARJE

LJUBLJANA - VIŽMARJE
Tacenska 51

Cenjenim strankam in delovnim ljudem želimo srečno in zadovoljno NOVO LETO 1973.

izdeluje:

šolsko opremo, opremo za vzgojno varstvene ustanove, opremo za trgovske in gostinske lokale.

Vsem poslovnim sodelavcem, kolektivom in občanom želimo mnogo delovnih uspehov v NOVEM LETU 1973, ter priporočamo naslednje izdelke:

arbo

tovarna kemičnih izdelkov
Ljubljana-Polje, Podgrajska 15

TERACO — MARMOR, čistilno sredstvo za kamnite površine, emulzija AVTO, sredstvo za čiščenje in osvežitev avto laka, ARBONITE, impregnacijska sredstva za les, polirne paste za poliranje v metalni industriji, naftenati, sušilci lakov in barv, miroelementi za proizvodnjo močnih krmil, ARBOSIL, silirno sredstvo za svežo krmo.

INDUSTRIJSKO MONTAŽNO PODJETJE

LJUBLJANA,
Titova cesta štev. 37

želi vsem poslovnim prijateljem, sodelavcem in delovnim kolektivom veselo, zdravo in uspehov polno novo leto 1973

medex

IMPORT — EXPORT
Ljubljana, Miklošičeva 30

Prodaja vseh vrst medu
Proizvodnja naravnih poživil s cvetnim prahom in matičnim mlečkom

Proizvodnja medice »KRALJEVIČ MARKO«

Poslovnim prijateljem in potrošnikom želimo uspešno novo leto 1973 in se priporočamo.

MALI OGLASI

SLUŽBO DOBI

SLUZBO dobi takoj oseba z dobrim znanjem strojepisja. Ponudbe pod »l. 1. 73.«. 44851-1

SLUZBO dobi mlajša upokojenka z dobrim obvladanjem strojepisja. Delovni čas po dogovoru. Ponudbe pod »Dogovor«. 44850-1

MLAJSO gospodinjo sprejmem k dvočlanski družini. Plača 1.000 — Irena Škofič, Portorož, Rdeča hiša 32, telefon 066-73-462. 3497-1

SPREJMEM parketarje ali nekvalificirane delavce za priučitev. — Plača po učinku. Stanovanja ni. Parketarstvo Ivan Tkalec, Kodrova 9, Ljubljana. 44950-1

SLUŽBO IŠČE

ISCEM honorarno zaposlitev izmenično. Ponudbe pod »Nujno«. 44835-2

ISCEM popoldansko honorarno zaposlitev. Ponudbe pod »Krojačica«. 44871-2

UPOKOJENI strojevodja sprejmem honorarno delo vratarja, strojnika ali podobno. Imam izpit A, B. Razpolagam s svojim avtom. Ponudbe pod »Trezen«. 44954-2

SPREJMEM kakršnokoli delo na dom. Ponudbe pod »Marljiva«. 44920-2

MOTORNA VOZILA

ZA ŠKODO 1000 MB poceni prodam odlično ohranjen stroj — letnik 1965. Janez Urbančič, Tržaška 7, Ljubljana. 44912-3

UGODNO prodam, nove snežne verige za RP, WV, R10 Ø 15, ter nove Michelin gume 2x145-12 za fiat 750. Sneberska 58. 44902-3

PRODAM osebni avto Fiat 600 za 3200 ND. Srečo Pate, Hradeckega 39, Ljubljana. 44891-3

NSU 1000, letnik 1966 prodam ali zamenjam za zastavo 750 in gotovino. Polde Slapar, Pot v Hrastovec 13, Črnuče. 44894-3

PRODAM spačka, letnik 61, 25.000 km po generalni, nove gume. Informacije tel. 63347. Ponudbe pod »6000«. 44890-3

NOVO prikolico za osebni avto — poceni prodam. Gorjančeva 5. 44882-3

PLATISCA »zvezda« za Alfo z gumami V-10 GT 175x14 ugodno prodam — Opekarska 11 a. 44881-3

NUJNO prodam Z. 750, l. 65, za 5.500 ND. Kašeljska c. 20 pri Zalogu. 44868-3

RODAM VW, 65 letnik, Skodlar, Brezovica 151 pri Ljubljani. 44875-3

PRODAM R 4, leto izdelave 0. — Ogled v sredo in četrtek od 15. ure dalje — Vili Brandt, Trubarjeva 74, Ljubljana. 44861-3

PRODAM Vauxhall Viva 1971 z ježevkami in radiom. Informacije po tel. 312-509. 44858-3

ODSTOPIM vrstni red za GS Citroen klub. Dobavni rok konec t. m. Cena vozila je 4,968.270 SD, plačljivo lahko v markah. — Marija Lebar, telefon 817-533, — Islake 46. 3521-3

SKODO, 1000 MB, ugodno prodam. Dare Habjan, Domžale, Cankarjeva 7. 44857-3

AVTO »GS« comfort, nov, neregistriran prodam. Ponudbe pod »Takoj«. 44855-3

KUPIM Fiat 850 special, novejši letnik, do 25.000 km, zelene ali rdeče barve. Ponudbe pod »Gotovina«. 44853-3

UVOŽEN avto kupim. Ponudbe — pod »Rekord«. 44847-3

PRODAM italijanski Fiat 1300, dobro ohranjen. Sandi Miklavc, — Partizanska 17, Trbovlje. 3522-3

KOLESNE obroče (feltne) nove za Wartburg — 4 kose poceni prodam. Ljubljana, Podmilščakova 35-A. 44823-3

ZIMSKE gume Semperit — ježevke 6.00x13 poceni prodam. Ljubljana, Podmilščakova 35-A. 44824-3

NSU 1000 kupim za ceno do 20.000 ND. Ponudbe pod »Rdeč ali bel«. 44753-3

PRODAM VW kombi — furgon, 1500 ccm. Naslov: Adolf Černe, Ljubljana, Vodnikova 83. 44747-3

PRODAM tovorni avto FAP 13 ali zamenjam za osebnega. Ponudbe pod oznako »Ugodno«. 44782-3

AUSTIN Maxi 1970, prodamo. Pipp, 61225 Lukovica. 44806-3

UGODNO prodam Zastava 750 — 1969. Ogled popoldne. Ivan Bregar, Vevče 40 — Blok. 44796-3

ZASTAVO 750, oktober 1968 s 4 zimskimi gumami prodam. Tel. 316-226. 44797-3

R-4-70 kupim do 2,5 M. Ponudbe po tel. 061-24-280 od 16. ure dalje. 44788-3

PRODAM Ami 8, l. 1971, 23.000 km z radioaparatom in redno servisno vzdrževan. Ogled danes — 27. 12. 1972 v ulici Pohorskega bataljona 34, Ljubljana — Bežigrad. 44691-3

UGODNO prodam zastavo 750, letnik 1962, vozno. Ogled vsak dan od 15. do 18. ure pri Kermelj Jakobu, Sp. Pirniče 19, Medvode. 44556-3

AUSTIN 1300, oktober 1970, prodam. Kovšca, Rozmanova 63, Piran, tel. 066-73-727, popoldne. 3506-3

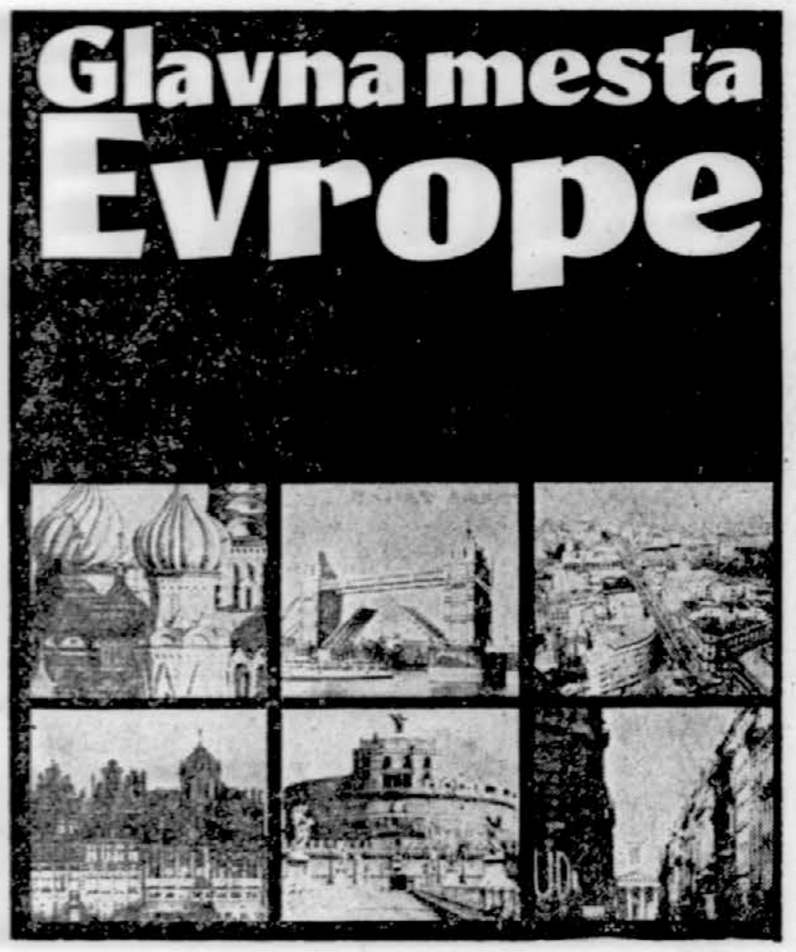
PRODAM Austin 1300, letnik december 69, 45.000 km. Pepca Peterca, Ljubljanska 130, Domžale. 44957-3

UGODNO prodam R-4. Fegeš, Tržaška 51. 44936-3

UGODO prodam Fiat 850, letnik 1968. Jarška 12, Kek. 44800-3

mladinska knjiga

Novo, zanimivo in poučno delo o evropskih prestolnicah

ROLAND GÖÖCK:

GLAVNA MESTA EVROPE

Radi potujete? Seveda! Vendar živimo vse prekratek čas, da si, tudi ko ne bi bilo drugih težav, skoraj zagotovo ne bi utegnili ogledati vseh lepot in znamenitosti evropskih mest, ki jih poznamo iz pripovedovanj in filmov. Če ste se tudi že v mislih takim sanjam odpovedali, vam predstavljamo zanimiv in razburljiv, predvsem pa najcenejši način, kako v nekaj urah doživeti vse evropske prestolnice: naročite si razkošno opremljeno knjigo

GLAVNA MESTA EVROPE

V knjigi je predstavljenih 31 EVROPSKIH GLAVNIH MEST.

NA 240 straneh je 330 BARVNIH IN ČRNOBELIH FOTOGRAFIJ.

S slikovnim gradivom in tehtnim spremnim besedilom je avtorju uspelo prikazati vse evropske prestolnice z njihovimi posebnostmi in znamenitostmi.

Knjiga GLAVNA MESTA EVROPE, ki je predvsem primerno darilo za vsakogar in za vsako priložnost, je vezana v platno, opremljena z barvnim ščitnim ovitkom in stane 150 DIN.

12088

NAROČILNICA

Podpisani(a) ____________________

natančen naslov ____________________

zaposlen(a) pri ____________________

štev. osebne izkaznice ____________ izdane od ____________

nepreklicno naročam GLAVNA MESTA EVROPE.

Znesek 150 din bom poravnal(a) — naenkrat — v dveh zaporednih mesečnih obrokih po 75 din — po prejemu računa na tekoči račun Mladinske knjige, Ljubljana, 50101-601-16733.

Datum: ____________ Podpis: ____________

PRODAM ohranjen austin 1300, — letnik 1970, 40.000 prevoženih km, zelene barve. Lahko se zglasite vsak dan dopoldne na naslov: Štefan Jantol, Posavskega 24, — Ljubljana. 44930-3

GARAŽO prodam za Bežigradom. Ponudbe pod »Za Astro«. 44775-3

VOZNIKI tovornih in osebnih avtomobilov. Takoj vam strojno demontiramo in montiramo — ter elektronsko centriramo vaše gume. Ljubljana — Polje 19, tel. 48-133. 44686-3

AVTOMOBILISTI, centriranje, demontiranje, montiranje in špajkanje (spiekes) avtomobilskih gum non-stop, Ljubljana, Vodnikova 65 »Pri kamniti mizi«. 41617-3

PRODAM Fiat 1300 z vgrajenim sprejemnikom — informacije po tel. 58-646. 44952-3

R 16 1967 do 1970 kupim. Ponudbe pod »Dobro ohranjen«. 44719-3

AUDI 100, letnik oktober 1969, bele barve, prevoženih 62000 km, ugodno prodam. Ogled avtomobila v sredo popoldne. Cankarjevo nabrežje 3, Ljubljana. 44926-3

DIANA 4, letnik 1969 prodam. Delno na ček. Informacije popoldan od 15. — 19. ure, tel.: 061 57-579. 44925-3

VW-1200, starejši letnik, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. Informacije po tel. št. 320-387 vsak dan od 15. ure dalje. 44924-3

PRODAM 3 leta star, odlično ohranjen fiat 750. Informacije tel. 48-027 vsak dan po 15. uri. 44919-3

PRODAM VW, letnik 1965, dobro ohranjen. Ogled od 15. ure dalje. Jože Karlovčec, Čupriiska 3, Celje. 1000-3

PRODAM fiat 850, letnik 1963 in mercedes 220, letnik 1964. Informacije po tel. 72-838 ali ogled v Trzinu, Jemčeva 9. 1931-3

PRODAM

NUJNO, zelo ugodno prodam skoraj nov magnetofon Philips, tip 4308, z vsemi priključki. Celovška 181/18. 44880-4

PRODAM nemške ovčarje z rodovnikom. Tel. 341-931. 44862-4

PLASC rjav in črni poceni prodam za srednjo postavo. Vipavska 21. 44844-4

TRIDELNO omaro, dve kavč postelji z omaricami, poceni prodam. Ogled popoldne, Hanzlovski, Jesenkova 2 (pivovarna). 44843-4

PRODAM tranzistorski magnetofon Philips in vrtalni stroj Bosch Ponudbe pod »Garancija«. 44831-4

PRODAM kombiniran otroški voziček. Informacije po tel. št. — 55-204. 44829-4

Bižuterija, parfumerija
MODEACCESSOIRS
HATHEYER
Celovec, Alter Platz

TELEVIZOR Blaupunkt prodam za 600 din. Ljubljana, Podmilščakova 35-A. 44822-4

LOVSKI bokarici, ena z menjalno cevjo, prodam. Informacije tel. 317-288. 44817-4

STRUŽNI avtomat INDEX — 12, odlično ohranjen s pogodbenim delom prodam. Ponudbe pošljite pod »10 M«. 44729-4

UGODNO prodam televizijski aparat »Kabinet« RR. Ogled — do 20. ure. Nežka Ambrož, Jarška 57, Ljubljana. 44717-4

POCENI prodam pečko na trdo gorivo. Luka Erdani, Mariborska 4, Ljubljana. 44726-4

10 TEDNOV stare nemške boksarje prodam. Rus, Titova 396, Črnuče. 44746-4

TELEVIZOR Panorama Vega, nov, zelo ugodno prodam. Erjavec, Ljubljana, Flandrova 17. 44842-4

TELEVIZOR RIZ, dobro ohranjen prodam za 400 ND. Baliž, Vodice 48. 44814-4

UGODNO prodam nov rjav ženski krznen plašč. Jesih, Rezijanska 20, Ljubljana. 44775-4

UGODNO prodam rabljen pralni stroj Zoppas. M. Lajevec, Dermotova 17, Ljubljana. 44807-4

POCENI prodam televizor Ogled od 16. do 20. ure. Zupančič, Trubarjeva 61 — 11. nad., št. stanov. 48. 44805-4

ZA AMERISKO retušo prodam kompresor in kompletni pribor. Informacije po tel. 21-103. 44557-4

OPREMO za galvaniko z elektroliti prodam — tudi posamezne dele. Dušan Borojević, Izola, Cankarjev drevored 18. 3511-4

PRODAM dobro ohranjeno kuhinjsko kredenco. Ogled vsak dan od 18. ure naprej na naslov: Slabe. Trnovski pristan 40. 44907-4

PRODAM razno staro pohištvo. Ogled od 16. ure dalje, Miklošičeva 6, I. nadstr. — levo. 44906-4

POCENI prodam kamero Pentaka 8B ter projektor Luč 2. Janez Peče, Beethovnova 5 — od 16 — 18. ure ali 313-039 dopoldne. 44904-4

PRODAM kino projektor ISKRA — super 8, malo rabljen, brezhiben Japelj, Kidričevo naselje 17 — Postojna. 44897-4

GOSTINCI POZOR! Po zelo ugodni ceni prodam dobro bizeljsko belo vino. Informacije dobite v narodni restavraciji hotela — »Slon«. Ljubljana, Zrinski 44895-4

ELEKTRONSKI računalnik — računa ulomke, konstantni faktor, potencira itd. Nov, ugodno prodam. Anton Marinko, Hrastnik, Pot na Kal 2. 44889-4

PRODAM dvodelno omaro. Poslon Topniška 60, Ljubljana, ogled vsak dan popoldne. 44931-4

PRODAM knjige Karla Maya v hrvaščini. Lampret, Jesenkova 2 — klet. 44943-4

PRODAM smučarske moške hlače (»Uberhose«). Ogled od 14.—18. ure Pražakova 6, stan. 2. 44958-4

PRODAM kompletno avtomobilsko stezo francoske znamke Scalextric z originalnim transformatorjem in dodatnimi elementi Prodam tudi zbirko 10 knjig pisatelja Julesa Verna. Ogled popoldne — Močnik, Gerbičeva 9/I, telefon 62-715. 44965-4

SMUCI »MUSTANG« 205 cm, pancerje na vezalke 41—43, in jeklenke prodam za 400 ND. Tel. 343-849. 44944-4

PRODAM prašiča, 130 kg težkega, za zakol in 5 kv. m suhih bukovih ter jesenovih plohov, debelina od 30 do 80 mm. Jože Gregorka. Sinja gorica 6, p Vrhnika. 44948-4

PRODAM ali dam v najem čevljarsko delavnico. Ponudbe pod »Čevljarska delavnica«. 44917-4

OLJNO peč Husquarna, 8500 kcal, ugodno proda Vili Gutnik, Ljubljana, Studenec 7 a. 44972-4

MiTiS TRST

Via S Lazzaro tel.: 37-309

Via S. Maurizio tel.: 793-786

Tovarna pozamenterij za tapetništvo

Velika izbira vseh vrst zaves tud teritai do 3 m širine ter razno vrstno pohištveno blago iz platna in kretona v najnovejših barvah in vzorcih žametna posteljna pregrinjala prešite odeje preproge ter vse kar potrebujete za ureditev vašega stanovanja

KUPIM

KUPIM visoko štirideino omaro. Telefon 312-870. 44888-5

KUPIM »Florido« ali samo omaro od Floride. Ponudbe pod »Floridas«. 44887-5

RABLJEN polivinil za oblogo tal kupim. Ponudbe pod oznako »December«. 44748-5

KUPIM tri pisarniške mize s predali. Cenjene ponudbe na naslov: Ivo Kržan, Lj., Šentvid, Celovška 402 (Scascan — Sandvik servis). 44707-5

STANOVANJA

FILOZOFSKA fakulteta išče sobo ali garsonjero v Ljubljani za italijansko lektorico. Ponudbe pošljite na tajništvo filozofske fakultete, Ljubljana, Aškerčeva 12 ali po telefonu na štev. 23-233. 12104-6

VELIKO stanovanje ali hišo v Ljubljani ali okolici vzamem v najem. Ponudbe pod »Predplačilo«. 44408-6

ZAMENJAM trisobno pritlično najemniško stanovanje v središču Ljubljane za petsobno stanovanje. Ponudbe pod »Vseljivo«. Informacije po tel. številki 310-407. 44502-6

ZA ENOINPOLSOBNO stanovanje z odločbo dam nagrado. Ponudbe pod »Gotovina«. 44313-6

USLUŽBENKA išče ogrevano sobo v središču mesta. Ponudbe pod »Do 500 N din«. 44914-6

OGREVANO sobo išče študentka. Ponudbe pod »Nujno«. 44913-6

STUDENTA iščeta sobo. Cena ni važna. Ponudbe pod »Januar«. 44911-6

DVE STUDENTKI iščeta neopremljeno sobo (ali opremljeno), ogrevano. Plačava v naprej za 1 leto 6000 ND. Ponudbe pod — »Ljubljana«. 44910-6

ZAKONCA z enim otrokom iščeta sobo in kuhinjo v okolici Ljubljane. Ponudbe pod »Okolica«. 44909-6

4-CLANSKA družina — išče za nekaj mesecev stanovanje. Zaželena je možnost kuhanja — način plačila ni ovira. Ponudbe pod »Gandy«. 44905-6

DEKLE išče sobo, možna pomoč 2—3 krat tedensko. Ponudbe pod »Zanesljiva«. 44903-6

STUDENTA VSTK iščeta centralno ogrevano sobo. Ponudbe pod — »Zima«. 44901-6

MLADOPOROCENCA — brez otrok iščeta opremljeno ali neopremljeno sobo v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pod »500 din«. 44899-6

DVEMA študentkama oddam sobo in kuhinjo z možnostjo ogrevanja. Ponudbe pod »1. januar«. 44898-6

SPREJMEM sostanovalko — nekadilko, Skrabčeva 3, Ljubljana. 44893-6

SOLIDNA mladoporočenca iščeta sobo ali garsonjero. Ponudbe pod »Nujno«. 44891-6

FANT nujno potrebuje sobo. Ponudbe pod »Ljubljana«. 44886-6

ODDAM opremljeno sobo s posebnim vhodom, ogrevano, sanitarije, bližina Remize, Vavpotičeva, 8, Ljubljana. 44885-6

ZAKONCEMA brez otrok, takoj oddam opremljeno sobo — Gorjančeva 5. 44883-6

MIRNA študentka išče ogrevano sobo. Možno inštruiranje osmošolca. Ponudbe pod »Januar«. 44878-6

OPREMLJENO sobo v Ljubljani išče mlada zdravnica na stažu Ponudbe pod »Cimprej«. 44869-6

PREDPLACILO nudiva za enosobno stanovanje v okolici ali Ljubljani, lahko neopremljeno in starejše. Ponudbe pod »2 M«. 44870-6

USLUŽBENKA išče sobo s posebnim vhodom. Ponudba pod »Za uslugo šivam«. 44872-6

ISCEM neopremljeno stanovanje, imam 2-letnega otroka. Ponudbe pod: »Bližina Most — mirna družina«. 44876-6

STUDENTKI »PA« iščeta ogrevano sobo. Ponudbe pod »1973«. 44877-6

CENTRALNO ogrevano sobico, hrano in denarno nagrado nudim za dopoldansko pomoč v gospodinjstvu treh odraslih oseb. Jarnikova 5 — Stadion, telefon — 342-027. 44866-6

OGREVANO sobo v Ljubljani, po možnosti s posebnim vhodom, išče skromni študent. Ponudbe pod »Pri dobrih ljudeh«. 44864-6

DEKLE nujno išče sobo — ogrevano v Ljubljani, lahko neopremljeno. Ponudbe pod »Medicinska sestra«. 44863-6

DEKLE išče ogrevano sobo s posebnim vhodom, po možnosti kuhanje in pranje. Ponudbe pod — »Redni plačnik«. 44856-6

NOVE prostore izjemno suhe in svetle, 60 kv. m, primerne za servis, stanovanje, lažjo obrt, lokal, vseljive, z WC in telefonom, oddam. Ponudbe pod »Industrijsko središče Kamnika«. 44854-6

MLADA zakonca iščeta garsonjero ali večjo sobo s souporabo kopalnice. Ponudbe pod »Januar 73«. 44848-6

ISCEMO enosobno stanovanje Ponudbe pod »Lepa nagrada«. 44846-6

STUDENTA — mizarja iščeta sobo, za plačilo delata v popoldanskem času. Ponudbe pod »Vestna«. 44845-6

SOBO oddam ženski takoj. Bernekerjeva 27, Ljubljana. 44838-6

ZAMENJAMO lepo enosobno stanovanje s centralno v Šiški (41 kv. m) za večje starejše, lahko brez centralne. Informacije po tel. 064 — 89-564 (popoldne). 44833-6

ODDAM dve vezani sobi solidnim gospodom — ali študentom. — Vodmatska 16, Ljubljana. 44828-6

ZA 1—2 leti vzamem v najem enosobno ali dvosobno stanovanje na območju Ljubljane. Ponudbe pod »Dober plačnik«. 44733-6

MLADA zakonca z 10 mesecev starim sinkom iščeta večjo sobo, za dobo 3 leta. Ponudbe pod — »Redna plačnika«. 44730-6

VEČJO neopremljeno sobo z možnostjo kuhanja in pranja ali skromno enosobno stanovanje v Ljubljani in okolici ob trolejbusu nujno iščeta zaročenca z otrokom. Ponudbe pod »Predplačilo 1 leto«. 44668-6

FANT in dekle pred poroko iščeta večjo sobo ali enosobno stanovanje Možnost kuhanja. Ponudbe pod »Januar«. 44716-6

DVA skromna študenta iščeta ogrevano sobo. Ponudbe pod »Redna plačnika«. 44718-6

ABSOLVENTKA išče sobo, po možnosti na Prulah. Ponudbe pod »Mirna«. 44728-6

MIRNO dekle išče ogrevano sobo v središču mesta. Ponudbe pod »Januar«. 44762-6

DVOSOBNO stanovanje v Bitoli zamenjam za enako ali manjše v Ljubljani ali bližnji okolici — Stanovanje v Bitoli je primerno tudi za poslovne prostore. Ponudbe pod »Dogovor« 44757-6

MIREN študent nujno išče ogrevano sobo. (Lahko kot sostanovalec) za Bežigradom, v Šiški ali Rožni dolini. Ponudbe pod »Dobro plačam«. 44754-6

AVTOMEHANIK z ženo išče manjše stanovanje ali večjo neopremljeno sobo z možnostjo kuhanja in pranja, na relaciji Ljubljana—Zalog—Novo Polje. Ponudbe pod »Cimprej« 44750-6

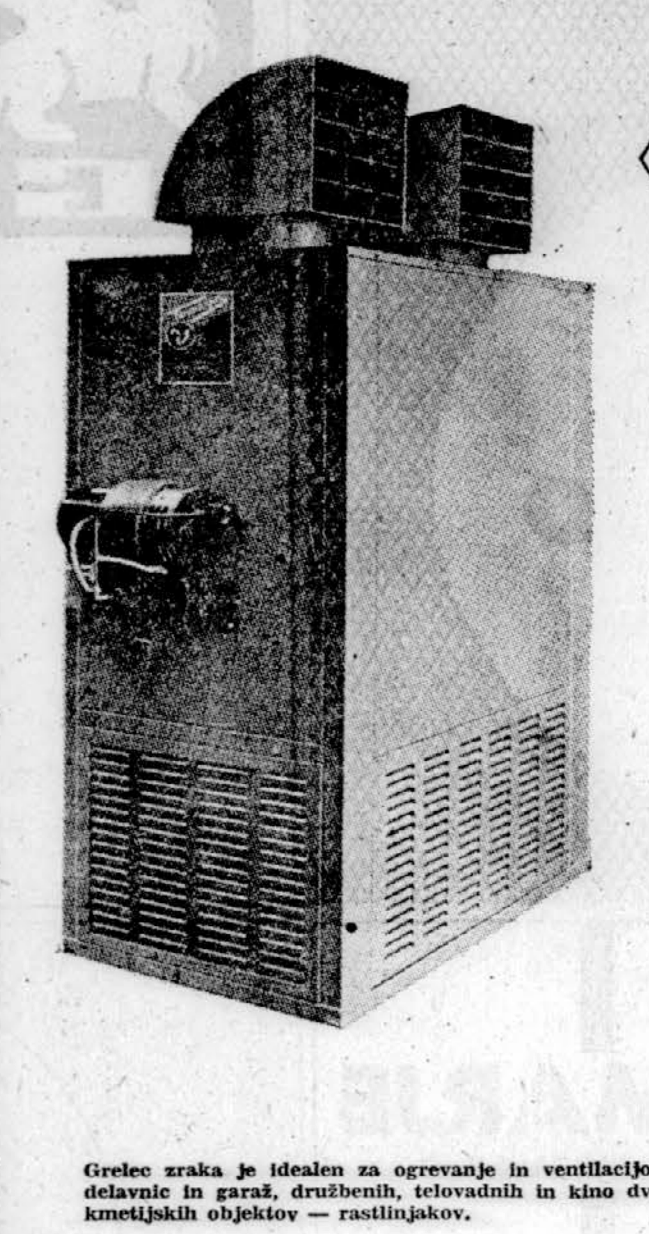
DVE prijateljici, mirni in pošteni, nujno iščeta sobo, po možnosti ogrevano ter možnost kuhanja in pranja. Ponudbe pod »Razumevanje«. 44749-6

MATI s petletno nčerko išče večjo sobo, po možnosti v Šiški. Ponudbe pod »Februar ali marec«. 44783-6

Elektrotehna ZAGREB

Vam nudi

GRELCE ZRAKA (termogene)

- investicije do trikrat manjše od drugih sistemov ogrevanja
- ekonomično
- izkoristek goriva 85 %
- nepotrebna so gradbena dela
- z isto napravo je poleg ogrevanja možna ventilacija poleti in pozimi
- avtomatična regulacija s sobnim termostatom daje samo toliko toplote, kolikor je potrebno, vendar po želji
- prihranek tekočega goriva
- pošljemo takoj iz skladišča, za večje enote v 10 dneh

Grelec zraka je idealen za ogrevanje in ventilacijo industrijskih hal, mehaničnih delavnic, remontnih delavnic in garaž, družbenih, telovadnih in kino dvoran, gostinskih in trgovskih obratov, samopostrežb, kmetijskih objektov — rastlinjakov.

TOPLOTNI UČINEK:

Tip Mtp — 37	à 37.000 kcal/h
Tip Mtp — 50	à 50.000 kcal/h
Tip Mtp — 65	à 65.000 kcal/h
Tip Mtp — 85	à 85.000 kcal/h
Tip Mtp — 100	à 100.000 kcal/h
Tip Mtp — 125	à 125.000 kcal/h
Tip Mtp — 150	à 150.000 kcal/h
Tip TB—1	à 175.000 kcal/h

Izkoristite brezplačne tehnične nasvete in obiščite naše strokovne predstavnike.

»ELEKTROTEHNA« — Zagreb
Ilica 10/II, tel. 041 449-322

VJESNIK AGENCIJA ZA MARKETING

STUDENT išče ogrevano sobo ali kabinet. Ponudbe pod »Januar«. 44736-6

MLAD par brez otrok nujno potrebuje sobo v Ljubljani ali okolici, trikrat tedensko sem pripravljena pomagat v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Takoj«. 44812-6

MLAD zakonski par išče garsonjero ali enosobno stanovanje. — Možnost predplačila. Ponudbe — pod »6 mesecev«. 44813-6

SKLADIŠČE ali primeren prostor, ca. 30 kv. m iščem, najraje v območju Dolenjske ceste do Rakovnika. Ponudbe pod »Pleskar«. 44790-6

STUDENT gradbeništva išče sobo brez sostanovalca, centralno ogrevano. Ponudbe pod »Soliden«. 44934-6

ZAROCENCA iščeta sobo v Šiški — Dravljah. Ponudbe pod »Ogrevana«. 44932-6

KAKRSNOKOLI sobo iščeva v Šiški — Dravljah. Ponudbe pod »Zaročenca«. 44933-6

DVA ŠTUDENTA iščeta centralno ogrevano sobo, z možnostjo kuhanja in souporabo kopalnice v bližini centra. Telefon: 57-286, v sredo od 17. ure dalje ali pa na naslov: Marinka Zorko, Cesta na Loko 7/A, Trnovo, Ljubljana. 44935-6

V SOBO s posebnim vhodom — sprejmem sostanovalca. Staničeva 11 a, Bežigrad. 44941-6

ODDAM delavnico, 30 kv. m obrtniku ali prodam za stanovanje 5 M, Ponudbe pod »Širši center«. 44940-6

STUDENTKA išče opremljeno sobo. Ponudbe pod »Januar« 44 947-6

MLADA delavka išče opremljeno sobico v okolici Ljubljane. Ponudbe pod »Mirna«. 44956-6

ZAMENJAM 3-sobno stanovanje — (100 kv. m) v Igriški ul. za 2 sobno komfortno centralno ogrevano, isto v strogem centru Tel 25-640. 44763-6

MLADA zakonca brez otrok iščeta sobo. Možnost pranja in kuhanja, kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe pod »Zidar«. 44955-6

SOSTANOVALKO sprejmem. Dogovor. Elpprova 19 II, vrata 39, Trnovo. 44953-6

MLAD uslužbenec išče sobo, po možnosti ogrevano in s posebnim vhodom. Ponudbe pod »1. januar«. 44760-6

MLADOPOROČENCA iščeta opremljeno sobo ali garsonjero v središču mesta ali bližnji okolici. Ponudbe pod »Nujno«. 44921-6

MLADO dekle išče sobo, lahko tudi neopremljeno, s souporabo kopalnice. Ponudbe pod »Nujno«. 44929-6

REDNA plačnica nujno potrebuje s 1. januarjem ogrevano sobo. Ponudbe pod »Blizu Poljanske«. 44927-6

NEKADILEC, priden in pošten fant išče sobo. Ponudbe pod »Vselil bi se takoj«. 44922-6

V SREDISCU Ljubljane oddam dve opremljeni sobi s štirimi ležišči. Stane Zdravje, Zalog 17. p. Novo mesto. 233-6

POSEST

PRODAM zazidljivo parcelo za vrstno hišo v lepem predelu Ljubljane. Informacije vsak dan od 15.30 dalje po tel. 63-205 ali osebno pri Pavlu Plešku, Ljubljana, Rožna dolina XI./32. 44859-7

UGODNO prodam večjo starejšo hišo — urejeno 4-sobno stanovanje z garažo, neizkoriščeni večji dodatni prostori. Informacije po telefonu Ljubljana 70-343 vsak dan od 14 ure dalje 44585-7

NOVO garsonjero prodam. Ponudbe pod »Dogovor«. 44355-7

PRODAM nedograjeno enonadstropno stanovanjsko hišo v okolici Domžal. Hiša je delno vseljiva takoj. Cotič, Rojska 24, Domžale. 44860-7

PRODAM enonadstropno hišo, nedograjeno. Ponudbe pod »Ljubljana — Polje«. 44849-7

PRODAM komfortno dvosobno stanovanje na Prulah, zdomcem povratnikom. Ponudbe pod »Vseljivo aprila« 44837-7

PRODAM podkleteno pritlično poslopje 20x12 m, trofazni elektro priključek, vodovod, asfalt, v razvijajočem upravno turističnem središču, primerno za gostinsko obrtno dejavnost ali stanovanje. Vprašajte: Celje, Groharjeva 2. 3523-7

PRODAM stanovanje, 50 kv. m., v zasebni hiši v pritličju, z vrtom in garažo. Ponudbe pod »Blizu trolejbusa«. 44836-7

DOMCI! Prodamo lepo enosobno stanovanje s centralno kurjavo (41 kv. m.) v stolpnici v Šiški — vseljivo avgusta. Informacije po telefonu 064-89-554 (popoldne). 44834-7

HIŠO z gospodarskim poslopjem in sadovnjakom, bližina avtoceste, 85 km iz Ljubljane, zamenjam za hišo ali trisobno stanovanje v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pod »1973« 44825-7

GRADBENO parcelo v Višnji gori poleg kopališča prodam. Informacije Ljubljana, Hradeckega 76. 44821-7

PRODAM dvoinpolsobno, komfortno stanovanje, centralno ogrevano, I. nadstropje, s telefonom in balkonom. Ponudbe pod »Ugodno«. 44815-7

ODSTOPIM dve zazidljivi parceli v Vižmarjih Medenska cesta. — Informacije tel. 064-75-634. 44734-7

DVOSOBNO novejše stanovanje v Škofji Loki, prodam oziroma zamenjam za enosobno v Ljubljani. Ponudbe pod »Dogovor«. 44777-7

PRODAM zazidljivo parcelo v bližini Ljubljane, primerna za vikend Ponudbe pod »Najboljši ponudnik«. 44508-7

KUPIM dvodružinsko hišo ali vilo v Ljubljani, vsako stanovanje naj ima tri ali več velikih sob. Stanovanji sta lahko etažni v isti hiši Ponudbe pod »Takoj denar« 44384-7

POLOVICO hiše z vseljivimi stanovanjskimi prostori prodam. — Ponudbe pod »Center«. 44370-7

ZAMENJAM tristanovanjsko hišo v Škofji Loki z lokalom, telefon, vrt, starejša za novejšo enodružinsko v Ljubljani ali okolici. Hiša vseljiva. Ponudbe pod »Takoj — 73«. 44302-7

HIŠO z gradbenim dovoljenjem, zgrajeno do III. faze prodam. Ponudbe pod »Dvojček Zasavska cesta 4, Ježa«. 44288-7

N GORENJSKI strani Ljubljane prodam 4-sobno stanovanje s centralno kurjavo, vrtom, garažo, kletnimi prostori, telefonom. Vseljivo takoj. Informacije po tel. 342-035 ali pismeno pod oznako »33 M«. 44095-7

ZAMENJAM trisobno stanovanje v novi hiši na Reki za enako ali dvosobno v Novem mestu. Ponudbe pod »Dogovor« podružnici Delo Novo mesto. 3492-7

PRODAM hišo v Ivančni gorici, takoj vseljivo, primerno za obrt Janez Podržaj, Višnja gora 111 44808-7

OD LJUBLJANE do Vrhnike kupim stanovanje, hišo ali zazidljivo parcelo Ponudbe s podatki pod oznako »Navedite ceno«. 44789-7

PRODAM novo enostanovanjsko hišo, primerno za lokal ali obrt v bližini središča Šentjur Vprašajte: Jože Šalej, Šentjur pri Celju. 1003-7

PRODAM hišo z vrtom in z večjo prosto stoječo garažo, primerno za obrt. Cesta na Vrhovce 73, — Ljubljana. 44951-7

V KOSEZAH prodam parcelo in ploščo za atrij. Ponudbe pod — »20 M«. 44743-7

NOVO hišo s 6 komfortnimi sobami dam v najem. Pogled in bližina morja, več kombinacij, ugodno za okrevališče. Ostalo po dogovoru. Simo Nikolić, Novi Vinodolski, Ogulinska cesta BB. 178-7

UGODNO prodam manjše posestvo s hišo in gospodarskim poslopjem, ki ga lahko uporabite za kakršnokoli obrtno dejavnost. Naslov: Ana Pečarič, Prečna 9, Novo mesto. 234-7

RAZNO

DNE 23. XII. 1972 sem na Erjavčevi cesti izgubil umetniške risbe Najditelja prosim, da jih vrne tajništvu ALU, Erjavčeva 23 — (proti nagradi). 44852-8

SAMSKI fant 30/171, iskren, dobrega značaja, zaposlen v tujini in sedaj trenutno na dopustu, želim spoznati mlado, samsko dekle od 18 do 27 let, za prijetno silvestrsko praznovanje. Kasnejše prijateljstvo in možnost poroke ni izključena. Ponudbe v oglasni oddelek Dela pod »Bela jadra« 44908-8

IZGUBILA sem žensko uro, znamke Dugena, v petek, 22. t. m. od Rožnika do Bratinove. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne na Rožansko 3, stanovanje št. 3. ker je drag spomin 44892-8

MATEMATIKO, fiziko, kemijo inštruiram. Ponudbe pod »Zanesljiva razlaga«. 44865-8

IZDELUJEM polietilen (polivnil) vrečke vseh velikosti. Hitro, solidno. Vodmatska 16, Ljubljana. 44827-8

ČISTIM bojlerje, popravljam kalnike, kuhalnike, delam manjše električne adaptacije in priključke za štedilnike ter pralne stroje. Popravljam in sprejemam tudi doma. Zechner, Titova 177, Ljubljana. 44756-8

OPRAVLJAM naslednja štukaterska dela: mavčne strope v raznih slogih in profilacijah, umetni marmor, dekorativne kiparske izdelke, nabava in montaža mavčnih stropnih plošč, teranova, omet z grafitami, naprava negativov za izdelke v plastiki. Krulc, Kolarjeva 41, tel. 310-509 44779-8

15. DECEMBRA 1972 smo v Savskem naselju našli mlado lovsko psičko črne barve. Na vratu ima dve beli lisi. Lastnik naj se javi po tel 310-987 popoldne, sicer jo podarimo ljubitelju psov. 44803-8

TREBUJEM 20.000 Ndin posojila za dobo 9 mesecev. Ponudbe pod »Obresti in garancija«. 44455-8

STALNO imamo v zalogi glavne nadomestne dele za Candy, Zoppas in Rex. Posebne dele naročimo — dobavimo v 5 dneh. Poslužujte se dobro založenega servisa Z Žagar, Ljubljana — tel štev. 63-891. 44621-8

SLIKE za vse vrste legitimacij vam v dveh urah lepo izdelamo pri Foto — Grad, Miklošičeva 36. 43141-8

ANSAMBEL, narodno-zabavni s pevko, je prost za silvestrovanje Kličite po telefonu 341-433 ali ponudbe pod »Priznanje« 44961-8

TROJNO kemično čistim vse vrste iglanih podov. Tel. 315-178 44265-8

MONTIRAM TV antene za več programov, ter zamenjam kable — Naročila po telefonu 310-856 od 15. ure dalje. 44565-8

GRADITELJI hiš in vikendov — pozor! Prvi v Jugoslaviji izdelujem kakovostne betonske strešnike. Cena 4 din. 1 kv. m. kritine 40 din. Cenjenim kupcem dajem tudi tehnične nasvete. Ponudbe sprejemam vsako sredo od 16. do 19. ure. Gotska 6, Šiška, stanovanje Jurman. Gradbeni izdelki Dekani. Ing. Toškan Zdravko. 44841-8

BRUSIM in lakiram parket. Mencin, Črtomirova 24, tel. 311-689, popoldne. 44939-8

IZGUBIL se je resasti pes ptičar. Najditelj naj sporoči po tel. — 316-811. 44949-8

POSLOVNI ODBOR
Kinematografskega podjetja LJUBLJANA
sprejme
v redno delovno razmerje
reklamnega risarja
— s končano osemletko in vsaj z enim letom prakse.
POSEBNI POGOJ:
poskusno delo
Osebni dohodek 1.300.— din
Pismene vloge pošljite na naslov: Kinematografsko podjetje Ljubljana, Nazorjeva 2, do 10. januarja 1973. 12102

Zdravstveni dom Ljubljana
LJUBLJANA
Križičeva 10
razpisuje
javno licitacijo
za prodajo avtomobila
KOMBI IMV, mopede COLIBRI, opremo za bife z aparati ter razna druga osnovna sredstva
Licitacija bo v Zdravstvenem domu Ljubljana, enota Bežigrad, Križičeva 10 dne 8. 1. 1973 od 7. do 14. ure in v Šolskem dispanzerju Center, Aškerčeva 14, dne 9. 1. 1973 od 7. do 14. ure.
Informacije po telef. številka 310-533.
Seznam sredstev bo na vpogled pri telefonistu v enoti Bežigrad, Križičeva 10, dne 5. 1. 1973 in na oglasnih deskah v vseh enotah Zdravstvenega doma Ljubljana. 12111

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da je umrla naša draga mami

MARIJA GROBLJAR

rojena ZAJC

Pogreb drage pokojnice bo danes, v sredo, 27. dec. 1972 ob 15.30 iz hiše žalosti na Obreziji na pokopališče Izlake

Žalujoči:
hčerke Natja, Jelena, Andreja in Jana z družinami

Podlipovica, 26. decembra 1972

ZAHVALA

Ob nenadni smrti mojega ljubega, dragega moža

JOŽETA HOČEVARJA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, njegovim bivšim sodelavcem in šahovskemu krožku pionirjev Osnovne šole Krško, ki so mu poklonili cvetje in se v tako velikem številu poslovili od njega v Krškem in Ljubljani. Posebna hvala predstavnikoma ZB NOV in Maistrovih borcev v Krškem ter predstavniku Maistrovih borcev v Ljubljani za prelepe poslovilne besede. Obenem se zahvaljujem vsem, ki so mi v teh težkih dneh stali ob strani ter mi ustno in pismeno izrazili sožalje.

Žalujoča žena Mara Hočevar in drugo sorodstvo

Krško, 27. decembra 1972

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgem trpljenju zapustila naša dobra žena, mama in sestra

KRISTINA PRESTERL

rojena CILENŠEK

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 28. decembra 1972 ob 15. uri izpred hiše žalosti v Radovljici, Linhartov trg 6, na radovljiško pokopališče

Žalujoči:
mož, hčerka, brat, sestra in drugo sorodstvo

Bled, Maribor, Kanada, Radovljica, Store, Griže, Beograd, 26. decembra 1972

Sporočamo žalostno vest, da nas je po težki bolezni nenadoma zapustil

BORIS FERENC

delavec v predilnici I. v Metliki in član delavskega sveta

Pogreb bo v sredo, 27. decembra 1972 ob 14. uri izpred domače hiše v Rakovcu na pokopališču v Rosalnicah

Dobrega tovariša in sodelavca bomo ohranili v lepem spominu

Kolektiv tovarne Novoteks Novo mesto

Novo mesto, 26. decembra 1972

Prezgodaj je odšel naš ljubljeni tata

DRAGO LINDIČ

višji poštni kontrolor v pokoju

Na zadnjo pot ga bomo spremili na kranjskem pokopališču v četrtek, 28. decembra 1972 ob 15.30
Cvetje hvaležno odklanjamo

Žalujoči:
žena Rozi, hčerka Dragica z družino, sestri Marija in Tilka ter drugo sorodstvo

Kranj, Ljubljana, Šentvid pri Grobelnem, 26. decembra 1972

Nenadoma nas je zapustil naš dragi oče, stari oče, brat, stric in svak

ANTON LAPANJE

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 27. decembra 1972 ob 11.45 iz Petrove mrliške vežice na žalah

Žalujoči:
hčerki Andreja in Darinka, sinovi Toni, Vane, Mirjan z družinami, brat Ciril z družino, brat Karlo in drugo sorodstvo

Novo mesto, Ljubljana, Gorica, Dol. Logatec, Sarajevo, 26. decembra 1972

Sporočamo žalostno vest, da je 24. decembra tragično preminila v prometni nesreči naša dolgoletna sodelavka

ANICA HROVAT

rojena HROVAT
telegrafistka

Pogreb bo v sredo, 27. decembra 1972 ob 12.30 iz Krištofove mrliške vežice na Žalah
Vestno in požrtvovalno sodelavko bomo ohranili v trajnem spominu

Podjetje za PTT promet Ljubljana
Delovna enota Telegraf in telefon

Mnogo prezgodaj nas je zapustila draga žena, ljubeča in skrbna mati, hči, sestra in teta

SLAVKA POLŠAK

rojena RUDOLF

Tiho, kakor je sama želela, jo bomo spremili na zadnjo pot izpred hiše žalosti na pokopališče na Blejski Dobravi v sredo, 27. decembra 1972 ob 14. uri

Žalujoči:
mož Francelj, hči Marina, sin Matjaž, mama, sestri Mara in Jožica ter drugi sorodniki

Jesenice, Mojstrana, 26. decembra 1972

Delovna skupnost osnovne šole Otočec sporoča žalostno vest, da je v 71. letu starosti preminil

ANTON LAPANJE

šolski upravitelj v pokoju

Štiri desetletja je vzgajal mladi rod na osnovni šoli Otočec

Učenci in delovna skupnost osnovne šole Otočec

Otočec, 26. decembra 1972

AKADEMIJA ZA GLASBO V LJUBLJANI

SPOROČA, DA JE UMRL

PAVEL RANČIGAJ

DOLGOLETNI PEDAGOŠKI DELAVEC AKADEMIJE ZA GLASBO V LJUBLJANI

NJEGOVO NESEBIČNO IN USPEŠNO PEDAGOŠKO DELO NAM BO OSTALO V TRAJNEM SPOMINU

DELOVNA SKUPNOST AKADEMIJE ZA GLASBO V LJUBLJANI

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil

JOŽE BERŽAR

dolgoletni sodelavec tajništva gospodarske zbornice SR Slovenije

Pogreb bo v četrtek, 28. decembra 1972 ob 11.15 iz Janezove mrliške veže na Žalah

Svet delovne skupnosti in sindikalna podružnica gospodarske zbornice SRS

Sporočamo žalostno vest, da je umrla naša dolgoletna sodelavka v pokoju

IVANKA RUPNIK

rojena ŽAGAR

Pogreb pokojnice bo v četrtek, 28. decembra 1972 ob 13.30 iz Frančiškove mrliške vežice na Žalah

Dobro sodelavko bomo ohranili v trajnem spominu

Delovni kolektiv in družbenopolitične organizacije »Izolirka« Ljubljana

---

UMRLA JE

Marija Kocjančič

ROJ. HOČEVAR

POGREB DRAGE POKOJNICE BO V SREDO, 27. DECEMBRA 1972, OB 15. URI NA MULJAVI

ŽALUJOČI:
HČERE Z DRUŽINAMI, SIN, MAMA, BRATJE IN SESTRE Z DRUŽINAMI TER DRUGO SORODSTVO

MULJAVA, 26. DECEMBRA 1972

VSEM ZNANCEM IN PRIJATELJEM SPOROČAMO, DA JE UMRLA NAŠA SODELAVKA

Ema Zupan

KUHARICA SMK

POGREB DRAGE POKOJNICE BO V SREDO, DNE 27. DECEMBRA 1972, OB 14. URI NA POKOPALIŠČU V ŠENTJANŽU

UČENCI IN KOLEKTIV OSNOVNE ŠOLE »MILAN MAJCEN« ŠENTJANŽ

Sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrla moja draga žena, mama

Ivanka Rupnik

roj. ZAGAR

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 28. dec. 1972, ob 13.30 iz Frančiškove mrliške vežice na žalah

Žalujoči:
mož Ivan, sin Ivan in drugo sorodstvo

Ljubljana, Koper, Črni vrh nad Idrijo, Besnica, 25. decembra 1972

UMRLA JE NAŠA NADVSE DOBRA LJUBA SESTRA, TETA IN SVAKINJA

LOJZKA ROŽMAN

POGREB BO V ČETRTEK, 28. DECEMBRA 1972 OB 15.45 IZ ANDREJEVE MRLIŠKE VEŽICE NA ŽALAH

NIKOLI JE NE BODO POZABILI NJENI:
SESTRE MICA KUHELJ, TINCA DERGANC, FRANKA KOVIČ, NEČAKINJE IN NEČAKI IN DRUGO SORODSTVO

Po težki in mučni bolezni je preminila draga sestra in teta

Pavla Hribar

Pogreb drage pokojnice bo v petek, ob 15.15 iz Krištofove mrliške vežice na žalah

Žalujoči:
sestre, brata z družinami in drugo sorodstvo

Ljubljana, Novo mesto, Dolž, Litija, 26. decembra 1972

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA NAS JE PO KRATKI A HUDI BOLEZNI ZAPUSTIL DOLGOLETNI ČLAN NAŠEGA KOLEKTIVA

FERDO REMŠKAR

VODJA SLUŽBE TEHNIČNE KONTROLE

POGREB POKOJNIKA BO V SREDO, DNE 27. DECEMBRA 1972, OB 15.30 IZPRED HIŠE ŽALOSTI, TRUBARJEVO NABREŽJE 7, NA POKOPALIŠČE V LAŠKEM

OHRANILI GA BOMO V TRAJNEM SPOMINU

DELOVNI KOLEKTIV »METKE« — TEKSTILNE TOVARNE IN KONFEKCIJE CELJE

CELJE, 26. DECEMBRA 1972

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE UMRLA NAŠA DOLGOLETNA SODELAVKA

LOJZKA ROŽMAN

STROKOVNA SODELAVKA V POKOJU

POGREB BO V ČETRTEK, 28. DECEMBRA 1972 OB 15.45 IZ ANDREJEVE MRLIŠKE VEŽICE NA ŽALAH

VESTNO IN POŽRTVOVALNO SODELAVKO BOMO OHRANILI V NAJLEPŠEM SPOMINU

KOMISIJA SRS ZA VERSKA VPRAŠANJA
SINDIKALNA PODRUŽNICA IZVRŠNEGA SVETA SRS

PO DOLGOTRAJNI BOLEZNI NAS JE ZAPUSTIL NAŠ LJUBI OČE

Jože Beržan

POGREB BO 28. DECEMBRA 1972, OB 11. URI NA ŽALAH

ŽALUJOČI:
ŽENA ROZI, SINOVA VLADO, BOJAN, SESTRE OLGA, KARLINA, KRISTINA TER DRUGO SORODSTVO

LJUBLJANA, DNE 25. DECEMBRA 1972

SREČNO NOVO LETO 1973

Instalacije · grosuplje

INSTALACIJE GROSUPLJE

IZVAJA INSTALACIJE CENTRALNIH KURJAV. VODOVODA, PLINA, PREZRAČEVANJA, ELEKTRIKE, STAVBNO KLEPARSTVO IN IZOLACIJE.

Cenjenim strankam, poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom želimo srečno in zadovoljno NOVO LETO 1973.

SLOVENIJALES
LESNA INDUSTRIJA
KOČEVJE
LK

PROIZVAJALEC ŠOLSKE IN OTROŠKE OPREME, IVERNIH PLOŠČ, OPLEMENITENIH IVERNIH PLOŠČ IN ŽAGANEGA LESA

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM, DELOVNIM KOLEKTIVOM IN OBČANOM ŽELIMO MNOGO USPEHOV V NOVEM LETU 1973.

Vsem kmetovalcem in delovnim ljudem želimo srečno in zadovoljno NOVO LETO 1973

KMETIJSKA ZADRUGA
s svojimi obrati VELIKE LAŠČE

GOSTINSKO PODJETJE POLŽEVO
v GROSUPLJEM, Kolodvorska 2

z obrati:
Hotel Polževo — Višnja gora
Gostilna Grosupeljčan — Grosuplje
Gostilna pri mostu — Grosuplje
Gostilna Majolka — Šmarje
Gostišče — Videm Dobrepolje
Restavracija Ob črpalki — Ivančna gorica
Gostilna Pod lipo — Stična
Gostilna Na klančku — Šentvid pri Stični
Adamičev hram — Grosuplje
Avtomatsko kegljišče — Grosuplje

V naših obratih boste vedno postreženi z dobro domačo hrano in izbranimi vini. Se priporočamo in želimo srečno in zadovoljno NOVO LETO 1973 in veselo silvestrovanje na »Polževem« vsem cenjenim gostom in delovnim ljudem.

ENERGOINVEST
KOVINASTROJ
GROSUPLJE

tovarna za izdelavo gostinske kovinske opreme

Grosuplje: —
tel.: centrala: 771-411, 771-026

Projektiramo, izdelujemo in montiramo opremo za kuhinje hotelov, bolnic, restavracij, ter opremo za samopostrežne linije in ostalo gostinsko dejavnost.

Po naročilu vgrajujemo v našo opremo kakovostne domače in uvožene hladilne naprave.

Naše izdelke odlikujejo:
uvoženi nerjaveči materiali
estetski izgled in funkcionalnost
pogonska energija — plin, elektrika, para
konkurenčne cene

Dobavljamo iz zalog, hitro montiramo in dajemo enoletno jamstvo.

Lastni servis in stalna zaloga nadomestnih delov.

Kupcem brezplačno izdelamo načrt tehnološke razporeditve opreme in načrt potrebnih instalacij.

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM, DELOVNIM KOLEKTIVOM IN OBČANOM ŽELIMO MNOGO DELOVNIH USPEHOV V NOVEM LETU 1973

TRGOVSKO GOSTINSKO PODJETJE
JELKA
RIBNICA NA DOLENJSKEM

IMA V SVOJIH TRGOVINAH IN V SAMOPOSTREŽNI TRGOVINI VEDNO V ZALOGI VSE GOSPODARSKE IN GOSPODINJSKE POTREBŠČINE.

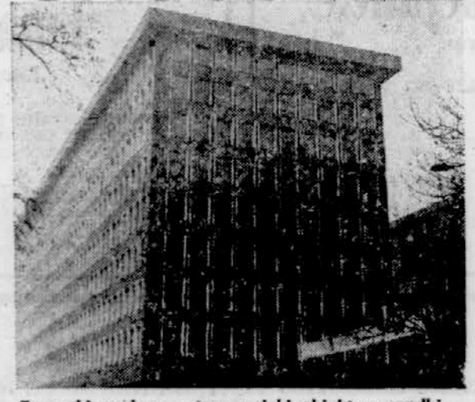
Našim potrošnikom in delovnim ljudem želimo srečno in zadovoljno NOVO LETO 1973

KOLEKTIV RESTAVRACIJE »RIBNICA« VABI NA PRIJETNO SILVESTROVANJE.

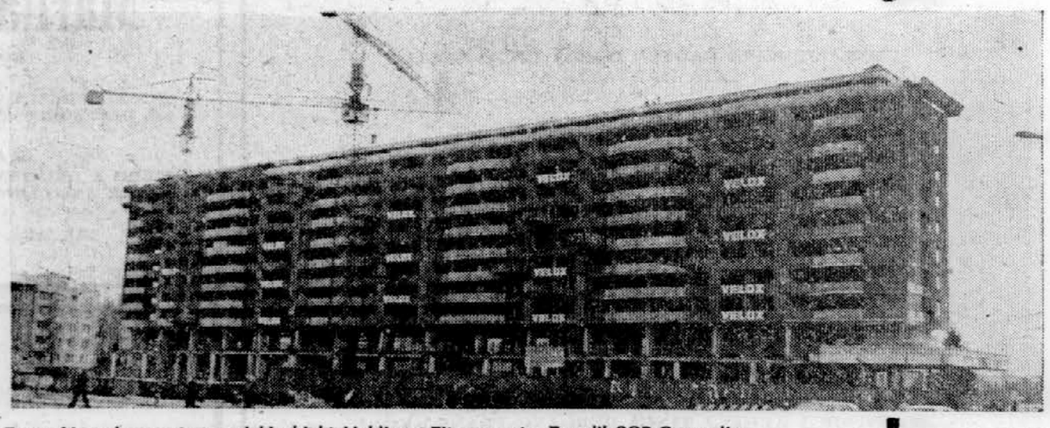
SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE GROSUPLJE

IZVRŠUJEMO VSE VRSTE INVESTICIJSKIH OBJEKTOV, NOVOGRADNJE, ADAPTACIJE, POPRAVILA, NADZIDAVE IN DOZIDAVE. INTERESENTOM NUDIMO ZA NAKUP VSE VRSTE STANOVANJSKIH ENOT, POSLOVNIH PROSTOROV TER GARAŽ. VSA POJASNILA DOBITE TELEFONIČNO ALI USTNO V UPRAVI PODJETJA V GROSUPLJEM.

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM, PARTNERJEM IN DELOVNIM LJUDEM ŽELIMO MNOGO DELOVNIH USPEHOV V NOVEM LETU 1973.

Trgovski poslovno stanovanjski objekt v zgradbi.. Ljubljana—Bežigrad Gradi SGP Grosuplje

Trgovski poslovno stanovanjski objekt Ljubljana, Titova cesta. Zgradil SGP Grosuplje

TEKSTILANA
TOVARNA SUKNA
KOČEVJE

PRIPOROČAMO NAŠE KAKOVOSTNE IZDELKE

Cenjenim strankam, poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in občanom želimo mnogo uspehov v NOVEM LETU 1973.

ZDRAVILIŠČE
DOLENJSKE TOPLICE

JUGOS

Termalna voda je že stoletja znana glede posebnega antirevmatskega učinka s temperaturo 36—38 stopinj C. Kopanje je mogoče v dveh pokritih bazenih in separatnih kapinah, ki so v isti, štirinadstropni stavbi z dvigalom.

Cenjenim gostom, poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom želimo srečno in zadovoljno NOVO LETO 1973

AVTOPROMET, GOSTINSTVO IN TURIZEM
Gorjanci
NOVO MESTO — STRAŽA

Priporočamo naše storitve za prevoz potnikov in blaga ter gostinske usluge v hotelu »METROPOL« Novo mesto

Cenjenim gostom, poslovnim prijateljem in delovnim ljudem želimo srečno in zadovoljno NOVO LETO 1973.

GOP MIRNA
GRADBENO OPEKARSKO PODJETJE
MIRNA NA DOLENJSKEM

Srečno in zadovoljno NOVO LETO 1973 želi vsem poslovnim prijateljem in kolektivom

KOLEKTIV SE PRIPOROČA ZA NAROČILA.

Temeljna izobraževalna skupnost BREŽICE

razpisuje
novo delovno mesto

tajnika
(za nedoločen čas)

POGOJI:
visoka ali višja izobrazba pedagoške ali ekonomske smeri na ustreznih vodilnih delovnih mestih v šolstvu.

Osebni dohodki po samoupravnem sporazumu.

Poskusna doba 6 mesecev. Stanovanja ni.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Interesenti naj vložijo ponudbo z dokumenti na TEMELJNO IZOBRAŽEVALNO SKUPNOST BREŽICE, najkasneje 15 dni po objavi razpisa.
12083

Notranjski zdravstveni dom VRHNIKA

razpisuje
prosto delovno mesto

ŠEFA koordinatorja
Zdravstvenega okoliša CERKNICA.

POGOJ:
medicinska fakulteta z opravljenim strokovnim izpitom ter pet let prakse v stroki.

Ponudbe pošljite v 8 dneh na gornji naslov.
12099

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

Inštitut za načrtovanje družine
LJUBLJANA
Šlajmerjeva 4

razpisuje
delovni mesti:

1. **ZDRAVNIKA specializanta** iz ginekologije ali mlajšega specialista ginekologa za delo pretežno v ordinacijah za moško subfertilnost
2. **SOCIALNE delavke** za določen čas za dobo 1 leta.

POGOJI:
pod 1. diploma med. fakultete, opravljen strokovni izpit, delno opravljena specializacija iz ginekologije ali specialistični izpit in nekaj prakse, pod 2. diploma višje šole za socialne delavce.

Kandidati naj pošljejo ponudbe v 15 dneh od dneva objave na gornji naslov.
12089

Svet delovne skupnosti uprave

skupščine občine VRHNIKA

razpisuje
prosta delovna mesta:

1. **davčnega inšpektorja**
2. **referenta za teritorialno obrambo**
3. **pisarniškega referenta**
4. **referenta za odmero III.**
5. **referenta za civilno zaščito in obrambno vzgojo**

Poleg splošnih, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

pod točko 1. — višja strokovna izobrazba pravne, ekonomske ali upravne smeri in 3 leta delovnih izkušenj v finančni službi;
pod točko 2. — višja strokovna izobrazba in 3 leta delovnih izkušenj ali srednja strokovna izobrazba in pet let delovnih izkušenj;
pod točko 3. — srednja strokovna izobrazba administrativne smeri ali nepopolna srednja strokovna izobrazba iste smeri;
pod točko 4. — višja strokovna izobrazba pravne, ekonomske ali upravne smeri in 2 leti delovnih izkušenj v davčni upravi ali srednja strokovna izobrazba iste smeri in 2 leti delovnih izkušenj v davčni upravi;
pod točko 5. — višja strokovna izobrazba in 3 leta delovnih izkušenj v upravnem delovanju ali srednja strokovna izobrazba in pet let delovnih izkušenj (za določen čas).

Nastop službe po dogovoru.

Pismene prijave, kolkovane z 1 din upravne takse in opremljene z dokazili o izpolnitvi razpisnih pogojev, sprejema svet delovne skupnosti uprave Skupščine občine Vrhnika, do konca januarja 1973.
12084

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA
Centrala za SR Slovenijo
V LJUBLJANI, ČOPOVA ULICA 38

prodaja

dve poslovni zgradbi

v središču mesta Ljubljane, na Mestnem trgu 23 in v Čopovi ulici 38.

Interesenti naj se za pojasnila in prodajne pogoje obračajo na SDK, Centralo za SR Slovenijo v Ljubljani, Čopova 38.
12110

Komisija za delovne odnose pri podjetju

TEGRAD
LJUBLJANA, Šmartinska c. 10

objavlja
prosto delovno mesto

DAKTILOGRAFA

POGOJI:
administrativna šola in praksa v strojepisju.

Ponudbe pošljite na gornji naslov do 4. 1. 1973.
12112

Prehrambna industrija
BELSAD
ČRNOMELJ

razpisuje
naslednja prosta delovna mesta:

1. **DIREKTORJA PODJETJA**
(reelekcija — ponovni razpis)

Pogoji:
— kemična, biotehnična, agronomska, ekonomska ali pravna fakulteta II. stopnje s 5 let delovne prakse na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu;
— kemična, biotehnična, agronomska ali pravna fakulteta I. stopnje ali ustrezna višja šola z 10 let delovne prakse na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu;
— srednja šola ekonomske, tehnične ali kmetijske smeri z 10 let delovne prakse na vodilnih delovnih mestih.

2. **VODJO KOMERCIALE**
(nezasedeno)

Pogoji:
— ekonomska ali agronomska fakulteta II. stopnje s 3 letno delovno prakso na vodilnih delovnih mestih v ustrezni stroki;
— ekonomska ali agronomska fakulteta I. stopnje ali višja strokovna šola s 5 letno delovno prakso na vodilnih delovnih mestih v ustrezni stroki;
— ekonomska ali kmetijska srednja šola s 5 letno delovno prakso na vodilnih delovnih mestih v ustrezni stroki;

3. **VODJO RAČUNOVODSTVA**
(reelekcija)

Pogoji:
— ekonomska fakulteta II. stopnje s 3-letno delovno prakso v stroki;
— ekonomska fakulteta I. stopnje ali višja strokovna šola s 5 letno delovno prakso v stroki;
— ekonomska srednja šola s 5 letno delovno prakso v stroki.

Kandidati za razpisana delovna mesta morajo imeti še moralno politične kvalitete.
Stanovanj ni na razpolago.
Razpis velja 15 dni po objavi v dnevnem časopisju.
Zasedba delovnih mest je možna takoj ali po dogovoru.

Prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju gornjih pogojev naslovite: za direktorja na naslov: razpisna komisija za delovno mesto direktorja in za ostali delovni mesti na poslovni odbor podjetja.
12057

SVET DELOVNE SKUPNOSTI

SKUPŠČINE OBČINE ILIRSKA BISTRICA

razpisuje
prosta delovna mesta:

1. **REFERENTA** za premoženjsko pravne zadeve
pravna fakulteta in 4 leta delovnih izkušenj
2. **PRAVNEGA** referenta v davčni upravi
pravna fakulteta in 4 leta delovnih izkušenj
3. **ANALITIKA**
ekonomska fakulteta in 3 leta delovnih izkušenj
4. **REFERENTA** za gradbene zadeve in urbanizem
višja izobrazba gradbene stroke in 3 leta delovnih izkušenj
5. **VODJE** referata za zdravstvo in socialno varstvo
višja šola za socialne delavce in 3 leta delovnih izkušenj
6. **ŠEFA** odseka za notranje zadeve
višja pravna ali upravna šola in 3 leta delovnih izkušenj
7. **REFERENTA** za personalno kadrovske zadeve in OMT službo
višja upravna šola ali višja šola za organizacijo dela in 3 leta delovnih izkušenj
8. **REFERENTA** za komunalne zadeve
srednja gradbena šola (oddelek za nizke gradnje) in 2 leti delovnih izkušenj
9. **GEOMETRA**
srednja gradbena šola (geodetski odsek) in 2 leti delovnih izkušenj
10. **PAZNIKA**
srednja izobrazba in 1 leto delovnih izkušenj

Prijave z navedbo strokovne izobrazbe in dosedanje prakse sprejema svet delovne skupnosti skupščine občine Ilirska Bistrica 15 dni po objavi razpisa.
12098

Razpisne komisije za imenovanje direktorjev v industriji gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov

SAVA Kranj

v skladu z določili samoupravnega sporazuma

razpisujejo
naslednja prosta delovna mesta
individualnih izvršilnih organov:

1. **DIREKTORJA PODJETJA**
2. **DIREKTORJA TOZD**
tovarne avtopnevmatike
3. **DIREKTORJA TOZD**
tovarne tehničnih izdelkov

Poleg splošnih pogojev, ki jih določa zakon, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod tč. 1.:
da ima visoko strokovno izobrazbo tehnološke, ekonomske, strojne ali pravne smeri z najmanj 12 let prakse, od tega 4 leta na vodilnih delovnih mestih v gospodarskih organizacijah
aktivno znanje enega svetovnega jezika
da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti za vodenje podjetja, kar je razvidno iz rezultatov dosedanjega dela
da se je s svojim dosedanjim delom aktivno vključeval v razvoj in utrjevanje samoupravne socialistične družbene ureditve

pod tč. 2.:
da ima visoko strokovno izobrazbo tehnološke, strojne, ekonomske ali pravne smeri z najmanj 10 let prakse na strokovnih, od tega najmanj 4 leta na vodilnih delovnih mestih v gospodarskih organizacijah
aktivno znanje nemškega jezika
da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti za vodenje temeljne organizacije združenega dela, kar lahko zagotavljajo rezultati njegovega dosedanjega dela
da se je s svojim dosedanjim delom aktivno vključeval v razvoj in utrjevanje samoupravne socialistične družbene ureditve

pod tč. 3.:
da ima visoko strokovno izobrazbo tehnološke, strojne, ekonomske ali pravne smeri z najmanj 10 let prakse na strokovnih, od tega najmanj 4 leta na vodilnih delovnih mestih v gospodarskih organizacijah
aktivno znanje enega svetovnega jezika
da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti za vodenje temeljne organizacije združenega dela, kar lahko zagotavljajo rezultati njegovega dosedanjega dela
da se je s svojim dosedanjim delom aktivno vključeval v razvoj in utrjevanje samoupravne socialistične družbene ureditve.

Kandidati morajo k prijavi priložiti dokazila o izpolnjevanju razpisnih pogojev, opis svojih dosedanjih delovnih izkušenj in potrdilo o nekaznovanju.

Ponudbe morajo predložiti v 15 dneh po objavi na naslov:
Razpisna komisija za razpis DIREKTORJA PODJETJA
Razpisna komisija za razpis DIREKTORJA TOZD tovarne avtopnevmatike
Razpisna komisija za razpis DIREKTORJA TOZD tovarne tehničnih izdelkov pri Industriji gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov SAVA, Kranj
12081

Po 21. in 25. čl. pravilnika o delovnih razmerjih, poslovni odbor

KOVINSKE INDUSTRIJE IG PRI LJUBLJANI

razpisuje
naslednja delovna mesta:

1. **DIREKTORJA gospodarsko-finančnega sektorja**
2. **DIREKTORJA tehničnega sektorja**
3. **DIREKTORJA splošnega sektorja**

POGOJI:
pod 1.: za delovno mesto se zahteva visoka ali višja strokovna izobrazba s 6-letno prakso na vodilnem delovnem mestu v stroki, ali srednja strokovna izobrazba z 10-letno prakso na vodilnem delovnem mestu v stroki. Zahteva se posebna odgovornost za pravilno vodenje in ugotavljanje finančnega poslovanja in organizacijske sposobnosti vodenja in odločanja pri izvajanju gospodarske politike;
pod 2.: zahteva se visoka ali višja izobrazba s 6-letno prakso na vodilnem delovnem mestu, v strojni stroki posebna sposobnost in iniciativa, pri organiziranju dela v tehnično konstruktivnem in proizvodnem procesu;
pod 3.: potrebna je visoka ali višja izobrazba pravne ali upravne smeri s 6-letno prakso na vodilnem delovnem mestu. Za vodenje in organizacijo kadrovske politike ter urejanja samoupravnih-pravnih zalev v delovni organizaciji se zahteva posebna sposobnost ter popolna odgovornost za opravljanje dela v splošnem sektorju.

Za razpisana delovna mesta se zahteva pravilen odnos in soodgovornost za nenehno razvijanje samoupravljalnih institucij v TOZD in izven nje.
K prijavi morajo kandidati predložiti dokazila o strokovni izobrazbi, dosedanjih zaposlitvah ter potrdilo o nekaznovanju.

Razpisni rok velja do vključno 15 dni po razpisu. Prijave za razpisana delovna mesta naslovite na poslovni odbor delovne organizacije.
12108

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

knjižne novosti ob novem letu

Vsakdo naposled najde tisto knjigo, ki mu odpre "tajna vrata" in postane najbolj priljubljena knjiga, knjiga življenja. Naj jo išče, dokler je ne najde.
/A. Spemann/

IZVIRNA PROZA

● **Ivan Cankar: ZBRANO DELO XI**
roman o J. Resslu iz knjige Mimo življenja 340 strani. Cena: pl. 90, pus. 100 din.

● **Oton Župančič: ZBRANO DELO VI**
Noč na verne duše, Iz nenapisane komedije, Veronika Deseniška. Dodatek 460 strani, cena: pl. 100 din

● **Ladislav Kiauta: ZBADLJIVKE IN ŠALJIVKE EVSTAHIJA ČOKA**
140 strani cena: broš. 38 din

● **Zmaga Glogovac: TESNOBA**
176 strani, cena: broš. 40 din

IZVIRNA POEZIJA

● **Jože Šmit: HOJA ZA KATULOM**
56 strani, cena: broš. 25 din

● **Alojz Gradnik: EROS TANATOS**
76 strani, cena: pl. 36 din

● **Tone Pavček: ZAPISI**
70 strani

● **Gregor Strniša: ŽELOD**
72 strani

● **Franci Zagoričnik: LETO IN DAN**
88 strani cena broš. 29 din

PREVODI: PROZA

● **Ivo Andrić: GOYA**
Bibliofilska opremljena knjiga z avtorjevim esejem o velikem španskem slikarju in z reprodukcijami Goyevih slik je izšla v počastitev Andrićeve 80-letnice. Cena: pl. 85 din

● **Molière: DELA II**
komedije: Šola za žene, Kritika Šole za žene, Improvizacija v Versaillesu, Izsiljena ženitev, Tartuffe, Don Juan. 312 strani, cena: pl. 90, pus. 100 din

● **Dostojevski: STRIČKOVE SANJE IN DRUGE POVESTI**
666 strani, cena: pl. 110 din

● **Jan Severin: MORNAR BREZ JADER**
roman o J. Resslu iz zbirke »Biografije« 284 strani, cena: pl. 95 din

● **Werner Maser: ADOLF HITLER**
Legenda — mit — resničnost. Zbirka »Biografije« 563 strani

● **E. R. Chamberlin: GREŠNI PAPEŽI**
zbirka »Biografije« 336 strani

● **Jean-Charles Lombard: ZGUBLJENI KORAKI**
dramski tekst 74 strani, cena: broš. 30 din

PREVODI: POEZIJA

● **Mak Dizdar: MODRA REKA**
73 strani

● **Vladimir Holan: NOČ S HAMLETOM**
antologijska pesniška zbirka 114 strani, cena broš. 55 din

● **KITAJSKA LIRIKA**
izbor Kitajske lirike v prevodu Alojza Gradnika 262 strani, cena: p. 55 din

POLJUDNO-ZNANSTVENA DELA, LIKOVNE IN GLASBENE EDICIJE, PRIROČNIKI, DARILNE KNJIGE

● **Anton Cevc: VELIKA PLANINA**
raziskovalna študija o Veliki planini in njeni planinščini, 96 strani in 34 strani prilog, cena: 80 din

● **SLOVENSKI ŠAH**
zgodovinski prerez, partije, problemi, najvidnejši predstavniki. 224 strani, cena: pl. 120 din

● **Ivan Bratko: ČAS KNJIGE**
publikacija ki v znamenju mednarodnega leta knjige prinaša bogato gradivo o vlogi knjige pri nas in po svetu. 146 strani velikega formata, cena: usnje 62 din

● **Matko Peić: UVOD V UMEVANJE LIKOVNEGA DELA**
248 strani, cena: karton 110 din

● **Mirko Kokol: PREK SVETA ODMEVA PESEM I-II**
pesmarica z ljudskimi umetnimi in borbenimi pesmimi. 536 strani, cena broš. 55 din

● **FRANCE MIHELIČ**
monografija z reprodukcijami avtorjevih grafik in risb. 244 strani, cena pl. 220 din

● **Harold S. Schonberg: VELIKI PIANISTI**
zgodovina igranje na klavir od Mozarta do današnjih dni. 347 strani, cena: pl. 100 din

● **Ware-Panikkar-Romein: DVAJSETO STOLETJE VI/3**
tretja knjiga šestega ciklusa iz zbirke »Zgodovina človeštva« 332 strani cena: pl. 170 pus. 190 din

● **Jean Fourastié: 40.000 UR**
zbirka »Moderne družbe« 232 strani, cena: pl. 86 din

● **Timothy Green: TIHOTAPCI**
zbirka »Moderna družba« 273 strani, cena: pl. 88 din

● **Margot Schubert: V DOMAČEM VRTU**
priročnik 390 strani cena: pl. 200 din

● **Minca Sojar: VRTNE ENOLETNICE**
priročnik 138 strani, cena: pl. 90 din

● **Janko Jurančič: SRBSKOHRVATSKO-SLOVENSKI SLOVAR**
1320 strani cena: pl. 200 din

● **NAJLEPŠE PRAVLJICE**
izbor najlepših pravljic z vsega sveta z barvnimi ilustracijami 132 strani velikega formata, cena: karton 120 din

Knjige dobite v vseh knjigarnah in pri zastopnikih založbe. Pri večjem nakupu možnost obročnega odplačevanja. Pismena naročila sprejema:

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
Mestni trg 26, 61000 Ljubljana

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
Ljubljana
Mestni trg 26

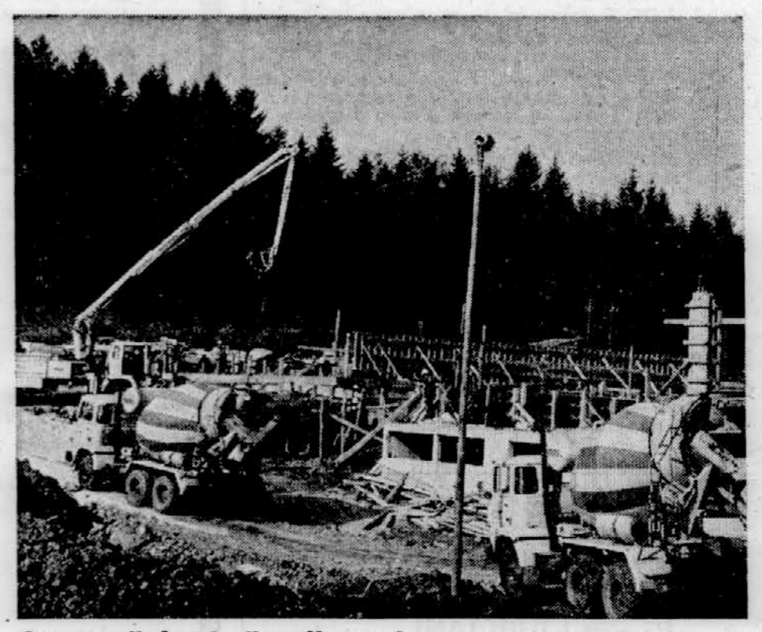
SREČNO
NOVO LETO
1973

LABOD
TOVARNA PERILA
NOVO MESTO
ŽELI
VSEM CENJENIM
STRANKAM,
POSLOVNIM
PRIJATELJEM
IN DELOVNIM
KOLEKTIVOM
SREČNO
IN USPEHOV
POLNO
NOVO LETO 1973

KOVINAR
STROJNO IN STAVBNO
KLJUČAVNIČARSTVO,
KLEPARSTVO, KOVAŠTVO,
MEHANIKA,
GALVANIZACIJA ITD.
NOVO MESTO
Vsem cenjenim strankam, poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom želimo srečno in zadovoljno NOVO LETO 1973

ELEKTROTEHNIČNO
PODJETJE
NOVO MESTO
Vsem poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom želi srečno in zadovoljno NOVO LETO 1973.

PODJETJE
DOMINVEST
NOVO MESTO
NOVO MESTO, Prešernov trg 8
INVESTIRA IN SOINVESTIRA GRADNJO STANOVANJ IN POSLOVNIH PROSTOROV.
IZVAJA GRADBENI NADZOR IN DRUGE INVESTITORSKE POSLE,
IZDELUJE URBANISTIČNO IN LOKACIJSKO DOKUMENTACIJO,
KOMUNALNO UREJA IN ODDAJA STAVBNA ZEMLJIŠČA,
IZDELUJE PROJEKTE VSEH VRST ZA STANOVANJSKE, INDUSTRIJSKE, POSLOVNE IN DRUGE OBJEKTE.
VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM, DELOVNIM KOLEKTIVOM IN OBČANOM ŽELIMO MNOGO DELOVNIH USPEHOV V NOVEM LETU 1973.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE
Gradi in projektira strokovno, solidno in hitro

Avtomešalca in črpalke za beton pri gradnji šole v Dolenjskih Toplicah.

PIONIR
NOVO MESTO
Vsem poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom želimo mnogo delovnih uspehov v novem letu 1973.

DOLENJKA
trgovsko podjetje na debelo in drobno
NOVO MESTO
ima svoje prodajalne po vsej DOLENJSKI in v BELI KRAJINI, ki so dobro založene z raznimi živili, gospodinjskimi potrebščinami, s konfekcijo, manufakturo itd.
Cenjenim strankam, poslovnim prijateljem in delovnim ljudem želimo srečno in zadovoljno NOVO LETO 1973.

CESTNO PODJETJE
NOVO MESTO
CESTNO PODJETJE V NOVEM MESTU
Ljubljanska 8, telefon 21-085
VZDRŽUJE,
REKONSTRUIRA,
GRADI CESTE IN OSTALE
PROMETNE POVRŠINE
Vsem poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom želimo mnogo delovnih uspehov v NOVEM LETU 1973

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO
Vsem poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom želimo srečno in zadovoljno NOVO LETO 1973

» L E K « — LJUBLJANA
Tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov
61000 LJUBLJANA, Celovška c. 135

razglaša
naslednje prosto delovno mesto:

tehnologa — projektanta
za delo v grupi za engineering v razvojnem sektorju

POGOJI: visokošolska izobrazba kemijske smeri 4-letna praksa v industriji in to predvsem v proizvodnji ter na projektiranju, izvajanju investicij in vpeljavi nove proizvodnje
aktivno znanje enega svetovnega jezika
poskusno delo traja 90 dni
Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom naj kandidati pošljejo kadrovsko-splošnemu sektorju podjetja najkasneje do 5. januarja 1973 12092

SAVA FILM
ZAVOD ZA ŠOLSKI IN POUČNI FILM
LJUBLJANA, Grošljeva 4

RAZPISNA KOMISIJA
razpisuje
delovno mesto

DIREKTORJA ZAVODA
(reelekcija)

POGOJI:
visoka ali višja izobrazba in vsaj 5 let uspešnih delovnih izkušenj s področja metodike uporabe, vsebinske in tehnične izdelave ter distribucije audiovizualnih sredstev prosvetne smeri.

Pismene prijave z dokazi o izpolnjevanju pogojev sprejema razpisna kouisija 15 dni po objavi tega razpisa; o izbiri kandidata bo nato odločila delovna skupnost v 7 dneh. 12105

»R S P O U — Zapori«
CELJE

objavljajo prosta delovna mesta

1. **poveljnika paznikov**
zanj zahtevamo višjo pravno, upravno, višjo šolo za socialne delavce, višjo šolo za notranje zadeve, pedagoško akademijo in 3 leta delovnih izkušenj;
2. **finančnega knjigovodje**
zanj zahtevamo srednjo ekonomsko šolo in 3 leta delovnih izkušenj;
3. **knjigovodje osebnih dohodkov**
zanj zahtevamo srednjo ekonomsko šolo in 3 leta delovnih izkušenj;
4. **vodje izmene paznikov**
zanj zahtevamo najmanj 3-letno srednjo šolo, 2-letno srednjo šolo za notranje zadeve, nadzornik ali višji paznik in 3 leta delovnih izkušenj;
5. **2 paznikov na oddelku**
za to delovno mesto se zahteva najmanj 3-letna srednja šola ali 2-letna šola za notranje zadeve, dokončana osnovna šola ali poklicna šola;
6. **strugarja — inštruktorja**
zanj zahtevamo srednjo tehniško šolo, delovodsko šolo ali VK, 3 leta delovnih izkušenj;
7. **ključavničarja — inštruktorja**
zanj zahtevamo srednjo tehnično ali delovodsko šolo ali VK.

Nastop službe je mogoč takoj.
Razpis velja do zasedbe.
Ponudbe z življenjepisi in dokazili o šolski izobrazbi prinesite osebno v RSPOU — Zapore Celje, Linhartova št. 3. 12094

danes izšlo
TT TEDENSKA TRIBUNA

Z NOVIM LETOM ZAČNE IZHAJATI V TT
ROMAN NARODNO ZABAVNE LJUBEZNI, LUMPARIJE, KI SE NADALJUJE

ALBERT PAPLER
MESTECE LJUBLJANA
satirični roman z osebami, ki so slučajno in brez potrebe podobne živim (profesor ljubi popevkarico, nezvesta zdomčeva žena, naga zaročenka v baru, miss Slovenije ne dobi moža, korupcija med snobi, pretep v vili Suzy, mrliči vstajajo, itd., itd.)

PAZI NA ZAČETEK! JOKAL BOŠ, ČE BOŠ ZAMUDIL! PIŠE PAPLER!

ENERGOINVEST
Tovarna transformatorjev
LJUBLJANA

Zaradi povečanega obsega poslovanja
razpisujemo
prosto vodilno delovno mesto

ŠEFA sektorja
za realizacijo naročil (plan in prodaja izdelkov), ki mora imeti strokovno izobrazbo dipl. ekonomista ali dipl. ing. elektrotehnike z nekajletno prakso
in vabimo k sodelovanju:

1. **REFERENTA**
za kadre, ki mora imeti diplomo I. stopnje pravne ali upravne smeri ali dokončano višjo šolo za organizacijo dela oziroma višjo šolo za socialne delavce ter nekaj prakse v kadrovskih zadevah;
2. **DIPL. INŽ. ELEKTROTEHNIKE**
— jaki tok s 5-letno prakso za razvojni oddelek;
3. **VEČ STROJNIH in ELEKTROTEHNIKOV**
za delo v konstrukciji, tehnologiji, operativni pripravi proizvodnje in v nabavi materiala;
4. **VEČ KVALIFICIRANIH KJUČAVNIČARJEV, STRUGARJEV in VARILCEV**
5. **VEČ DELAVCEV in DELAVK**
za delo v proizvodnji in transportu z možnostjo priučitve.

Nastop službe je mogoč takoj.
Nudimo razmeroma ugodne delovne pogoje in primeren osebni dohodek, povrnemo tudi stroške prevoza na delo.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.
Prijave sprejema splošni sektor Tovarne transformatorjev Ljubljana, Cesta 24. junija št. 3, 61231 Črnuče. 12096

TISKARNA PTT
LJUBLJANA
Tržaška c. 42

razpisuje
prosto delovno mesto

KNJIGOVODJE
za delo v računovodstvu.

POGOJ:
dokončana ekonomska srednja šola

Prednost imajo kandidati s prakso in stanovanjem v Ljubljani. (za moške kandidate — tudi odslužen vojaški rok).

Nastop službe je mogoč takoj.

Pismene prijave sprejema Tehnični oddelek TISKARNE PTT, do 10. 1. 1973. 12086

PIVKA
perutninarski kombinat

Odbor za kadrovska vprašanja in splošne zadeve

razpisuje
prosto delovno mesto

direktorja
splošnega sektorja

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
dokončana visoka šola pravne, sociološke ali psihološke smeri s 3-letno prakso ali
ustrezna višja šola s 5-letno prakso.

Poleg splošnih pogojev se od kandidatov zahteva sposobnost organiziranja dela in komuniciranja z ljudmi ter moralno in politično neoporečnost.

Razpis velja 15 dni od dneva objave.

Prijave sprejema splošni sektor podjetja. Kandidati morajo k prijavi priložiti dokazila o dejanski strokovni izobrazbi ter kratek življenjepis.

Vse kandidate bomo v 14 dneh od preteka razpisnega roka pismeno obvestili o izidu razpisa. 12090

Ljubljanska banka
podružnica Celje

razglaša
prosta delovna mesta za:

1. **ŠEFA**
oddelka za organizacijo dela in splošne posle
2. **3 DIPL. EKONOMISTE**
3. **DIPLOMIRANEGA GRADBENEGA INŽENIRJA**
4. **STENOGRAFA zapisnikarja**

Pogoji:
pod 1.: VS izobrazba pravne smeri, 3 leta delovnih izkušenj, družbeno politična razgledanost in moralno politična neoporečnost
pod 2.: VS izobrazba ekonomske smeri, 3 leta delovnih izkušenj
pod 3.: končana fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, 3 leta delovnih izkušenj v gospodarstvu
pod 4.: končana srednja šola, obvladanje debatne stenografije in strojepisja

Ponudbe z dokazili o šolski izobrazbi in praksi vložite pri Ljubljanski banki podružnici Celje
Za vsa delovna mesta stanovanja po dogovoru
Razglas velja do zasedbe delovnih mest 12093

KEMOTEKS
kemična čistilnica in parna pralnica
KOPER, Vojkovo nabrežje 4

objavlja
prosti delovni mesti

1. **računovodje**
2. **administratorke**

POGOJI:
pod 1: srednja oziroma višja strokovna izobrazba ekonomske smeri in najmanj dve leti prakse v finančni stroki
pod 2: dveletna administrativna šola oziroma srednja ekonomska
a. nižja administrativna in dve leti delovnih izkušenj, b. ekonomska srednja šola in najmanj eno leto delovnih izkušenj in c. poskusno delo dva meseca
S kandidati bomo pred odločanjem opravili avdicijo

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema komisija za kadre »KEMOTEKS«, KOPER. Zaželeno je, da predložite dokumente osebno. 12082

Gospodarska organizacija v Zagrebu

proda

moderno opremljeno CINKOGRAFIJO

hkrati s prostori.

Cinkografija je v strogem središču mesta.

Pri nakupu lahko sodelujejo samo gospodarske organizacije. Zainteresirani naj pošljejo ponudbe pod »Gospodarska organizacija« v oglasni oddelek »Dela«. 12055

PETROL LJUBLJANA
PE INSTALACIJA KOPER — SRMIN

razpisuje prosto delovno mesto

KURJAČA — ključavničarja
za nedoločen čas

Sprejmemo tudi upokojence — honorarno.

POGOJI: KV kurjač z opravljenim izpitom.

Prijave pošljite na naslov: »Petrol« PE Instalacija Koper Srmin. 12059

Proizvodno in trgovsko podjetje
TEKSTIL
LJUBLJANA
Tekstilna tovarna Medvode, Medvode

kadrovska komisija
razpisuje
naslednji delovni mesti:

1. **mojstra v tkalnici**
POGOJI: tekstilni tehnik tkalske smeri ali z izpitom za visoko kvalificiranega mojstra tkalca
2. **ekonomskega ali tekstilnega tehnika**
za delo v nabavnem oddelku
POGOJI: ekonomska ali tekstilna srednja šola
Dodatna znanja:
a. znanje strojepisja
b. znanje enega tujega jezika (nemško ali angleško)
c. delo z ljudmi

Pismene ponudbe pošljite na naslov podjetja v 8. dneh. Nastop je mogoč takoj. 12091

UMRL JE

Lado Šušter

UPOKOJENEC PODJETJA »TOKO« DOMŽALE

POGREB DOLGOLETNEGA SODELAVCA BO V SREDO, 27. DECEMBRA 1972, OB 15.30 IZ MRLIŠKE VEŽICE NA POKOPALIŠČU V DOMŽALAH

DELOVNA SKUPNOST TER DRUŽBENO POLITIČNE ORGANIZACIJE PODJETJA »TOKO« DOMŽALE

ZAHVALA

Ob prerani izgubi žene, mamice in hčerke

Dragice Katnič

roj. JERMAN

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno sindikalni podružnici Onkološkega inštituta v Ljubljani, ki ste jo spremili na zadnji poti, ji poklonili šopke in vence ter nam izrazili sožalje. Prav vsem iskrena hvala!

Žalujoči:
mož Rudi, hčerka Cenka in Nika ter mama

Ljubljana, 26. decembra 1972

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in tasta

Lojzeta Mirtiča

se najiskreneje zahvaljujemo vsem, ki so ga obiskovali med njegovo hudo boleznijo in še zlasti vsem tistim zdravnikom in zdravstvenemu osebju novomeške bolnišnice, ki so storili vse, da bi mu olajšali bolečine. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Hibšarju, dr. Starčeviču in dr. Primožičevi, ki ga je tudi redno obiskovala. Najprisrčnejše se zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, posebno njegovim soborcem za severno mejo in njihovi organizaciji, dalje organizaciji Združenja borcev NOB in organizaciji vojaških rezervnih starešin, krajevni organizaciji SZDL, še zlasti pa vsem številnim predstavnikom gasilskih organizacij iz vse Dolenjske in drugih krajev. Topla zahvala govornikom za pretresljive poslovilne besede, pevcem in godbi in vsem, ki ste v tolikem številu prišli od blizu in daleč ter našega nepozabnega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti in vzlič njegovi drugačni želji njegov grob prekrili z venci in cvetjem. Vsem in vsakomur posebej, naša iskrena hvala. Hvala vsem za ustno in pismeno sožalje.

Žalujoči:
žena Terezija, hčerki Vida in Vera z družinama in drugo sorodstvo

Novo mesto, Portorož, Maribor, Ploče.

Avto-moto zveza Slovenije
LJUBLJANA
Titova c. 138
vabi k sodelovanju in

razglaša
naslednja prosta delovna mesta:

1. **strokovnega sodelavca** za turizem
2. **vodjo** tehničnega centra Ljubljana

Pogoji za sprejem:
pod 1.: fakultetna izobrazba II. stopnje, aktivno znanje nemščine, dve leti prakse v sorodni dejavnosti;
pod 2.: strojni tehnik z dve leti prakse in znanjem nemščine.
Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s posebnim pogojem poskusnega dela, ki bo trajalo do 3 mesece.
Želimo, da nas osebno obiščete in predložite pismene ponudbe v 10 dneh od objave. 12107

OBRTNO PODJETJE
»GALVANA«
LJUBLJANA
Celovška 469
(Vižmarje)

objavlja prosta delovna mesta za:

več galvanizerjev ter **brusilcev,**
ter **več delavcev** za priučitev.

Zglasite se pismeno ali osebno v upravi podjetja. 12106

ONPZ
»NOVOPLESK«
LJUBLJANA
Šlajmarjeva 1/2

razpisuje
prosto delovno mesto:

gradbenega tehnika
za delo gradbene grupe — kooperacija

Zaželeno nekaj let prakse. Ponudbe sprejemamo do 10. 1. 1973. 12109

Osnovna šola FRANKOLOVO

razpisuje
prosto delovno mesto:

tajnika in računovodje

POGOJI:
ekonomska srednja šola in 10 let prakse. Stanovanja ni.
Plača po pravilniku OD.
Prijave pošljite do 10. 1. 1973 ravnateljstvu osnovne šole Frankolovo. 12097

Umrl je naš

Pavel Gaber

posestnik iz Drage 12

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 28. dec. 1972, ob 15. uri izpred domače hiše na pokopališče v Sori

Žalujoči:
žena, otroci z družinami, bratje in sestre ter drugo sorodstvo

Sporočamo vest, da nas je zapustila draga mama

Ana Slabe

roj. PRESEREN
upokojenka

Pogreb pokojnice bo v sredo, 27. decembra 1972, ob 15. uri iz hiše žalosti C. maršala Tita 84, na pokopališče Bl. Dobrava

Žalujoči:
hčerka Martina z družino ter drugo sorodstvo

Jesenice, 26. decembra 1972

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da nas je v 79. letu zapustila

Alojzija Cuzak

roj. ERZAR

Na zadnjo pot jo bomo spremili izpred domače hiše Mengeška pot 1, na pokopališče Kamnik, 28. decembra 1972, ob 15.30

Žalujoča družina Resnik

Kamnik, 26. decembra 1972

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo vest, da nas je nepričakovano za vedno zapustil naš ljubljeni ata, dedek

Vinko Zupančič

upokojenec

Pogreb pokojnika bo v petek, 29. decembra 1972, ob 14.30 iz Jakobove mrliške vežice na Žalah

Do četrtka, 28. decembra 1972, leži na svojem domu v Šmartnem pri Litiji 86

Žalujoči:
hčerki: Cirila, Malči z možema Marijanom in Ferdom, vnuki: Gorazd, Barbara, Sandi, Karmen ter sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubljenega moža in očeta

BOGDANA ŽAGARJA

gozdarskega inženirja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje in ga številno spremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje ali za druge namene. Hvala govornikom za tople poslovilne besede. Posebna zahvala častnemu spremstvu pripadnikov JLA vojnega okrožja Ljubljana, medvojnemu aktivu OF Ljubljana, Zvezi združenj borcev NOV občine Vič, delovni skupnosti Gozdarskega inštituta, Združenju borcev NOV in osnovni organizaciji ZK »Milan Česnik« ter lovski družini »Sorško polje« za izkazano poslednjo čast. Hvala tudi zdravstvenemu osebju bolnice za skrb in nego med njegovo boleznijo.

V imenu družine in sorodnikov
žena Mojca

Ljubljana, 25. decembra 1972

ZAHVALA

Ob smrti naše ljube mami

RINE CERLINI

se zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili k zadnjemu počitku, ji darovali cvetje in nam izrazili sožalje. Posebej se zahvaljujemo osebju Inštituta za gerontologijo in geriatrijo — interna klinika III. za dolgoletno zdravljenje in nego med njeno boleznijo

Hčerka in sin z družinama

ZAHVALA

Ob prerani smrti našega dragega moža, ata in starega ata

JOŽETA VEHOVCA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so kakorkoli počastili njegov spomin in z nami sočustvovali, nam izrazili ustno in pismeno sožalje, mu darovali toliko lepega cvetja in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Prav lepo se zahvaljujemo družbenopolitičnim organizacijam ZK, ZZB, VVI, SZDL, KS in rajonskemu odboru Polje-Šiape. Še posebna hvala tov. Cerarjevi za njeno požrtvovalnost. Tov. Kokolju, tov. Jelnikarju in tov. iz njegovega rojstnega kraja iskrena hvala za poslovilne besede ob odprtem grobu. Iskrena hvala dr. Kovačiču, dr. Božiču, dr. Kuncu in vsemu strežnemu osebju kirurškega oddelka vojne bolnice v Mostah za vsa prizadevanja in lajšanje bolečin v tej krutj bolezni. Srčna hvala dr. Šilcu, ki mu je lajšal zadnje ure. Vsem, še enkrat prisrčna hvala!

Žena Antonija, sinova Jože in Franc z družino

Ljubljana — Polje, 27. decembra 1972

TRUMAN UMRL — V 88. letu življenja je v bolnišnici v Kansas Cityju umrl nekdanji ameriški predsednik Harry Truman. Predsedniško mesto je Truman zasedel po Rooseveltovi smrti. Telefoto: UPI

ZID NI OVIRA — Prvič po letu 1965 so zahodni Berlinčani lahko preživeli božične praznike skupaj s sorodniki, ki žive v vzhodnem delu mesta. Prehodi med Berlinoma so bili te dni, zahvaljujoč sporazumu med državama, polni potnikov. Na sliki: zahodni Berlinčani, ki so se napotili čez mejni prehod »Oberbaumbrücke«. Telefoto: UPI

RUSKA LJUDSKA UMETNOST — V Beogradu so včeraj v muzeju uporabne umetnosti odprli razstavo »Ruska ljudska uporabna umetnost od XV. do XX. stoletja«. Razstavki so bili izbrani med štirimi milijoni predmeti, kolikor jih hrani »Državni zgodovinski muzej SZ«.

PREGLEDNE TEKME ALPSKIH SMUČARJEV NA POHORJU — Na progi, ki bo na njej čez nekaj dni tekmovanje alpskih smučark za svetovni pokal, so bile včeraj pregledne tekme najboljših Jugoslovanov in Jugoslovank v slalomu. Na sliki: zmagovalka med članicami, Ravenčanka Ježeva med vožnjo. Foto: Čerin

Pogoji za rast v '73

Predsedstvo SFRJ o predlogu resolucije o razvojni politiki v 1973 — Za uresničenje ciljev potrebna popolna zavzetost in odgovornost vseh subjektov

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — Kakor je sporočil sekretariat za informacije, je predsedstvo SFRJ na današnji seji, ki ji je predsedoval podpredsednik Rato Dugonjić, obravnavalo predlog resolucije o temeljih politike družbenogospodarskega razvoja v letu 1973.

Predsedstvo SFRJ je sprejelo poročilo svojega sveta za gospodarska vprašanja in je podprlo temeljne cilje gospodarske politike za leto 1973. Poudarilo je, da je za uresničitev take politike predvsem potrebna popolna zavzetost in odgovornost vseh odločujočih subjektov, od organizacij združenega dela do federacije.

Predsedstvo SFRJ meni, da je za uresničitev gospodarske politike v letu 1973 bistveno važna odločna usmeritev h krepitvi in zboljševanju materialne osnove samoupravljanja, k zagotavljanju enotnega jugoslovanskega trga in enakopravnih pogojev gospodarjenja v duhu ustavnih dopolnil.

Predsedstvo SFRJ prisoja poseben pomen doslednemu izvajanju stabilizacijske politike v letu 1973 in meni, da je treba z ukrepi in akcijami zagotoviti obrzdanje inflacije ter hkrati ustvariti pogoje za predvideno gospodarsko rast. V tem okviru bo posebno važno nadaljnje, hitrejše naraščanje produktivnosti in večja učinkovitost poslovanja.

Predsedstvo je tudi opozorilo na to, da je treba odločneje spreminjati strukturo vlaganj in gospodarsko strukturo sploh, tako da bi dosledneje uresničili sprejeto razvojno politiko v srednjeročnem obdobju.

Predsedstvo SFRJ se je strinjalo s predlogi, naj bi skupno porabo zreducirali na spodnjo mejo pričakovane rasti družbenega proizvoda. Meni, da morajo pri tem vsi subjekti — družbenopolitične in interesne skupnosti — izpolniti svoje obveznosti v okviru uravnovešene bilance.

Predsedstvo je posebej podprlo smernice za urejanje problema nelikvidnosti in poudarilo, da je treba sprejete sklepe dosledno izvajati. Na seji so soglasno menili, da morajo vsi družbenopolitični in gospodarski dejavniki učinkovito in skladno delovati, tako da bi odpravili vzroke nelikvidnosti in zagotovili drugačno, stanovitnejše ravnanje v skladu s tržnim sistemom gospodarjenja. Prav tako je treba sistematično ukreniti vse potrebno, da bi učinkovito preprečevali neugodne posledice.

Po mnenju predsedstva so za uresničitev stabilizacijske politike v letu 1973 posebno važni ukrepi s področja kreditnomonetarne politike, politike sistema cen, deviznega in zunanjetrgovinskega režima ter politike razvoja nekaterih proizvodnih kompleksov. Zato predsedstvo meni, da je na teh področjih nujno čimprej z dogovorom konkretizirati ukrepe, ker so važen pogoj za uresničitev ciljev gospodarske politike v prihodnjem letu.

Predsedstvo je zatem obravnavalo predlog ZIS, naj bi kot začasen ukrep sprejeli zakon o začasni ureditvi plačevanja osnovnega davka od nadomestila za storitve. Predsedstvo je sprejelo predlog ZIS s tem, da bo veljavnost tega zakona omejena na prve tri mesece leta 1973. Pristojnim organom so predlagali, da v tem roku uskladijo stališča republik in pokrajin, izhajajoč iz potrebe, da v zunanji trgovini, trgovini na debelo in maloprodaji poskrbe za popolno uresničevanje ustavnih dopolnil.

Predsedstvo SFRJ je ustanovilo komisijo za usklajanje dela pri pripravah na konferenco neuvrščenih voditeljev, ki bo prihodnje leto v Alžiru. Naloga komisije bo — po sklepu o njeni ustanovitvi — uskladiti veljavnost zainteresiranih organov, organizacij in ustanov ter spremljati priprave na 4. konferenco neuvrščenih. Predsednik komisije je Josip Broz Tito kot predsednik republike, člani pa so: Vladimir Bakarić, Džemal Bijedić, Dimče Belovski, Stane Dolanc, Rato Dugonjić, Ivan Dolničar, Kiro Gligorov, Edvard Kardelj, Lazar Koliševski, Slavko Komar, Mačas Kelemen, Veli Deva, Rudi Kolak, Emil Ludviger, Veljko Milatović, Vladimir Maksimović, Miloš Minić, Bogdan Osolnik, Avguštin Papič, Dušan Petrović-Šane, Mitja Ribičič, Mijalko Todorović, Stana Tomašević, Boško Šiljegović, Milan Sahović, Veljko Vlahović, Anton Vratuša, Josip Vrhovec in Dobrivoje Vidić. Za sekretarja komisije so imenovali Dušana Vejnovića.

Na koncu je predsedstvo SFRJ razpravljalo o svojem delu v preteklem obdobju in sprejelo odlok o organizaciji in delu služb predsedstva.

Priznanje Mariji Vilfan

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — Na prvem plenarnem sestanku v novi sestavi je jugoslovanska komisija za sodelovanje z UNESCO pregledala uresničevanje programa v preteklih dveh letih in izrazila hvaležnost in priznanje dosedanji predsednici Mariji Vilfan. Poudarili so tudi opazno delo Dušana Popovskega, dosedanjega predstavnika SFRJ na sedežu UNESCO v Parizu. Eno izmed priznanj delu komisije v bivši sestavi je tudi izvolitev Jugoslavije za člana izvršnega sveta UNESCO.

Zadnje vesti

Borci Hrvatske zahtevajo

Avstrija mora onemogočiti delo proustaških organizacij

ZAGREB, 26. dec. (Tanjug) — Udeleženci četrte republiške ZZB SR Hrvaške so s svoje današnje seje poslali najenergičnejši protest proti šovinistični gonji v Avstriji in zahtevali spoštovanje mirovne pogodbe. V protestu, ki so ga poslali avstrijskemu veleposlaniku v naši državi, borci zahtevajo, naj se sprejme vse, da bi bili koroški Slovenci in Gradiščanski Hrvati izenačeni v pravicah z drugimi državljani Avstrije, s katero ima Jugoslavija že leta prijateljske in dobre sosedske odnose.

V protestu prav tako odločno zahtevajo, da se onemogoči delo proustaških in drugih protijugoslovanskih organizacij, ki so se že doslej zelo aktivno angažirale proti socialistični Jugoslaviji.

Trije vagoni zgoreli

ZAGREB, 26. dec. (Tanjug) — Trije potniški vagoni so bili uničeni v hudem požaru, ki je nocoj izbruhnil v trenutku, ko se je vlak ustavil na postaji Remetinec na lokalni progi Zagreb — Karlovac. Žrtev ni bilo, škoda je velika.

Titova sožalna brzojavka

Poslal jo je predsedniku republike Nikaragua ob tragediji v Managui

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal predsedniku republike Nikaragua Nastasiju Somosi brzojavko z naslednjo vsebino: »V zvezi s katastrofalno nesrečo, ki je zadela Managuo in povzročila poleg ogromne materialne škode tudi nenadomestljivo izgubo velikega števila človeških žrtev, želim prek vas in v imenu Jugoslovanskih narodov in v svojem osebnem imenu izraziti najiskrenejše sožalje narodu Nikarague in še posebej družinam žrtev.«

Novi direktor El Niš

NIŠ, 26. dec. (Tanjug, — Delavski svet elektronske industrije v Nišu je izvolil nocoj po drugem razpisu dipl. inž. Miodraga Apostolovića, sedanjega predsednika skupščine občine Niš za novega generalnega direktorja tega velikega gospodarskega podjetja. Delavski svet je pooblastil novega generalnega direktorja, naj sestavi vodilno ekipo, ki bo predložila program, da bi premagali sedanje težave elektronske industrije, v kateri dela 22.000 delavcev.

Protest papirničarjev

KRŠKO, 26. dec. — Delegati slovenskih papirničarjev, ki so se danes zbrali na plenumu v tovarni Celuloze in papirja v Krškem so poslali Jugoslovanskemu koordinacijskemu odboru za pomoč viet. namskemu in indokitajskemu ljudstvu protestno pismo, v katerem pišejo, da izražajo vso podporo in solidarnost s pravičnim bojem junaškega vietnamskega ljudstva in podpirajo njegova prizadevanja, da bi čimprej dosegli miroljubno, demokratično in enakopravno rešitev za prenehanje vojne v Indokini.

Odločno obsojajo tudi brezobzirno morijo nedolžnega prebivalstva vietnamske dežele in v celoti obsojajo barbarska dejanja ameriške administracije v tej deželi. Pridružujejo se vsem naprednim silam sveta, ki si prizadevajo čimprej zagotoviti mir in miroljubno sožitje na celotnem azijskem kontinentu.

Poziv RK Jugoslavije

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — Skupščina RK Jugoslavije je v imenu svojega večmilijonskega članstva izrazila veliko zaskrbljenost zaradi podaljšanja vojne v Vietnamu, Kambodži in Laosu in kršitve načela humanosti in ženevskih konvencij. V imenu humanosti kot osnovnega načela RK je RK Jugoslavije pozval vse demokratične in miroljubne sile na svetu, naj dvignejo svoj glas in zahtevajo vzpostavitev miru v vsej Indokini.

Streli na izraelsko patruljo

TEL AVIV, 26. dec. (AFP, UPI) — Poveljstvo v Tel Avivu je sporočilo, da so s sirske strani danes streljali na izraelsko patruljo. Izraelski vojaki so bili tri kilometre od črte premirja.

Telegrami

Severnokorejski kongres

TOKIO — Severna Koreja je sklicala zasedanje vrhovnega narodnega kongresa. Razpravljajo o novi ustavi in združitvi Severne in Južne Koreje. Zasedanja se udeležujejo premier Kim Il Sung in 531 poslancev, izvoljenih na splošnih volitvah, ki so bile v začetku meseca.

EGS zavrnila kanadsko zahtevo

OTTAWA — Kanadska vlada je imenovala veleposlanika v EGS, gospodarska skupnost pa je začasno zavrnila zahtevo Ottawe, da bi ustanovili skupen ministrski odbor. Devet držav, kolikor jih bo od 1. januarja v EGS, je lani uvozilo iz Kanade za 2,5 milijarde dolarjev blaga, to je približno 14 odstotkov celotnega izvoza te države.

Nemško posojilo Egiptu

KAIRO — Zahodnonemška gospodarska delegacija bo v začetku januarja odpotovala v Kairo. Najbrž bo ZRN ob tej priložnosti odobrila Egiptu za 70 milijonov dolarjev posojila.

Nič več tujih podjetij

KISANGANI — Predsednik Zaira Mobutu Sese Seko je izjavil, da v prihodnje tujcem ne bodo več dovolili ustanavljati manjših poslovnih podjetij. Doslej so se največ s tako dejavnostjo ukvarjali poslovni ljudje iz Grčije, Pakistana, Indije in Portugalske. Vsa drobna trgovina naj bi tako prešla na zairske državljane.

Nesreča med bikoborbo

BOGOTA — Več kot 300 ljudi je bilo poškodovanih, ker se je včeraj med bikoborbo v malem mestecu, 50 kilometrov jugovzhodno od Bogote, podrla glavna tribuna. Mrtev ni bil nihče.

Turbine končane

LENINGRAD —V leningrajskem metalnem zavodu so izdelali velike hidravlične turbine za elektrarno Tabka, ki jo bodo postavili na Evfratu v Siriji. Posebnost novih turbin je, da je zmogljivost mogoče povečati glede na pritisk vode. Začetna moč novih turbin je 103.000 kilovatov in se lahko pozneje poveča na 140.000 kilovatov.

Posojilo Boliviji

LA PAZ — Boliviji so odobrili za 490 milijonov dolarjev posojila, s katerim bodo uresničili program gospodarskega razvoja. Vojaška vlada generala Banzerja je dobila od ZDA vsestransko pomoč pri odobritvi mednarodnega gospodarskega posojila. Trinštirideset milijonov dolarjev je prispevala medameriška banka za razvoj.

Sodelovanje med ZK in KPČ

PRAGA — Načelnik oddelka predsedstva ZKJ za mednarodne stike Ignac Golob je odpotoval v Prago, kjer se bo pogovarjal s predstavniki CK KPČ o bodočih stikih in sodelovanju med partijama.

Nujno posvetovanje v Kairu

KAIRO — Predsednik Anvar el Sadat je imel včeraj sestanek nacionalnega varnostnega sveta zaradi nujnega posvetovanja o vprašanjih, ki so povezana s krepitvijo notranje enotnosti in priprava za konfrontacijo z Izraelom.

Pomanjkanje žita v Indiji

WASHINGTON — Indijo je letos prizadela suša. Letošnji pridelek žita je bil za 7 milijonov ton manjši. Najbrž bo morala Indija kupiti 2 do 3 milijone ton žita, večinoma pšenice.

Kitajska kupuje na Japonskem

TOKIO — LR Kitajska bo kupila od Japonske skoraj milijon ton jeklenih izdelkov, ki jih bo dobavila v prvi polovici prihodnjega leta. Celoten uvoz bo znašal približno 1,4 milijona ton, v vrednosti 67 milijard jenov (približno 95 milijonov funtov šterlingov). 400.000 ton izdelkov iz jekla bo Japonska dobavila do konca leta.

Pa še to:

SREČA — Sekretar občinskega komiteja ZK v Šabcu Živadin Mihajlović je potožil, da nekateri občani iz Beograda po telefonu ali osebno intervenirajo v prid tistih, ki bi jih bilo treba po oceni občinske organizacije ZK v Šabcu odstaviti s položajev zaradi napak, ki so jih zagrešili. Še dobro, da za te grešnike ne prihajajo intervenirat kakšni njihovi prijatelji — boksarji ...

Prešteti občani SFRJ

Rezultati popisa 31. marca 1971, ko nas je bilo 20,522.972

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — V sekretariatu ZIS za informacije so danes povedali novinarjem dokončne podatke o narodnostni sestavi prebivalstva po popisu z dne 31. marca 1971. Predhodni podatki so bili objavljeni v maju letos, toda brez podatkov za SR Slovenijo.

Jugoslavija je 31. marca 1971 imela 20,522.972 prebivalcev. Črnogorcev je bilo 508.843 (2,5 %), Hrvatov 4,526.782 (22,1 %), Makedoncev 1,194.784 (5,8 %), Muslimanov v smislu narodnosti 1,482.430 (8,4 %), Slovencev 1,678.032 (8,2 %), Srbov 8,143.148 (39,7 %), Albancev 1,309.623 (6,4 %), Bolgarov 58.627 (0,3 %), Čehov 24.629 (0,1 %), Italijanov 21.791 (0,1 %), Madžarov 477.374 (2,3 %), Romunov 58.570 (0,3 %), Rusinov 24.649 (0,1 %), Slovakov 83.656 (0,4 %), Turkov 127.926 (0,6 %), Avstrijcev 852, Grkov 1564, Židov 4811, Nemcev 12.785, Poljakov 3.033, Romunov — Ciganov 78.435 (0,4 %), Rusov 7.427, Ukrajincev 13.972, Vlahov 27.590 in drugih 21.722.

O narodnosti se ni izreklo — po 41. členu ustave SFRJ — 32.774 prebivalcev ali 0,2 %. Da so Jugoslovani, se je izreklo 273.077 prebivalcev ali 1,3 %, v smislu regionalne pripadnosti pa sta se izrekla 15.062 prebivalca.

Več ko 6 milijonov Srbov živi v SR Srbiji, in sicer v ožji Srbiji 4,7 milijona, v Vojvodini nekaj nad milijon, na Kosovu pa 228.000. V BiH živi 1,4 milijona Srbov, v Črni gori nekaj manj kot 40.000, v Hrvatski 626.000, v Makedoniji 46.000. Več ko 3,5 milijona Hrvatov živi na ozemlju svoje republike. V BiH živi nad 770.000 Hrvatov, v drugih republikah pa precej manj, razen v Srbiji, kjer jih je skoraj 185.000.

Slovenci in Makedonci žive v glavnem na ozemlju svojih republik. Od 508.000 Črnogorcev jih živi 125.000 v SR Srbiji. Večina Muslimanov živi v BiH, in sicer 1,482.430, v Srbiji jih je 154.000 in v Črni gori 70.000. Albanci žive v Srbiji, kjer jih je 964.000, in v Makedoniji, kjer jih je nekaj manj kot 280.000.

Tesnejše vezi med podjetji

V papirni industriji razmišljajo o ustanovitvi združenega podjetja

KRŠKO, 26. dec. — Plenuma slovenske papirne industrije v Krškem sta se udeležila tudi predsednik CK ZKS France Popit in v. d. predsednika republiškega sveta ZSS Jože Globačnik. V razpravi o uresničevanju ustavnih dopolnil v tej dejavnosti so poudarili, da je bilo doslej še premalo storjenega za uveljavljanje dopolnil v življenje in da je kljub določenim nejasnostim še vse preveč čakanja. Zato so se zavzeli za takojšnjo ustanovitev komisije za uveljavljanje ustavnih dopolnil, ki naj bi pospešila zlasti ustanavljanje TOZD v vseh delovnih organizacijah. Hkrati so ugotovili, da ustavne spremembe nudijo večje možnosti za povezovanje med sorodnimi podjetji; zato kaže podpreti predlog o ustanovitvi združenega podjetja s samostojnimi TOZD, v katerih bi bili skupaj papirničarji, lesarji in gozdarji. Na plenumu so razpravljali tudi o ustanovitvi skupne organizacije ZK vseh podjetij papirniške stroke. S. D.

Usodno srečanje

BREŽICE, 26. dec.

Vukšić je vozil iz Brežic proti Cerkljam in je pri srečanju z avtobusom na desni strani ceste podrl Gašperina, ki je šel poleg kolesa. Udarec je bil tako silovit, da je Gašperina odbilo v telefonski drog, tako da je med prevozom v bolnišnico podlegel poškodbam. J. K.

Skrb za otroke

RK SZDL Slovenije je sprejela akcijski program za ustvarjanje boljših družbenih razmer za razvoj otrok

LJUBLJANA, 26. dec. Republiška konferenca SZDL Slovenije je popoldne nadaljevala razpravo o predlogu akcijskega programa za ustvarjanje boljših družbenih razmer za razvoj otrok. Predlog akcijskega programa je obrazložila podpredsednica RK SZDL Valentina Tomlje. Enajst razpravljalcev je k programu predlagalo nekatere dopolnitve, ki jih bo danes imenovana komisija upoštevala pri končnem oblikovanju besedila.

Valentina Tomlje je med drugim omenila, da so razprave o družbeni skrbi za otroke v organizacijah SZDL osvetile številne probleme, ki so še na področju otroškega varstva, hkrati pa tudi uspehe, dosežene v zadnjih letih, še zlasti v realizaciji stališč o odpravljanju socialnih razlik. Politična stališča in še posebej Titovo pismo nas zavezujejo, da začrtamo neposredne naloge in storimo vse, da jih tudi uresničimo in to ob načrtnem in družbeno dogovorjenem delovanju interesnih skupnosti in vseh, ki imajo na skrbi blaginjo naših otrok.

Glede nalog na področju družbene skrbi za otroke nismo na začetku, saj vemo, kaj hočemo. Imamo srednjeročno usmeritev otroškega varstva v Sloveniji, občine imajo razvojne programe in dogovore, kako jih bodo uresničile, imamo pa tudi samoupravne odločitve delovnih ljudi, za hitrejši razvoj družbene skrbi za otroke.

Kljub vsemu pa še nismo dosegli tistega, kar bi lahko, zato bodo potrebne zavestne politične akcije, da na področju družbene vzgoje in varstva otrok uresničujemo družbeno dogovorjene cilje. Posebej bo treba dosledno uresničevati določila ustavnih sprememb, ki se nanašajo na interesne skupnosti ter izpeljati prave delegatske odnose v skupnostih otroškega varstva.

Diplomatska kronika

POVERILNA PISMA — Prvi jugoslovanski veleposlanik v Bangladešu dr. Dejan Kostić je izročil poverilna pisma predsedniku republike Sajedu Čauduriju.

OREŠČANIN PRI SIHANUKU — Šef kamboške vlade princ Sihanuk je sprejel našega veleposlanika v Pekingu Bogdana Oreščanina. Med prijateljskim pogovorom sta obravnavala vprašanja, ki zanimajo obe strani.

BINHOVA DANES NA KITAJSKEM — V Pekingu se pripravljajo na prisrčen sprejem zunanje ministrice južnovietnamske začasne vlade Nguyen Thi Binhove. Binhova se je na poti iz Pariza v Hanoi za nekaj dni ustavila tudi v Moskvi, kjer jo je sprejel zunanji minister Gromiko.

Posebno obvestilo!

Mestna konferenca ZMS Ljubljana, Občinske konference ZMS v Ljubljani in IO SS ljubljanskih visokošolskih zavodov pozivajo mladino in občane Ljubljane da izrazijo neomejeno podporo Lorbi vietnamskega naroda za svobodo ter ostro protestirajo in obsodijo razširitev vojne v Vietnamu s svojo udeležbo na protestnem pohodu po ljubljanskih ulicah in množičnem zborovanju na Trgu revolucije v četrtek, 28. decembra ob 11. uri in 30 min.

200.000 več nas je kot lani

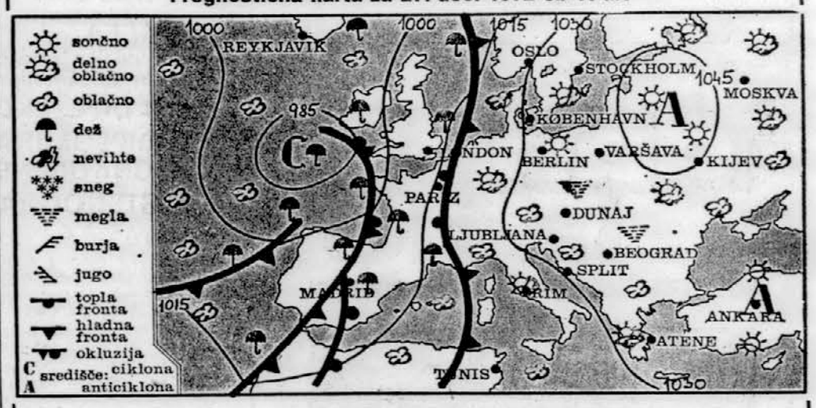
BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — Ibrahim Latifić, direktor zveznega zavoda za statistiko, je na že tradicionalni tiskovni konferenci pred novim letom povedal, da bo v Jugoslaviji ob koncu letošnjega leta okrog 20,770 milijona prebivalcev ali za okrog 200.000 več kot decembra lani.

Letos se je rodilo okrog 282.000 otrok, to pa je za 2,2 odstotka več kot lani. Število umrlih je letos večje za 1,8 odstotka. Sklenjenih je bilo okrog 185.000 zakonskih zvez, ločitev pa je bilo skoraj 22.000, t.j. 6 % več kot lani.

V Jugoslaviji je trenutno okrog 4,2 milijona zaposlenih v družbenem sektorju ali okrog 165.000 več kot konec lanskega leta. Na novo zaposlenih je za 4 % več.

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 27. dec. 1972 ob 7. uri

Vreme in temperatura 26. decembra 1972

kraji	ob 7. uri vreme	stopin	ob 13. uri vreme	stopin
Ljubljana	oblačno	—6	oblačno	—4
Planica	jasno	—8	jasno	—3
Brnik	oblačno	—7	oblačno	—6
Kredarica	jasno	—6	jasno	—3
Maribor	oblačno	—8	oblačno	—4
Sl. Gradec	oblačno	—8	jasno	—3
Celje	oblačno	—4	oblačno	—3
Novo mesto	oblačno	—4	oblačno	—3
Koper	oblačno	6	oblačno	8
Reka	oblačno	6	oblačno	9
Puij	oblačno	5	oblačno	9
Hvar	oblačno	8	rosi	11
Dubrovnik	oblačno	8	dežuje	9
Zagreb	oblačno	—3	oblačno	—2
Beograd	oblačno	—3	oblačno	1
Sarajevo	sneži	—2	oblačno	1
Titograd	oblačno	6	oblačno	8
Skopje	oblačno	0	oblačno	6
Celovec	oblačno	—7	oblačno	—6
Gradec	oblačno	—7	oblačno	—6
Dunaj	oblačno	—5	rosi	—4
Benetke	oblačno	2	oblačno	4
Milano	oblačno	1	oblačno	4
Genova	oblačno	8	oblačno	9
München	oblačno	—8	pol. oblačno	—6
Zürich	jasno	—8	—	—
Rim	pol. oblačno	6	pol. oblačno	14
Pariz	jasno	3	oblačno	10
Berlin	jasno	—7	jasno	—4
Stockholm	oblačno	—2	pol. oblačno	3
Moskva	sneži	—2	pol. oblačno	—4

SLOVENIJA

Pretežno oblačno bo, v višjih legah precej jasno. Najnižje nočne temperature med —5 in —10, v Primorju 4, najvišje dnevne med —2 in —5, v krajih brez oblačnosti okoli 0, v Primorju 8.

IZGLEDI VREMENA ZA ČETRTEK

Še suho vreme.

JUGOSLAVIJA

Drugod po Jugoslaviji bo zmerno do pretežno oblačno.

VREMENSKA SLIKA

Nad vzhodno Evropo in Balkanom se še vedno zadržuje območje visokega zračnega pritiska. Atlantske frontalne motnje, ki se pomikajo prek Španije proti Sredozemlju, tu oslabijo. V višinah prevladujejo nad našimi kraji vlažni jugovzhodni zračni tokovi, ki povzročajo oblačnost.

Snežne razmere, včeraj, ob 7 uri:

SNEŽNE RAZMERE: Žičnica na Krvavec: —4° jasno, 15 cm, naprave obratujejo; Žičnica na Vogel:: 0° jasno, 50 cm, obratuje nihalka, vlečnica Križ, in sedežnica; Vojsko: 10 oblačno, 6 cm; Rateče-Planica: 6 cm; Jezersko: 3 cm; Slovenj gradec: 4 cm; Triglav-Kredarica: 220 cm; Bled, Bohinj, Idrija, Logatec in Polževo brez snega.

Sporazum prevoznih podjetij

Devet podpisnikov bo v Sloveniji uskladilo in pocenilo poslovanje

NOVA GORICA, 26. dec. — Predsedniki delavskih svetov in direktorji Avtobusnega prometa iz Maribora, Avtoprometa iz Nove Gorice, Creine iz Kranja, Gorjancev iz Novega mesta, Izletnika iz Celja, Komunalnega podjetja iz Ptuja, SAP-a iz Ljubljane, Slavnika iz Kopra in Transturista iz Škofje Loke so danes podpisali poseben sporazum o poslovno tehničnem sodelovanju pri opravljanju storitev v potniškem prometu.

V pogodbi se podjetja med drugim obvezujejo, da bodo na enak način urejala prometno službo, nadomeščala izpadle prevoze na najbolj smotrn način, zasnovala enotna merila za nagrajevanje, centralizirano zbirala podatke o trenutno prostih zmogljivostih, skrbela za odpravljanje konic v prevozih, uvedla enotno prevozno dokumentacijo, skupno organizirala propagandne akcije in si nudila tehnično pomoč na drugih področjih skupnega interesa. L. K

Trikrat zvita pločevina

JESENICE, 26. dec. — Sinoči ob približno 19. uri je na križišču ceste Maršala Tita in ceste Cirila Tavčarja na Jesenicah zaradi prekratke varnostne razdalje trčil v osebni avtomobil Viktorja Endliha iz Kranjske gore z osebnim avtomobilom zahodnonemški državljan Jozef Sehon. Sehon je tako močno trčil v Endliha, da je njegov osebni avto odbilo v Renoa Rehnika iz Kranja, ki je z osebnim avtom stal na cesti Cirila Tavčarja. Po približnih ocenitvah je škode na vozilih za približno 15.000 dinarjev. S. S.

Tatova

MARIBOR, 26. dec. — Mariborsko okrožno sodišče je obsodilo Štefana Cuga, 28-letnega trgovskega pomočnika brez zaposlitve in stalnega bivališča, na eno leto in osem mesecev zapora, Ivana Klanečeka 30-letnega gradbenega delavca iz Njiverc pri Kidričevem pa na eno leto strogega zapora.

Cug je januarja letos vzel iz priročnega skladišča gostilne Turist v Ptuju 190 zavojčkov cigaret in to tako, da je vdrl v gostilniške prostore skozi okno. To pa ni njegov prvi greh. Oktobra 69 je v hotelu Petovia v Ptuju izmaknil znancu B J. iz žepa denarnico z najmanj 90 dinarji in to takrat, ko je B. J. zaradi vinjenosti zaspal ob mizi. J. J.

KRANJ

Zbornik o delu varnostno obveščevalnih služb

UJV je v dogovoru z Gorenjskim muzejem v Kranju začela akcijo za izdajo zbornika o delu varnostno obveščevalnih služb na Gorenjskem. Gorenjske občine, ki bodo finančno podprle izdajo tega zbornika, so že potrdile oz. soglašale z imenovanjem odbora za izdajo zbornika, ki mu predseduje narodni heroj Anton Dežman-Tonček. M. K.

PRVI UMETNI SNEG — V inštitutu tovarne športne opreme Elan v Begunjah so se pred leti začeli ukvarjati z mislijo, da bi jeseni in pozimi delali umetni sneg; takrat seveda, kadar ne bi bilo naravnega. Ing. Bojan Medvešček, vodja kapitalne izgradnje pri Elanu, je povedal, da so v ta namen preuredili njihovo smučišče za preizkušanje smuči na Krpinu v Begunjah. Spodaj so izravnali teren in zajeli potoček Blatnico. Ob zajetju so postavili črpalno postajo, od katere so položili cevi ob nosilnih stebrih smučarske vlečnice, ki je tu speljana v dolžini 400 m na pobočju hriba proti Sv. Petru. Pred kratkim so dobili topu podoben stroj za izdelavo umetnega snega. Od 20. decembra naprej sneg že tudi »izdelujejo«. Stroj črpa vodo iz vodovoda in jo povsem razpršeno meče več deset metrov daleč. Pri tem se drobne kapljice že pri temperaturi minus 2 stopinji spreminjajo v sneg. Do sobote, 23. decembra, so naredili sneg že približno 150 m daleč od izteka proti vrhu smučišča. S tem strojem narede na uro 24 kubičnih metrov snega. Predvidevajo, da bodo do novega leta s snegom pokrili vse smučišče in da bodo ta dan smučišče tudi uradno odprli. Na smučišču na Krpinu pa je že sedaj precej smučarjev, saj tako nizko in blizu ni nikjer snega. Zato pa pride umetni nadvse prav. — Na sliki: top na desni strani proizvaja umetni sneg.

Tekst in foto: BRANKO BLENKUŠ

Turistični „mlinček“

Portoroški hotel Palace uvedel med prvimi v državi elektronsko napravo za obdelavo turističnih podatkov — Tudi v Sloveniji je ta novost še redkost

Elektronika vztrajno in počasi, zdi se, da prepočasi, prodira tudi v turistično gospodarstvo. Portoroško hotelsko podjetje Palace je kot prvo v Sloveniji in med prvimi v državi vpeljalo elektronsko napravo za obdelavo najrazličnejših podatkov. To je naprava, NDS DATA RECORDER 1183, nekaj manjšega, strokovnjaki bi temu prav gotovo rekli »mlinček«, pa vendar močno koristnega za vsakdanje delo v turizmu.

V podjetju so povedali, da se jim bo naložba za to, 300 tisočakov, prav gotovo bogato povrnila. S strojem, če ga lahko tako imenujemo, zbirajo najrazličnejše podatke. Od tega, od kod prihaja gost, kaj je po poklicu, spol, starost. Napravo zanima tudi, s kakšnim prevoznim sredstvom je turist prispel, kaj ga je prepričalo, da se je odločil prav za ta hotel (ustna, pisana propaganda, radio ali TV). Nadalje naprava posreduje hotelirjem odstotek izkoriščenosti sob, pregled zasedbe hotelov in še kaj drugega. Seveda je treba povedati, da je ta DATA RECORDER le neke vrste posrednik, medij, ki samo zbira podatke, ki jih kasneje pošljejo Prometnemu inštitutu v Ljubljano in od tam dobijo odgovor na svoja vprašanja. Tako lahko ustrezne službe v podjetju tudi vedo, odkod je največ gostov in kam bi kazalo usmeriti več propagande. Če jim naprava izračuna, da je med propagando še vedno najbolj učinkovito delo agencij, se v podjetju odločijo za tiste, ki jim pošiljajo največ obiskovalcev. To jim je naprava tudi posredovala, tako, da vedo, da je za zdaj še najuspešnejše delo potovalnih agencij. Na drugo mesto pridejo po uspešnosti propagandnega odmeva prospekti, pa ustna propaganda in oglasi v časopisih. Sicer pa je Palace dal za propagiranje svojih turističnih storitev le 200 tisočakov, kar pa spet ni tako malo, če pomislimo, da je to le ena hotelska in turistična hiša.

Elektronska naprava še ni dala vsega od sebe. Zdaj v Palacu pripravljajo drugi del statistike, ki bo zajela vsakoletni vzorec gostov in jih bodo povprašali tudi po počutju, pripombah, pomanjkljivostih. To pa spet zato, da bi izboljšali svoje, po ocenah drugih, že zdaj zelo dobre turistične storitve.

In še eno novost pripravljajo. Iz Italije so povabili izvedenko za to napravo in zdaj oblikuje program rezervacij v hotelih te portoroške delovne organizacije. Tako bodo uslužbenci v recepcijah takoj vedeli — doslej to ni bilo mogoče — kje imajo še vse prostor, do kdaj se bodo določeni gostje zadržali. Odpadlo bo še eno dodatno delo receptorjev, saj bo naprava tudi sama izstavljala račune. Na ta način se bo povečal obisk, ker bo večja zasedenost sob, pa tudi marsikateri nesporazum pri oddajanju sob bodo tako odpravili.

Zamisel je dobra, samo škoda, da za zdaj med turističnimi in hotelskimi podjetji na slovenski obali in drugod (izjema je ljubljanski Slon), še ni našla posnemalcev.

ZORAN DEBENJAK

Maribor: komu pomoč pri stanarinah

MARIBOR, 26. dec. — Na sinočnji skupni seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta in izvršnega odbora občinske konference SZDL so obravnavali izhodišče stanovanje politike v prihodnjem letu.

Konkretnih sklepov niso mogli sprejeti, ker še danes ni jasno, kakšni bodo stabilizacijski ukrepi zveznega izvršnega sveta. Pripravljajo pa vse potrebno. Tako so s strokovno analizo ugotovili kdo bo lahko in koliko sprejemal subvencijo za stanarine. Po dosedanjih podatkih bi v Mariboru le malo stanovalcev dobivalo pomoč, vendar so menili, da ti podatki niso najbolj točni in da je treba vse še enkrat dobro pregledati.

Pomenek

Zmerom učitelj

Pogovor z učiteljem Ivanom Grašičem iz Novega mesta, katerega življenje je res prežeto s pedagoškim delom

Življenjsko pot Ivana Grašiča iz Novega mesta je tesno spremljalo pedagoško delo. V predvojnih letih je kot mlad učitelj najprej poučeval otroke Kočevarjev na Podstenicah v Kočevskem Rogu, tik pred vojno pa je učil še v Vavti vasi. Italijani so ga odpeljali v internacijo, po vrnitvi domov pa se je vključil v Levstikovo brigado.

IVAN GRAŠIČ
Foto: S. D.

Ker pa se je v letu 1944 začelo partizansko šolstvo na delno osvobojenem, oziroma osvobojenem ozemlju, je Ivan Grašič postal vodja partizanske šole v Podhosti pod Rogom. Po osvoboditvi je ostal zvest vzgojnemu delu; še vedno je bil aktiven prosvetni delavec, hkrati pa je delal še v organizaciji Zveze borcev in v društvu prijateljev mladine. Danes opravlja delo tajnika temeljno izobraževalne skupnosti v Novem mestu, je pa tudi predsednik občinske organizacije ZPM.

Za prizadevno delo je oktobra letos dobil Trdinovo nagrado. Nagrada pa še sovpada s pomembnim osebnim jubilejem, Ivan Grašič, je te dni praznoval 60. obletnico življenja.

● Ali se še spominjate učiteljevanja v partizanski šoli?

»Spomin na partizansko šolstvo mi bo ostal vedno v spominu. Leta 1944 sem bil v Starih žagah, ko je prišlo povelje, da se moramo vsi šolniki spet posvetiti prosveti. Kar čez noč so zaživele šole v Občicah, Podturnu, Podhosti, Drganjih selih, Sušicah, Prapročah, Rumanji vasi in drugje. Od začetka ni bilo lahko, saj smo morali biti vedno budni. Poučevali smo na nepopolno osvobojenem ozemlju, zato nas je okupator večkrat vznemirjal. Spominjam se, kako smo bežali pred minami in granatami, ki so jih Nemci metali pod Rog. Od začetka sem poučeval, čez čas pa sem postal vodja šole. Ker smo imeli že določene izkušnje z ustanavljanjem šol, sem bil določen z učiteljem Hofbekom, da greva organizirat šolo v Dolnjo Nemško vas pri Trebnjem. Ravno tedaj pa sem zbolel, nisem mogel takoj na pot. Ker se je v tem času začela nemška ofenziva, nisem mogel za prijateljem, kasneje sem zvedel, da so ga ujeli Nemci in ga ustrelili v Novem mestu.«

● Kako je bilo v Podstenicah?

»Ker nisem imel »stricev« sem kot mladenič moral leta 1937. na prvo delovno mesto v Podstenice h Kočevarjem. Uspelo mi je zbrati 26 otrok, v eni učilnici sem učil od prvega do osmega razreda, zato sem lahko poučeval slovensko. S starši mojih učencev sem imel težave, pod noge so mi metali polena. Bolj ko se je približevalo 1940. leto, tembolj so dvigovali glave. Postajali so predrzni. Nosili so zastave s kljukastimi križi in peli nemške nacionalistične pesmi. Ko sem zaslutil, da mi tla postajajo vroča, sem jo raje odkuril v dolino.«

● Povejte nam še, kako bodo malčki v novomeški občini letos pričakali dedka Mraza?

»Vzgojnim varstvenim in šolskim zavodom smo priporočili, da organizirajo novoletne prireditve za malčke. Pripravili jim bodo kulturno-zabavne prireditve in pogostitve. Delovni kolektivi, ki imajo pokroviteljstva nad izobraževalnimi zavodi, bodo učencem podarili kolektivna darila. Tistim, ki nimajo pokroviteljev, pa bo darila kupila občinska organizacija ZPM. Zavod za kulturno dejavnost bo pripravil posebno baletno predstavo, s katero bodo obiskali učence na podeželskih šolah. V Novem mestu bodo posebej v ta namen okrasili dom Kulture na Prešernovem trgu, kjer bo tudi prihajal dedek Mraz.«

S. DOKL

DANES Jana SODOBNI ŽENSKI TEDNIK

Kranjska „Sava“ narašča

Kolektiv šteje zdaj že 3000 delavcev — Potrebovali jih bodo še več

KRANJ, 26. dec. — V tovarni Sava, ki je po številu zaposlenih drugo največje podjetje v Kranju, so danes zaposlili že tritisočega delavca. Letos so na novo zaposlili 400 ljudi, medtem ko jih je iz podjetja odšlo 250.

Prihodnje leto bodo v tovarni pričeli obratovati novi stroji v proizvodnji avtomobilski gum. Zato bodo rabili precej novih delavcev. Predvidevajo, da jih bodo na novo sprejeli za polovico več kot letos, tako da se bo število zaposlenih povečalo za 350.

Kot pa pravijo, je nove delavce v okolici Kranja vse teže dobiti.

Za tiste, ki pridejo od drugod, so v novem samskem domu v Škofji Loki kupili 40 postelj, v svojem mladinskem domu pa bodo spomladi uredili še 50 ležišč. Razen tega v Savi odvajajo precejšnja sredstva za družbeno in zasebno stanovanjsko graditev.

L. STRUŽNIK

BEGUNJE

Nova trgovina Elana

Mnogim, ki so nakupovali rekvizite za smučanje je še znano, da je imel doslej Elan svoje trgovske prostore na letališču v Lescah. Ta trgovina je bila sicer na ugodnem kraju, saj je bila blizu glavne ceste, le prostori so bili manj primerni in premajhni.

Te dni pa so odprli nove prostore tudi v Begunjah. Trgovina je sodobna, prostorna; v njej je na prodaj vse, kar v Elanu izdelujejo. B. B.

Park, ne pa plevel

Spominska obeležja naj ostanejo na starem jeseniškem pokopališču

Na Jesenicah se številni prebivalci sprašujejo, kaj bo s starim pokopališčem, ki je zdaj zapuščeno in zanemarjeno. Za dan mrtvih se prostor sicer očisti in večinoma grobov uredi, potem pa se zaraste plevel, ki se stiska z predolgimi vejami vrb žalujk.

Kot sedaj kaže, se bo zadeva v zvezi s tem v kratkem premaknila na bolje. Do sedaj sta namreč obstajala dva predloga za ureditev tega prostora. Po obeh variantah je prevideno, da bi bil park s tem, da bi ostalo tudi grobišče padlih partizanov, spominsko obeležje padlih v I. svetovni vojni in umrlim ruskim ujetnikom ter ponesrečenim pri graditvi Karavanškega predora. Po drugi varianti pa naj bi vse to prestavili na pokopališče na Blejski Dobravi.

O tem so pred kratkim razpravljali na seji občinskega odbora ZZB NOV in sklenili predlagati, naj v bodočem parku ostanejo vsa spominska obeležja, za padle partizane pa naj se naredi ustreznejše obeležje, saj je sedanje preskromno. B. B.

Predlog za združitev kmetijskih ustanov

Svet za kmetijstvo mariborske občinske skupščine podpira predlog, naj bi se kmetijski zavod Maribor in sadjarski zavod v Mariboru združila z višjo agronomsko šolo tako, da bi oba zavoda bila ena temeljna organizacija združenega dela. M. K.

Topla beseda otrokom

V Zasavju se bodo spomnili otrok smrtno ponesrečenih tovarišev

Rudniški odbor sindikata pri Zasavskih premogovnikih — Trbovlje bo ob sodelovanju podjetja, organiziral v sredo 27. t.m., v delavskem domu v Trbovljah, pomenek z otroki smrtno ponesrečenih članov delovne skupnosti. Ob tej priložnosti bodo otroke obdarili.

Prav tako bodo predstavniki sindikalne organizacije tega podjetja obiskali pred novim letom vse bolne tovariše, člane delovne skupnosti, ki se že dalj časa zdravijo v raznih zdravstvenih domovih. Tudi teh se bodo spomnili z manjšimi darili. T. L.

Stane Boštjančič v Žalcu

ŽALEC, 26. dec. — Danes je obiskal Žalec sekretar ZMJ Stane Boštjančič. Dopoldne je obiskal Kemično industrijo v Libojah, nato pa je imel pogovor z mladinskim aktivom in obiskal osnovno šolo v Grižah. Popoldne se je v Žalcu sestal z občinskim mladinskim političnim aktivom. Na sestanku je Stane Boštjančič največ govoril o nalogah mladine po tretji konferenci ZKJ. T. T.

Razstava o delu pionirjev med NOB

AJDOVŠČINA, 26. dec. — V dvorani prve slovenske vlade je že nekaj dni odprta razstava slik in druge dokumentacije o delu pionirjev med NOB. Razstavo so pripravili nekdanji partizani, odprta pa bo do konca letošnjega leta. F. H.

V spomin dr. Jožeta Pokorna

Te vrstice pišem v spomin dr. Jožeta Pokorna, najbrž proti njegovi volji. Odšel je potiho. Morda v svoji skromnosti ni hotel, da bi bila njegova zadnja pot obeležena s častmi, ki so mu šle, med drugim, kot enemu članov prve slovenske vlade. Morda torej tudi ni hotel, da bi mu pisali nekrologe.

Vendar je bil pokojni dr. Pokorn tako lepa osebnost in je njegovo delovanje zlasti v predvojnih letih bilo tako pomembno, da je njegova smrt nekaj, kar moramo posebej zabeležiti in posebej obžalovati. S tem občutkom pišem te vrstice. Pri tem se zavedam, da ne bom mogel v celoti prikazati njegovega lika, in prepuščam to varišem, ki so mu po življenju in nazorih stali bliže, da to store. Te vrstice naj bodo posebej pričevanje o tem, da je užival spoštovanje in simpatije tudi v krogu predvojnih komunistov.

Dr Jože Pokorn, rojen l. 1904, je izšel iz skromnih razmer številne družine obrtnika ljubljanskega predmestja. To poreklo ga je zgodaj opredelilo — vse svoje zavestno življenje je iskal teoretično in praktično rešitev za zahteve delovnega človeka. To iskanje je bilo značilno za njegova dijaška in študentska leta, za leta odvetniškega pripravništva, ki jih je preživel v pisarni dr. Ivana Stanovnika, kjer je vedno živel spomin na ljudsko fronto iz začetka dvajsetih let, za leta uglednega odvetnikovanja pred vojno v Škofji Loki. To ga je v osnovi opredelilo med vojno in je tudi po vojni, ko se je popolnoma posvetil teoriji, bilo ozadje njegovega razmišljanja.

Dr. Jože Pokorn je pripadal tistemu krogu krščanskih socialistov, ki je soustanovil Osvobodilno fronto. Zlasti tesno prijateljstvo ga je vezalo na dr. Aleša Stanovnika. V tem krogu je bil ekonomski teoretik (pisal je med drugim v predvojno Besedo in Dejanja), in za ves ta krog ni bilo brez pomena, da se je pokojni Pokorn mnogo ukvarjal z marksizmom predvsem Marxovim Kapitalom, in da je bil med tistimi krščanskimi socialisti, ki so iskali povezovanje med ekonomsko in sploh družbeno teorijo marksizma in svojimi filozofsko moralnimi nazori. Skupaj z dr. Alešem Stanovnikom je pa poleg tega gledal v krščanskem socializmu sestavni del širokega gibanja slovenskega naroda za enakopravnost in združitev.

Toda dr. Jože Pokorn je ob vsem tem bil v prvi vrsti pošteno in toplo čustvujoč človek. Njegova govorjena in pisana beseda je blestela s svojo logičnostjo in strokovno utemeljenostjo. Toda kar je človeka na koncu koncev nezadržno osvajalo, je bil njegov nekam otožni smehljaj, njegov suhi, prav nič hudoben, le hudomušen humor, njegovo nadosebno, toda ne neprizadeto, razmerje do obravnavanih problemov in hkrati zelo osebno, človeško govo zadržano, pa tako toplo razmerje do sogovornika, njegovo zanimanje za težave ljudi, s katerimi je prihajal v stik.

Po svoji nagonski naravnanosti na preobrazbo družbe, po svoji miselni opredelitvi v predvojnih letih bilo tako pomembno, da je njegova smrt nekaj, kar moramo posebej zabeležiti in posebej obžalovati. S tem občutkom pišem te vrstice. Pri tem se zavedam, da ne bom mogel v celoti prikazati njegovega lika, in prepuščam to varišem, ki so mu po življenju in nazorih stali bliže, da to store. Te vrstice naj bodo posebej pričevanje o tem, da je užival spoštovanje in simpatije tudi v krogu predvojnih komunistov.

Dr Jože Pokorn, rojen l. 1904, je izšel iz skromnih razmer številne družine obrtnika ljubljanskega predmestja. To poreklo ga je zgodaj opredelilo — vse svoje zavestno življenje je iskal teoretično in praktično rešitev za zahteve delovnega človeka. To iskanje je bilo značilno za njegova dijaška in študentska leta, za leta odvetniškega pripravništva, ki jih je preživel v pisarni dr. Ivana Stanovnika, kjer je vedno živel spomin na ljudsko fronto iz začetka dvajsetih let, za leta uglednega odvetnikovanja pred vojno v Škofji Loki. To ga je v osnovi opredelilo med vojno in je tudi po vojni, ko se je popolnoma posvetil teoriji, bilo ozadje njegovega razmišljanja.

Dr. Jože Pokorn je pripadal tistemu krogu krščanskih socialistov, ki je soustanovil Osvobodilno fronto. Zlasti tesno prijateljstvo ga je vezalo na dr. Aleša Stanovnika. V tem krogu je bil ekonomski teoretik (pisal je med drugim v predvojno Besedo in Dejanja), in za ves ta krog ni bilo brez pomena, da se je pokojni Pokorn mnogo ukvarjal z marksizmom predvsem Marxovim Kapitalom, in da je bil med tistimi krščanskimi socialisti, ki so iskali povezovanje med ekonomsko in sploh družbeno teorijo marksizma in svojimi filozofsko moralnimi nazori. Skupaj z dr. Alešem Stanovnikom je pa poleg tega gledal v krščanskem socializmu sestavni del širokega gibanja slovenskega naroda za enakopravnost in združitev.

Toda dr. Jože Pokorn je ob vsem tem bil v prvi vrsti pošteno in toplo čustvujoč človek. Njegova govorjena in pisana beseda je blestela s svojo logičnostjo in strokovno utemeljenostjo. Toda kar je človeka na koncu koncev nezadržno osvajalo, je bil njegov nekam otožni smehljaj, njegov suhi, prav nič hudoben, le hudomušen humor, njegovo nadosebno, toda ne neprizadeto, razmerje do obravnavanih problemov in hkrati zelo osebno, človeško govo zadržano, pa tako toplo razmerje do sogovornika, njegovo zanimanje za težave ljudi, s katerimi je prihajal v stik.

Po svoji nagonski naravnanosti na preobrazbo družbe, po svoji miselni opredelitvi v predvojnih letih bilo tako pomembno, da je njegova smrt nekaj, kar moramo posebej zabeležiti in posebej obžalovati. S tem občutkom pišem te vrstice. Pri tem se zavedam, da ne bom mogel v celoti prikazati njegovega lika, in prepuščam to varišem, ki so mu po življenju in nazorih stali bliže, da to store. Te vrstice naj bodo posebej pričevanje o tem, da je užival spoštovanje in simpatije tudi v krogu predvojnih komunistov.

Toda dr. Jože Pokorn, rojen l. 1904, je izšel iz skromnih razmer številne družine obrtnika ljubljanskega predmestja. To poreklo ga je zgodaj opredelilo — vse svoje zavestno življenje je iskal teoretično in praktično rešitev za zahteve delovnega človeka. To iskanje je bilo značilno za njegova dijaška in študentska leta, za leta odvetniškega pripravništva, ki jih je preživel v pisarni dr. Ivana Stanovnika, kjer je vedno živel spomin na ljudsko fronto iz začetka dvajsetih let, za leta uglednega odvetnikovanja pred vojno v Škofji Loki. To ga je v osnovi opredelilo med vojno in je tudi po vojni, ko se je popolnoma posvetil teoriji, bilo ozadje njegovega razmišljanja.

Dr. Jože Pokorn je pripadal tistemu krogu krščanskih socialistov, ki je soustanovil Osvobodilno fronto. Zlasti tesno prijateljstvo ga je vezalo na dr. Aleša Stanovnika. V tem krogu je bil ekonomski teoretik (pisal je med drugim v predvojno Besedo in Dejanja), in za ves ta krog ni bilo brez pomena, da se je pokojni Pokorn mnogo ukvarjal z marksizmom predvsem Marxovim Kapitalom, in da je bil med tistimi krščanskimi socialisti, ki so iskali povezovanje med ekonomsko in sploh družbeno teorijo marksizma in svojimi filozofsko moralnimi nazori. Skupaj z dr. Alešem Stanovnikom je pa poleg tega gledal v krščanskem socializmu sestavni del širokega gibanja slovenskega naroda za enakopravnost in združitev.

Toda dr. Jože Pokorn je ob vsem tem bil v prvi vrsti pošteno in toplo čustvujoč človek. Njegova govorjena in pisana beseda je blestela s svojo logičnostjo in strokovno utemeljenostjo. Toda kar je človeka na koncu koncev nezadržno osvajalo, je bil nje

gov nekam otožni smehljaj, njegov suhi, prav nič hudoben, le hudomušen humor, njegovo nadosebno, toda ne neprizadeto, razmerje do obravnavanih problemov in hkrati zelo osebno, človeško govo zadržano, pa tako toplo razmerje do sogovornika, njegovo zanimanje za težave ljudi, s katerimi je prihajal v stik.

Po svoji nagonski naravnanosti na preobrazbo družbe, po svoji miselni opredelitvi v družbenih, zlasti ekonomskih vprašanjih, po svojem pojmovanju krščanskega socializma na Slovenskem je imel svoje prijatelje tudi med komunisti. Sam vem, kako je bil v tem svojem prijateljstvu širok, kako je znal denarno pomagati in s tveganjem za lastne poklicne interese tudi drugače v sili priskočiti. Posebej pa je v tem oziru znamenita njegova udeležba v obrambi pravic delavskih zagupnikov, mnogih med njimi članov KPS, ki so bili protizakonito odpuščeni iz kranjskih tovarn v. relikt tekstilni stavki leta 1936. Tudi potem, ko so ti tovariši ostali izprti iz vseh slovenskih tekstilnih tovarn — podjetniki so jih dali na črno listo — in si pomagali na ta način, da so ustanovili Tekstilno zadrugo v Podnartu, se je skupaj z dr. Alešem Stanovnikom hotel javno z njimi solidarizirati in je demonstrativno postal njen član.

V vojni se je zato kaj naravno takoj vključil v Osvobodilno fronto in pozneje odšel na osvobojeno ozemlje. (Naj bo v tej zvezi omenjeno, da je njegov brat, zdravnik Mirko, že prej odšel v partizane, kjer je padel v roški ofenzivi.) Na osvobojenem ozemlju je delal v znanstvenem Inštitutu in sodeloval pri reševanju vprašanj naše ga nastajajočega denarništva, ob zmagi pa je postal član prve slovenske vlade kot minister za pravosodje.

Ko je po vojni nehal z delom v politično-izvršilnih organih, se je posvetil poučevanju in študiju na ljubljanski ekonomski fakulteti. Živel je potem samo za to delo in smo se v nekdanjem krogu v zadnjih letih komaj kdaj našli. Morda mu zaradi tega nismo dovolj pokazali svoje hvaležnosti za vse, kar je storil.

Naj te vrstice nekaj tega, kar bi bili moralj njemu reči, povedo njegovim najbližjim, ki so z njegovo smrtjo najbolj prizadeti.

Dr. JOŽA VILFAN

Beseda občana

V Zasavju se pripravljajo na ustanavljanje samoupravnih stanovanjskih skupnosti — Sodeloval bo širši krog

Spremembe na področju stanovanjskega gospodarjenja so tudi v Zasavju sprožile živahno dejavnost številnih družbenopolitičnih dejavnikov, predvsem pa občinskih skupščin, sindikatov, SZDL in drugih. Vrsta kolektivov je pravočasno pripravila predloge svojih razvojnih programov graditve stanovanj pa tudi občinske skupščine že imajo srednjeročne razvojne načrte, o katerih prav zdaj razpravljajo.

Hkrati pa v revirjih razmišljajo tudi o ustanavljanju samoupravnih stanovanjskih skupnosti. Pogojev za to, da bi jih ustanovili še pred novim letom skorajda ni, ni pa nobenega dvoma, da bodo kmalu imenovali iniciativne odbore, ki se bodo lotili vseh teh priprav. Hrastnjiški sinidikalni svet je že predlagal, naj bi v ta odbor izbrali občane in delovne ljudi, ki poznajo stanovanjsko problematiko in ki se že dalj časa ukvarjajo s temi vprašanji.

V začetnih pripravah na ustanavljanje samoupravnih stanovanjskih skupnosti pa vse bolj prevladuje stališče, da bi morali povabiti k sodelovanju kar največ občanov in delovnih ljudi, saj gre za interesne skupnosti, ki bodo delovale na zelo občutljivem področju, zavzemajo pa se tudi za to, da bi ljudem podrobno pojasnili pomen in vlogo teh skupnosti.

V nobenem primeru pa ne bi smeli dovoliti, da bi se s temi vprašanji ukvarjala zgolj stanovanjska podjetja kot so to posebej opozorili na nedavnem posvetovanju SZDL, ko so govorili o uresničevanju prve etape ustavnih sprememb. Ustanavljanje samoupravnih stanovanjskih skupnosti je nedvomno eno najpomembnejših družbenopolitičnih dolžnosti pa tudi izvajanje enega najpomembnejših ustavnih dopolnil, zato je prav, če bo ta akcija kar najbolj široka in množična.

M. V.

Povozil miličnika

CELJE, 26. dec. — Sinoči je v Levcu na cesti Celje—Ljubljana Ivan Rojin (41) z osebnim avtomobilom povozil miličnika Alojza Kartuša (45). Vlačilec zavoda za požarno varnost iz Celja, ki je imel prižgani dve rumeni luči, je iz desnega jarka vlačil osebni avto. Kartuš se je postavil na sredino levega pasu ceste in ustavljal z rdečo akumulatorsko lučjo vozila, ki so pripeljala iz nasprotne smeri. Kot prvi je pripeljal v koloni Ivan Rojin. Ker je imel zasenčene luči, ni opazil miličnika in ga je zbil 12 metrov po cesti, kjer je obležal huje ranjen. Franc Part, ki je vozil za Rojinom, je po nesreči izjavil, da je miličnika pravočasno opazil. S. S.

Prvi radgonski štipendisti

Že v letu 1970 je v gornjeradgonski občini pobuda za ustanovitev sklada za štipendije socialno ogroženim otrokom. V ta namen so podjetja gornjeradgonske občine sklenila poseben dogovor. V letošnjem šolskem letu je temeljna izobraževalna skupnost lahko prvič razpisala štipendije, ki jih dobiva trenutno 20 dijakov in 2 študenta. Štipendije se gibljejo med 340 in 870 dinarjev mesečno.

JANA JE POMAGALA — Ko so člani delovnega kolektiva novomeške tovarne zdravil KRKE v 50. številki tednika »JANA« prebrali pretresljiv sestavek izpod peresa novinarke Marine Draščič z naslovom »Kje si, očka?« v katerem opisuje skoraj neverjetno socialno zgodbo 65-letne ženice Marije Kaplan in njene 12-letne varovanke Mire, ki živita v razpadajoči koči v Podbočju pri Kostanjevici, so se lotili zbiralne akcije in v dveh dneh nabrali 1470 dinarjev ter več kilogramov rabljenih oblek.

V četrtek, 21. decembra, so člani Krkinega kolektiva obiskali Kaplanovi v Podbočju in se dejansko prepričali, da živita v nemogočih življenjskih razmerah. Izba, v kateri stanujeta, se bo vsak čas podrla, kurita skoraj nič, ker nimata drv, v lonec pa tudi ni kaj dati, saj Kaplanova teta, ki je krušna mati učenki Miri, dobiva mesečno 300 dinarjev podpore, vse ostalo pa je treba zaslužiti z dnino.

Za zbrani denar so ljudje iz Krke kupili drva, živila, nabavili bodo tudi posteljnino, mizo in omaro. Kaplanova teta in Mira imata staro nočno omarico za mizo, na njej jesta, Mira pa tudi tam piše naloge, saj drugega pohištva nimata.

Največja želja, ki pa se za zdaj še ne da uresničiti, je, da bi se preselili v drugo boljšo kočo, ki bi jo pa bilo treba precej popraviti, za to pa denarja ni.

Foto in slika: SLAVKO DOKI

Loto

52. KOLO LOTA

Prvo žrebanje: 3, 7, 26 27, 36 in dodatna 22; drugo žrebanje: 1, 17, 19, 30, 31 in dodatna 10.

Astibo
KONFEKCIJA ZA VAS

V 1973 je predvidena zvišana stopnja rasti

Več zborov zvezne skupščine o predlogu resolucije o družbenogospodarski politiki v 1973 — Za 1.2 odstotka nižja stopnja rasti vseh kategorij porabe

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 26. dec. Več odborov zvezne skupščine je danes obravnavalo predlog resolucije o družbenogospodarski politiki v prihodnjem letu, predlog proračuna federacije in več zakonskih predpisov, ki se nanašajo na zmanjšanje nelikvidnosti v gospodarstvu.

Odbor za družbenogospodarske odnose zbora narodov je pod predsedstvom Zorana Poliča proučeval predlog resolucije in ga sprejel z nekaj dopolnitvami, ki pa ne spreminjajo materialne bilance, oziroma zaradi teh sprememb ni treba prelagati sprejetja resolucije zaradi dodatnega republiškega usklajevanja.

V začetku seje je več poslancev (Jovo Šotra — Kosovo, Zoran Polič — Slovenija, Gabrijel Santo — Hrvatska in Jozo Bordužić — BiH) postavilo več vprašanj, na katera so poslancem zadovoljivo odgovorili predstavniki ZIS in član ZIS Ivo Jerkić. Predstavniki ZIS so najprej v odgovoru na vprašanje poslanca Zorana Poliča o tem, ali so v predlogu resolucije usklajene spremembe z materialnimi bilancami, povedali, da so te bilance usklajene. Razlika med osnutkom in predlogom resolucije pa je v tem, da je predvidena višja stopnja rasti družbenega proizvoda celotnega gospodarstva — 6 do 7 odst.; družbeni proizvod v družbenem sektorju gospodarstva naj bi se predvidoma povečal za približno 7,5 odst., industrijska proizvodnja za približno 8 odst., kmetijska za 2,5 do 3 odst., zaposlenost v družbenem sektorju gospodarstva do 3,5 odstotka, produktivnost pa naj bi se v družbenem sektorju povečala za 4 do 4,5 odstotka. Pristojni strokovnjaki ZIS so pojasnili, da je v predlogu resolucije predvideno, da vse kategorije porabe ostanejo na znatno nižji stopnji od predvidene rasti družbenega proizvoda, oziroma na stopnji, ki bo nižja za okoli 1,2 odstotka.

Član ZIS Ivo Jerkić je sprejel nekatera dopolnila poslancev. V odgovoru na vprašanje poslanca Jova Šotra o materialnih bilancah o razvoju energetike, metalurgije in drugih panog je dejal, da je ZIS to gradivo sprejel in da morajo republike, pokrajine in gospodarske zbornice o tem povedati svoje.

Nato so poslanci tega odbora dalj časa obravnavali predlog resolucije, ki ocenjuje uresničevanje politike v tem letu. V predlogu resolucije je namreč rečeno, da je bila »letos rast produktivnosti manjša glede na predvideno politiko, kar ob drugih pomanjkljivostih v razvoju opozarja na širjenje ekstenzivnosti v gospodarjenju«.

Več poslancev je pripomnilo, da je ta ocena o ekstenzivnosti gospodarjenja »resnična in da je ta pojav nevaren«. Predstavniki ZIS so povedali, da je bila lani produktivnost večja za 4,7, letos pa samo približno 2 odstotka. Zoran Polič je poudaril med drugim, da so k temu prispevali pojavi okrog zmanjševanja zalog nekaterih vrst reprodukcijskega materiala, slabiteh tržnih kriterijev in ravno to je prispevalo k povečanju ekstenzivnosti.

Ko so poslanci razpravljali o delu predloga resolucije, ki se nanaša na zvezni proračun, so opozorili, da ta proračun ne more imeti na startu »nobenih odprtih računov«, čeprav so objektivne razmere (drugačno gibanje uvoza in izvoza kot je bilo predvideno, obveznosti federacije, ki izhajajo iz tečajnih razlik), prispevale, da je v letošnjem proračunu federacije nastal znaten primanjkljaj.

ZDRAVKO ILIĆ

Dražja vozila iz TAM

Zvezni zavod za cene dovolil podražitev za 10,5 odstotka

MARIBOR, 26. dec. — Zvezni zavod za cene v Beogradu je dovolil tovarni avtomobilov v Mariboru povprečno zvišanje cen njenim vozilom za 10,5 odstotka.

Tako je ugodil zahtevi mariborske tovarne avtomobilov le 70-odstotno, saj je mariborska tovarna zahtevala povprečno zvišanje cen svojim vozilom za 15 odstotkov.

Od 22. decembra letošnjega leta Tovarna avtomobilov Maribor prodaja vozila po cenah, ki so od 7 do 15 odstotkov višje od sedanjih zneskov.

Tako bodo nekateri tipi avtobusov dražji za 7 odstotkov, tovorno vozilo TAM 5500 za 10,5 odstotka, tovorno vozilo TAM 2001 pa za 15 odstotkov.

M. K.

Politiko cen morajo oblikovati dogovori

Sklepali naj bi jih med družbenopolitičnimi skupnostmi, zbornicami in gospodarskimi asociacijami — Gospodarstvo: enakopravnost vseh partnerjev

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug). Osnova politike cen v letu 1973 mora temeljiti na družbenih dogovorih, sklenjenih med družbenopolitičnimi skupnostmi, zbornicami in zainteresiranimi gospodarskimi asociacijami. To so poudarili na današnji seji upravnega odbora gospodarske zbornice Jugoslavije.

Pravzaprav se gospodarstvo zavzema za enakopravno partnerstvo vseh udeležencev v družbenem dogovarjanju o cenah. Povsem jasno je, da politika cen ne more več temeljiti na starih pozicijah, pri čemer politika cen bazira na neposredni družbeni kontroli cen ob uporabi sporazumov za spremembo takšnih cen kot so. S tem bi se položaj gospodarstva v politiki cen še naprej ohranil v pasivni poziciji.

Tega se je zavedala tudi medresorska skupina zveznega izvršnega sveta, ki je pripravila predloge za politiko cen v letu 1973. V njene predloge so delno vključena tudi stališča gospodarske zbornice Jugoslavije, še zlasti pa zahteve, da se v politiko in sistem cen čimbolj vgradi institucija družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja. S tem bo zagotovljena nova vloga gospodarstva v politiki cen, pri čemer je vztrajal tudi predsednik zvezne zbornice Rudi Kolak. Predsednik pa je pripomnil, da bi morali uskladiti stališča o tem, kaj so družbeni dogovori. Gre za termin, ki se pogosto menja, v praksi pa premalo uresničuje Kolak se je zavzel za popolno spoštovanje sprejete politike in sistema cen, ki sta prva pogoja, da se položaj na tržišču uredi.

Član ZIS Imer Pulja, predsednik medrepubliškega komiteja za tržišče in cene je poudaril potrebo po skupni družbeni akciji v uresničevanju sprejete politike in sistema cen.

Na seji so govorili tudi o dopolnilnih ukrepih ZIS za rešitev problema nelikvidnosti. Člani upravnega odbora so v celoti podprli pet novih zakonov, ki bodo sprejeti na zasedanju zvezne skupščine 28. decembra. Pri tem so poudarili, da se predlagani zakoni nanašajo v glavnem na negospodarsko področje, kar ima za cilj enakomerno razporeditev bremena stabilizacije na vse zaposlene v družbenem sektorju.

Udeleženci sestanka so posebej pozdravili predlog zakona, ki gospodarstvo varuje pred večjimi dajatvami za splošno in skupno porabo. Gre za predlog zakona o omejitvi dohodka od davka in prispevka iz gospodarstva in omejitvi stopnje prometnega davka. Negospodarstvo dolguje gospodarskim delovnim organizacijam še približno 2 milijarda dinarjev. Posledice neizplačanih dolgov bodo nosili s 1 januarjem tudi zaposleni v negospodarskih delovnih organizacijah, to pomeni, da bodo tudi ti prejemali manjše osebne dohodke, in sicer v višini 90 odstotkov od izplačanega dohodka v tem letu.

Izvolitvi PK ZK Vojvodine

Predstavitev novega predsednika in sekretarja PK ZK Vojvodine

LJUBLJANA, 26. dec. Kot smo že poročali v nedeljski številki »Dela«, je pokrajinski komite ZK Vojvodine izvolil za svojega predsednika Dušana Alimpića, za sekretarja pa Jona Srbovana.

Dušan Alimpić — Vlada

Postal je novi predsednik pokrajinskega komiteja ZK Vojvodine

DUŠAN ALIMPIĆ, predsednik PK ZK Vojvodine

DUŠAN ALIMPIĆ—VLADA, novi predsednik PK ZK Vojvodine, se je rodil 1921 v Bački Palanki. Po narodnosti je Srb. Bil je delavec, član komunistične partije od leta 1941, udeleženec NOV, nosilec »Partizanske spomenice 1941«. Med vojno in po osvoboditvi je opravljal številne odgovorne dolžnosti v organih UDB in sekretariata notranjih zadev za Vojvodino. bil je sekretar okrajnega in občinskega komiteja ZK Srbije za Novi Sad. Na 5. kongresu ZK Srbije so ga izvolili v CK ZKS. Je poslanec v družbenopolitičnem zboru zvezne skupščine, član stalnega dela konference ZK Srbije in član PK ZK Vojvodine.

Sekretar inž. Jon Srbovan

Novi sekretar PK Zveze komunistov Vojvodine je po poklicu agronom

Inž. JON SRBOVAN, novi sekretar PK ZK Vojvodine, se je rodil 1930 v Begejcih. Po narodnosti je Romun. Bil je agronom, upravitelj kmetijske zadruge v Begejcih, predsednik občine Žitište, podpredsednik gospodarske zbornice v Zrenjaninu, podpredsednik gospodarske zbornice Vojvodine in predsednik gospodarskeega zbora skupščine Vojvodine. Je član PK ZK Vojvodine od leta 1968. Bil je predsednik komisije pokrajinskega komiteja ZK za vas in kmetijstvo, je član sekretariata pokrajinskega komiteja in komisije predsedstva ZKJ za gospodarsko in socialno politiko in razvoj družbeno gospodarskega sistema.

Vplačila kasne

Delovne organizacije kasne z vplačili posojila za progo Beograd—Bar predvsem zaradi splošne zadolženosti

OD NASEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 26. dec. Po najnovejših podatkih vplačevanje posojila za gradnjo proge Beograd—Bar kasni, ker se predvsem pravne osebe (delovne organizacije in družbenopolitične skupnosti) ne držijo obveznosti Do zaključka vplačil je še 10 mesecev in doslej se je nabralo za 505,7 milijona din vpisanega posojila, brez podarjenega denarja (53 odstotkov).

Za danes so sklicali sestanek z izvajalci del, o nepravočasnem vplačevanju posojil pa je razpravljal tudi srbski IS Ocenili so, da je na zamujanje pri vplačevanju posojila s strani delovnih organizacij najbolj vplivala splošna medsebojna zadolženost; doslej so pravne osebe vplačale le 35 % vpisanega zneska.

Med najbolj neredniimi plačniki v Srbiji so Energoprojekt (vplačal le tretjino vpisanega posojila), Interexport (manj kot polovico), Jugo elektro (polovico), Poljoprivredna banka (slabo tretjino) itd. Iz Slovenije sta vpisala posojilo Ljubljanska banka (plačati mora le še tretjino vpisanega posojila) in Inex—Adria—Aviopromet (dolguje še dve tretjini).

Delovni ljudje so doslej vplačali že blizu 83 % vpisanega posojila, ostalo prebij valstvo pa šele 55 %.

Član IS Vojo Vučelić je dejal da je treba pospešiti vplačevanje posojil; investitor namreč dolguje izvajalcem del blizu 92 milijonov din, ne računajoč pri tem obveznosti iz decembra.

Do oktobra so v Srbiji opravili več kot 70 % vseh del na progi; tudi v Črni gori so skupno opravili 70 % del, toda pri tem so posamezni odseki le 30—40 odstotno dograjeni. Težave jim povzročajo težak teren in velike izgube zato utegnejo dela zavleči.

V Srbiji nameravajo na različne načine pospešiti vplačevanje posojil. Jugoslovanska investicijska banka bo poslala pisma vsem neredniim plačnikom, z večjimi dolžniki pa se bodo pogovorili. kakšne so realne možnosti za nadaljnje vplačevanje.

ANDREJ ARKO

Predavanje Marka Bulca

LJUBLJANA, 26. dec. — Član predsedstva SFRJ inž. Marko Bulc je včeraj govoril aktivu vodilnih delavcev republiškega sekretariata za notranje zadeve SR Slovenije o gospodarskih gibanjiv v SFRJ, naporih ter ukrepih za nadaljnjo stabilizacijo teh gibanj v letu 1973.

Mraz ni škodil

NOVI SAD, 26. dec. (Tanjug) — Kmetijski strokovnjaki poudarjajo, da je stanje pšenice v Vojvodini, zasejane jeseni letos, zadovoljivo V okolici Kikinde iz Zrenjanina je živo srebro v barometrih padlo na 10 do 12 stopinj pod ničlo.

Denar iz sklada

V SRH bo moč sredstva iz rezervnih skladov uporabiti za izplačila OD - Jamstvo socialne varnosti delavcev

ZAGREB, 26. dec. (Tanjug). Uporabnikom sredstev, ki jih ustvarja gospodarstvo v Hrvatski, so danes dali vedeti, da bodo prihodnje leto morali občutno omejiti svoje aspiracije, pa naj bi bile še tako upravičene. delavcem pa so sporočili, naj ne bodo preveč v skrbeh zastran bližajočega se 1. januarja, ko naj bi začel veljati del ukrepov iz drugega stabilizacijskega »svežnja«.

Da bi delavcem zagotovili večjo socialno varnost, bo mogoče sredstva iz rezervnih skladov organizacij združenega dela uporabljati tudi za izplačila osebnih dohodkov nad zmanjšanim delom, družbenopolitične skupnosti pa bodo lahko blokiranim delovnim organizacijam prav tako odobravale sredstva za izplačilo delavskih prejemkov, seveda s pogojem, da se od povedo delu svojih dohodkov Prav tako bodo za šest mesecev odložili omejitve v izplačevanju osebnih dohodkov delovnih organizacijah železniškega prometa, premogovnikov in elektrogospodarstva pogoj pa je, da ti delovni kolektivi pripravijo sanacijske programe.

Ta del predloga resolucije o družbenogospodarski politiki republike v letu 1973, kateri je na skupni seji prosvetnokulturnega in organizacijsko-političnega zbora sabora danes govoril predstavnik republiškega IS dr Velimir Rajković, je pri poslancih zbudil izredno pozornost, kot sicer tudi resolucija v celoti, ker brez olepševanja prikazuje stvarni gospodarski položaj in perspektive republike.

O dejanskih vzrokih, ki so vladi usmerili po poti temeljitih sprememb v odnosih, zgovorno priča podatek, da proizvodnost dela v Hrvatski pada, zaposlenost pa hkrati narašča, da se naprej jemljejo sredstva gospodarstvu, in to v času, ko imata 602 delovni organizaciji blokirana sredstva, ki jih cenijo na več kot 8 milijonov dinarjev, in ko negospodarstvo še vedno dolguje proizvodnim organizacijam okrog 800 milijonov dinarjev. Strateški cilj republiškega IS v prihodnjem letu je zato predvsem ustvariti pogoje, ki bodo omogočili povečanje skupnega dohodka gospodarstva in tistega njegovega dela, ki ostane za razdelitev.

Podpora zahtevam tiska

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — Sekcija zvezne konference SZDL za vprašanja obveščanja je ugotovila, da se je gmotni položaj predvsem politično-informativnega tiska poslabšal.

Vmešan v nečedne posle?

Dekan beograjske filološke fakultete M. Vujošević odstopil

BEOGRAD, 26. dec. Dekan beograjske filološke fakultete Milan Vujošević je dal ostavko na svoje delovno mesto. Kot je bilo sporočeno na današnji seji sveta filološke fakultete, je dal Vujošević ostavko, ker je neposredno vmešan v nekatere nedovoljene finančne mahinacije, od katerih je poleg ostalih imel koristi tudi on sam. Obsežnejše sporočilo o vzrokih njegove ostavke bo sporočil svet filološke fakultete v Beogradu čez nekaj dni.

L. C.

oglašujte v dnevniku DELO

Milijonta guma v Savi

L. 1974 bodo izdelali že poldrugi milijon gum — Vedno več radialk

KRANJ, 26. dec. — V tovarni Sava so danes izdelali milijonto avtomobilsko gumo v letošnjem letu. Lani so prišli le do številke 938.000, letos pa so proizvodnjo povečali za desetino z večjo produktivnostjo, ob enakih strojnih zmogljivostih in enake mštevilu zaposlenih.

Za prihodnje leto predvidevajo, da bodo izdelali milijon 260.000 avtomobilskih plaščev. Naslednje leto pa se bodo približali že poldrugemu milijonu.

V zadnjem času naglo povečujejo proizvodnjo takoimenovanih radialnih gum. Letos jih bodo naredili okoli 25.000, prihodnje leto, ko bodo pričeli obratovati novi stroji, pa že 230.000.

L. S.

Novi ogorčeni protesti

Izražajo jih SZDL Ljubljana-Center, kranjski klubi OZN in drugi

LJUBLJANA, 26. dec. — Ob koncu tedna solidarnosti z vietnamskim ljudstvom so se številnim protestom zoper ameriško morijo v Vietnamu pridružili občinska konferenca SZDL Ljubljana-Center, pedagoški svet Višje šole za organizacijo dela v Kranju pa tudi klubi OZN v tem mestu Izražajo ogorčenje nad divjanjem tujih agresorjev, hkrati pa podporo vietnamskemu sile sveta preprečijo nadaljevanje svobodo. Na seji OK OZN v Kranju so govorili tudi o delu vietnamskih politikov, ki se že vrsto let borijo z ameriškimi okupatorji. Ob koncu zahtevajo, enako kot občinska konferenca SZDL Ljubljana—Center in pedagoški svet VSOD naj miroljubne sile sevta preprečijo nadaljevanje agresije v Vietnamu.

EMO pripojen k Iskri

Celjsko podjetje bo obdržalo dosedanji predmet poslovanja in znak

KRANJ, 26. dec. — Celjsko podjetje EMO bo z novim letom pričelo poslovati v okviru združenega podjetja Iskra To je danens sklenil delavski svet Iskre, medtem ko so se v celjskem podjetju odločili za pripojitev na referendumu 24. novembra.

Nova organizacija z imenom Iskra-Emo bo že devetnajsta v sestavu združenega podjetja Iskra, ki bo tako štelo 22.000 zaposlenih. Celjska tovarna bo obdržala dosedanji predmet poslovanja kot blagovno oznako pa tudi zaščitni znak Zunanjetrgovinsko dejavnost bo prihodnje leto opravljala še samostojno vendar že v sodelovanju z organizacijo Iskra-commerce.

L. S.

Na začetku boja

V Črni gori ustanovljen prvi aktiv komunistov — neposrednih proizvajalcev — Vpliv delavcev je bil prešibek

NIKŠIĆ, 26. dec. (Tanjug). V Nikšiću so snoči ustanovili prvi aktiv delavcev komunistov, neposrednih proizvajalcev. To je prva takšna organizacijska oblika delovanja ZK v Črni gori.

Na sestanku je o nalogah in delovnih oblikah aktiva ter o trenutnem gospodarskem položaju in izvajanju akcije v zvezi s pismom predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ govoril predsednik CK ZK Črne gore Veselin Djuranović.

Med drugim je poudaril, da vpliv delavcev doslej v Nikšiću, kot tudi v drugih krajih ni bil velik, med drugim zato, ker so o družbenopolitičnem življenju odločali v glavnem forumi, v njih pa je bilo neposrednih proizvajalcev zelo malo.

Kar zadeva stabilizacijo v gospodarstvu, je Djuranović izjavil, da so novi gospodarski ukrepi v Črni gori že dali pomembne sadove. Našli so v glavnem sredstva za kritje izgub iz minulih let za investicije in dolgove, kot tudi za medsebojno urejanje dogovarjanja in terjatev. Kljub temu pa smo šele na začetku boja za gospodarsko stabilizacijo in izboljšanje gospodarskih razmer, je poudaril Djuranović. Prav zato je treba v vsakem kolektivu storiti še več za uresničitev sprejetih nalog. V nadaljevanju je poudaril, da se tudi v akcijah izvajanja pisma predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ že kažejo nekateri rezultati, saj se idejno-politični vpliv ZK v družbi krepi. Povečujejo se napori za odpravo socialnih razlik, narašča stopnja organiziranost ZK, bitka za učinkovitejše delo državnih organov je zaostrena, pospešeno pa pripravljajo tudi sprejetje pomembnih zakonskih predpisov, ki bodo med drugim preprečili bogatitev na račun tujega dela. Povsod pa intenzivnost v uresničevanju stališč iz pisma še ni takšna kot bi morala biti.

Namesto voščilnic

LJUBLJANA, 26. dec. — Predsednik skupščine SR Slovenije Sergej Kraigher in člani sveta federacije Lidija Šentjurc sta nakazala 1.000 dinarjev društvu SRS za boj proti raku in skladu za gradnjo okološkega inštituta namesto novoletnih čestitk.

Novo občinsko vodstvo

Novi predsednik občinske skupščine Lendava je Aleksander Varga

LENDAVA, 26. dec — Na današnji seji lendavske občinske skupščine so za novega predsednika občinske skupščine izvolili dosedanjega podpredsednika, 47-letnega Aleksandra Vargo. Za podpredsednika občine pa so imenovali Jožeta Tivadarja, kmeta iz Velike Polane.

Dosedanji lendavski župan, Jože Kolarič, je pred dobrim mesecem dni odstopil.

Aleksander Varga je bil tudi urednik lokalnega glasila madžarske narodnosti v Sloveniji »Népujság«.

P. P.

Zgodilo se je

27. decembra

Danes je sreda, 27. december, 362. dan v letu. Do konca leta so ostali še štirje dnevi. Ob tem se spominjamo naslednjih pomembnih dogodkov:

1969 — Libija, Sudan in Egipt so v Tripoliju sporočili, da so dosegli soglasje o političnem, gospodarskem in vojaškem sodelovanju.

1966 — Približno 100 tisoč »rdečegardistov« je v Pekingu obsodilo takratnega kitajskega predsednika Lin Šao Čia.

1949 — Nizozemska je priznala neodvisnost Indonezije po več kot 300-letni nizozemski vladavini.

1944 — Sovjetske enote so obkolile Budimpešto, ameriške enote pa so začele prebijati nemške položaje v Belgiji.

1942 — V osvobojenem Bihaću se je začel I. kongres protifašistične mladine Jugoslavije.

1927 — Na kongresu KP Sovjetske zveze so Leva Trockega izključili iz partije

1910 — V Beogradu se je smrtno ponesrečil z letalom, ki ga je sam skonstruiral in izdelal, prvi slovenski letalec Edvard Rusijan

1895 — Rodil se je ruski pesnik Sergej Jesenin

1571 — Rodil se je nemški astronavt, matematik in fizik Johannes Kepler. Njegovo najpomembnejše odkritje so trije zakoni o gibanju planetov.

„Oranžna“ rana

Tako imenovana »oranžna« inačica ceste tik ob slovenski obali bi pomenila resen, hud poseg v njeno varstvo

LJUBLJANA, 26. dec. Kljub temu da je komisija za varstvo okolja pri skupščini SRS danes sklenila, da bo razpravo in sklepe o poteku priprav za rekonstrukcijo obalne ceste prenesla na svoj naslednji sestanek, ki naj bi bil okrog 20. januarja prihodnjega leta, je že razprava pred tem sklepom opozorila na celo vrsto problemov, ki nastajajo ob sprejetju tako imenovane oranžne variante, ki naj bi tekla ob obali.

Na prihodnjo sejo nameravajo povabiti tako predstavnika prizadetih obalnih občin, zlasti koprske, kot tudi vrsto strokovnjakov in njihovih združenj, ki so že jasno povedala, da pomeni uresničitev oražne variante resen, grob poseg v varstvo naše obale, oziroma rano v tisto malo obale, kar je imamo.

Tako je bilo tudi ugotovljeno, da trenutno vlada na obali glede tega popoln nered, ker še do zdaj nimamo zanjo izdelanega regionalno-prostorskega načrta in se zato lahko dogaja, da so marsikatere odločitve na obali v tem smislu lokalistične in kratkoročne, ker sledijo le golim, trenutnim interesom, ne upoštevajo pa dolgoročnejših, celo usodnih posledic.

Ko so člani komisije v nadaljevanju seje obravnavali predlog družbenega plana razvoja SR Slovenije v letih 1971-75, so ugotovili, da sta indirektno povsod v planu prisotna želja in hotenje po varstvu našega okolja, zlasti v poglavjih o vodnem gospodarstvu, komunalnem gospodarstvu, agrarni politiki in poglavju o regionalno-prostorskem planiranju. K predlogu plana pa so dodali nekaj dopolnil kot zahtevo, da je treba pri slehernem projektiranju ocenjevati projekt tudi s stališča vpliva objekta na okolje, dalje, naj bi pri novih investicijah zahtevali tako imenovane zaprte sisteme in da bi naj bil pogoj za nove investicije odprava prejšnjih motenj in ogrožanja varstva okolja pri zgrajenih objektih.

Hkrati pa so tudi ugotovili, da v predlogu plana pogrešajo predlog za zgraditev industrije, ki naj bi predelovala odpadke in tako tudi prispevale svoje k varstvu okolja.

D. ŽELJEZNOV

Razpisna komisija pri
INDUSTRIJSKEM BIROJU
podjetju za izgradnjo industrijskih objektov
LJUBLJANA, Parmova 33

razpisuje
po čl. 84 statuta podjetja delovno mesto

DIREKTORJA
(ni reelekcija)

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, ki se zahtevajo za to delovno mesto, izpolnjevati tudi posebne pogoje po čl. 84 statuta podjetja, in sicer:
da imajo visokošolsko izobrazbo tehnične ali ekonomske smeri
da so bili najmanj 5 let na odgovornih položajih v sorodnih delovnih organizacijah ali na drugih odgovornih delovnih mestih
da obvladajo najmanj 1 svetovni jezik
da niso bili obsojeni ali kaznovani za dejanja našteta v 55. členu temeljnega zakona o podjetjih
da jim opravljanje poslov direktorja v gospodarski organizaciji ni bilo prepovedano s sodno odločbo
da niso v sodnem postopku
da imajo moralno-politične kvalitete

Ponudbe z osnovnimi osebnimi podatki in opisom dosedanjih zaposlitev ter overjenimi dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev morajo kandidati predložiti osebno ali poslati s priporočenim pismom v zaprti ovojnici na gornji naslov z oznako »Za razpisno komisijo«.

Rok prijave je 30 dni od objave v časopisu.

Vlog brez dokazil razpisna komisija ne bo obravnavala.

O izidu razpisa bomo kandidate pismeno obvestili v predpisanem roku.

12087

Letni obračun

Včeraj se je v Kalkuti začela letna konferenca vladajoče indijske kongresne stranke, ki se je udeležuje na tisoče delegatov iz vseh indijskih držav. »Letni obračun kongresne stranke se bo brž kone odvijal in tudi iztekel v znamenju domačih, notranjih tem, med temi pa bo najbrže v ospredju gospodarstvo, oziroma gospodarske stiske, ki tačas — in že leta nazaj — pestijo podcelinski življenj.

Posebno po oktobrskem zasedanju vseindijskega komiteja kongresne stranke Indire Gandhi so strankine vrste živahno vzvalovile, bolj ali manj zavedajoč se naraščajoče nestrpnosti in nezadovoljstva predvsem med najrevnejšim delom prebivalstva. Kaže, da je eno izmed zdajšnjih gesel vladajočega kongresa uglašeno nekako takole: »Čimprej je treba nekaj storiti, sicer...« Sicer utegne val nezadovoljstva — draginja, brezposelnost, pomanjkanje hrane — pljusniti prek roba, kar so posredno nakazali tudi nedavni jezikovni, študentski in drugi nemiri v državah Harajana, Bihar, Asam, v Andra Pradešu in drugod.

Tisti »nekaj storitia se je pokazal na zasedanju vodstva kongresne stranke, ki se je končalo neposredno pred letno konferenco vladajočega kongresa v Kalkuti. Strankino vodstvo je objavilo gospodarski program v 17 točkah, ki je usmerjen izrazito kratkoročno, saj naj bi bistvene točke tega programa uresničili do konca prihodnjega leta. Kongres Indire Gandhi si je kot eno prvih nalog zabičale, naj bi v prihodnjem letu odprli pol milijona novih delovnih mest za strokovno usposobljene kadre. Ta tempo odpiranja novih delovnih mest naj bi ohranjali tudi še v naslednjih letih. Odločitev vladajočega kongresa prihaja že skorajda v zadnjem hipu, ker armada na desetine milijonov brezposelnih in polzaposlenih iz leta v leto zaskoljujoče narašča.

Vlado v Delhiju in kongresno stranko čaka naposled še težaven problem, kako odpraviti zdajšnjo pomanjkanje hrane, ki neposredno ogroža najmanj 50 milijonov indijskih prebivalcev, in kje ter kako zagotoviti deželi vsaj dva milijona ton žitaric, s katerimi bi premostili najhujše težave grozeče lakote. Po drugi plati naj bi letni obračun kongresne stranke po mnenju političnih opazovalcev razpršil tudi dvome o »velikih načrtih in starih zgodbah o neuresničenih načrtih«, s čimer bi v določeni meri otopili ost desne in leve opozicijske kritike, ki postaja v zadnjem času vedno bolj žolčna.

A. PUDGAR

Andske vezi

Latinskoameriške gospodarske oziroma politične grupacije so ta teden zabeležile nekaj intenzivnih premikov, ki napovedujejo spremembe v konstelaciji povezovanj na tem področju. Med najpomembnejše priče tega sodi izjava generalnega sekretarja organizacije ameriških držav (OAD) Gala Plaza, ki je izjavil — brž kone v soglasju s Kissingerjem, s katerim se je zadnje tedne sestajal — da je v kratkem pričakovati prekinitev blokade, ki jo članice OAD v načelu — čeprav z izjemami — še izvajajo do Kube. Zdi se, da vsebuje ta podatek težnjo po ohranitvi organizacije, ki deluje pod »zaščito« ZDA in ki je v preteklih mesecih zašla v slepi tir. Vanj so jo potisnile odločitve nekaterih držav s Karibov, ki so se odločile navezati normalne diplomatske odnose z vse manj osamljeno Kubo.

Drugi podatek o željah po samostojnosti, ne samo navidezni, kakršno ustvarja v gospodarskih in političnih integracijah tutorstvo ZDA, je sprejetje Mehike v tako imenovano »Andsko skupino«, ki jo tvorijo Peru, Kolumbija, Čile, Ekvador in Bolivija in v zvezi s tem politični koreni te priključitve, ki so razvidni iz izjave ob podpisu skupnega sporočila perujskega in mehiškega zunanjega ministra. V tej izjavi je rečeno, da je neodtujljiva pravica vsake države, da suvereno razpolaga s svojimi naravnimi bogastvi in s tem je bila izrečena tudi obsodba težnjam tujih družb, ki imajo pod svojim nadzorstvom vrsto latinskoameriških držav. Grupacija »Andska skupina«, ki deluje v sklopu latinskoameriškega združenja svobodne trgovine (ALALC) združuje s sprejetjem Mehike več kot sto milijonov prebivalcev zelenega kontinenta in pomeni graditev gospodarskega sodelovanja na nivoju vse enotnejših političnih opredelitev do ZDA.

Brž kone zato, ker so ta izhodišča v Latinski Ameriki tudi zelo različna, kot je različen tudi notranji razvoj, se je končal neuspešno sestanek zunanjih ministrov Brazilije, Argentine, Urugvaja, Bolivije in Paragvaja, ki naj bi pospešil poti h gospodarski integraciji. Razlike v pogledih so bile tako velike, da so se zunanji ministri razšli vočidel praznih rok.

P. BREŠČAK

HERBLOCK: PODOBA UPANJA

»Za jutri, jutri, jutri, le za jutri ubogi mir se naznaniti sme...«
»The International Herald Tribune«, Pariz

Trmasto v skupnost

Britanci hočejo ostati britanski tudi znotraj evropske gospodarske skupnosti — Ping-pong s tovornjaki, da o škotskem whiskyu sploh ne govorimo

OD NAŠEGA LONDONSKEGA DOPISNIKA

LONDON, 26. dec. 1972. Samo še pet dni manjka do dneva, ko bo Britanija uradno postala članica EGS. Poleg ceremonialov, rompa in pompa, evro-festivalov in vsega podobnega bliščа pa se že sedaj pojavljajo na obzorju določena namigovanja, ki kažejo na to, da bo britanski lev vse prej kot pohlevna ovčica znotraj evropske skupnosti. Vse tako namreč kaže, da bodo Britanci, podobno kot Francozi za de Gaulla, postavljali nacionalne interese pred interese EGS. Da je temu tako, so nam že sedaj na voljo nekateri oprijemljivi primeri britanske »samovolje«.

EGS, posebno pa še Francija, je zahtevala, da mora Britanija ob Novem letu, torej takrat, ko bo postala članica EGS, ponovno vpeljati trdni tečaj funta šterlinga. Britanska vlada pa vztraja na stališču, da tega vsaj še nekaj mesecev ne bo storila in bo torej ob sprejetju v EGS imela še vedno polzeči tečaj funta. Tovrstni tečaj je zelo koristno orožje v rokah Britancev. Britansko blago ima namreč s tem v primerjavi s konkurenti iz EGS velike prednosti na tujih tržiščih, medtem ko je uvoz v Britaniji ob takšnem tečaju precej otežkočen.

Kopica vzrokov za kritiko Britanije

Pod pretvezo, da brada inflacijo (kar je seveda delno tudi res) britanska vlada krepko subvencionira britansko jeklarsko industrijo. EGS seveda ne more biti hladnokrvna ob tem, saj je znano, da je cena britanskega jekla za kakih 10 odstotkov nižja od cen jekla v EGS. Britanska vlada pa je poleg tega kot nalašč prejšnji teden naznanila še nove izdatne investicije v jeklarsko industrijo. Ministra, ki je odgovoren za ta vlaganja, so poslanci spodnjega doma vprašali, ali je ta investicijski načrt odobrila evropska skupnost. Dobili so kratek odgovor češ da skupnost tega ni odobrila in zagotovilo, da se skupnost ne bo vmešavala v ta načrt. Odgovor je izzvenel nekako tako, kot da se EGS nima kaj vmešavati v te britanske zadeve in zategadelj ni čudno če je londonski časopis Guardian ob tem pokomentiral: »Zelo zanimivo je, da je bila ta odločitev (o načrtu) predložena brez kakršnegakoli evropskega konteksta.« Položaj je podoben tudi na področju premogovne industrije. Britanska vlada je tudi tej veji pred dnevi naznanila masovno finančno podporo in gospodarstveniki si že sedaj manejo roke ob misli na povečan izvoz premoga v EGS. Vprašanje je le, ali je ta subvencionirani izvoz popolnoma v skladu z zimskim sporazumom.

Britanska vlada pa po drugi strani lahko kritično gleda na dosedanjo regionalno politiko. EGS, katere ta organizacija ni izvajala adekvatno.

medtem ko je britanska vlada letos sprejela zakon, ki omogoča velike finančne podpore nerazvitim področjem Velike Britanije. Že ob samem rojstvu tega zakona je imela zahodnonemška vlada nekaj pripomb na njegov račun, saj si Britanci konec koncev krojijo svoje zakone, ne da bi se ozirali na EGS. Angleži pa navzlic tej kritiki ostajajo hladnokrvni. Zakon je pač zakon in kot tak ostaja v veljavi.

Začetek boksarske runde

Do konflikta med Britanijo in EGS bo morda prišlo tudi zaradi nafte v Severnem morju. Zanjo je predsednik energetske komisije EGS Fernand Spaak dejal — kot smo že pred kratkim pisali — da pripada skupnosti kot celoti. Britanci pa bodo nafto podobno kot vsa ostala naravna bogastva na kopnem hoteli obdržati zase. Naslednje kontraverzno področje, o katerem so se na široko razpisali britanski časniki, je vprašanje težkih tovornjakov. Britanska vlada noče ničesar slišati o tem, da bi po britanskih cestah vozili francoski, nemški, italijanski tovornjaki, ki so težji od predpisanega britanskega maksimuma. (Maksimalna teža, ki je predpisana za britanske tovornjake, je nižja od teže tovornjakov v EGS.) Francozi so tej britanski trmoglavosti že pripravili protiudarec in sedaj zahtevajo, naj se omeji število licenc britanskih tovornjakov za dejavnost na kontinentu. Udarcev na gong za začetek boksarske runde med Britanijo in EGS pa s tem še nikakor ni konec. Med Britanci tli nezadovoljstvo tudi zaradi sredozemske politike EGS, ki bo po vsej verjetnosti dajala več prednosti uvozu turške preje ne pa britanski iz Lancashirea. Britanci se tudi zaskrbljeno sprašujejo o prihodnosti škotskega whiskyja, ki ga bodo morda prizadeli predpisi EGS o alkoholu. Bo Škotska morala zaradi teh predpisov uvažati potrebne surovine za proizvodnjo whiskyja iz Francije in ne iz Kanade, kot je to počela doslej? Minister, ki je odgovoren za to področje, je v obrambo whiskyju ognjevito dejal, da sploh ne more biti govora o tem, da bi tuji interesi dirigirali usodo angleške nacionalne pijače. Seveda pa je ministrova izjava eno, teža prihodnosti pa drugo. Whisky seveda ni zadnji na seznamu spornih pesmi. Pridružujejo se mu vprašanja prašičev, jajc, perutnine, sladkorja...

Za britanskega ministrskega predsednika Teda Heatha je znano, da je vedno občudoval pokojnega francoskega predsednika de Gaulla.

In tudi sedaj nedvomno kaže vse znake, da bo sledil v EGS trmasti odločnosti velikega generala. Seveda z britanskim akcentom.

MITJA MERŠOL

Družbe bodo propadle

Predsednik zveze industrialcev Italije svari

RIM, 26. dec. (AP) — Industrialci opozarjajo Italijane, da so pred najresnejšo gospodarsko krizo, vlada pa je nekako hkrati zmanjšala nekatere davke in zamrznila cene nekaterim živilom.

Predsednik zveze industrialcev Lombardi je ostro napadel vlado in sindikate, ker se niso »sprijeli s krizo«. Delavske stavke je označil za »resnično in nevarno sabotažo«. Lombardi trdi, da povečanje plač grozi, da bodo mnoge družbe »propadle«. Državni uslužbenci, poštarji, bančni uslužbenci, kovinarji in gradbeni delavci izmenjaje stavkajo že več kot mesec dni.

Za novo leto so napovedali nove stavke, ki naj bi dosegle vrh s splošno stavko 12. januarja. Poročajo tudi, da pogajanja o sklepanju novih delovnih pogodb še niso končana. To velja zlasti v italijanski kovinski industriji kot tudi v gradbeništvu.

Umrl ugleden politik

Zaradi smrti Radžagopalačarija v Indiji sedemdnevno žalovanje

NEW DELHI, 26. dec. — V Indiji so razglasili sedemdnevno žalovanje zaradi smrti Radžagopalačarija, enega najstarejših indijskih politikov in zelo tesnega sodelavca Mahatme Gandhija. Radžagopalačari je skupaj z Gandhijem sprožil gibanje za nesodelovanje s kolonialisti leta 1919, od 1921 do 1922 je bil generalni sekretar indijskega kongresa, junija leta 1948 je kot prvi Indijec postal generalni guverner Indije. Omenjeni indijski politik je svetovni javnosti postal znan zaradi izmenjave pisem z nekdanjim sovjetskim premierom Nikito Hruščovom v zvezi z prepovedjo jedrskih poskusov.

Zadnji Kubanci v ZDA

3.400 starejših Kubancev je dobilo dovoljenje oblasti za preselitev

CIUDAD MEXICO, 26. dec. (Tanjug) — S Kube te dni odhajajo zadnji begunci, ki so dobili dovoljenje domače oblasti, da lahko zapustijo deželo in se preselijo v ZDA. Gre za 3.400 Kubancev, v glavnem starejših, katerih otroci živijo v ZDA.

Kubanske in ameriške oblasti so se pred tedni dogovorile, da bodo obnovile »zračni most« med Havano in Miami Beachom, ki je bil prvič vzpostavljen leta 1965, ko je kubanska vlada dovolila, da državljani, ki želijo zapustiti domovino, to lahko storijo. Od takrat pa do maja letos se je s Kube preselilo v ZDA več kot 250.000 Kubancev.

Čile bo gradil za revne

Vlada pripravlja originalen načrt za reševanje stanovanjske krize

SANTIAGO, 26. dec. (Tanjug) — Čilska vlada predsednika Allendeja je predlagala, da bi v prihodnjem letu zgradili 80.000 stanovanj in tako vsaj nekoliko omilili zelo resno stanovanjsko krizo. Čile bi potreboval približno 600.000 stanovanj. Vlada je pripravila zelo originalen načrt za reševanje hude stanovanjske krize. Gradili bi tri vrste stanovanj: za »nujne primere«, za »prehodne« in za dokončno rešitev stanovanjskega problema.

Najbolj ogrožene družine bi najprej dobile stanovanje iz kategorije »nujnih primerov«. Prizadevanje čilske vlade pa je naletelo na odpor v parlamentu, kjer imajo večino opozicijske stranke.

Težave mlade države

Industrija Bangladeša ni dosegla ravni proizvodnje iz časa pred vojno

DAKA, 26. dec. (Tanjug) — Industrija Bangladeša kljub pomembnim uspehom še ni dosegla ravni proizvodnje pred decembrsko vojno leta 1971. Zaradi pomanjkanja strokovnjakov, surovin in opreme mnoga podjetja še zmeraj delajo s komaj 60 ali 80 odstotki zmogljivosti. Vlada Bangladeša si zelo prizadeva povečati proizvodnjo v nacionaliziranih podjetjih, katerih lastniki, v glavnem so bili Pakistanci, so se vrnili v Zahodni Pakistan. Dodatna težava v prizadevanjih za povečanje proizvodnje pa je popolna prekinitev gospodarskih stikov z Zahodnim Pakistanom, na katerega tržišče je bila prej v glavnem usmerjena celotna industrija sedanjega Bangladeša.

Okrepitev vezi

Japonci nameravajo storiti vse, da bi odpravili debalans v trgovini z ZDA in ohranili dobre stike z Washingtonom

TOKIO, 26. dec. (Reuter). Japonski premier Kakuei Tanaka je izjavil, da Japonska ne bo revalvirala svoje valute, kljub pritisku od zunaj. Vlada pa bo proučila uvedbo posameznih ukrepov, s pomočjo katerih bi omejili izvoz in uravnotežili plačilno bilanco s tujino.

Premier Tanaka ni pojasnil, na kakšne posebne ukrepe je mislil. Pripomnil je, da nimajo nobenega jasnega izhoda iz sedanjega položaja. Na prvi tiskovni konferenci, odkar je minuli petek sestavil novo vlado, je Tanaka obljubil, da bo Japonska okrepila sodelovanje na mednarodnem področju in da bo dajala nevezana državna posojila. Poudaril je, da v sedanjih razmerah ni nobene nujne potrebe po zvišanju vrednosti japonskega denarja. Jen so revalvirali pred letom dni. Povedal je tudi, da japonski uvoz narašča, izvoz pa upada.

Japonska vlada namerava ohraniti zunanjetrgov. presežek na ravni enega odstotka od bruto narodnega proizvoda v prihodnjih dveh do treh letih, je dejal premier Tanaka in dodal, da bo njegova vlada storila vse, kar je v njeni moči, da bi odpravili debalans v japonski trgovini z ZDA in ohranili najboljše stike z Washingtonom.

KAKUEI TANAKA: uvoz narašča, izvoz pada

Mimo načel OZN ne gre

SANTIAGO, 26. dec. (Tanjug) — »Mir v Evropi je pomemben in nedeljiv od svetovnega miru. Če ne bo dosežen v Evropi, ga bo težko doseči drugod, kajti Evropa še dalje ostaja vitalni del našega planeta,« je zapisal komentator čilskega časopisa »La nacion«. ob evropski konferenci o varnosti. Komentator dalje poudarja, da ni mogoče zgraditi nikakršnega varnostnega sistema v Evropi, če ne bo spoštoval načel ustanovne listine Organizacije združenih narodov.

Davki v SZ po novem

Davčne olajšave za tovarniške delavce in delavce v administraciji

MOSKVA, 26. dec. (TASS) — Sovjetska zveza je včeraj objavila vrsto davčnih olajšav za tovarniške delavce in delavce v administraciji. Namen teh olajšav je izboljšati življenjsko raven prebivalcem Sovjetske zveze.

Predsedstvo vrhovnega sovjeta je sprejelo zakon, da so davka na mezde in plače oproščeni delavci, ki zaslužijo na mesec do 70 rubljev, tisti, ki zaslužijo do 90 rubljev, pa bodo plačevali za 35,5 odstotka manjši davek. Sporočilo pa ne navaja, koliko ljudi bodo zajele te davčne olajšave. Povprečna mesečna plača v sovjetski zveze, ne upoštevaje kmete, doseže približno 130 rubljev.

LEONID BREŽNJEV: postopno zviševanje mezd

Sestreljeno filipinsko letalo

MANILA, 26. dec. (Tanjug) Uporniki na jugu Filipinov so sestrelili transportno letalo vojaških sil predsednika Ferdinanda Markosa. Sporočili so, da pogrešajo sedem članov letalske posadke.

Spor zaradi nafte

Venezuelska vlada protestira - Odločitev povzročila »hudo krizo«

CARACAS, 26. dec. (Tanjug) — Venezuelska vlada je ostro protestirala pri ZDA zaradi sklepa predsednika Nixona, da ukine olajšave za uvoz venezuelske nafte. Venezuela izvaža na trg ZDA 45.000 sodčkov na dan.

Predsednik Nixon je bil odobril uvedbo preferencialov v blagovni menjavi z latinskoameriškimi državami, zato da bi se zboljšali odnosi med obema Amerikama, ki so zadnja leta močno nazadovali. Toda zaradi hudih gospodarskih težav na domačem trgu se je Nixon zdaj odločil, da začasno ukine olajšave za uvoz nafte iz Venezuele.

Venezuela v prostestu poudarja, da so že sprejeti preferenciali »neodtujljivi«. Pravi tudi, da bo Nixonova odločitev prizadejala Venezueli »hude izgube«. Nixonov sklep je »nevaren precedens«, poudarja v protestu venezuelski minister za rude in nafto. Tudi vrsta venezuelskih organizacij je poslala vladi ZDA protestna pisma.

ZDA naj bi leta 1985 uvozile polovico vse nafte, kolikor je potrebujejo. Vendar pa velika nahajališča nafte na Aljaski še niso dala pričakovanih sadov; menijo, da bo treba še deset let, da bi ondotna naftna polja postala retabilna. ZDA porabijo okrog 40 odstotkov svetovne energije, zato ameriški strokovnjaki računajo, da bo vlada v Washingtonu morala vlagati 25 milijard dolarjev na leto za zagotovitev pogonske moči iz tujine, kar pa se bo močno poznalo na že tako negativni plačilni bilanci ZDA s tujino.

Dogovor namesto odloka

Celjska temeljna skupnost otroškega varstva je te dni presenetila z zanimivo pobudo. Ob razpravi o virih financiranja svoje dejavnosti v prihodnjem letu se je namreč odločila, da ponudi delovnim organizacijam, skupščini občine ter skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja — družbeni dogovor. Skupnost, ki ji je zadnja leta zagotavljal sredstva občinski odlok, se je v tem sicer odločila za težjo, na vsak način pa za perspektivnejšo pot, ki jo je ob razpravi o ustavnih spremembah začrtalo pravzaprav spoznanje, da postaja dogovarjanje čedalje pomembnejši način zagotavljanja sredstev za širše družbene potrebe.

Vrednost celjske pobude pa je tudi v tem, da se podpisnicam družbenega sporazuma ne predstavlja le s potrebno vsoto denarja, temveč zlasti s predlogom programskih nalog otroškega varstva v prihodnjem letu, v katerem je na primer pri vključevanju otrok v vzgojno-varstvene ustanove opredeljen celo prednostni odnos do otrok zaposlenih staršev oziroma družin, ki naraščaju ne morejo zagotoviti zdravega okolja in primerne vzgoje.

Družbeni dogovor vključuje tudi obveznosti za uresničevanje programa, ki so ga celjski občani sprejeli na spomladanskem referendumu. Tako med drugim navaja kapacitete za varstvo šolskih ter predšolskih otrok, ki bi jih po tem programu zagotovili v prihodnjem letu, dodaja pa tudi druge vidike skrbi za otroke, kot so šolska prehrana, razširjena, aktivnost vzgojno-varstvenih ustanov itd. In ne nazadnje — družbeni dogovor obvezuje skupnost otroškega varstva, da podpisnice redno obvešča o izvrševanju programa in porabi sredstev, dogovorjenih s tem družbenim dogovorom.

Četudi bi družbeni dogovor zagotovil le dosedanje prispevne stopnje iz osebnega dohodka, je torej v razvoju programiranega otroškega varstva nova kvaliteta. S svojim konkretnim pristopom bo namreč gotovo zbudil več zanimanja in s tem zagotovil tudi nove pobude v tistih sredinah, ki so o razvoju otroškega varstva doslej odločale le posredniško ali pa še to ne.

I. BURNIK

NOVEMU LETU NAPROTI — Mariborske izložbe so te dni pestro urejene. Podnevi in ponoči vabijo kupce k novoletnim nakupom. Foto: B. Čerin

Sejni dan v Pomurju

Ob koncu leta so se hkrati sestale skupščine občin Ljutomer, Murska Sobota, Lendava in Radgona — Enotno razpravljali o občinskih proračunih

MURSKA SOBOTA, 26. dec. Na vseh štirih zadnjih letošnjih sejah pomurskih občinskih skupščin so odborniki spremenili odloke o občinskih proračunih oziroma porazdelili proračunske presežke za pokritje občinskih potreb.

Na seji ljutomerske občinske skupščine so preimenovali dosedanje krajevne ceste v občinske. Teh cest je sedaj 18. Tako bo odslej ljutomerska občinska skupščina skrbela skoraj za vsako pomembnejšo krajevno cesto.

Na seji soboške občinske skupščine, pa so se odborniki dalj časa zadržali pri sprejemanju akcijskega programa občinske skupščine in njenih organov. Na seji so sprejeli tudi zazidalni načrt za 38 naselij v soboški občini, ker so doslej urbanistično urejevali le štiri naselja. Poleg tega so sprejeli tudi 5 občinskih odlokov, ki urejajo samoupravljanje na področju stanovanjskega gospodarstva, med drugim tudi odlok o ustanovitvi stanovanjskega solidarnostnega sklada soboške občine.

Podobne akte so sprejeli tudi na današnji seji lendavske občinske skupščine, nakateri so največ časa porabili za razpravo o socialnih problemih v tej občini. Odborniki so zahtevali, da bi se v bodoče lahko zaposloval v tujini le eden od staršev otrok. Pri otrocih zdomcev, ugotavljajo namreč največ vzgojnih težav.

Na seji radgonske občinske skupščine, pa so največ pozornosti namenili razpravi o srednjeročnem razvoju občinskega cestnega in komunalnega gospodarstva. Predvidevajo, da bodo do leta 1975 poleg krajevnih cest v radgonski občini, uredili 7 kilometrov regionalnih in 13 kilometrov občinskih cest. S tem programom predvidevajo tudi ureditev kanalizacije v Radencih in Gornji Radgoni, kakor tudi postavitev obrambnih nasipov pred visokimi vodami.

P. P.

Stabilen štart

Skupščina občine Celje o izhodiščih družbenega in ekonomskega razvoja v prihodnjem letu — Več odlokov

CELJE, 26. dec. Obsežen dnevni red današnjega zasedanja občinske skupščine je bil skrčen, ker so odložili sprejetje programa stanovanjske graditve in več osnutkov odlokov s stanovanjskega področja. Do odloga je prišlo zaradi neusklajenosti zadev v republiki.

Odborniki so zato imeli na voljo več časa za razpravo o izhodiščih družbenega in ekonomskega razvoja občine v letu 1973. Tako je predvideno, da bi se ob bolj zaostrenih, vendar stabilnejših pogojih gospodarjenja družbeni proizvod realno povečal za 14 odstotkov, industrijska proizvodnja prav tako za 14 odstotkov, promet trgovine za 12 odstotkov, izvoz pa za 35 odstotkov. Hitrejša rast bo možna zaradi aktiviranja novih obratov in tovarn. Pozornost bo veljala zlasti krepitvi akumulativne sposobnosti gospodarstva. Med razpravo so odborniki opozorili na večje izkoriščanje obstoječih proizvodnih zmogljivosti ter na večje medsebojno poslovno — tehnično povezovanje.

Ker je celjska občinska skupščina maja letos imenovala sanacijski odbor z nalogo, da pomaga kolektivu EMO pri razrešitvi težavne ekonomske situacije, je skupščina danes obravnavala sklepno poročilo tega odbora. Delo odbora in sanacijski ukrepi v prehodnem obdobju so bili potrjeni, prav tako je bila ugodno ocenjena izdelava sanacijskega programa. Kolektiv je v tem obdobju sprejel tudi številne notranje ukrepe za konsolidacijo. Račun podjetja je že deblokiran, kolektiv pa je ocenil tudi možnosti za integracijo z Iskro in se zanjo odločil na referendumu. Start EMO v leto 1973 bo nekoliko ugodnejši tudi zaradi nenavadnega popravka cen emajlirane in aluminijaste posode. Doslej je izgubo pri emajlirani posodi krilo podjetje.

Po daljši razpravi so odborniki potrdili najnovejši odlok o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za obrtne in druge storitve. Z novim davkom bodo nastale številne podražitve za potrošnike in naročnike raznih storitev. Poskočile bodo cene v gostinstvu. Davek uvaja občina s 1. januarjem. Dokaj zajeten odlok s tarifami in obrazložitvami so odborniki dobili šele na seji. Takšno prakso so grajali, saj se na razpravo niso mogli temeljiteje pripraviti.

F. KRIVEC

Razstava stekla in keramike v Mariboru

CELJE, 26. dec. — V prostorih muzeja revolucije so sinoči odprli prvo skupinsko razstavo članov društva oblikovalcev, ki deluje od letošnje pomladi.

Na razstavi, za katero je precej zanimanja prevladujejo izdelki iz stekla avtorjev Ljubice Kočice, Marjana Presička in Ferda Faka iz Rogaške Slatine ter keramike Bruna Bižmohta in Milana Gorenjaka iz Litoj. Amalija Hribarjeva se predstavlja z novimi tekstilnimi vzorci, medtem ko je Staša Gorenjšek prispevala nekaj modnih skic. Razstavo dopolnjujejo grafične rešitve Ane Guček, Franca Kandorferja in Jožeta Resnika.

Razstava bo odprta do 5. januarja prihodnjega leta.

D. H.

Globje o Marxovi misli

Nov center za marksistične študije v Mariboru — Široka dejavnost

MARIBOR, 26. dec. — Svet združenja visokošolskih zavodov v Mariboru je danes sprejel sklep o ustanovitvi centra za marksistične študije, ki bo kot posebna organizacijska enota deloval v okviru združenja. Imenovali so tudi začasni upravni odbor, v katerem je 16 članov.

Zasnovo centra je predlagal komite konference ZK visokošolskih zavodov, ki je poudaril, da razvoj visokošolskega centra v Mariboru odpira možnost in postavlja zahtevo, da se posebej organizira skrb za poglabljanje in širjenje marksistične misli. Ustanovitev narekujejo tudi številna opozorila CK ZKS in sklepi prve konference ZKS.

Dejavnost centra za marksistične študije naj bi bila usmerjena predvsem v družbenopolitično izobraževanje, v pedagoško sfero in na raziskovalno področje. Ob tem računajo na najtesnejšo povezavo z marksističnim centrom pri CK ZKS, ki naj bi se kazala v usklajenih programih, skupnih akcijah in raziskavah.

Seveda se na začetku poraja številne dileme, od vključevanja strokovnih sodelavcev pa do financiranja. Vsekakor pa je med drugim pričakovati podporo republiške izobraževalne skupnosti, raziskovalne skupnosti Slovenije, marksističnega centra pri CK ZKS in mariborskih družbenopolitičnih organizacij.

D. UTENKAR

Lenart: denar za šoli

Skupščina občine je obravnavala spremembe občinskega proračuna

LENART V SLOVENSKIH GORICAH, 26. dec. — Dopoldne je bila skupna seja obeh zborov skupščine občine, ki je med drugim sprejela tudi odlok o spremembi odloka o proračunu občine za leto 1972. Odslej bodo vlagali v rezervni sklad le en odstotek vseh proračunskih dohodkov.

Na današnji seji so med drugim sprejeli tudi dogovor o uresničevanju politike stanarin za prihodnje leto in razpravljali o spremembah finančnega načrta cestnega sklada.

Tudi finančni načrt sklada za investicije za šolstvo v tem letu so spremenili. Republiška izobraževalna skupnost je v tem letu dodelila dodatna sredstva za najnujnejša popravila šolskih zgradb v Cerkvenjaku in Benediktu. Pri izvajanju sanacijskih del pa so se pokazale nekatere nove potrebe, zato so iz lastnih virov dodali k tem sanacijam še 15.000 dinarjev.

D. S.

Ocena dela in pobud

Mestni komite ZK Maribor o sklepih in stališčih osnovnih organizacij

MARIBOR, 26. dec. — Sinoči je mestni komite ZK Maribor ocenjeval dejavnost organizacij in aktivov ZK ter razpravljal tudi o nekaterih njihovih sklepih in stališčih. Posamezne organizacije so predlagale ukinitev novoletnih daril. Komite je že prej dal takšno pobudo, ki jo v mariborski občini uresničujejo. Uresničili so tudi predlog nekaterih osnovnih organizacij, da je treba preveriti nagrajevanje trgovskih potnikov.

Komite pa se ni strinjal s predlogom neke osnovne organizacije, naj zagotovi objavo imen dvajsetih najbogatejših občanov v Mariboru. Ta predlog so člani komiteja ocenili kot politično nesprejemljiv.

Glede na šuljanje o prodaji zemljišč in dejanju kreditov so sklenili, da naj častno razsodišče ZK nadaljuje svoje delo in ugotovi odgovornost posameznih komunistov. Komite ZK bo zaostril tudi odgovornost komunistov Piramide, ker ne pride do integracije tega podjetja z Intesom.

M. K.

V spomin dr. Jožeta Pokorna

Te vrstice pišem v spomin dr. Jožeta Pokorna, najbrž proti njegovi volji. Odšel je potiho. Morda v svoji skromnosti ni hotel, da bi bila njegova zadnja pot obeležena s častmi, ki so mu šle, med drugim, kot enemu članov prve slovenske vlade. Morda torej tudi ni hotel, da bi mu pisali nekrologe.

Vendar je bil pokojni dr. Pokorn tako lepa osebnost in je njegovo delovanje vlasti v predvojnih letih bilo tako pomembno, da je njegova smrt nekaj, kar moramo posebej zabeležiti in posebej obžalovati. S tem občutkom pišem te vrstice. Pri tem se zavedam, da ne bom mogel v celoti prikazati njegovega lika, in prepuščam to tvarišem, ki so mu po življenju in nazorih stali bliže, da to store. Te vrstice naj bodo posebej pričevanje o tem, da je užival spoštovanje in simpatije tudi v krogu predvojnih komunistov.

Dr. Jože Pokorn, rojen l. 1904, je izšel iz skromnih razmer številne družine obrtnika ljubljanskega predmestja. To poreklo ga je zgodaj opredelilo — vse svoje zavestno življenje je iskal teoretično in praktično rešitev za zahteve delovnega človeka. To iskanje je bilo značilno za njegova dijaška in študentska leta, za leta odvetniškega pripravništva, ki jih je preživel v pisarni dr. Ivana Stanovnika, kjer je vedno živel spomin na ljudsko fronto iz začetka dvajsetih let, za leta uglednega odvetnikovanja pred vojno v Skofji Loki. To ga je v osnovi opredelilo med vojno in je tudi po vojni, ko se je popolnoma posvetil teoriji, bilo ozadje njegovega razmišljanja.

Dr. Jože Pokorn je pripadal tistemu krogu krščanskih socialistov, ki je soustanovil Osvobodilno fronto. Zlasti tesno prijateljstvo ga je vezalo na dr. Aleša Stanovnika. V tem krogu je bil ekonomski teoretik (pisal je med drugim v predvojno Besedo in Dejanja), in za ves ta krog in bilo brez pomena, da se je pokojni Pokorn mnogo ukvarjal z marksizmom predvsem Marxovim Kapitalom, in da je bil med tistimi krščanskimi socialisti, ki so iskali povezovanje med ekonomsko in splob družbeno teorijo marksizma in svojimi filozofsko moralnimi nazori. Skupaj z dr. Alešem Stanovnikom je pa poleg tega gledal v krščanskem socializmu sestavni del širokega gibanja slovenskega naroda za enakopravnost in združitev.

Toda dr. Jože Pokorn je ob vsem tem bil v prvi vrsti pošteno in toplo čustvujoč človek. Njegova govorjena in pisana beseda je blestela s svojo logičnostjo in strokovno utemeljenostjo. Toda kar je človeka na koncu koncev nezadržno osvajalo, je bil njegov nekam otožni smehljaj, njegov suhi, prav nič hudoben, le hudomušen humor, njegovo nadosebno, toda ne neprizadeto, razmerje do obravnavanih problemov in hkrati zelo osebno, človeško govo zadržano, pa tako toplo razmerje do sogovornika, njegovo zanimanje za težave ljudi, s katerimi je prihajal v stik.

Po svoji nagonski naravnanosti na preobrazbo družbe, po svoji miselni opredelitvi v družbenih, zlasti ekonomskih vprašanjih, po svojem pojmovanju krščanskega socializma na Slovenskem je imel svoje prijatelje tudi med komunisti. Sam vem, kako je bil v tem svojem prijateljstvu širok, kako je znal denarno pomagati in s tveganjem za lastne poklicne interese tudi drugače v sili priskočiti. Posebej pa je v tem oziru znamenita njegova udeležba v obrambi pravic delavskih zaupnikov, mnogih med njimi članov KPS, ki so bili protizakonito odpuščeni iz kranjskih tovarn pc. veliki tekstilni stavki leta 1936. Tudi potem, ko so ti tovariši ostali izprti iz vseh slovenskih tekstilnih tovarn — podjetniki so jih dali na črno listo — in si pomagali na ta način, da so ustanovili Tekstilno zadrugo v Podnartu, se je skupaj z dr. Alešem Stanovnikom hotel javno z njimi solidarizirati in je demonstrativno postal njen član.

V vojni se je zato kaj naravno takoj vključil v Osvobodilno fronto in pozneje odšel na osvobojeno ozemlje. (Naj bo v tej zvezi omenjeno, da je njegov brat, zdravnik Mirko, že prej odšel v partizane, kjer je padel v roški ofenzivi.) Na osvobojenem ozemlju je delal v znanstvenem Inštitutu in sodeloval pri reševanju vprašanj našega nastajajočega denarništva, ob zmagi pa je postal član prve slovenske vlade kot minister za pravosodje.

Ko je po vojni nehal z delom v politično-izvršilnih organih, se je posvetil poučevanju in študiju na ljubljanski ekonomski fakulteti. Zivel je potem samo za to delo in smo se v nekdanjem krogu v zadnjih letih komaj kdaj našli. Morda mu zaradi tega nismo dovolj pokazali svoje hvaležnosti za vse, kar je storil.

Naj te vrstice nekaj tega, kar bi bili moralj njemu reči, povedo njegovim najbližjim, ki so z njegovo smrtjo najbolj prizadeti.

Dr. JOZA VILFAN

Sporazum prevoznih podjetij

Devet podpisnikov bo v Sloveniji uskladilo in pocenilo poslovanje

NOVA GORICA, 26. dec. — Predsedniki delavskih svetov in direktorji Avtobusnega prometa iz Maribora, Avtoprometa iz Nove Gorice, Creine iz Kranja, Gorjancev iz Novega mesta, Izletnika iz Celja, Komunalnega podjetja iz Ptuja, SAP-a iz Ljubljane, Slavnika iz Kopra in Transturista iz Skofje Loke so danes podpisali poseben sporazum o poslovno tehničnem sodelovanju pri opravljanju storitev v potniškem prometu.

V pogodbi se podjetja med drugim obvezujejo da bodo na enak način urejala prometno službo, nadomeščala izpadle prevoze na najbolj smotrn način, zasnovala enotna merila za nagrajevanje, centralizirano zbirala podatke o trenutno prostih zmogljivostih, skrbela za odpravljanje konic v prevozih, uvedla enotno prevozno dokumentacijo, skupno organizirala propagandne akcije in si nudila tehnično pomoč na drugih področjih skupnega interesa.

L. K.

Davčni službi pomoč

Mariborski odborniki o delu in problemih te službe

MARIBOR, 26. — Odborniki mariborske občinske skupščine so danes razpravljali tudi o davčni problematiki. Ugotovili so, da je davčna služba kljub težavam povečala obseg poslovanja. Odborniki so se zavzeli za zagotovitev denarja za štipendiranje davčnih kadrov in za ustrezno obliko dodatnega nagrajevanja za učinkovito delo v tej službi.

Po mnenju odbornikov bi morali spremeniti tudi predpis, da morajo občani prijavljati svoj dohodek tudi v primeru, če ugotovijo da jim davka od skupnega dohodka ne bo treba plačati. Davčna služba je namreč zaradi tega obremenjena, saj mora te primere obravnavati in sestavljati oprostilne odločbe.

Spremeniti bo treba tudi sistem financiranja davčne službe, da bo osebni dohodek uslužbencev odvisen od rezultatov dela davčnega organa.

M. K.

Večerno plavanje v Mariboru?

Vedno večje število Mariborčanov se zavzema za to, da bi bilo zimsko kopališče Pristan zvečer odprto dve uri dlje. Sedaj je kopališče odprto do 20 ure. Tako bi omogočili rekreacijsko plavanje tudi tistim, ki podnevi nimajo časa. To pobudo je dal tudi svet za telesno kulturo mariborske občinske skupščine. Prav tako bi kazalo dopoldne dve uri omogočiti plavanje vsem obiskovalcem. Sedaj sta kopalna bazena dopoldne in popoldne do 16 ure odprta za šolsko mladino. Na zavodu Stadion in na upravi kopališča imajo razumevanje za te pobude ter bodo skušali upoštevati želje kopalcev.

M. K.

Prvi radgonski štipendisti

Že v letu 1970 je v gornjeradgonski občini pobuda za ustanovitev sklada za štipendije socialno ogroženim otrokom. V ta namen so podjetja gornjeradgonske občine sklenila poseben dogovor. V letošnjem šolskem letu je temeljna izobraževalna skupnost lahko prvič razpisala štipendije, ki jih dobiva trenutno 20 dijakov in 2 študenta. Štipendije se gibljejo med 340 in 870 dinarjev mesečno.

Loto

52. KOLO LOTA

Prvo žrebanje: 3, 7, 26, 27, 36 in dodatna 22; drugo žrebanje: 1, 17, 19, 30, 31 in dodatna 10.

Dvotirnost

Občinska konferenca ZK Žalec o idejnosti vzgoje ni izobraževanja v šoli

ŽALEC, 26. dec. Osrednja razprava na sinočnji seji občinske konference ZKS je bila posvečena idejnosti vzgoje in izobraževanja, pri čemer je obveljalo mnenje, da sodobna šola ne more biti brezbarvna, v njej pa tudi ne more biti idejne dvotirnosti.

Iz podatkov, ki jih je pripravila posebna delovna skupina — ta bo oblikovala tudi sklepe, ki jih bodo posredovali vsem šolskim aktivom in organizacijam — bi lahko sklepali, da so v žalskem šolstvu v zadnjih letih dosegli izredne rezultate, ni pa bilo dovolj narejenega za socialistično vzgojo. Med prosvetnimi delavci je le 30 odstotkov komunistov, zlasti v okoliških krajih pa je opazna dvojnost pouka, kar bzobraževalni proces, ki bi moral temeljiti na znanstvenih izhodiščih, zelo otežuje.

Kot so menili, je pri novih namestitvah skoraj nemogoče uveljavljati dogovorjena merila (strokovnost in politična pripadnost), ker izbire praktično ni. Spričo tega, da bo kadrovski primanjkljaj vedno večji, kar vzbuja sevda zaskrbljenost, bi se kazalo odločiti za brezplačno šolanje prosvetnih delavcev. Dolžnost učiteljev članov ZK bi bila, da bi v svoje vrste pritegnili čimveč tistih, ki čutijo potrebo po družbenopolitičnem izobraževanju.

D. H.

Stane Boštjančič v Žalcu

ŽALEC, 26. dec. — Danes je obiskal Žalec sekretar ZMJ Stane Boštjančič. Dopoldne je obiskal Kemično industrijo v Libojah, nato pa je imel pogovor z mladinskim aktivom in obiskal osnovno šolo v Grižah. Popoldne se je v Žalcu sestal z občinskim mladinskim političnim aktivom. Na sestanku je Stane Boštjančič največ govoril o nalogah mladine po tretji konferenci ZKJ.

T. T.

Josipdol: tri TOZD v Ingmagu

Pri Ingmagu v Josipdolu na Pohorju, kjer izdelujejo granitne in marmornate plošče kocke, obloge, robnike in druge izdelke, bodo ustanovili tri TOZD — Josipdol, Cezlak in skupne službe. Samoupravljanje so pri Ingmagu, ki ima obrate v Josipdolu, Cezlaku, Oplotnici in Doliču, že doslej imeli dobro razvito, saj je združitev pohorskih kamnolomov temeljila prav na njihovi samostojnosti in strogi medsebojni kontroli. Zato težav pri ustanavljanju TOZD brčzas ne bodo imeli.

I. P.

S. Bistrica: podpis samoupravnega sporazuma

SLOVENSKA BISTRICA, 26. dec. — Zastopniki delovnih organizacij, zavodov in danes podpisali samoupravni ustanov bistriške občine so sporazum o izločanju in usmerjanju sredstev za stanovanjsko graditev. Tudi zaposleni v bistriški občini bodo odslej prispevali za graditev 6 odstotkov od bruto osebnih dohodkov.

D. U.

Koroška za novo leto

Povsod pripravljajo vesela silvestrovanja — Okrašeni krajі

SLOVENJ GRADEC, 26. dec. — Novo leto pričakujejo na Koroškem v prijetnem vzdušju. Krajevne skupnosti so okrasile kraje v Dravski, Mislinjski in Mežiški dolini. Silvestrska noč bo povsod prijetna, za kar so gostinci in turistični delavci pravočasno poskrbeli. Silvestrovanja bodo v vseh večjih gostiščih. Mnogi pa bodo preživeli novoletno noč v planinskih postojankah na Ribniški koči, smučarski koči pod Uršljo goro in drugih planinskih kočah.

I. P.

Korak bliže k združitvi

Na Otiškem vrhu pri Dravogradu so odprli koroško klavnico

DRAVOGRAD, 26. dec. — V Otiškem vrhu pri Dravogradu so odprli koroško klavnico, ki so jo s skupnimi sredstvi zgradile kmetijski zadrugi iz Dravograda in Slovenj Gradca ter trgovsko podjetje Mesnina z Raven, graditev pa so podprle tudi dravograjska, ravenska in slovenjegraška občina ter s posojilom prevaljska zadruga.

Graditev sodobno opremljene klavnice je veljala okrog 4,5 milijona dinarjev, letno pa bodo lahko zaklali 3000 ton živine. Meso in mesne izdelke bodo prodajali v koroških občinah.

Klavnica v Otiškem vrhu je prvi porok k združevanju kmetijstva in predelovalne industrije na Koroškem.

I. P.

Jutranja „zapora“ za pitje

Maribor: sprejet odlok o prepovedi točenja pijač od 4. do 7. ure

MARIBOR, 26. dec — Občinska skupščina Maribor je po daljši razpravi sprejela odlok o prepovedi točenja alkoholnih pijač v zgodnjih jutranjih urah. Trije odborniki so se glasovanja vzdržali, se dem odbornikov pa je glasovalo proti. Po tem odloku je prepovedana prodaja in točenje alkoholnih pijač od 4. do 7. ure zjutraj v tistih podjetjih in pri zasebnih gostilničarjih, ki o tem ne bodo podpisali samoupravnega sporazuma. Prepoved pa ne velja za zabavne prireditve ki trajajo po četrti uri zjutraj in za podjetja in gostilničarje ki prodajajo na mednarodnih mejnih prehodih.

M. K.

oglašujte v dnevniku DELO

Maribor: komu pomoč pri stanarinah

MARIBOR, 26. dec. — Na sinočnji skupni seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta in izvršnega odbora občinske konference SZDL so obravnavali izhodišče stanovanje politike v prihodnjem letu.

Konkretnih sklepov niso mogli sprejeti, ker še danes ni jasno, kakšni bodo stabilizacijski ukrepi zveznega izvršnega sveta. Pripravljajo pa vse potrebno. Tako so s strokovno analizo ugotovili kdo bo lahko in koliko sprejemal subvencijo za stanarine. Po dosedanjih podatkih bi v Mariboru le malo stanovalcev dobivalo pomoč, vendar so menili, da ti podatki niso najbolj točni in da je treba vse še enkrat dobro pregledati.

Predlog za združitev kmetijskih ustanov

Svet za kmetijstvo mariborske občinske skupščine podpira predlog, naj bi se kmetijski zavod Maribor in sadjarski zavod v Mariboru združila z višjo agronomsko šolo tako, da bi oba zavoda bila ena temeljna organizacija združenega dela. Nikakor pa se ne strinja, da bi sadjarski zavod bil posebna TOZD.

M. K.

Šola osipa

Učiteljski kolektiv osnovne šole Frankolovo dopolnjuje člane dr. Hribarja

Članek D. Hribarja v Delu 22. 12. z naslovom: Šola osipa je treba po našem mnenju pojasniti in dopolniti. D. Hribar v tem članku niti ni omenil, da vse do letos na osnovni šoli Frankolovo ni bilo posebnega oddelka in da tudi kako drugače ni bilo možno ločiti umsko prizadetih učencev, kar na drugih šolah že zdavnaj ni več problem.

Razumljivo je, da umsko prizadeti niso mogli slediti pouku tako kot njihovi nemoteni vrstniki, ki jim je bilo učno podajanje namenjeno in prilagojeno.

Če bi od števila ponavljavcev odšteli umsko prizadete učence, ali pa vsaj tiste umsko motene učence, ki so bili letos oddvojeni v posebno šolo, bi bil učni uspeh povsem normalen.

Zato je trditev dr. Hribarja, da je vzrok slabemu uspehu v nemočnem učiteljskem kadru na osnovni šoli Frankolovo, neutemeljena, kajti učenci naše šole, ki nadaljujejo šolanje v poklicnih in srednjih šolah, dobro uspevajo. Tudi pri testiranjih in tekmovanjih niso najslabši.

Osnovna šola Frankolovo je opremljena z vsemi sodobnimi učili. Vemo pa, da tudi najboljši aparat ne more nadomestiti dobrega učitelja, zato nam vsa ta razpoložljiva sredstva niso namen, ampak pripomoček pri poučevanju, da pouk racionaliziramo in posodobimo.

Članek D. Hribarja je zelo slaba zahvala učiteljskemu kolektivu osnovne šole Frankolovo, ki se je moral edini v celjski občini vse do letošnjega šolskega leta hkrati truditi še z umsko prizadetimi učenci, kar je zelo otežkočalo redni pouk in zahtevalo veliko dodatnega dela.

UČITELJSKI KOLEKTIV OŠ FRANKOLOVO

Dogovor namesto odloka

drobir

● MARIBOR — Občinska skupščina je dala soglasje k pripojitvi pretežnega dela komunalnega podjetja Ruše k Obnovi Maribor, Kanalizacije k podjetju Nigrad Maribor in Vodovoda k mariborskemu vodovodu. M. K.

● Občinska skupščina je spremenila svoj statut tako, da bo pri skupščini v prihodnje deloval tudi svet za promet. M. K.

● Skupščina občine Maribor je imenovala Albina Privška za načelnika oddelka za notranje zadeve SO Maribor, Roberta Bobanca pa za načelnika štaba teritorialne obrambe občine. M. K.

● PTUJ — Na matičnem uradu v Ptuju so se v soboto poročili: Franc Arnuš, avtomehanik in Cvetka Bergles, frizerska pomočnica; Franc Bračič, strugar in Martina Skerbiš, krojačica; Franc Jerič, rudar in Martina Vajsbaher, socialna delavka; Milan Kodrič, strugar in Zdenka Baković, ekonomski tehnik; Mirko Kokol, delavec in Jožica Šešerko, delavka; Jurij Selmajer, upokojenec in Elizabeta Selmajer, gospodinja; Karel Starick, šofer in Pavlina Pajk, delavka; Marjan Sneberger, radijski napovedovalec in Ema Lačen, admin. tehnik.

● Skupščina občine Ptuj je na zadnji seji razrešila sodniške dolžnosti Kostja Jankoviča, dipl. pravnika in ga imenovala za namestnika občinskega javnega tožilca. Za ravnatelja osnovne šole v Vitomarcih je bila imenovana Ana Vršič, v Poljedelsko-živinorejski šoli Turiščе pa so imenovali vršilca dolžnosti ravnatelja Egona Zgonca, dipl. inženirja agronomije.

F. P

Astibo

KONFEKCIJA ZA VAS

Zmaga Jakopiča

Najboljši jugoslovanski alpski smučarji so se na Pohorju pomerili v slalomu - Najboljša še Ježeva in R. Hölcl

POHORJE, 26. dec. Pregledno tekmo najboljših jugoslovanskih alpskih smučarjev na pohorskem slalomišču, kjer bo čez teden dni veliko žensko tekmovanje za svetovni pokal, je dobil prekaljeni reprezentant Blaž Jakopič. To zmago je bilo tudi pričakovati, saj je težka in poledenela proga terjala veliko znanja in izkušenj.

V prvem teku na progi, ki jo je postavil trener Branika Filip Garmer in je imela 40 vratnic, se je zgnetlo v razmaku ene sekunde kar šest tekmovalcev: 1. Kavčič (Ol) 39,64, 2. Pirnat (Br) 39,82, 3. Jakopič (Jes) 39,87, 4. Bedrač (Br) 39,98, 5. Zeljan (Jes) 40,03, 6. Gazvoda (Br) 40,61, 7. Stravs (Jes) 40,96, 8. Komac (Trž) 41,58, 9. Pesjak (Jes) 42,23, 10. Bernik (Jes) 42,44.

Že v prvem teku so v izredno ostrem boju, značilnem za pregledne tekme, zaigrali uvrstitev Gorišek, Gašperšič, Senci in Rant.

Junak drugega teka je bil Gazvoda, ki je v ponovitvi dosegel najboljši čas 41.11, 2. Stravs 41.29, 3. Jakopič 41.45, 4. Kavčič 42.03, 5. Pesjak 44.15.

V drugem teku je dosegel sicer najboljši čas Gašperšič — 40.60, vendar je bil v prvem teku diskvalificiran, zato ni njegov čas štel v skupni rezultat.

Od 19 tekmovalcev, kolikor jih je štartalo v članski konkurenci, se jih je na koncu uvrstilo vsega pet.

Med mladinci skupaj so tekmovali starejši in mlajši, je štartalo 24 tekmovalcev. V prvem teku je dosegel najboljši čas Ravenčan Roman Hölcl s časom 41,00, za njim pa je bil najhitrejši Kosenj z 41,48, ki pa je v drugem teku padel. Že v prvem teku je težka proga izločila nekaj mladih tekmovalcev, na koncu pa sta se uvrstila vsega skupaj dva.

Pri članicah je štartalo 9 tekmovalk, med njimi je bila najhitrejša na prvi progi Sonja Gazvoda 47,86, za njo pa Draga Žuraj 48,25; toda Draga Žuraj v drugem teku ni nastopila, ker je čutila bolečine v kolenu zaradi stare poškodbe. Tretji najboljši čas je imela Ježeva 48,88.

V konkurenci starejših in mlajših mladink je nastopilo 16 tekmovalk, uvrstile pa so se 4.

Rezultati — člani: 1. B. Jakopič (Jes) 81,32, 2. Gazvoda (Br) 81,82, 3. Stravs (Jes) 82,25, 4. Kavčič (Ol) 82,47, 5. Pesjak (Jes) 86,30; **mladinci** — 1. R. Hölcl (Puž) 83,44, 2. Šobrl (Br) 87,37; **članice** — 1. Jež (Puž) 98,57, 2. Jocif (Ol) 101,37, 3. Gazvoda (Jes) 101,85; **mladinke** — 1. Križaj (Trž) 113,49, 2. Prelog (Izletnik) 114,53, 3. Črešnar (Br) 115,03, 4. Oitzl (Nov) 117,48.

J. DEKLEVA

PRIZNANJE — Predsednik športne komisije AMD Maribor Borut Brezovšek je najboljšemu tekmovalcu rallyja iz društvenih vrst, prof. Ediju Holnthanerju, na slovesnosti izročil spominsko nagrado za doseženo uspeho. Foto: Čerin

KEGLJANJE

Konstruktor prvak mariborske podzveze

MARIBOR — Po treh kolih je bilo zaključeno zelo zanimivo in kvalitetno prvenstvo mariborske kegljaške zveze, ki je prineslo presenetljive zaključne rezultate. To velja v prvi vrsti za ekipo Radenske, ki je prehitela Branik in se uvrstila na drugo mesto za prvakovanim zmagovalcem Konstruktorjem. Ugodno pa je nadalje presenetil tudi Maribor, ki je premagal kegljače Fužinarja in Slovenj Gradca.

V novo ustanovljeno vzhodno consko ligo so se uvrstili Radenska, Lokomotiva, Maribor, Fužinar, Slovenj Gradec in Čarda.

Rezultati — ekipe: Konstruktor 28.546 (8 negativnih točk), Radenska 28.064 (9), Branik 28.022 (10), Lokomotiva 27.456 (18), Maribor 27.227 (20), Fužinar 27.213 (23), Slovenj Gradec 27.022 (28), Čarda 26.412 (39); posamezniki: Sterjaj (Branik) 3.873 (1.029, 992, 928, 924), Kalanj (Radenska) 3.803 (989, 969, 938, 907), Franc Mlakar (Konstruktor) 3.693 (962, 938, 909, 884).

Z. V.

KOSARKA

Industromontaža v Mariboru

MARIBOR — Danes ob 17.30 bo v Mariboru po daljšem času spet na sporedu kvalitetna košarka. Z domačo ekipo se bo v popolni postavi pomerila zagrebška Industromontaža, vodilno moštvo II. zvezne lige — zahodne skupine.

„Mladost" za Jaušovčevo

Teniška igralka iz Maribora najboljša mlada športnica v SFRJ

BEOGRAD, 26. dec. — Mima Jaušovec, 16-letna teniška igralka iz Maribora, je v tradicionalni anketi beograjskega časopisa Mladost dobila največ glasov in tako dobila lovoriko tega lista kot najboljša jugoslovanska športnica do 18 let. Jaušovčeva je letos osvojila evropsko prvenstvo mladink do 16. leta, in postala vicešampionka v kategoriji do 18. leta. Postala je državna prvakinja med mladinkami in članicami ter z jugoslovanskimi igralkami ni izgubila niti enega dvoboja.

Vrstni red deseterice najboljših mladih športnikov leta 1972: 1. Jaušovec (tenis), 2. Savnik (namizni tenis), 3. Delibašić (košarka), 4. V. Petrović (nogomet), 5. Šušnjar (atletika), 6. Palatinuš (namizni tenis), 7. Ključanović (košarka), 8. Rudan (plavanje), 9. Spasojević (konjeniški šport), 10. Bušljeta (košarka).

Lep jubilej

V Framu praznujejo 40-letnico telesnovzgojnega društva - Vidni uspehi

FRAM — Telesno vzgojna dejavnost v Framu ima dolgo in bogato tradicijo. Pred več ko 40 leti je bila po zaslugi Ivanuša, Kodriča in Černeta ustanovljena Sokolska četa. Takoj po ustanovitvi so pričeli prirejati telovadne nastope v Framu, sodelovali pa so tudi na sokolskih nastopih in tekmovanjih v Zg. Polskavi, Hočah, Račah in drugod. Po zaslugi ustanoviteljev je Sokol v Framu že leta 1933 dobil lep sokolski dom s telovadnico. Tekmovalci kasneje ustanovljenega fantovskega odseka so dosegli lepe uspehe v atletiki in smučanju, zgradili pa so tudi prvo skakalnico v Koprivrniku, ki so jo uporabljali skakalci obeh društev.

Kljub temu, da je bilo v društvih različno politično ozadje, so se njuni člani združili leta 1941 in skupaj sodelovali v boju proti okupatorju, osem pa jih ni dočakalo svobode. Takoj po vojni so člani z veliko vnemo poprijeli za delo in so leta 1950 priredili velik telovadni nastop, prvega na področju. Ob domu so zgradili 25-metrsko skakalnico. Člani Partizana Fram so se redno udeleževali tudi državnih prvenstev v partizanskem mnogoboju za zastavo maršala Tita, na katerih so do danes manjkali samo trikrat. V tem tekmovanju so člani-ce petkrat osvojile naslov državnih prvakinj, člani pa so bili prvi trikrat. Tudi posamezniki so osvajali naslove državnih prvakov: Stefka Zima (1954), Zvonka Rodič (1959), Helena Vihar (1965) in Franc Bačar (1963). Med člani je bila zelo priljubljena tudi odbojka, članice pa so leta 1952 tudi osvojile prvo mesto Partizana Jugoslavije. Člani in mladinci pa so bili republiški prvaki. Za uspešno delo je Partizan Fram dobil kot prvi na Štajerskem pokal ČP »DELO« in prapor okrajne zveze Partizan Maribor, kot najboljše partizansko društvo v okraju. Zaradi sprememb partizanskega mnogoboja v letošnjem letu je le malo društev v celoti zmoglo novi program, v katerega so vključene zasnove splošnega ljudskega odpora. Med redkimi je na zveznem tekmovanju v Šabcu tekmoval tudi Partizan Fram (mladinke so osvojile 2. mesto, člani 5.), kot edini predstavnik občine Maribor. V Framu so med številnimi športniki zrasli tudi državni reprezentanti kot Julčka Štavbar, večletna državna reprezentantka v odbojki, Emil Potočnik, ki je sodeloval na svetovnem prvenstvu gluhonemih v Oslu (smučarski skoki), Jože Roner, kolesar, dvakratni zmagovalec Vršiča in drugi. Za vse te uspehe so zaslužni številni zanesljivi zanesenjaki, ki so svoj prosti čas žrtvovali na igrišču in v telovadnici pri vzgoji mladega rodu. Med temi velja omeniti ime Marjana Mateja, nosilca Bloudkove plakete, žive legende Partizana Fram, ki je s svojimi pomočniki Vladom Polancem, Dragom Čebularjem in drugimi največ prispeval, da je Partizan Fram od svoje ustanovitve naprej težil k dvigu množične telesne vzgoje in tako nudil mlademu rodu zdravo in prijetno razvedrilo.

J. RAISP

Napredek le je

Zastopniki nogometne zveze Slovenije optimistično gledajo v prihodnost — Sodniška organizacija na novi poti

LJUBLJANA. Po koncu jesenskega dela nogometnega prvenstva v SNL, ZCNL, VCNL smo skušali z nekaterimi vodilnimi funkcionarji nogometne zveze Slovenije oceniti minuli del prvenstva v teh treh slovenskih nogometnih ligah, beseda pa je stekla tudi o težavah klubov pri vzgoji mladih nogometašev. Naši sogovorniki so bili predsednik nogometne zveze Slovenije Jože Snoj, predsednik zveze nogometnih sodnikov Slovenije Janko Črv, sekretar NZS Lojze Voje in tehnični sekretar NZS Marjan Horvatec.

»Če primerjamo letošnji del prvenstva v treh slovenskih nogometnih ligah z minulimi prvenstvi, lahko z gotovostjo trdimo, da je kvaliteta vidno narasla. Seveda je najboljša v SNL. Prepričan sem, da vodilna moštva prav nič ne zaostajajo po kvaliteti za klubi spodnjega dela II. lige — zahod,« je dejal naš prvi sogovornik Jože Snoj. »Mariborski Železničar in Ljubljana sta lani izpadla iz II. lige bolj zaradi nesrečnih okoliščin kot slabih iger. V SNL sta dobila resne konkurente v Iliriji, Slaviji, Izoli in Dravi. Poleg tega mojo trditev podpira prav gotovo tudi uvrstitev Ilirije v finale lanskega tekmovanja za naslov amaterskega prvaka Jugoslavije, ko je pred tem odpravila najboljše klube enakega ranga tekmovanja iz BiH in Hrvatske.«

Predsednikovo misel je nadaljeval Lojze Voje: »Kvaliteta nogometa vidno narašča tudi v ZCNL in VCNL. Res je še ponekod pogrešati zavzetost pri delu z mladimi, z mladinci in pionirji, toda z veseljem lahko povem, da gre na bolje. Klubi so se začeli zavedati, da je prav vzgoja mladih prvi pogoj za uspeh članskih ekip, ki si ob načrtnem delu s pionirskimi in mladinskimi moštvi zagotavljajo štiroko zaledje iz katerega lahko črpajo nove moči.«

»Čeprav so v minulih letih klubi VCNL bolj skrbeli za mlade moči, se je tehtnica sedaj nagnila v prid ZCNL,« je nadaljeval Marjan Horvatec. »Po anketi, ki bi ni v celoti končana, smo prišli do zanimivih ugotovitev. Načelo NZS je, da imajo klubi SNL od 90 do 100 nogometašev, obe conski ligi pa od 80 do 90, ki naj bi jih trenirali vsaj po trije trenerji. To načeol je skoraj povsem izpolnjeno v SNL ter v večini klubov v ZCNL, nekoliko slabše stanje pa je pri nekaterih klubih VCNL. Zanimivo pa je, da imajo prav vodilna moštva v vseh treh ligah največ nogometašev pa tudi strokovnjakov. Če bi hoteli v številkah na grobo oceniti ta položaj v ZCNL in VCNL, potem bi bilo razmerje (število igralcev in trenerjev) 3:2 za ZCNL. Res je, da so klubi ZCNL nekoliko »spremožnejši« in jim je zato tudi laže pridobiti strokovni kader in večje število igralcev. Ponekod so klubom na pomoč priskočili tudi ObZTK (Kooper, Piran, Izola), ki iz lastnih sredstev plačujejo trenerje, predvsem za vzgojo mladih.«

»Pomanjkanje trenerskega kadra je moč občutiti povsod,« je dejal Jože Snoj. »Prav zato je NZS pozdravila akcijo VSTK, ki je organizirala študij trenerske smeri tudi za nogometne trenerje. Vpisalo se je 16 bivših nogometašev, ki bodo po uspešno opravljenih štirih semestrih postali višji trenerji in bodo nedvomno veliko pripomogli k tej najbolj množični športni igri pri nas. Trenerji ne bi smeli biti le vaditelji v ozkem pomenu besede, marveč tudi pedagogi, vzgojitelji, ki bi morali in morajo hkrati ob vadbi še vzgajati mlade ljudi in odločilno vplivati na razvoj njihove osebnosti. Seveda je treba tem ljudem zagotoviti tudi družbeno veljavo, kajti prav ta pomeni prizadevnim vodiiteljem več kot honorarji.«

Janko Črv, predsednik ZNSS, je dejal, da stopa sodniška organizacija na novo pot; pridobila si je veliko mladih sodnikov, ki so se že izkazali pri sojenju v vseh treh slovenskih ligah. V minulih letih je bila sodniška organizacija preveč zaprta sama vase. Nekateri posamezniki so zaradi konkurenčnih razlogov zapirali vrata mlajšim in zato je nastala vrzel, ki jo je tudi sedaj občutiti. Slovenija, ki je nekdaj veljala za »zankladnico« sodnikov, je skoraj preko noči ostala le s peščico mož v črnem. Sedaj je ta organizacija na stežaj odprla vrata mladim in uspehi se že kažejo. »Vsi klubi v vseh treh ligah so bili zelo zadovoljni s sojenjem. Naredili smo velik korak naprej pridobili smo mlade, trenj med posamezniki ni več, in zato tudi mi zelo optimistično gledamo v prihodnost,« je končal Janko Črv.

B. KAVČIČ

SNL v številkah

Skupno

1. Železničar	11	8	1	2	34:8	17
2. Ilirija	11	7	2	2	28:15	16
3. Slavija	11	5	5	1	18:13	15
4. Ljubljana	11	5	4	2	19:13	14
5. Izola	11	4	5	2	13:12	13
6. Drava	11	4	4	3	11:12	12
7. Koper	11	3	3	5	15:19	9
9. Aluminij	11	2	5	4	11:21	9
8. Nafta	10	3	3	4	15:20	9
10. Kovinar	11	2	3	6	16:26	7
11. Kladivar	11	1	4	6	14:24	6
12. Triglav	10	0	3	7	11:22	3

V lestvici ni upoštevana tekma Triglav : Nafta.

Doma

1. Železničar	6	5	1	0	22:3	11
2. Ilirija	6	4	2	0	18:5	10
3. Izola	6	4	1	1	8:3	9
4. Slavija	6	3	3	0	11:7	9
5. Drava	6	3	2	1	8:4	8
6. Koper	5	3	1	1	11:4	7
7. Ljubljana	5	2	3	0	9:4	7
8. Nafta	5	3	1	1	10:10	7
9. Aluminij	5	2	2	1	6:5	6
10. Kovinar	6	2	1	3	10:14	5
11. Kladivar	5	1	2	2	9:13	4
12. Triglav	4	0	2	3	4:7	2

V gosteh

1. Ljubljana	6	3	1	2	10:9	7
2. Železničar	5	3	0	2	12:5	6
3. Slavija	5	2	2	1	7:6	6
4. Ilirija	5	3	0	2	10:10	6
5. Izola	5	0	4	1	5:9	4
6. Drava	5	1	2	2	3:8	4
7. Aluminij	6	0	3	3	5:16	3
8. Nafta	5	0	2	3	5:10	2
9. Kovinar	5	0	2	3	6:12	2
10. Kladivar	6	0	2	4	5:11	2
11. Koper	6	0	2	4	4:15	2
12. Triglav	6	0	1	5	7:15	1

T. P.

ŠAH

Cerknica pred Jesenicami

LJUBLJANA — V 5., zadnjem kolu II. slovenske šahovske lige — zahodne skupine so igrali takole: Jesenice : Nanos 6,5:3,5, Vrhnika : Ponikve 6:4, Cerknica : Mokronog 8:2. V zaostalem dvoboju iz 1. kola pa je Cerknica premagala Ponikve z 3,5:1,5.

Vrstni red: Cerknica 34,5, Jesenice 31,5, Nanos 27,5, Vrhnika 21,5, Ponikve 18, Mokronog 17.

Prvouvrščena Cerknica in Jesenice bosta prihodnje leto igrala v I. slovenski šahovski ligi — zahodni skupini.

Zagorski šahisti zborovali

ZAGORJE — Na šesti redni letni konferenci šahovskega kluba Zagorje se je zbralo več ko 20 najbolj vnetih ljubiteljev igre na 64 črno-belih poljih. Pregledali so enoletno delo, ki je bilo dokaj živahno in uspešno, tako da kljub številnim težavam z optimizmom stopajo v novo leto.

V zadnjih letih so priredili že tri tekmovanja na republiški ravni. Največ uspehov pa so dosegli v delu z mladinci in pionirji. Tudi 3. mesto v II. republiški ligi — vzhodni skupini je lep dosežek. Po občnem zboru so odigrali tradicionalni brzoturnir, na katerem je zmagal Kotnik z 11,5 točke pred Oskarjem Orlom 11 itd.

T. P.

Zakon - na pragu

Za telesno kulturo v Sloveniji je bil včerajšnji dan izredno pomemben. Z razpravo odbora za telesno kulturo prosvetno-kulturnega zbora skupščine SRS o predlogu zakona o telesnokulturnih skupnostih se je namreč začela tretja, sklepna faza postopka za sprejem tega zakona. Člani odbora k predlaganemu besedilu niso imeli veliko pripomb, saj so v predlogu zakona upoštevane bistvene pripombe več ko dvomesečne javne razprave, predlog pa upošteva seveda tudi vsa prizadevanja sprejetih ustavnih dopolnil in že pripravljenih tez za drugo fazo spremembe ustave.

Predsednik izvršnega sveta, pomočnik republiškega sekretarja za prosveto in kulturo Rajko Šugman je znova poudaril, da se bo z uveljavitvijo zakona o telesnokulturnih skupnostih telesnokulturna dejavnost pri nas naposled sistematsko vključila v naš samoupravni družbeno-politični sistem in s tem dobila mesto in vlogo, za katero so si telesnokulturni delavci prizadevali dolga leta.

Odbor je na včerajšnji seji, ko je načelno razpravljal o predlogu zakona, še enkrat podrobno osvetlil vso zakonsko gradivo in v konkretni razpravi k posameznim členom dodal nekaj amandmajev.

Po obravnavi zakonskega predloga v odboru za prosveto in kulturo republiškega zbora ter zakonodajnopravni komisiji bosta o predlogu dokončno sklepala pristojna zbora, to je republiški in prosvetno-kulturni zbor skupščine SRS.

Pričakovati je, da bo zakonski predlog sprejet v januarju 1973.

H. UBELEIS

ROKOMET

Novoletni turnir RK Simplex

IDRIJA — Rokometni klub Simplex je pripravil novoletni turnir, ki sta se ga udeležila še moštvi Ajdovščine in Dobravelj. Pomerili so se po sistemu vsak z vsakim. Rezultati: Ajdovščina : Simplex 22:15 (10:5), Simplex : Dobravlje 16:15 (7:8), Ajdovščina : Dobravlje 19:17 (10:7). Zmagala je Ajdovščina pred Simplexom. Najboljši strelec turnirja je bil Čoha (Ajd), ki je dosegel 15 golov.

R. ŠKARABOT

AVTO-MOTO

Prizadevni dirkači rallyja

MARIBOR — Pred dnevi so se na zadnjem sestanku zbrali člani športne komisije avto-moto društva Maribor in pregledali uspehe letošnjega dela. Športna komisija, ki je bila ustanovljena pred štirimi leti, združuje 27 tekmovalcev, ki imajo tekmovalno licenco. Tekmovalci AMD Maribor so se letos udeležili 19 športnih tekmovanj z avtomobili. V republiškem prvenstvu Slovenije je športna komisija društva dosegla odlično prvo mesto, Mariborčan prof. Edi Holnthaner je osvojil naslov republiškega prvaka v razredu nad 1300 kubikov in postal republiški prvak tudi v skupni uvrstitvi. Član kluba Tomaž Lupša je osvojil naslov republiškega prvaka v razredu do 1000 kubikov. To sta samo dva najvidnejša uspeha članov mariborskega kluba.

Kljub skrbnemu gospodarjenju so mariborski tekmovalci letošnje leto končali z izgubo. Za prihodnje leto pripravljajo člani kluba več tekmovanj. Organizirali bodo smučarski in študentski turistični rally. Pripraviti nameravajo tudi zvezni rally ali državno prvenstvo in še tradicionalni rally »POHORJE« za republiško prvenstvo. Prvič v naši državi žele organizirati tudi privlačno avtomobilsko tekmovanje AVTO-CRASH in povabiti vidnejše tekmovalce tega športa iz tujine.

BOGO ČERIN

V Beogradu ustanovili telesnokulturno skupnost

BEOGRAD, 26. dec. — V Beogradu so ustanovili telesnokulturno skupnost, katere predsednik je postal letošnji dobitnik nagrade AVNOJ inž. Živko Mačelov. V izvršnem odboru je 14 članov.

IVER DNEVA

Glasovali udeleženci proslave

VI. razstava jugoslovanske športne fotografije, ki so jo pripravili v Zagrebu ob razglasitvi najboljših športnikov SFRJ leta 1972 (prireditelja sta bila Športske novosti in Sportska tribina) se je končala z razdelitvijo nagrad sedmim najuspešnejšim avtorjem. Med 50 razstavljenimi deli izmed 170 prispelih so udeleženci razglasitve najboljših športnikov z glasovanjem s posebnimi listki izbrali najboljše. Najuspešnejši je bil fotoreporter Športskih novosti Radiša Mladenović, ki je dobil prvo in tretjo nagrado, druga pa je pripadla fotoamaterju iz Bjelovara Miru Pacasu. Med nagrajenci je tudi fotoreporter Dela Pik Šelhaus.

Skrb mladim

V smučarskem klubu Sl. Gradec so pregledali delo v zadnjih dveh letih

SLOVENJ GRADEC — SK Slovenj Gradec je na rednem občnem zboru pregledal delo zadnjih dveh let. Čeprav so klub pestile denarne težave, je prizadevnim delavcem uspelo urediti smučišči na Rahtelovem vrhu in na Mali Kopi, kjer je bilo že državno prvenstvo za mladince in mladinke ter druga tekmovanja. Čeprav

1973

ZA USTAVARJANJE REKLAMNEGA TEKSTA

Beograjski »Grafički zavod« je za leto 1973 izdal ekskluzivni koledar, posvečen münchenskim olimpijskim igram. Format koledarja je 46 x 42 cm. Na 14 straneh je 16 barvnih slik, ki so opremljene z besedilom in vsemi rezultati. Naročila sprejema »Beograđski izdavački grafički zavod«, Bulevar vojvode Mišića 17, telefon 651-666/276.

LETALSTVO

Zlati orel — Isakoviću

BEOGRAD, 26. dec. — Miroslav Isaković, 39-letni motorni pilot iz Beograda, je letos dobil trofejo »Zlati orel«, ki jo zveza zračnoplovnih organizacij vsako leto podeli najboljšemu športniku svoje organizacije. Po panogah pa »so najboljši — zračno modelarstvo — Varda (Pančevo); raketno modelarstvo — Milišić (Zagreb); padalstvo — Kupljenik (Niš), jadralstvo — Frenc (Zrenjanin), 4. Peperko (Celje), 5. Uhan (N. mesto); motorno letenje: 1. Isaković (Bg), 3.—4. Pintar (Lesce), 5.—6. Kralj (Ljubljana).

Opravičilo bralcem

Zaradi obilice aktualnega gradiva danes nismo mogli objaviti Himalajskega dnevnika, temveč ga bomo prihodnjič. Naprošamo bralce, da nam to opravičijo.

UREDNIŠTVO

UTRINKI

BAYERN NAJBOLJ NA OČEH — V prvem delu nogometnega prvenstva ZRN je imel največ gledalcev jesenski prvak Bayern iz Münchna. Osem tekem te enajsterice je v olimpijskem stadionu videlo povprečno 40.942 gledalcev. Zadnjeuvrščeno ekipo RW Oberhausen je gledalo po 6.361 gledalcev na tekmo.

OGROŽENO PRVENSTVO — Izvedba svetovnega prvenstva v umetnostnem drsanju leta 1974 v münchenski olimpijski športni dvorani je ogrožena; kot vzrok za morebitno odpoved navaja zahodnonemška zveza, da münchenska uprava olimpijskega parka zahteva previsoko najemnino za dvorano: 13.000 mark — na dan.

RAZJEZILA SE JE — Avstralska rekorderka v metu kopja, Petra Rivers, ki jo njena nacionalna atletska zveza ni upoštevala za olimpijsko ekipo za München, je pred dnevi izboljšala svoj državni rekord na 62,24 m. S tem rezultatom bi v Münchnu osvojila bronasto kolajno. Seveda, če . . .

PLANINE IN LJUDJE

Planinci — smučarji v Kopru

PD Tomos je na svojem zadnjem sestanku sprejelo sklep o ustanovitvi smučarske sekcije. Zanimanje je veliko, saj se je že do sedaj prijavilo več ko 40 planincev smučarjev. Med njimi je dokajšnje število začetnikov in so pri društvu sklenili, da bodo najboljšim smučarjem omogočili obisk tečajev za vodnike. Tako bo društvo že letos dobilo dva vodnika, ki bosta skrbela za začetnike. Kot prvi smučarski izlet bodo pripravili pohod na Vršič, s sodelovanjem PD Trst pa se bodo najbrž podali tudi vse do Dolomitov. Razumljivo je, so povedali, da se bodo v Sloveniji udeležili vseh planinsko smučarskih prireditev.

J. K.

Planinske transverzale

Transverzalo »Po planinah Bosne in Hercegovine« so odprli letos med XI. zletom planincev Jugoslavije (26.—29. julija), skupaj z veliko transverzalo »Sutjeska«. Republiška transverzala je pravzaprav le zbir številnih kontrolnih točk širom po republiki, katerih obisk prinese določeno število točk. In na osnovi seštevka teh točk bodo poslej dodeljevali značke — bronasto, srebrno ali zlato. Zal pa še nimajo za transverzalo prepotrebnega vodnika, niti ne dokončne tabele, kar pa obljubljajo v najkrajšem času.

Dve nadaljnji transverzali se imenujeta »Sutjeskar — mala in velika. Mala je namenjena najmlajšim in ima samo šest kontrolnih točk na področju Sutjeske, velika, ki so jo markirali leta 1968, odprit pa letos pa ima 10 kontrolnih točk, razporejenih na več etap.

Na drugem programu

V petek bosta na drugem programu radia zadnji dve letošnji oddaji namenjeni planincem. Ob 11. uri bo urednik Marijan Krišelj opisal izlet za konec leta, ob 19. uri (odmevi z gora) pa je uredništvo zbralo nekaj vtisov, ki jih bo posredovalo pod naslovom »Vesele, poskočne z gorskih vrhov, planinskih domov«.

Planinski domovi

Koča pod Bogatinom in dom na Uskovnici bosta odprta od 28. t. m. do konca šolskih počitnic, Dom na Bohorju bo odprt za Novo leto, 5. januarja pa ga bodo zaprli. Za Novo leto (31. t. m. in 1. januarja) bo odprta tudi koča na Rašici, ki je redno odprta le ob nedeljah in državnih praznikih.

Škofjeloško hribovje

Novi zemljevid Planinske založbe »Škofjeloško hribovje« 1:40.000 je že v prodaji — cena je 22 din. Zdaj je na voljo v pisarni PZS (Dvořakova 9), kjer ga je mogoče naročiti tudi pismeno, v kratkem pa ga bodo dobila tudi PD in turistične organizacije.

65 let tradicije

V petek, 15. decembra so v Ilirski Bistrici planinci in gostje iz PD Primorske v rekordnem številu napolnili dvorano družbenih organizacij. Skoraj 300 prisotnih je prisluhnilo bogati društveni kroniki, ki so jo ustvarjali neumorni planinski delavci od leta 1907, ko so narodno zavedni Bistričani ustanovili podružnico SPD, šestnajsto na Slovenskem.

Že leta 1914 so zgradili Vilharjevo kočo na Črnem dolu — prvo slovensko planinsko postojanko na področju Snežnika in daleč naokoli. Sledila so plodna leta, ki so minila tudi v boju proti potujčenju, najprej pred avstrijsko-nemškimi vplivi, nato pa proti italijanskim. Spomnili so se tudi zaslužnih velmož: Bogumila Brinška, dr. Franca Kovča, Antona Kraigherja in drugih. Poseben poudarek pa so dali sedanjemu delu. Nad 500 članov, široko zasnovano delo z mladino, skrb za šolski vodniški kader, izleti in predavanja ter orientacijski pohodi in podobno. Vse to uvršča PD Ilirska Bistrica med najbolj aktivna društva v Sloveniji.

Poseben dogodek je bil tudi razvitje društvenega prapora, ki ga je Bojan Brozina v imenu predsednika občinske skupščine izročil v čuvanje predsedniku društva Dragu Karolinu, ki že 15 let uspešno vodi ilirskobistriško planinsko društvo. Slovesnost so končali s podelitvijo priznanj družbeno političnim organizacijam, društvom in posameznikom za njihove prispevke pri ustvarjanju planinske tradicije na snežniškem področju.

Nove transverzale v BiH

O republiški planinski transverzali v Bosni in Hercegovini so začeli govoriti že pred desetimi leti, ko sta bili vsega dve: Bjelašniška in Sarajevska, zdaj pa jih je že več ko deset, imajo tudi svojo komisijo za transverzale in končno tudi republiško, ki pa se precej razlikuje od drugih.

Evropska pešpot št. 6

Konec novembra je bil v Ivniku (Elbiswald) na Štajerskem sestanek predstavnikov štajerske in spodnještajerske sekcije Alpenvereina in naše planinske zveze. Sestanku je prisostvoval dr. Georg Fahrbach iz Stuttgarta, predsednik zveze evropskih popotnih organizacij, ki združujejo v svojih vrstah več kot 500.000 ljubiteljev pešačenja. Slovenske zastopnike je vodil predsednik PZS dr. Miha Potočnik. Naj omenimo, da je Ivnik končna točka 500 km dolge avstrijske transverzale od češke do naše meje in hkrati začetna točka predvidenega nadaljevanja prek osrednjega dela Slovenije do morja pri Opatiji. Na sestanku so obravnavali poleg drugega tudi možnosti za vključitev avstrijskih in naših planinskih in sorodnih organizacij v omenjeno evropsko zvezo ter o možnosti vključitve naših poti v evropsko mrežo. Predvidevajoč kasnejše podaljšanje proti severu prek Češke in Nemške demokratične republike prav do Baltiškega morja, torej po sledeh nekdanje »jantarjeve steze«, naj bi se že sedaj avstrijski del in predvidena nova slovenska transverzala povezali v evropsko pot št. 6. Dve evropski poti z darske meje prek Konstance do Genove in njena varianta do Konstance do Benetk sta bili otvorjeni že letošnje poletje, druge poti pa so v pripravi in bodo predvidoma odprte do leta 1975. Zaradi možnosti čimprejšnje vključitve naše planinske zveze v mednarodno organizacijo, s tem pa v tokove nove in sodobne zvrsti počitniškega turizma, bo treba pohiteti tudi s pripravami za novo slovensko planinsko transverzalo, ki pa seveda ne bo imela visokogorskega značaja kot naša prva, ampak bo primerna tudi za manj zahtevno pešačenje v zelenem okolju.

M. C.

PRAPOR OB JUBILEJU — Ilirskobistriški planinci so ob svoji 65-letnici razvili tudi društveni prapor. Foto: Maraž

TRUMAN UMRL — V 88. letu življenja je v bolnišnici v Kansas Cityju umrl nekdanji ameriški predsednik Harry Truman. Predsedniško mesto je Truman zasedel po Rooseveltovi smrti. Telefoto: UPI

ZID NI OVIRA — Prvič po letu 1965 so zahodni Berlinčani lahko preživeli božične praznike skupaj s sorodniki, ki žive v vzhodnem delu mesta. Prehodi med Berlinoma so bili te dni, zahvaljujoč sporazumu med državama, polni potnikov. Na sliki: zahodni Berlinčani, ki so se napotili čez mejni prehod »Oberbaumbrücke«. Telefoto: UPI

RUSKA LJUDSKA UMETNOST — V Beogradu so včeraj v muzeju uporabne umetnosti odprli razstavo »Ruska ljudska uporabna umetnost od XV. do XX. stoletja«. Razstavki so bili izbrani med štirimi milijoni predmeti, kolikor jih hrani »Državni zgodovinski muzej SZ«.

PREGLEDNE TEKME ALPSKIH SMUČARJEV NA POHORJU — Na progi, ki bo na njej čez nekaj dni tekmovanje alpskih smučark za svetovni pokal, so bile včeraj pregledne tekme najboljših Jugoslovanov in Jugoslovank v slalomu. Na sliki: zmagovalka med članicami, Ravenčanka Ježeva med vožnjo. Foto: Čerin

Pogoji za rast v '73

Predsedstvo SFRJ o predlogu resolucije o razvojni politiki v 1973 — Za uresničenje ciljev potrebna popolna zavzetost in odgovornost vseh subjektov

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — Kakor je sporočil sekretariat za informacije, je predsedstvo SFRJ na današnji seji, ki ji je predsedoval podpredsednik Rato Dugonjić, obravnavalo predlog resolucije o temeljih politike družbenogospodarskega razvoja v letu 1973.

Predsedstvo SFRJ je sprejelo poročilo svojega sveta za gospodarska vprašanja in je podprlo temeljne cilje gospodarske politike za leto 1973. Poudarilo je, da je za uresničitev take politike predvsem potrebna popolna zavzetost in odgovornost vseh odločujočih subjektov, od organizacij združenega dela do federacije.

Predsedstvo SFRJ meni, da je za uresničitev gospodarske politike v letu 1973 bistveno važna odločna usmeritev h krepitvi in zboljševanju materialne osnove samoupravljanja, k zagotavljanju enotnega jugoslovanskega trga in enakopravnih pogojev gospodarjenja v duhu ustavnih dopolnil.

Predsedstvo SFRJ prisoja poseben pomen doslednemu izvajanju stabilizacijske politike v letu 1973 in meni, da je treba z ukrepi in akcijami zagotoviti obrzdanje inflacije ter hkrati ustvariti pogoje za predvideno gospodarsko rast. V tem okviru bo posebno važno nadaljnje, hitrejše naraščanje produktivnosti in večja učinkovitost poslovanja.

Predsedstvo je tudi opozorilo na to, da je treba odločneje spreminjati strukturo vlaganj in gospodarsko strukturo sploh, tako da bi dosledneje uresničili sprejeto razvojno politiko v srednjeročnem obdobju.

Predsedstvo SFRJ se je strinjalo s predlogi, naj bi skupno porabo zreducirali na spodnjo mejo pričakovane rasti družbenega proizvoda. Meni, da morajo pri tem vsi subjekti — družbenopolitične in interesne skupnosti — izpolniti svoje obveznosti v okviru uravnovešene bilance.

Predsedstvo je posebej podprlo smernice za urejanje problema nelikvidnosti in poudarilo, da je treba sprejete sklepe dosledno izvajati. Na seji so soglasno menili, da morajo vsi družbenopolitični in gospodarski dejavniki učinkovito in skladno delovati, tako da bi odpravili vzroke nelikvidnosti in zagotovili drugačno, stanovitnejše ravnanje v skladu s tržnim sistemom gospodarjenja. Prav tako je treba sistematično ukreniti vse potrebno, da bi učinkovito preprečevali neugodne posledice.

Po mnenju predsedstva so za uresničitev stabilizacijske politike v letu 1973 posebno važni ukrepi s področja kreditnomonetarne politike, politike sistema cen, deviznega in zunanjetrgovinskega režima ter politike razvoja nekaterih proizvodnih kompleksov. Zato predsedstvo meni, da je na teh področjih nujno čimprej z dogovorom konkretizirati ukrepe, ker so važen pogoj za uresničitev ciljev gospodarske politike v prihodnjem letu.

Predsedstvo je zatem obravnavalo predlog ZIS, naj bi kot začasen ukrep sprejeli zakon o začasni ureditvi plačevanja osnovnega davka od nadomestila za storitve. Predsedstvo je sprejelo predlog ZIS s tem, da bo veljavnost tega zakona omejena na prve tri mesece leta 1973. Pristojnim organom so predlagali, da v tem roku uskladijo stališča republik in pokrajin, izhajajoč iz potrebe, da v zunanji trgovini, trgovini na debelo in bančništvu poskrbe za popolno uresničevanje ustavnih dopolnil.

Predsedstvo SFRJ je ustanovilo komisijo za usklajanje dela pri pripravah na konferenco neuvrščenih voditeljev, ki bo prihodnje leto v Alžiru. Naloga komisije bo — po sklepu o njeni ustanovitvi — uskladiti veljavnost zainteresiranih organov, organizacij in ustanov ter spremljati priprave na 4. konferenco neuvrščenih. Predsednik komisije je Josip Broz Tito kot predsednik republike, člani pa so: Vladimir Bakarić, Džemal Bijedić, Dimče Belovski, Stane Dolanc, Rato Dugonjić, Ivan Dolničar, Kiro Gligorov, Edvard Kardelj, Lazar Koliševski, Slavko Komar, Mačas Kelemen, Veli Deva, Rudi Kolak, Emil Ludviger, Veljko Milatović, Vladimir Maksimović, Miloš Minić, Bogdan Osolnik, Avguštin Papić, Dušan Petrović-Šane, Mitja Ribičič, Mijalko Todorović, Stane Tomašević, Boško Šiljegović, Milan Sahović, Veljko Vlahović, Anton Vratuša, Josip Vrhovec in Dobrivoje Vidić. Za sekretarja komisije so imenovali Dušana Vejnovića.

Na koncu je predsedstvo SFRJ razpravljalo o svojem delu v preteklem obdobju in sprejelo odlok o organizaciji in delu služb predsedstva.

Priznanje Mariji Vilfan

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — Na prvem plenarnem sestanku v novi sestavi je jugoslovanska komisija za sodelovanje z UNESCO pregledala uresničevanje programa v preteklih dveh letih in izrazila hvaležnost in priznanje dosedanji predsednici Mariji Vilfan. Poudarili so tudi opazno delo Dušana Popovskega, dosedanjega predstavnika SFRJ na sedežu UNESCO v Parizu. Eno izmed priznanj delu komisije v bivši sestavi je tudi izvolitev Jugoslavije za člana izvršnega sveta UNESCO.

Iz včerajšnje zadnje izdaje

Trajne osnove za sodelovanje

Izjava Rata Dugonjića po vrnitvi s proslave 50-letnice Sovjetske zveze

BEOGRAD, 25. dec. (Tanjug) — Nocoj se je iz Moskve vrnila v Beograd jugoslovanska državno-partijska delegacija, ki se je na povabilo CK KP Sovjetske zveze, prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR in ministrskega sveta udeležila proslave 50-letnice ZSSR.

V delegaciji, ki jo je vodil podpredsednik predsedstva SFRJ, Rato Dugonjić, so bili tudi sekretar izvršnega biroja ZKJ Stane Dolanc, predsednik sveta zveze sindikatov Dušan Petrović, pomočnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Raif Dizdarević in veleposlanik SFRJ v Moskvi Milorad Pešić.

Po vrnitvi je Rato Dugonjić izjavil, da se delegacija vrača zadovoljna s prisrčnim sprejemom v Sovjetski zvezi. Proslava 50-letnice ZSSR, je dejal Dugonjić, je ustrezala veličini in pomenu dogodka, katere obletnico so proslavljali. Dejstvo, da so se proslave tega jubileja udeležile delegacije iz 110 držav, je dodal Dugonjić, priča, da je ideja socializma prodrla v ves svet in da je socializem postal svetovni proces.

Dugonjić je dejal, da je delegacija impresionirana nad tistim, kar je slišala na proslavi o velikih dosežkih na vseh področjih življenja Sovjetske zveze in še posebej o razvoju materialne proizvodnje, izobrazbi, kulturi in drugih področjih. Jugoslovanska delegacija je imela mnogo srečanj in pogovorov s sovjetskimi osebnostmi in v teh stikih se je čutila želja za sodelovanje z našo državo. Želo je bilo poudarjeno dejstvo, da so bile ustvarjene z obiskom Leonida Brežnjeva v Jugoslaviji in predsednika Tita v Sovjetski zvezi in njunima izjavama načelne in trajne osnove za nadaljnji razvoj sodelovanja med obema državama na vseh področjih, za kar obstajajo ugodne možnosti.

Dugonjić je dodal, da so sovjetske osebnosti prek delegacije poslale pozdrave jugoslovanskim narodom in še posebno predsedniku Titu.

Na letališču v Batajnici so delegacijo sprejeli Veljko Mičunović, Todor Kurtović, Gustav Vlahov, Šandor Dobo in druge jugoslovanske osebnosti. Na sprejemu je bil tudi odpravnik poslov sovjetskega veleposlaništva v Beogradu Sevjan.

Telegrami

Severnokorejski kongres

TOKIO — Severna Koreja je sklicala zasedanje vrhovnega narodnega kongresa. Razpravljajo o novi ustavi in združitvi Severne in Južne Koreje. Zasedanja se udeležujejo premier Kim Il Sung in 531 poslancev, izvoljenih na splošnih volitvah, ki so bile v začetku meseca.

EGS zavrnila kanadsko zahtevo

OTTAWA — Kanadska vlada je imenovala veleposlanika v EGS, gospodarska skupnost pa je začasno zavrnila zahtevo Ottawe, da bi ustanovili skupen ministrski odbor. Devet držav, kolikor jih bo od 1. januarja v EGS, je lani uvozilo iz Kanade za 2,5 milijarde dolarjev blaga, to je približno 14 odstotkov celotnega izvoza te države.

Nemško posojilo Egiptu

KAIRO — Zahodnonemška gospodarska delegacija bo v začetku januarja odpotovala v Kairo. Najbrž bo ZRN ob tej priložnosti odobrila Egiptu za 70 milijonov dolarjev posojila.

Nič več tujih podjetij

KISANGANI — Predsednik Zaira Mobutu Sese Seko je izjavil, da v prihodnje tujcem ne bodo več dovolili ustanavljati manjših poslovnih podjetij. Doslej so se največ s tako dejavnostjo ukvarjali poslovni ljudje iz Grčije, Pakistana, Indije in Portugalske. Vsa drobna trgovina naj bi tako prešla na zairske državljane.

Nesreča med bikoborbo

BOGOTA — Več kot 300 ljudi je bilo poškodovanih, ker se je včeraj med bikoborbo v malem mestecu, 50 kilometrov jugovzhodno od Bogote, podrla glavna tribuna. Mrtev ni bil nihče.

Turbine končane

LENINGRAD —V leningrajskem metalnem zavodu so izdelali velike hidravlične turbine za elektrarno Tabka, ki jo bodo postavili na Evfratu v Siriji. Posebnost novih turbin je, da je zmogljivost mogoče povečati glede na pritisk vode. Začetna moč novih turbin je 103.000 kilovatov in se lahko pozneje poveča na 140.000 kilovatov.

Posojilo Boliviji

LA PAZ — Boliviji so odobrili za 490 milijonov dolarjev posojila, s katerim bodo uresničili program gospodarskega razvoja. Vojaška vlada generala Banzerja je dobila od ZDA vsestransko pomoč pri odobritvi mednarodnega gospodarskega posojila. Trinštirideset milijonov dolarjev je prispevala medameriška banka za razvoj.

Sporazum z zahodnimi družbami

KUVAJT — Tu naj bi v kratkem podpisali z zahodnimi petrolejskimi družbami sporazum o deležu držav proizvajalk nafte pri koncesijah. Gre za države Perzijskega zaliva, ki so se 5. oktobra načelno sporazumele s 23 zahodnimi družbami. Pogodbe pa niso podpisali, ker se obe strani nista sporazumeli o cenah surove nafte.

Manjši suficit

WIESBADEN — Zahodnonemški zunanjetrgovinski suficit se je od 2.632 milijarde mark, kolikor je znašal oktobra, zmanjšal v novembru na 1,704 milijarde.

Pomanjkanje žita v Indiji

WASHINGTON — Indijo je letos prizadela suša. Letošnji pridelek žita je bil za 7 milijonov ton manjši. Najbrž bo morala Indija kupiti 2 do 3 milijone ton žita, večinoma pšenice.

Kitajska kupuje na Japonskem

TOKIO — LR Kitajska bo kupila od Japonske skoraj milijon ton jeklenih izdelkov, ki jih bo dobavila v prvi polovici prihodnjega leta. Celoten uvoz bo znašal približno 1,4 milijona ton, v vrednosti 67 milijard jenov (približno 95 milijonov funtov šterlingov). 400.000 ton izdelkov iz jekla bo Japonska dobavila do konca leta.

Pa še to

SREČA — Sekretar občinskega komiteja ZK v Šabcu Živadin Mihajlović je potožil, da nekateri občani iz Beograda po telefonu ali osebno intervenirajo v prid tistih, ki bi jih bilo treba po oceni občinske organizacije ZK v Šabcu odstaviti s položajev zaradi napak, ki so jih zagrešili. Še dobro, da za te grešnike ne prihajajo intervenirat kakšni njihovi prijatelji — boksarji ...

200.000 več kot lani

Letos se je rodilo okrog 282.000 otrok, za 2,2% več kot 1971

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — Ibrahim Latifić, direktor zveznega zavoda za statistiko, je na že tradicionalni tiskovni konferenci pred novim letom povedal, da bo v Jugoslaviji ob koncu letošnjega leta okrog 20,770 milijona prebivalcev ali za okrog 200.000 več kot decembra lani.

Letos se je rodilo okrog 282.000 otrok, to pa je za 2,2 odstotka več kot lani. Število umrlih je letos večje za 1,8 odstotka. Sklenjenih je bilo okrog 185.000 zakonskih zvez, ločitev pa je bilo skoraj 22.000, t.j. 6 % več kot lani.

V Jugoslaviji je trenutno okrog 4,2 milijona zaposlenih v družbenem sektorju ali okrog 165.000 več kot konec lanskega leta. Na novo zaposlenih je za 4 % več.

Latifić je tudi povedal, da je bilo letos prijavljenih 2,35 milijona televizijskih sprejemnikov (14 % več) in 3,54 milijona radijskih sprejemnikov (2 % več). En televizijski sprejemnik pride na 2,5 gospodinjstva, en radijski sprejemnik pa na 1,8 gospodinjstva.

Streli na izraelsko patruljo

TEL AVIV, 26. dec. (AFP, UPI) — Poveljstvo v Tel Avivu je sporočilo, da so s sirske strani danes streljali na izraelsko patruljo. Izraelski vojaki so bili tri kilometre od črte premirja.

Prešteti občani SFRJ

Rezultati popisa 31. marca 1971, ko nas je bilo 20,522.972

BEOGRAD, 26. dec. (Tanjug) — V sekretariatu ZIS za informacije so danes povedali novinarjem dokončne podatke o nacionalni sestavi prebivalstva po popisu z dne 31. marca 1971. Predhodni podatki so bili objavljeni v maju letos, toda brez podatkov za SR Slovenijo.

Jugoslavija je 31. marca 1971 imela 20,522.972 prebivalcev. Črnogorcev je bilo 808.843 (2,5 %), Hrvatov 4,526.782 (22,1 %), Makedoncev 1,194.784 (5,8 %), Muslimanov v smislu narodnosti 1,482.430 (8,4 %), Slovencev 1,678.032 (8,2 %), Srbov 8,143.148 (39,7 %), Albancev 1,309.623 (6,4 %), Bolgarov 58.627 (0,3 %), Čehov 24.620 (0,1 %), Italijanov 21.791 (0,1 %), Madžarov 477.374 (2,3 %), Romunov 58.570 (0,3 %), Rusinov 24.640 (0,1 %), Slovakov 83.656 (0,4 %), Turkov 127.920 (0,6 %), Avstrijcev 852, Grkov 1564, Židov 4811, Nemcev 12.785, Poljakov 3.033, Romunov — Cigánov 78.485 (0,4 %), Rusov 7.427, Ukrajincev 13.972, Vlahov 21.990 in drugih 21.722.

O narodnosti se ni izreklo — po 41. členu ustave SFRJ — 32.774 prebivalcev ali 0,2 %. Da so Jugoslovani, se je izreklo 273.077 prebivalcev ali 1,3 %, v smislu regionalne pripadnosti pa sta se izrekla 15.002 prebivalca.

Več ko 6 milijonov Srbov živi v SR Srbiji, in sicer v ožji Srbiji 4,7 milijona, v Vojvodini nekaj nad milijon, na Kosovu pa 228.000. V BiH živi 1,4 milijona Srbov, v Črni gori nekaj manj kot 40.000, v Hrvatski 626.000, v Makedoniji 46.000. Več ko 3,5 milijona Hrvatov živi na ozemlju svoje republike, V BiH živi nad 770.000 Hrvatov, v drugih republikah pa precej manj, razen v Srbiji, kjer jih je skoraj 185.000.

Slovenci in Makedonci živé v glavnem na ozemlju svojih republik. Od 808.000 Črnogorcev jih živi 125.000 v SR Srbiji. Večina Muslimanov živi v BiH, in sicer 1,482.430, v Srbiji jih je 154.000 in v Črni gori 70.000. Albanci živé v Srbiji, kjer jih je 964.000, in v Makedoniji, kjer jih je nekaj manj kot 280.000.

Tesnejše vezi med podjetji

V papirni industriji razmišljajo o ustanovitvi združenega podjetja

KRŠKO, 26. dec. — Plenuma slovenske papirne industrije v Krškem sta se udeležila tudi predsednik CK ZKS France Popit in v.d. predsednika republiškega sveta ZSS Jože Globačnik. V razpravi o uresničevanju ustavnih dopolnil v tej dejavnosti so poudarili, da je bilo doslej še premalo storjenega za uveljavljanje dopolnil v življenje in da je kljub določenim nejasnostim še vse preveč čakanja. Zato so se zavzeli za takojšnjo ustanovitev komisije za uveljavljanje ustavnih dopolnil, ki naj bi pospešila zlasti ustanavljanje TOZD v vseh delovnih organizacijah. Hkrati so ugotovili, da ustavne spremembe nudijo večje možnosti za povezovanje med sorodnimi podjetji; zato kaže podpreti predlog o ustanovitvi združenega podjetja s samostojnimi TOZD, v katerih bi bili skupaj papirničarji, lesarji in gozdarji. Na plenumu so razpravljali tudi o ustanovitvi skupne organizacije ZK vseh podjetij papirniške stroke. S. D.

Sodelovanje med ZKJ in KPČ

PRAGA, 26. dec. (Tanjug) — Načelnik oddelka predsedstva ZKJ za mednarodne stike Ignac Golob je danes odpotoval v Prago, kamor ga je povabil CK KPČ. V glavnem mestu ČSSR se bo pogovarjal s predstavniki CK KPČ o bodočih stikih in sodelovanju med partijama.

Skrb za otroke

RK SZDL Slovenije je sprejela akcijski program za ustvarjanje boljših družbenih razmer za razvoj otrok

LJUBLJANA, 26. dec. Republiška konferenca SZDL Slovenije je popoldne nadaljevala razpravo o predlogu akcijskega programa za ustvarjanje boljših družbenih razmer za razvoj otrok. Predlog akcijskega programa je obrazložila podpredsednica RK SZDL Valentina Tomlje. Enajst razpravljalcev je k programu predlagalo nekatere dopolnitve, ki jih bo danes imenovana komisija upoštevala pri končnem oblikovanju besedila.

Valentina Tomlje je med drugim omenila, da so razprave o družbeni skrbi za otroke v organizacijah SZDL osvetlile številne probleme, ki so še na področju otroškega varstva, hkrati pa tudi uspehe, dosežene v zadnjih letih, še zlasti v realizaciji stališč o odpravljanju socialnih razlik. Politična stališča in še posebej Titovo pismo nas zavezujejo, da začrtamo neposredne naloge in storimo vse, da jih tudi uresničimo in to ob načrtnem in družbeno dogovorjenem delovanju interesnih skupnosti in vseh, ki imajo na skrbi blaginjo naših otrok.

Glede nalog na področju družbene skrbi za otroke nismo na začetku, saj vemo, kaj hočemo. Imamo srednjeročno usmeritev otroškega varstva v Sloveniji, občine imajo razvojne programe in dogovore, kako jih bodo uresničile, imamo pa tudi samoupravne odločitve delovnih ljudi, za hitrejši razvoj družbene skrbi za otroke.

Kljub vsemu pa še nismo dosegli tistega, kar bi lahko, zato bodo potrebne zavestne politične akcije, da na področju družbene vzgoje in varstva otrok uresničujemo družbeno dogovorjene cilje. Posebej bo treba dosledno uresničevati določila ustavnih sprememb, ki se nanašajo na interesne skupnosti ter izpeljati prave delegatske odnose v skupnostih otroškega varstva.

Hmelj — kakor tobak

NOVI SAD, 26. dec. (Tanjug) — Generalni direktor »Kooperative« v Novem Sadu Vaja Bogdanović je izjavil, da bodo vojvodinski hmeljarji zahtevali od ZIS, da se tudi hmelj vključi v reeskontni kredit Narodne banke Jugoslavije. Kakor je povedal Bogdanović, bo slovenski »Hmezad« zahteval tudi, da je hmelj v tem pogledu obravnavan enako kot tobak, sladkorna pesa, sončnice, pšenica in živina.

Bogdanović je poudaril, da gre za specifično podjedelsko kulturo, ki bi jo bilo treba stimulirati, še toliko bolj, ker gre 80 % celotnega domačega pridelka v izvoz. Vrednost letošnjega izvoza hmelja in slovenskega hmelja znaša okrog 10 milijonov dolarjev.

Diplomatska kronika

POVERILNA PISMA — Prvi jugoslovanski veleposlanik v Bangladešu dr. Dejan Kostić je izročil poverilna pisma predsedniku republike Šajedu Čauduriju.

OREŠČANIN PRI SIHANUKU — Šef kamboške vlade princ Sihanuk je sprejel našega veleposlanika v Pekingu Bogdana Oreščanina. Med prijateljskim pogovorom sta obravnavala vprašanja, ki zanimajo obe strani.

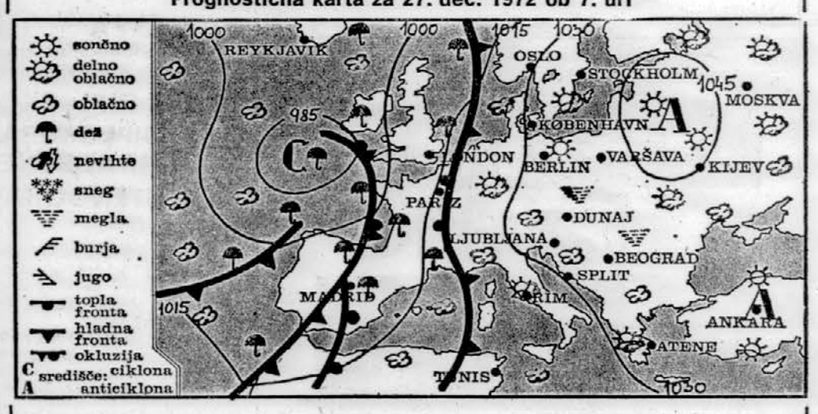
BINHOVA DANES NA KITAJSKEM — V Pekingu se pripravljajo na prisrčen sprejem zunanje ministrice južnovietnamske začasne vlade Nguyen Thi Binhove. Binhova se je na poti iz Pariza v Hanoi za nekaj dni ustavila tudi v Moskvi, kjer jo je sprejel zunanji minister Gromiko.

Posebno obvestilo!

Mestna konferenca ZMS Ljubljana, Občinske konference ZMS v Ljubljani in IO SS ljubljanskih visokošolskih zavodov pozivajo mladino in občane Ljubljane, da izrazijo neomejeno podporo borbi vietnamskega naroda za svobodo ter ostro protestirajo in obsodijo razširitev vojne v Vietnamu s svojo udeležbo na protestnem pohodu po ljubljanskih ulicah in množičnem zborovanju na Trgu revolucije v četrtek, 28. decembra ob 11. uri in 30 min.

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 27. dec. 1972 ob 7. uri

Vreme in temperatura 26. decembra 1972

kraji	ob 7. uri vreme	stopin	ob 13 uri vreme	stopin
Ljubljana	oblačno	—6	oblačno	—4
Planica	jasno	—8	jasno	3
Brnik	oblačno	—7	oblačno	—6
Kredarica	jasno	—6	jasno	—3
Maribor	oblačno	—8	oblačno	—4
Slovenj Gradec	oblačno	—8	jasno	—3
Celje	oblačno	—4	oblačno	—3
Novo mesto	oblačno	—4	oblačno	—3
Koper	oblačno	6	oblačno	8
Rovinj	oblačno	6	oblačno	9
Pula	oblačno	5	oblačno	9
Hvar	oblačno	8	rosi	11
Dubrovnik	oblačno	8	dežuje	9
Zagreb	oblačno	—3	oblačno	—2
Beograd	oblačno	—3	oblačno	1
Sarajevo	sneži	—2	oblačno	1
Titograd	oblačno	6	oblačno	8
Skopje	oblačno	0	oblačno	6
Celovec	oblačno	—7	oblačno	—6
Gradec	oblačno	—7	oblačno	—6
Dunaj	oblačno	—5	rosi	—4
Benetke	oblačno	2	oblačno	4
Milano	oblačno	1	oblačno	4
Genova	oblačno	8	oblačno	9
München	oblačno	—8	pololjačno	—6
Zürich	jasno	—8	—	—
Rim	pololjačno	6	pololjačno	14
Pariz	jasno	3	oblačno	10
Berlin	jasno	—7	jasno	—4
Stockholm	oblačno	—2	pololjačno	3
Moskva	sneži	—2	pololjačno	—4

Snežne razmere včeraj ob 7 uri:

SNEŽNE RAZMERE: Žičnica na Krvavcu: —4° jasno, 15 cm, naprave obratujejo; Žičnica na Vogel:: 0° jasno, 50 cm, obratuje nihalka, vlečnica Kr-2, in sedežnica; Vojsko: 10 oblačno, 6 cm; Ratoče-Planica: 6 cm; Jezersko: 3 cm; Slovenj gradec: 4 cm; Triglav-Kredarica: 220 cm; Bled Bohinj Idrija, Logatec in Postojna brez snega.

SLOVENIJA

Pretežno oblačno bo, v višjih legah precej jasno. Najnižje nočne temperature med —5 in —10, v Primorju 4, najvišje dnevne med —2 in —5, v krajih brez oblačnosti okoli 0, v Primorju 8.

IZGLEDI VREMENA ZA ČETRTEK

Še suho vreme.

JUGOSLAVIJA

Drugod po Jugoslaviji bo zmerno do pretežno oblačno.

VREMENSKA SLIKA

Nad vzhodno Evropo in Balkanom se še vedno zadržuje območje visokega zračnega pritiska. Atlantske frontalne motnje, ki se pomikajo prek Španije proti Sredozemlju, tu oslabijo. V višinah prevladujejo nad našimi kraji vlažni jugovzhodni zračni tokovi, ki povzročajo oblačnost.

Analiza razmer v Brkinih

Minula leta so v razpravah o nerazvitih območjih Primorske na različnih ravneh najpogosteje kot tako tipično nerazvito območje predstavljali Brkine. Na dobrih 500 kvadratnih kilometrov brkinskega sveta živi v 116 naseljih okoli 14.700 prebivalcev. Upravno sodi delno pod občino Postojno, pretežno pa pod občini Sežana in Ilirska Bistrica. V zadnjih desetih letih se je prebivalstvo zredčilo za dobro osmino, skoraj polovica Brkincev pa je starejša od 40 let.

Nedavno je posebna skupina, ki jo je sestavila občina Ilirska Bistrica, pripravila analizo gospodarskih in družbenih razmer brkinskega območja, v njej pa je tudi nakazala, kaj bi bilo treba najnujnejšega ukreniti, da bi območje dobilo boljše pogoje za razvoj, njegovi prebivalci pa večje možnosti za boljši kos kruha.

»Možnosti in predvideni ukrepi za hitrejši razvoj širšega območja Brkinov v prihodnjih petih letihe, kot so sestavljalci dali naslov tej analizi, nima namena predstavljati kompleksne podobe sedanjih razmer in napotil za prihodnje ukrepe. Z njo so hoteli predvsem zbuditi razmišljanja za medobčinsko dogovarjanje in skupno izdelavo programov ter posameznih načrtov, s katerimi bi lahko prišli od dosedanjega uvajanja do ustvarjanja pogojev za gospodarski, demografski in socialni razvoj. Ob tem so nakazali možnosti za različne industrijske obrate za razvoj kmetijstva, kmečkega turizma, za kar pa je zlasti potrebna boljša prometna povezava, saj imajo Brkini sedaj okoli 350 kilometrov povsem neustreznih cest.

Čeprav študija navaja, koliko denarja bi bilo potrebno za uresničenje posamičnih zamisli, pa so sestavljalci ostali na trdnih tleh. Napisali so, da bi morali v prvi etapi zaustaviti izseljevanje, propadanje vasi in kmetijskega prostora, vzpodbuditi kmetovanje in povečati zaposlitev, da bi mladi ostali doma. V drugi, dosti dlje trajajoči etapi pa naj bi izkoristili možnosti, ki jih Brkini tudi imajo.

Prva zasnova, kaj in kako v prihodnje z brkinskim območjem, bo zdaj prišla pred občinske skupščine in druge organe. Gotovo bo doživela še dosti sprememb in dopolnil, vendar pa je taka celovita analiza vzpodbuda za iskanje različnih rešitev in znak, da se je začelo premikati. Brkinci so doslej imeli neredko utemeljen občutek, da je skrb za hitrejši razvoj tega, v osvobodilni vojni tako povezanega območja, potrkala na vrata z veliko zamudo.

G. GUZEJ

LADJA NAŠE VOJNE MORNARICE NA OBISKU V IZOLI. Foto: M. Gorjan

Turistični „mlinček“

Portoroški hotel Palace uvedel med prvimi v državi elektronsko napravo za obdelavo turističnih podatkov — Tudi v Sloveniji je ta novost še redkost

Elektronika vztrajno in počasi, zdi se, da prepočasi, prodira tudi v turistično gospodarstvo. Portoroško hotelsko podjetje Palace je kot prvo v Sloveniji in med prvimi v državi vpeljalo elektronsko napravo za obdelavo najrazličnejših podatkov. To je naprava, NDS DATA RECORDER 1183, nekaj manjšega, strokovnjaki bi temu prav gotovo rekli »mlinček«, pa vendar močno koristnega za vsakdanje delo v turizmu.

V podjetju so povedali, da se jim bo naložba za to, 300 tisočakov, prav gotovo bogato povrnila. S strojem, če ga lahko tako imenujemo, zbirajo najrazličnejše podatke. Od tega, od kod prihaja gost, kaj je po poklicu, spol, starost. Napravo zanima tudi, s kakšnim prevoznim sredstvom je turist prispel, kaj ga je prepričalo, da se je odločil prav za ta hotel (ustna, pisana propaganda, radio ali TV). Nadalje naprava posreduje hotelirjem odstotek izkoriščenosti sob, pregled zasedbe hotelov in še kaj drugega. Seveda je treba povedati, da je ta DATA RECORDER le neke vrste posrednik, medij, ki samo zbira podatke, ki jih kasneje pošiljejo Prometnemu inštitutu v Ljubljano in od tam dobijo odgovor na svoja vprašanja. Tako lahko ustrezne službe v podjetju tudi vedo, odkod je največ gostov in kam bi kazalo usmeriti več propagande. Če jim naprava izračuna, da je med propagando še vedno najbolj učinkovito delo agencij, se v podjetju odločijo za tiste, ki jim pošiljajo največ obiskovalcev. To jim je naprava tudi posredovala, tako, da vedo, da je za zdaj še najuspešnejše delo potovalnih agencij. Na drugo mesto pridejo po uspešnosti propagandnega odmeva prospekti, pa ustna propaganda in oglasi v časopisih. Sicer pa je Palace dal za propagiranje svojih turističnih storitev le 200 tisočakov, kar pa spet ni tako malo, če pomislimo, da je to le ena hotelska in turistična hiša.

Elektronska naprava še ni dala vsega od sebe. Zdaj v Palacu pripravljajo drugi del statistike, ki bo zajela vsakoletni vzorec gostov in jih bodo povprašali tudi po počutju, pripombah, pomanjkljivostih. To pa spet zato, da bi izboljšali svoje, po ocenah drugih, že zdaj zelo dobre turistične storitve.

In še eno novost pripravljajo. Iz Italije so povabili izvedenko za to napravo in zdaj oblikuje program rezervacij v hotelih te portoroške delovne organizacije. Tako bodo uslužbenci v recepcijah takoj vedeli — doslej to ni bilo mogoče — kje imajo še vse prostor, do kdaj se bodo določeni gostje zadržali. Odpadlo bo še eno dodatno delo receptorjev, saj bo naprava tudi sama izstavljala račune. Na ta način se bo povečal obisk, ker bo večja zasedenost sob, pa tudi marsikateri nesporazum pri oddajanju sob bodo tako odpravili.

Zamisel je dobra, samo škoda, da za zdaj med turističnimi in hotelskimi podjetji na slovenski obali in drugod (izjema je ljubljanski Slon), še ni našla posnemalcev.

ZORAN DEBENJAK

Koper: kredit odobren

Začela se je selitev podjetja Komunalni servis — Gradnja skladišč

KOPER, 27. dec. — Sklad skupnih rezerv je odobril 1.700.000 dinarjev kredita za preselitev koprskega podjetja komunalni servis. S tem so zdaj zagotovljena vsa sredstva 3.300.000 dinarjev za preselitev tega podjetja v cono komunalne industrije, kjer bo komunalni servis zgradil delavnice in skladišča, ki bodo predvidoma dograjena jeseni prihodnje leto.

Medtem pa je komunalni servis že začel izpraznjevati tudi prostor, na katerem bo stal nov trakt ekonomsko-administrativnega šolskega centra v Kopru. Začasno se bodo preselili na več zasilnih mest v Kopru, da bi tako omogočili takojšen začetek gradnje novega trakta šole. Tudi za šolo je denar že zagotovljen.

J. K.

Izsiljevanje — 2 ranjena

LJUBLJANA, 26. dec. — Zaradi izsiljevanja prednosti je v križišču Miheličeve ceste in Ulice bratov Komelj prišlo do prometne nesreče, v kateri sta se voznica osebnega avtomobila Štefanija Grošelj iz Ljubljane težko, njen sopotnik Bogomir Grošelj pa lažje poškodovala. Miran Zupančič iz Radovljice je v križišču obeh ulic nenadoma pripeljal pred Grošljevo.

J. K.

ILIRSKA BISTRICA

Franc Gombač, novi sekretar ZK

IL. BISTRICA, 26. dec. — Na včerajšnji občinski konferenci ZK ilirskobistriške občine so za novega sekretarja komiteja soglasno izvolili Franca Gombača, ki je bil doslej ravnatelj osnovne šole v bližnjem Podgradu.

Dosedanji sekretar občinskega komiteja ZK Rudi Dujmović, ki je to funkcijo opravljal štiri leta (mandat bi mu potekel marca), prevzema novo dolžnost; postal bo direktor ilirskobistriškega prevoznega podjetja Transport.

N. L.

Mladina se organizira

IL. BISTRICA, 26. dec. — Kakor se je izkazalo na včerajšnji občinski konferenci ZK, si v tej občini z dveh strani prizadevajo ponovno organizirati mladino iz vrst planincev, tabornikov, študentov, športnikov itd. v močnejšo in aktivnejšo organizacijo zveze mladine, kot je bila doslej. Za to akcijo je prišla pobuda na eni strani iz vrst kluba domačih študentov, na drugi pa iz vrst mladih komunistov. Konferenca je menila, naj oboji pobudniki svoja prizadevanja združijo, tako da bi februarja na občnem zboru ZM mladinsko organizacijo temeljito postavili na noge.

N. L.

Razrešitve

AJDOVŠČINA, 26. dec. — Občinska skupščina je danes razrešila na njuno željo tajnika občine Jožeta Pračka in komandirja postaje milice Slavka Vrečarja. Prvi je zaprosil za razrešitev iz osebnih razlogov, drugi pa odhaja v pokoj. Za vršilca dolžnosti tajnika je imenovala dosedanjega šefa urada tajnika Zdravka Novinca, za komandirja postaje milice pa Milana Mrzentiča.

Skupščina je razrešila tudi ravnateljico osnovne šole na Otlici Ivanko Bizjak, ki je prevzela tajniške posle temeljne izobraževalne skupnosti. Za vršilca dolžnosti ravnatelja je imenovala Friderika Bičiča, ravnatelja osnovne šole na Colu.

Slednjič je skupščina danes imenovala gradbeni odbor za zgraditev telovadnice in otroškega vrtca v Ajdovščini. Za zgraditev obeh objektov so se občani pred nedavnim odločili z referendumom o samoprispevku.

L. K.

Astibo
KONFEKCIJA ZA VAS

Nalog ni malo

V ajdovski občini so za integracijo premalo storili — Tudi v gradnji cenenih stanovanj za delavce zaostajajo

AJDOVŠČINA, 26. dec. Občinska skupščina je na današnjem zasedanju izobliko-vala naloge, ki čakajo odbornike in druge dejavnike v občini v zvezi z uresničevanjem stališč pisma predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ.

Predsednik skupščine Martin Greif je poudaril, da je bila v občini v zadnjem času vrsta tehtnih in živahnih razprav, ki so opozorile na mnoga vprašanja, katerim bo treba posvetiti ustrezno skrb. Če na eni strani ugotavljajo, da so gospodarska gibanja sorazmerno ugodna, hkrati menijo, da v delovnih organizacijah še ni ustreznih premikov, da bi v skladu z ustavnimi amandmaji spodbudili nadaljnji razvoj neposredne samouprave. Tudi pri združevanju v občini ni bilo dovolj storjenega. Združili sta se le vipavska in novogoriška zadruga, vendar tudi ta integracija še ni do kraja izpeljana. Zato zmanjšujejo njen učinek razni nesporazumi.

V občini močno zaostajajo v gradnji cenenih stanovanj za delavce. Zdi se, da je to eden od vzrokov tudi za večje pomanjkanje delovne sile. Kaže pa, da bo mogoče zamujeno dohiteti, saj se v delovnih organizacijah prav sedaj dogovarjajo, da bi skladno s pripravljajočo novo zakonodajo zagotovili več denarja za delavska stanovanja.

Sodelovanje med skupščino, komunalnim podjetjem in krajevnimi skupnostmi je prav tako področje, ki bo terjalo v prihodnih mesecih intenzivnejše spodbude. Krajevna samouprava je namreč v zadnjem času precej napredovala, terjala pa bo materialno spodbudo tudi v pogojih stabiliziranega gospodarjenja. Slednjič bo treba intenzivirati delo pri skrbi za socialno šibkejše občane, zlasti nekdanje udeležence NOB.

Odprta je tudi vrsta kadrovskih problemov tako v občinski upravi kot zlasti v njeni davčni službi. Na zasedanju skupščine so opozarjali, da prav pomanjkanje strokovnjakov otežuje normalno izvajanje delovnih programov.

Občinska skupščina je danes sprejela tudi urbanistič. ni načrt občinskega središča, ki nakazuje njegov razvoj za prihodnjih 30 let.

L. KANTE

Idrija: kam za Silvestra

Veliko Idrijčanov se bo poslovilo od starega leta v hotelu Nanos

Veliko Idrijčanov bo letos silvestrovalo v idrijskem hotelu Nanos, kjer bo goste zabaval ansambel Ottavia Brajka iz Kopra. Verjetno pa ne bo zadostovalo 200 sedežev za vse Idrijčane, ki bi hoteli tu silvestrovati, čeprav imajo trenutno še nekaj mest prostih.

Mlade vleče v njihov klub. Silvestrovanje bo tudi v planinskem domu Rudar na Vojskem, kjer pa ne sprejemajo več prijav, saj so rezervirani že vsi prostori brez plačila rezervacije.

J. J.

KRANJ

Zbornik o delu varnostno obveščevalnih služb

UJV je v dogovoru z Gorenjskim muzejem v Kranju začela akcijo za izdajo zbornika o delu varnostno obveščevalnih služb na Gorenjskem. Gorenjske občine, ki bodo finančno podprle izdajo tega zbornika, so že potrdile oz. soglašale z imenovanjem odbora za izdajo zbornika, ki mu predseduje narodni heroj Anton Dežman - Tonček.

M. K.

Hitro obveščati javnost

Posvet predstavnikov sodstva in novinarjev o negativnih pojavih

KOPER, 26. dec. — Predstavniki okrožnega sodišča in občinskih sodišč, okrožnega gospodarskega sodišča, javnega tožilstva, uprave javne varnosti in novinarji, ki delajo na območju šestih južnoprimorskih občin, so se sinoči pogovarjali na posebnem posvetu, kako v prihodnje izobličkovati obveščanje o zadevah, ki jih obravnavajo sodišča. Na posvetu so se dogovarjali za različne oblike sodelovanja, ki naj omogočijo, da bi bila javnost čim hitreje in na najboljši način obveščena o preiskavah in obravnavah, ki jih imajo v postopku preiskovalni in sodni organi.

G. G.

Pripombe na dva zakona

Predstavniki primorskih občin o kmetijskih zemljiščih in dedovanju

POSTOJNA, 26. dec. Predstavniki primorskih občin so v javni razpravi v Postojni obravnavali predloga zakona o kmetijskih zemljiščih in o dedovanju teh zemljišč. Navzoči so bili tudi predstavniki pristojnih republiških organov.

K predlogu obeh zakonov so imeli nekaj tehtnih pripomb. Največ jih je bilo na predlagana določila, ki opredeljujejo status kmeta in kmetije. Po mnenju udeležencev je v zakonskih predlogih preveč občutna bojazen pred bogatenjem kmeta. Sodili so, da za to ni razlogov, saj je v Sloveniji, še posebej na Primorskem, vedno manj ljudi, ki se ukvarjajo samo s kmetijstvom, kot edino panogo gospodarske dejavnosti. Razprava je tudi nakazala, da postaja, vsaj v nekaterih regijah, ustavno določilo o zemljiškem maksimumu brezpredmetno.

Udeleženci posveta so zakonska predloga podprli, hkrati pa so zahtevali, naj se javna razprava o njih podaljša do konca januarja prihodnjega leta, da bi tako omogočili razpravo v čim širšem krogu.

H. D.

Pionirji za svoj praznik

Na šolah po Primorski proslave v počastitev 30-letnice ZPJ

KOPER, 26. dec. — Na vseh osnovnih šolah bo jutri praznično razpoloženje v počastitev 30-letnice zveze pionirjev Jugoslavije. Da bi ta dan čim lepše proslavili, so povsod pripravili proslave, na nekaterih šolah tudi quiz oddaje. Na osnovni šoli v Desklah so se učenci osmih razredov med seboj pomerili v poznavanju zgodovine pionirske organizacije, učenci osnovne šole Pinko Tomažič iz Kopra pa bodo imeli v koprskem gledališču slovesno akademijo.

Člani pionirskega odreda osnovne šole Dekani bodo 30-letnico svoje organizacije proslavljali v zadružnem domu. Člani literarno novinarskega krožka na osnovni šoli v Ajdovščini pa so ob tej priložnosti izdali posebno številko šolskega časopisa »Burja«.

S. M.

Loto

52. KOLO LOTA

Prvo žrebanje: 3, 7, 26, 27, 36 in dodatna 22; drugo žrebanje: 1. 17, 19, 30, 31 in dodatna 10.

Za novo leto na obalo

Hoteli oživljajo — V turističnih obalnih krajih več kot tisoč gostov

KOPER, 26. dec. — Turistični kraji obalnega območja te dni spet dobivajo poživljeno turistično podobo. Hoteli so širše odprli vrata, saj je sedaj mudi v Kopru, Izoli, Portorožu in Piranu več kot 1.000 tujih gostov, ki so se odločili konec leta preživeti ob morju. Do konca tedna pričakujejo prihod novih skupin in posameznih gostov iz tujine, največ iz Avstrije, ZR Nemčije, Švice in Italije. Njim pa se bodo konec tedna pridružili številni domači gosti, ki so se odločili pričakati novo leto v katerem izmed hotelov ob slovenski obali.

Najbolj so oživeli hoteli, kjer imajo bazene z ogrevano morsko vodo. To je pa tudi razumljivo, saj je za mnoge goste v teh dneh edina zabava kopanje v bazenih. Zlasti v okolici Portoroža in Pirana pa je te dni spet videti večje ali manjše skupine turistov, ki si skušajo z izleti programsko obogatiti zimske počitniške dneve ob morju.

G. G.

Sporazum prevoznih podjetij

Devet podpisnikov bo v Sloveniji uskladilo in pocenilo poslovanje

NOVA GORICA, 26. dec. — Predsedniki delavskih svetov in direktorji Avtobusnega prometa iz Maribora, Avtoprometa iz Nove Gorice, Creine iz Kranja, Gorjancev iz Novega mesta, Izletnika iz Celja, Komunalnega podjetja iz Ptuja, SAP-a iz Ljubljane, Slavnika iz Kopra in Transturista iz Škofje Loke so danes podpisali poseben sporazum o poslovno tehničnem sodelovanju pri opravljanju storitev v potniškem prometu.

V pogodbi se podjetja med drugim obvezujejo, da bodo na enak način urejala prometno službo, nadomeščala izpadle prevoze na najbolj smotrn način, zasnovala enotna merila za nagrajevanje, centralizirano zbirala podatke o trenutno prostih zmogljivostih, skrbela za odpravljanje konic v prevozih, uvedla enotno prevozno dokumentacijo, skupno organizirala propagandne akcije in si nudila tehnično pomoč na drugih področjih skupnega interesa.

K sodelovanju, ki so ga s pogodbo definirali na podlagi predhodnega samoupravnega sporazuma, bodo lahko pristopila tudi druga podjetja, ki se ukvarjajo z avtobusnimi prevozi potnikov, pod pogojem, da bodo uskladila svoje delo z določili podpisane pogodbe.

L. K.

DANES Jana
SODOBNI ŽENSKI TEDNIK

Trikrat zvita pločevina

JESENICE, 26. dec. — Sinoči ob približno 19. uri je na križišču ceste Maršala Tita in ceste Cirila Tavčarja na Jesenicah zaradi prekratke varnostne razdalje trčil v osebni avtomobil Viktorja Endliha iz Kranjske gore z osebnim avtomobilom zahodnonemški državljan Jozef Sehon. Sehon je tako močno trčil v Endliha, da je njegov osebni avto odbilo v Rrenoa Rehnika iz Kranja, ki je z osebnim avtom stal na cesti Cirila Tavčarja. Po približnih ocenitvah je škode na vozilih za približno 15.000 dinarjev.

S. S.

Za zdaj samo luči

Na križišču smrti v Strunjanu štirje svetilni stebri — Rešitev za silo

STRUNJAN, 26. dec. — Križišče smrti v Strunjanu, del cestišča med avtobusno čakalnico in zavojem ceste proti avtokampu, v bodoče ne bo več zahtevalo toliko smrtnih žrtev.

V zadnjih nekaj letih je bilo namreč prav na tem delu veliko prometnih nesreč s smrtnim izidom, ko je zaradi nepreglednosti ceste in neprevidnosti pešcev ugasnilo marsikatero življenje. Kaže, da odslej krvni davek le ne bo tako visok.

Delavci podjetja Elektro Koper so namreč v teh dneh postavili štiri svetilne stebre s šestimi svetilkami moči 40 vatov tako, da so včeraj na tem delu cestišča in na prehodu za pešce že zagorele žarnice.

Naložba v osvetlitev križišča v višini 50 tisoč dinarjev, ki jih je prispevala piranska občina, se bo prav gotovo obrestovala, ne sicer tako, da bo povrnila vložen denar, marveč bodo nesreče poslej na tem delu prav gotovo redkejše. Seveda pa moramo dodati, da je to le zasilna rešitev. V Strunjanu, kjer vozniki, kljub omejitvi hitrosti na 50 km, vedno radi pritisnejo na plin, bi prometno zadrego in nesreče preprečil bodisi nadvoz ali pa podvoz. Do tega pa je prav gotovo še daleč, saj merodajni čakajo na gradnjo nove obalne ceste. Te pa ne bo še celo desetletje in vprašanje je, kolikokrat bomo medtem še zapisali: križišče smrti v Strunjanu je spet zahtevalo svoje.

ZORAN DEBENJAK

Tatova

MARIBOR, 26. dec. — Mariborsko okrožno sodišče je obsodilo Štefana Cuga, 28-letnega trgovskega pomočnika brez zaposlitve in stalnega bivališča, na eno leto in osem mesecev zapora, Ivana Klanečeka 30-letnega gradbenega delavca iz Njiverc pri Kidričevem pa na eno leto strogega zapora.

Cug je januarja letos vzel iz priročnega skladišča gostilne Turist v Ptuju 190 zavojčkov cigaret in to tako, da je vdrl v gostilniške prostore skozi okno. To pa ni njegov prvi greh. Oktobra 69 je v hotelu Petovia v Ptuju izmaknil znanca B. J. iz žepa denarnico z najmanj 90 dinarji in to takrat, ko je B. J. zaradi vinjenosti zaspal ob mizi.

J. J.

V spomin dr. Jožeta Pokorna

Te vrstice pišem v spomin dr. Jožeta Pokorna, najbrž proti njegovi volji. Odšel je potiho. Morda v svoji skromnosti ni hotel, da bi bila njegova zadnja pot obeležena s častmi, ki so mu šle, med drugim, kot enemu članov prve slovenske vlade. Morda torej tudi ni hotel, da bi mu pisali nekrologe.

Vendar je bil pokojni dr. Pokorn tako lepa osebnost in je njegovo delovanje zlasti v predvojnih letih bilo tako pomembno, da je njegova smrt nekaj, kar moramo posebej zabeležiti in posebej obžalovati. S tem občutkom pišem te vrstice. Pri tem se zavedam, da ne bom mogel v celoti prikazati njegovega lika, in prepuščam tovarišem, ki so mu po življenju in nazorih stali bliže, da to store. Te vrstice naj bodo posebej pričevanje o tem, da je užival spoštovanje in simpatije tudi v krogu predvojnih komunistov.

Dr. Jože Pokorn, rojen l. 1904, je izšel iz skromnih razmer številne družine obrtnika ljubljanskega predmestja. To poreklo ga je zgodaj opredelilo — vse svoje zavestno življenje je iskal teoretično in praktično rešitev za zahteve delovnega človeka. To iskanje je bilo značilno za njegova dijaška in študentska leta, za leta odvetniškega pripravništva, ki jih je preživel v pisarni dr. Ivana Stanovnika, kjer je vedno živel spomin na ljudsko fronto iz začetka dvajsetih let, za leta uglednega odvetnikovanja pred vojno v Škofji Loki. To ga je v osnovi opredelilo med vojno in je tudi po vojni, ko se je popolnoma posvetil teoriji, bilo ozadje njegovega razmišljanja.

Dr. Jože Pokorn je pripadal tistemu krogu krščanskih socialistov, ki je soustanovil Osvobodilno fronto. Zlasti tesno prijateljstvo ga je vezalo na dr. Aleša Stanovnika. V tem krogu je bil ekonomski teoretik (pisal je med drugim v predvojno Besedo in Dejanja), in za ves ta krog ni bilo brez pomena, da se je pokojni Pokorn mnogo ukvarjal z marksizmom, predvsem Marxovim Kapitalom, in da je bil med tistimi krščanski mi socialisti, ki so iskali povezovanje med ekonomsko in sploh družbeno teorijo marksizma in svojimi filozofsko moralnimi nazori. Skupaj z dr. Alešem Stanovnikom je pa poleg tega gledal v krščanskem socializmu sestavni del širokega gibanja slovenskega naroda za enakopravnost in združitev.

Toda dr. Jože Pokorn je ob vsem tem bil v prvi vrsti pošteno in toplo čustvujoč človek. Njegova govorjena in pisana beseda je blestela s svojo logičnostjo in strokovno utemeljenostjo. Toda kar je človeka na koncu koncev nezadržno osvajalo, je bil njegov nekam otožni smehljaj, njegov suhi, prav nič hudoben, le hudomušen humor, njegovo nadosebno, toda ne neprizadeto, razmerje do obravnavanih problemov in hkrati zelo osebno, človeško govo zadržano, pa tako toplo razmerje do sogovornika, njegovo zanimanje za težave ljudi, s katerimi je prihajal v stik.

Po svoji naganski naravnanosti na preobrazbo družbe, po svoji miselni opredelitvi v družbenih, zlasti ekonomskih vprašanjih, po svojem pojmovanju krščanskega socializma na Slovenskem je imel svoje prijatelje tudi med komunisti. Sam vem, kako je bil v tem svojem prijateljstvu širok, kako je znal denarno pomagati in s tveganjem za lastne, poklicne interese tudi drugače v sili priskočiti. Posebej pa je v tem oziru znamenita njegova udeležba v obrambi pravic delavskih zaupnikov, mnogih med njimi članov KPS, ki so bili protizakonito odpuščeni iz kranjskih tovarn po veliki tekstilni stavki leta 1936. Tudi potem, ko so ti tovariši ostali izprti iz vseh slovenskih tekstilnih tovarn — podjetniki so jih dali na črno listo — in si pomagali na ta način, da so ustanovili Tekstilno zadrugo v Podnartu, se je skupaj z dr. Alešem Stanovnikom hotel javno z njimi solidarizirati in je demonstrativno postal njen član.

V vojni se je zato kaj naravno takoj vključil v Osvobodilno fronto in pozneje odšel na osvobojeno ozemlje. (Naj bo v tej zvezi omenjeno, da je njegov brat, zdravnik Mirko, že prej odšel v partizane, kjer je padel v roški ofenzivi.) Na osvobojenem ozemlju je delal v znanstvenem Inštitutu in sodeloval pri reševanju vprašanj našega nastajajočega denarništva, ob zmagi pa je postal član prve slovenske vlade kot minister za pravosodje.

Ko je po vojni nehal z delom v politično-izvršilnih organih, se je posvetil poučevanju in študiju na ljubljanski ekonomski fakulteti. Živel je potem samo za to delo in smo se v nekdanjem krogu v zadnjih letih komaj kdaj našli. Morda mu zaradi tega nismo dovolj pokazali svoje hvaležnosti za vse, kar je storil.

Naj te vrstice nekaj tega, kar bi bili morali njemu reči, povedo njegovim najbližjim, ki so z njegovo smrtjo najbolj prizadeti.

Dr. JOŽA VILFAN

Letos nič voščil

Podjetje Soča bo prispevalo 5000 din za dijaški dom v Kopru

KOPER, 26. dec. — Delavski svet trgovskega podjetja Soča je sprejel sklep, da v skladu s stabilizacijskimi prizadevanji podjetje letos ne bo pošiljalo novoletnih čestitk poslovnim partnerjem. Namesto tega se je Soča odločila prispevati 5.000 dinarjev za gradnjo dijaškega doma v Kopru.

J. K.

Manjši dohodek

Koprska občinska skupščina sprejela odlok o rebalansu proračuna - Večji izpad dohodkov pri prometnem davku

KOPER, 26. dec. Odborniki koprske občinske skupščine so na današnji seji sprejeli odlok o rebalansu občinskega proračuna. Dohodki letošnjega proračuna in skladov so namreč za 2.550.000 dinarjev manjši, kot je bilo predvideno.

Največji izpad dohodkov je nastal pri prometnem davku, ker skupščina ni sprejela povišane tarife za prometni davek od alkoholnih pijač. Manjši pa je bil dohodek tudi zaradi izpada pri sodnih, upravnih in komunalnih taksah. Ob tem je treba povedati, da boljša realizacija dohodkov proračuna koprske občine ne bi veliko zalegla, saj so vse poglavitne vrste dohodkov omejene na 14-odstotni porast v primerjavi z lanskoletnimi dohodki. Zaradi izpada dohodkov so delno prizadeti nekateri občinski skladi, v večji meri pa čisti proračun, ki je kar za 2 milijona 124.000 dinarjev manjši od predvidenega. Prav zaradi tega je bilo seveda treba črtati tudi nekatere potrošne postavke letošnjega proračuna koprske občinske skupščine, med katerimi je največji prispevek za sofinanciranje adaptacije doma upokojencev v Izoli v znesku milijon dinarjev.

Koprska občinska skupščina je na današnji seji sprejela tudi sklep, da bo ob sprejemanju proračuna za prihodnje leto izpolnila že prej sprejeto obvezo za sofinanciranje adaptacije doma upokojencev v Izoli, pred vsemi drugimi obvezami.

J. K.

oglašujte v dnevniku DELO